BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
18 B
59

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu
13-14 a 32

20

Coll. Rom. Soc. Jesu catalo. inscrip.

CANONES, ET DECRETA SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII

ex legato. TRIDENTINI. Card. Toleti

SVB PAVLO III. IVLIO III. ET PIO IIII. PONTIFICIBVS MAX.

Cum Citationibus ex vtroq; Teſtamento, & Iuris Pontificij Conſtitutionibus, alijsq; Concilijs, quæ ab Eccleſia Romana, omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, maximè probantur, collectis, & denuò ex eiſdem, & Catechiſmo Rom. ampliatis,

AB HORATIO LVTIO CALLIENSI, Iuriſconſulto præſtantiſsimo, & Modoetiæ Archipresbytero.

Additis hac poſtrema editione PII IIII. *&* PII. V. *Pontificum Max. Bullis, tripliciq; Indice, & alijs multis rebus, ad rem in primis facientibus.*

Iterum diligentiſſimè edita, aucta & à multis; mendis, quibus Typographorum incuria ſcatebant, expurgata.

Cum INDICE Librorum Prohibitorum, à Deputatione ipſius Concilij confecto.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EM.

CVM PRI- VILEGIO.

VENETIIS,

Ex Officina Stellæ Franciſci Ziletti. 1579.

13-18 B 59

IOANNI MORONO,
SANCTAE ROMANAE ECCLESIAE CARDINALI AMPLISSIMO.

CVM Paulus Manutius, vir varia, multiplicíq; doctrina, & Latini ſermonis elegantia clarus, ſacrum œcumenicum Tridentinum Concilium in communem Chriſtianorum omnium vtilitatem Romæ primùm accuratiſſimè emiſiſſet; id poſtea cùm Venetijs, tum alijs in locis iterum, ac tertiò impreſſum eſt: cumq; Typographorum incuria, non ſine maxima legentium offenſione, mendis paſſim corruptum ſcateret, cupiebat Franciſcus Zilettus, bibliopola diligentiſſimus, & qui, vt ſtudioſorum commoditati conſulat, nullis neq; laboribus, neq; impenſis parcit, illud ipſum elegantiſſimis typis quàm emendatiſſimè excuſum, tanquam nouum aliquod munus, doctis, ac pijs viris offerre. Is igitur cùm hanc mihi prouinciam tradidiſſet, ſuſcepi illam libentiſſimè: tum ut illi morem gererem, cuius cauſa plurimum cupio; tum vt pro meo veteri inſtituto, erudito, & probo cuique, quacunq; liceret ratione, prodeſſem. Interim, dum operi accingor, audiui

Horatium Lutium, ciuem meum, Iuriſconſultum præſtantiſsimum, ſacris literis, cæteriſq; optimarum artium diſciplinis, ſtudijsq; elegantioribus perpolitum, Citationes quaſdam in idem Concilium ex vtroq; Teſtamento, & iuris Pontificij Conſtitutionibus, atq; alijs Concilijs, quæ ab Eccleſia Romana, omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, maximè probata ſunt, collegiſſe, & in margine ſuo quidque loco appoſuiße; quaq; præditus eſt modeſtia, nullo prorſus interpretationis genere vſum eſſe, ac ne unum quidem uerbum addiſſe de ſuo. Has ego Citationes arbitratus omnibus, qui orthodoxæ fidei, & ſacrarum literarum ſtudio tenentur, gratiſſimas fore, ſi ederentur; petij ab eo per literas, ut earum mihi copiam faceret. Ille autem, etſi ad ſuũ ipſius uſum tantùm id laboris obierat, non ut emanaret in vulgus; pro ea tamen humanitate, quam integritati vitæ, moribusq; ſuauiſſimis coniunctam habet; proq; ea, quæ inter nos arctiſſima intercedit, neceſſitudine, non modò non denegauit, ſed (quod planè liberalis hominis eſt) plus etiam, quàm petieram, præſtitit. Miſit enim Citationes illas cum Indice eiuſmodi, qui, ſi uerba ſpectes, breuiſsimus eſt; ſi res, longè copioſiſsimus. Conciliumigitur ipſum, omnibus ſublatis mendis, maximè purgatum, atq;

bis

his ornatum induſtriæ laboribus, cum in lucem ederet Zilettus, additis Pij IIII. Pontificis Maximi, nunquam interituræ memorię, Bullis, alijsq; permultis, rebus, quæ ad rem facere inprimis uidebantur; non diù quærendũ fuit, ſub cuius nomine exiret. Statim enim occurriſti tu, præter cæteros, Illuſtr. Morone, in quo eximia cum animi probitate, cum abundè ſuppetant omnia uel doctrinę, uel vſus rerum, ac prudentię, uel amplitudinis ornamenta, ac præſidia, quę in ijs maxime requiruntur, quorum nomen adhiberi ſolet uel ad hominũ ſtudia concilianda, uel ad depellendas iniquorum calumnias; tũ uerò, hoc eſt propriè tuum, ac nemini commune, ꝙ hoc ipſum Concilium, quod toties interruptum fuerat, ac dilatum, toties reuocatum, poſt multos annos, cùm iterum ei tu præeſſes, tandem ſingulari uigilãtia tua, & ſapientia, Deo iuuante, ad optatum exitum perductum eſt. Itaq; iure optimo fieri uidetur, ut, cum ſæpius iam ab alijs alibi editum fuerint, nunc elegentiſſimo charectere impreſſum, ac propè omnibus abſolutum numeris, eius nomini ſit inſcriptum, quem ſui perfectorem habuit. Vale. Venetijs, Tertio Idus Feb. MDLXVI.

Illuſtr. ac Reuerendiſſ. D. Tuæ Addictiſſimus

Dyoniſius Athanaſius.

Typographus pijs lectoribus. S. D.

QVONIAM nunquam quieſcere ſoleo, ut vobis (pij lectores) morem geram, veſtręq́; ut debeo, conſulam utilitati; Sacroſanctum Tridentinum concilium, iterum ex noſtra officina ad Dei omnipotentis gloriam, chriſtianorumq́; ſalutem diligentiſſimè editum, auctum, correctum, ac emendatum vobis dico, atq; trado. Quid eſt enim, quod Chriſtianæ pietati, uero Dei cultui, euangelicæq́; ueritatis obſeruantiæ, his præſertim temporibus, magis neceſſarium, magisq́ue ſalutare videatur? Nam iam tempus erat, quo multis in locis Chriſtiani orbis, ac præcipuè nobiliſſimæ Germaniæ impij homines, imò inimici hominum miniſtri, ſanam doctrinam non ſuſtinentes, & inter ſeſe diſſidentes, falſiſſimas opiniones, maximèque diuerſas hęreſes ſuſcitauerant, catholicam fidem obſcurauerant, ſanctiſſimos ritus perturbauerāt, honeſtiſſimos mores corruperant, legemq́; tuam, Domine, diſſipauerant: quando Clariſſimus ille dies illuxit, quo Deus optimus Maximus, oculis miſericordiæ gregem ſuum aſpiciens, humiliumq́; preces ſuſcipiens, œcumenicum, ac generale Concilium Tridētinum ſummorum Pontificum, felicis recordationis, Pauli III. Iulij III. & Pij IIII. maxima diligentia, ſingulariq́; vigilantia indici, celebrari, ac perfici, iuſſit: ut tam perniciosum ſchiſma tolleretur, hæres omnes extirparentur, corrupti ritus emendarentur, deprauatiq́ue mores componerentur. Quod adeò feliciter (Deo optimo Maximo approbante) perfectum eſſe uidemus, ut nihil amplius deſiderare poſſimus. Accipite igitur libenti, hilariq́ue animo Diuinum hoc, & immortale Dei munus, diuq́; perlegite, animo percipite, memoria cuſtodite, ac pro viribns amplectimini; ut eiuſmodi meditatione, ac exercitatione omnes & ignorantiæ, & nequitiæ tenebras pellentes, rectiſſimum uobis iter in cœlum paretis; ibiq́; ſempiterno æuo fruamini. Valete. Venetijs. M D L X X I X.

DESCRIPTIO
TRIDENTINAE CIVITATIS.

TRIDENTI Ciuitatis in finibus Venetiæ prouinciæ inter montes, in planicie poſita eſt: muris vallata lapideis, quam ex Septentrione abluit Atheſis fluuius, ambitus militaris Itali. In ea uias latas, & lapidibus ſtructas, domos uerò ita honorificas cernas, ut nouam, non veterem Ciuitatem præſeferat. Templa ſatis pulchra conſpicias, ſed in omnibus ijs parum ſtructuræ. Arcem habet conſpicuam, ut domum auream dicas potius, & quam poſsint & Imperatores, & Reges percommodè inhabitare, à Bernardo Cleſio Tridentino Præſide auctam, & illuſtratam non multos ante hac annos. Influit placidè in urbem per muros ab Oriente aquæ riuus, ſuper quo ædificia ſericea, & molæ frumentariæ multæ ſunt, vnde item plurimi riuuli deducuntur per medias uias in uſum, & publicam commoditatem. Super Arheſim ad portam, quæ dicitur, Sancti Laurentij, Pontem habet magnificum, ſed ligneum, centum, & quadraginta paſſuum longitudinis. Montes circum ſe habet niuibus continuè obſitos, ſcopuloſos, inacceſſos, præcipites, & ita prælatos, ut dicas, cœlum ſumma montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera uerò ducit Veronam. Planiciem admodum paruam, ſed ridentem, & arboribus, & uitibus mirum in modum conſitam, quam Atheſis circuit, & labit undequaque. Promiſcua habitantibus lingua, ſcilicet Theutonica, & Itala, ſed Itali,

omnes etiam, cum placet, Theutonicè loquuntur. Tridentum Germanorum ſentina, Italorum uerò refugium eſt, cum quid infortunij illos occurrit. Parum frumenti, ſed plurimum uini perſuaue habent, album, & ſubrubeum. Per æſtatem cœlum temperatum eſt; diebus autem Canicularibus Sol apprime feruens. Hyberno uerò tempore propter niuium, & glacierum ingentes horrores uix huiuſmodi regio habitari poteſt: neque ſatis ſunt hominibus hypocauſta ad depellenda frigora, quę eo tempore tam magna ſunt, ut non ſinant aquas deſcendere in terram, ſed ſtatim uenientes, conuertant in niues. Et quod datur, miraculo, ut putei ipſius Ciuitatis per tempus aquis id omnino careant. Boues, & uaccas pro mulis, aſellis, & equis onerarijs habent, cum eorum plauſtris, tam ad res conuehendas facilibus, ut ad montium cacumina ſic properent, ac ſi eſſent in planicie, à uiarumque publicarum curatoribus ita iuga aptata ſunt, ut uſque ad culmen acceſsibile quorumcunque montium ab eiſdem iri poſsit. Nunc demum Ciuitas iſta & opulenta, & clara effecta eſt propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, & nunc uiget maximè. Nam hìc conuenere quinque primum Cardinales Præſidentes, & legati Concilij pro ſanctiſsimo D. N. Pio IIII. Pontifi. Opt. Max. Duo ſimiliter Cardinales, Lothoringus, & Madrutius, Patriarchæ tres, Archiepiſcopi. xxxIII. Epiſcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cum Theologis 146. & ultra, ſecularibus, & regularibus, Ferdinandique Cæſaris, Regis Galliæ, Hiſpaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Boemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Heluetiorum, Bauariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, & aliorum Principum Eccleſiaſticorum Oratores.

BVLLA INDICTIONIS
SACRI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

PAVLVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

INitiò noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita
noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem DEI
omnipotentis prouidentia nobis commiſit, cernen-
tis iam tum in quas perturbationes temporum, quot-
que incommoda rerum ferè omnium noſtra Paſto-
ralis ſolicitudo, & uigilia eſſet uocata, cupiebamus quidem mederi
Chriſtianæ Reip. malis, quibus illa iam dudum uexata, & propemo-
dum oppreſſa eſt: ſed ipſi etiam, ut homines circumdati infirmita-
te, ad tantum onus tollendum impares uires noſtras eſſe ſentieba-
mus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & con-
ſeruandam à plurimis impedientibus periculis Remp. omnia inueni-
mus odijs, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus præſertim Princi-
pibus ijs inter ſe, quibus ſumma rerum penè omnis à DEO per-
miſſa eſt. Cùm unum Ouile, & unum Paſtorem Dominici eſſe gre- Io.
gis ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cœleſtium bonorum 10.
ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis
diſſidijs, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diuulſa iam penè, & la-
cerata unitas. Cùm tutam, atque munitam ab infidelium armis, atq;
inſidiis Remp. optaremus; noſtris erratis, noſtraque cunctorum cul-
pa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat
amiſſa, Hungaria uexata, conceptum, & meditatum contra Italiam,
contraque Auſtriam, & Illyricum terra marique bellum: cùm im-
pius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret; no-
ſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones ſuam benè gerendæ rei
occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hęreſum, diſſen-
ſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus cum
eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri nauiculam uocati,
nec uiribus ipſis noſtris ſatis fideremus; primum coniecimus in Do-
mino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum
firmi-

firmitate, & robore, mentem conſilio, ſapientiaque inſtrueret: deinde animo repetentes, maiores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate prædictos, ſæpe in ſummis christianæ Reipu. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum, œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales conuentus adhibuiſſe; ipſi quoque animum ad generale habendum concilium adiecimus; exquiſitisque Principum ſententijs, quorum nobis uidebatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio; cùm eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inueniſſemus, œcumenicum concilium, & generalem eorum Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno Incarnationis Domini, ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri tertio, ad X. Kalen. Iun. inchoandum, ſpem propè certam habentes fore, ut, cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe, ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facilè depulſurus eſſet. Sed, ut ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac huius ſanctæ Sedis, ac nominis eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas: quas in aliis noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium inuenire locum aliamque deligere ciuitatem neceſſe habuimus: quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta; ad ſequentes Kalen. Nouembr. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, uaſtauit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis litoribus noſtris, finitimiſque auxilio iuuandis fuimus occupati: nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari chriſtianos Principes, ut, de idoneo habendum concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent: quorum cum eſſent incertæ, uariæque ſententię, tempuſque diutius, quam erat opus, uideretur extrahi: nos optimo animo, atque, ut arbitramur, etiam conſilio Viucentiam elegimus, urbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, uirtute, authoritate, potentia, cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem. Sed, cum iam tempus longius progreſſum eſſet, nouæque urbis electionem omnibus ſignificari conueniret; iamque Kalendæ Nou. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent, hiemsque eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilij

Mat 8.18

cilij

cilij differe in proximum ſequens uer, Maijque futuras Kalendas, compulſi fuimus. Quare firmiter conſtituta, atque decreta, cum & nos ipſos,& cœtera omnia ad eum bene agendum, DEO iuuante, celebrandumque conuentum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilij, tum uniuerſæ Chriſtianæ Reipub. Chriſtianos Principes inter ſe, & concordia conſentire,chariſſimos in CHRISTO filios noſtros,Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum,& Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum,duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta,atque ſubſidia,orare, atque obſecrare inſtituimus, ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum unà conuenirent;quorum quidem apud utrumque literis,Nuncijs,& à latere noſtro miſſis ex uenerabilium fratrum noſtrorum numero Legatis ſępiſſimè egeramus, ut ex ſimultate,& diſidiis ambo in unum fœdus,& piam amicitiam uellent conuenire, labentibusque ſuccurrere Chriſtianis rebus: quarum ſeruandarum cum eſſet illis poteſtas à DEO præcipuè tributa, ſi id non agerent,& ad commune chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent;acris,& ſeuera ratio eidem DEO ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere,quò nos quoque longum iter,& ſenili ætati noſtræ uehementer contrarium,DEI, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus: neque prætermiſſimus interea m, cum tempus Concilii præſtitutum,Kalendæ uidelicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ uirtutis,ac authoritatis à latere noſtro, de numero eorundem fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, Vincentiam mittere; qui initium concilii facerent; Prælatosque undique uenientes exciperent;& ea, quæ iudicarent eſſe opus,agerent, & tractarent,quoad nos ab itinere, & negotio pacis reuerſi, omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim uerò in illud ſanctum opus, maximeque neceſſarium tractationem uidelicet pacis inter Principes,incubuimus,& quidiem omni animi ſtudio,omni pietate,ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus; cuius freti clementiâ,noſmetipſos itineris, & uitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis.Principes ipſi teſtes,quos tã ſæpe tamq.amãter Nunciis,literis,Legatis,monitis,hortatu,precibuſq; omnibus obſecraueramur, ut ſimultates deponerent,ut ſocietatem coirent,ut Chriſtianæ Reip.& in maximum,& propinquum iam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis, & ſubſidijs opitularentur. Iam uerò teſtes illæ uigiliæ,atque curæ,illi diurni,nocturnique animi noſtri labores; graueſque ſolicitudines, quas ob hanc rem,& cauſam plurimas iam ſuſcepimus: nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia,& acta adhuc perducta ſũt. Ita enim uiſum domino DEO eſt;

quem tamen non diſperamus aliquando optata noſtra benignus reſpecturum: Ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quòd ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem; ſed tamen in dolore noſtro gratias Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientię noſtræ ſuos uoluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verùm in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicęæ habitum eſt, & ſi peccatis noſtris impedientibus, inter duos Principes uera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt, quarum opportunitate nos ſperantes, & ſacrum concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij authoritate perfici poſſe pacem: apud Principes inſtitimus, ut & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de utroque ſe excuſaſſent; quòd & ipſis redire in Regna tum neceſſe eſſet; & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendijs feſſos, atque exauſtos recreari, & refici oporteret; nos hortati ſunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim à Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto iam, & longius præterito Concilii inheundi die, unum uix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum uideremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, ut differretur tempus agendi Concilii uſque ad ſanctam Paſcha, diemque feſtum futuræ Dominicæ reſurrectionis. Cuius noſtri pręcepti, expectationiſque decretæ literæ Genuę, anno incarnationis Domini. M D XXXVIII, IIII. Kalen. Iul factæ, publicatæque ſunt: atque hanc dilationem eò propenſius fecimus, quòd pollicitus eſt nobis uterque Princeps Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur: & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio concilii celebrationi proponeretur, cum ipſum Concilium, pace facta, multo deinde utilius, & ſalutarius Chriſtianæ Reip. futurum eſſet, ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta Principum nos uoluntatibus aſſentiri hortata eſt: quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum à Nicæa noſtrorum ipſorum duorum Principum inter ſe beneuola, amicaque congreſſio: quæ, maxima noſtra cum lętitia à nobis intellecta, confirmauit nos in bona ſpe, ut tandem aliquando noſtras

pre-

preces apud Deum exauditas, & uota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cùm & expeteremus, vrgeremus, nec ſolùm duobus antedictis Principibus, verùm etiam chariſſimo in Chriſto filio noſtro, Ferdinando Regi Romanorum, videretur, actionem Concilij, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere; cunctique à nobis per literas, ſuoſque Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus; præcipuè autem inſtaret Sereniſsimus Cæſar, promiſiſſe ſe demonſtrans ijs, qui à Catholica unitate diſſentiunt, operam ſuam apud nos interpoſiturum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germaniam profectionem aptè non poſſet fieri: Nos, eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cùm præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prælatos Vincentiam conueniſſe, prorogationis nomen iam fugientes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum ſuſpendere maluimus: itaque fecimus, & de ſuſpenſione huiuſmodi literas ad ſingulos ſupraditorum Principum decima die Iun. M D X X X I X. dedimus, ſicut ex illis perſpicuè poteſt intelligi. Ea itaque ſupenſione neceſſariò per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, paciſque aliqua concluſio expectaretur; quæ & dignitatem poſtea, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reipub. præſentiorem ſalutem erat allatura; Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt, Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam uocantibus, Ferdinando Rege bellum in eos mouentes; Belgis ad defectionem à Cæſare ex parte quadam incitatis: cuius defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſſimè, & cum Rege Chriſtianiſſimo concordiſsimè, magno beneuolæ inter eos uoluntatis indicio, tranſiens in Belgas Sereniſſimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conuentus Germaniæ Principum, & ciuitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cùm, ſpe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandæ in conuentibus, tractandæque concordiæ ad maiores potius diſcordias concitandas aptus eſſe uideretur: inducti fuimus ad priſtinum Concilij generalis remedium reuerti, idque per Legatos noſtros, S. R. E. Cardinales, ipſi Cæſari obtulimus; quod etiam poſtremo, & præcipuè in Ratiſponenſi conuentu egimus; cùm illic dilectus filius noſter, Gaſpar tit. San. Praxedis Cardinalis Contarenus, & ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrum ageret. Nam cùm, id, quod ne accideret, antea ueriti eramus, ex eius conuentus ſententia peteretur à nobis, ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur,

terentur, & deciderentur: idque nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana, & Catholica ueritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ dignitas permitteret, palàm potius Concilium, ut quamprimùm fieret, proponi mandauimus. Neque verò in alia vnquam ſententia, & voluntate fuimus, quàm vt primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur. ſperabamus enim ex eo & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ religionis inte-
Pſ. gritatem poſſe recuperari: ueruntamen id cum bona gratia, & uo-
68. luntate Chriſtianorum Principum habere uolebamus. Quam uoluntatem dum expectamus; dum obſeruamus tempus abſconditum, tempus beneplaciti tui, o Deus; aliquando tandem decernere compulſi ſumus, omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cùm de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœrorequе afflictis, nullius iam Principis conſenſum expectare, ſed tantùm Dei omnipotentis voluntatem, & Chriſtianæ Reipub. utilitatem attendere conſtituimus. Itaque cùm Vincentiam amplius non haberemus; cuperemusque cùm uniuerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos nouo Cōcilij habendi loco conſulere; aliquotque locis propoſitis ipſam Tridentinam ciuitatem ab ipſis deſiderari videremus, nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe iudicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram uoluntatem paterna charitate defleximus. itaque Tridentum ciuitatem elegimus, qua in ciuitate œcumenicum Concilium ad proximè uenturas Kalendas Nouembris haberetur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, alijsque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hiſpania, cæterisque prouincijs remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autem Concilij ea à nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet, & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri huius Decreti, & facultatis omnibus Prælatis aduenіendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilij loco, ſicut quibuſdam conſtitutionibus aliàs præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quòd longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipub. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen uidemus tempora: agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex conſilijs noſtris,
Pſ. incertum eſſe intelligimus. ſed quia ſcriptum eſt, Reuela Domino
36. viam tuam, & ſpera in in eo; & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quàm noſtræ imbecillitati diffidere, conſti-
tuimus,

tuimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana conſilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac beatorum eius Apoſtolorum, Petri, & Pauli, authoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amouemus, ſacrum œcumenicum generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibusque nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Nouemb. anni præſentis ab incarnatione Domini M D XLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſoluendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, conuocamus, ſtatuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam uenerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quàm alios quoſcunque, quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis ui iuſiurandi, quod nobis, & huic ſanctæ Sedi præſtiterunt, ac ſanctæ uirtute obedientiæ, alijsque ſub pœnis iure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum aduerſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque præcipientes, ut ipſimet, (niſi fortè iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur,) aut certè per ſuos legitimos procuratores, & nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Suprà autem dictos, Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi aliàs vnquam, hoc quidem tempore maximè ſanctiſſimè Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris, rogantes, atque obſecrantes per uiſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius fidei ueritas, & religio & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt, ſi ſaluam uolunt Chriſtianam eſſe Remp. ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negocium, ipſimet ad ſacri Concilij celebrationem ueniant, in quo ipſorum pietas, atque uirtus communi utilitati, ſalutique ſuæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt; at graues ſaltem uiros Legatos cum authoritate mittant, qui perſonam Principis ſui quiſque & cũ prudentia, & cũ dignitate poſſint in Concilio referre. In primis uero, ut id curent, quod ipſis facillimum eſt, ut ex ſuis cuiuſque regnis, ac prouincijs Epiſcopi, & Prælati ſine tergiuerſatione, &

mora

mora ad Concilium proficiſcantur, quod maxime quidem à Prælatis,Principibusq; Germaniæ Deum ipſum, atque nos impetrare æquũ eſt,ut cùm eorum præcipuè cauſa,ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit,& in ea ciuitate indictum,quæ ab eis eſt deſiderata, non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare,quò melius,atque commodius,quæ ad integritatem, & ueritatem Chriſtianæ religionis,quæ ad bonorum morum reductionem,emendationemque malorum, quæ ad Chiſtianorum inter ſe tam Principum, quàm populorum pacem,unitatem,concordiamq; pertineant,& quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi uniuerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur,ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac ueritatis mentibus noſtris præferente,agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate,conſului,tractari,confici, adoptatosq; exitus deduci quamprimùm,& quàm optimè poſſint. Atque,vt noſtræ hæ literæ,& quæ in eis continentur,ad notitiam cunctorum, quorum oportet,perueniant,neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat,cùm præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illę eſſent intimandæ,tutus forſitan pateat acceſſus,uolumus, & mandamus,ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in eccleſia Lateranenſi,cùm ibi multitudo populi ad audiendum rem diuinam congregari ſolita eſt, palàm clara uoce per curiæ noſtræ Curſores,aut Notarios aliquos publicos legantur,lectæq; in ualuis dictarum Eccleſiarum, itemq; Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur,ubi ad lectionem, & notitiam cunctorũ aliquandiu expoſitæ pendeant,cumque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem publicationem,affixionemq; huiuſmodi, omnes, ac quoſcunque,quos antedictæ noſtræ compręhendunt, poſt ſpatium duorũ menſium à die literarum publicationis,& affixionis,ita uolumus obligatos eſſe,atq; aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ,& intimatæ eſſent,tranſumptis quidem earum,quæ manu publici Notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicuius Eccleſiaſticæ, in dignitate conſtitutę,munita fuerint,ut fides certa,& indubitata habeatur, mandamus,atq; decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis,annũciationis,conuocationis,ſtatuti,decreti,mandati,præcepti,& obſecrationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare,pręſumpſerit,indignationem Omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M D XLII. XI. Kal. Iun. anno VIII. Bloſius.

Hier. Dand.

SESSIO PRIMA SACROSANCTI OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XIII. MENSIS DEC. ANNO DOM. M L X L V.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACET *ne uobis, ad laudem, & gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritusſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hereſum; & ad pacem, & unionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, et populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum eſſe?* Reſponderunt, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Et cùm proxima ſit celebritas Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtiuitates labentis, & incipientis anni; placet, ne uobis primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Iouis poſt Epiphaniam, quę erit ſeptima menſis Ian. anno Dom. M D X L V I? Reſponderunt, Placet.

SESSIO SECVNDA,

CELEBRATA DIE VII. MENSIS IANVARII, M D X L V I.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio ſeruandis.

SAcroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, in ea præſidentibus eiuſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, agnoſcens cum beato Iaco-
Iac. 1. ca. quàm dio. j. q. 2.
bo Apoſtolo, quòd omne datum optimũ, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens à patre luminum, qui ijs, qui poſtulant à ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & ſimul
Pal. 110. Eccl. 11. Prouer. 1. & 9.
ſciens, quòd initium ſapientiæ eſt timor Domini; ſtatuit, & decreuit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos eſſe, prout ex-
Catechiſ. cart. 11. in fi.
hortatur, ut ſe à malis, & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & deſideria carnis non perficere, orationibus inſtare, ſæpius confiteri, Eucharíſtiæ ſacramentum ſumere, eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quiſq; poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, & unitate Eccleſiæ priuatim orare uelint: Epiſcopos uerò, & quoſcunq; alios in ordine ſacerdotali conſtitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate cõcelebrantes, ut aſſiduè in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ

quolibet

quotibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis reſurrexit, ac ſpiritum ſanctum in Diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per Apoſtolum precepit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro ſanctiſſimo Domino noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus: ut quietem, & tranquillam uitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum uideamus. Præterea hortatur, ut ieiunent ſaltem ſingulis ſextis ferijs in memoriam paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent: in eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis ferijs celebretur Miſſa de Spiritu ſancto, cum Letanijs, & alijs orationibus ad hoc inſtitutis: in alijs uerò eccleſijs eadem die dicantur ad minus Letanię, & orationes: tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; ſed ore, & animo, celebranti aſſiſtatur. Et quoniam oportet Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ benè præpoſitos; hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in menſa ſeruet ſobrietatẽ, moderationemq; ciborum: deinde, cùm in eo loco ſępe otioſi ſermones oriri ſoleant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis diuinarũ Scripturarum lectio admiſceatur: familiares uerò ſuos unuſquiſque inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, uinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & uoluptatem amatores: uitia demum fugiant, & uirtutes amplectantur, & in ueſtitu, & cultu, & omnibus actibus honeſtatem præſeferant, ſicut decet miniſtros miniſtrorum Dei.

Adhæc, cùm huius ſacroſancti Concilij præcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, ut, propulſatis hæreſum tenebris, quę per tot annos operuerunt terram, Catholicę ueritatis lux, Ieſu Chriſto, qui uera lux, eſt, annuente,

Act. 2. cap. quo die. diſt. 75.

1. Tim. 2.

Conc. Tol. 3. c. 1. c. ieiunia. de conſt. diſt. 3. ca. de illis 11. q. 3.

infra Seſſ. 22. in decreto de obſeruandis in celebr. miſſ.

Tit. 1. 1. Tim. 3. c. ſi. 2. q. 7. cum ſimil.

Conc. Tolet. 3. c. 7. Conc. Rhemen. c. 17 Euſebius in 4. decreto & infra ſeſſ. 22. c. 1. de refor. c. in omnibus, de conſti. diſt. 5. ca. pro reuerentia 44. diſt.

1. Tim. 3.

Io. 1. c. cum ex iniuncto extra de hæret.

candor, puritasq́; refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformẽtur: ipſa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atq; eos præſertim, qui ſacrarum literarum peritiam habent, ut ſedula meditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus potiſſimum uijs, & modis ipſius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quo maturiùs, & conſultiùs damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Deum, & patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti.

Con. Tolet. 11. c. 1. Conc. Conſtantien. ſeſſ. 1. in prin. c. in loco. 5. q. 4.

In ſententijs uerò dicendis, iuxta Toletani Concilij ſtatutum, in loco benedictionis conſidentibus Domini ſacerdotibus, nullus debeat aut immodeſtis uocibus perſtrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falſis, uanisve, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed quicquid dicatur, ſic mitiſſima uerborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Inſuper ipſa ſacra Synodus ſtatuit, ac decreuit, quòd, ſi fortè contigerit, aliquos debito in loco non ſedere; & ſententiam, etiam ſub uerbo (Placet) proferre, congregationibus intereſſe, & alios quoſcunque actus facere, Concilio durante; nulli propterea præiudicium generetur, nulliq́; nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſſio ad diem Iouis quartam menſis Febr. proximè uenturi.

SESSIO

SESSIO TERTIA,

CELEBRATA DIE IIII. MENSIS FEBRVARII, M D X L V I.

Decretum de ſymbolo fidei.

IN NOMINE ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.

Hæc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur, quorum cauſa præcipuè eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem aduerſus carnem, & ſanguinem, ſed aduerſus ſpirituales nequitias in cæleſtibus; cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia uirtutis eius, in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela Nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt uerbum DEI. Itaque, ut hæc pia eius ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per DEI gratiam habeat; ante omnia ſtatuit, & decernit, præmittendam eſſe confeſſionem fidei, Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Concilijs hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſueuere: quo ſolo aliquando

Ephe.6.

cap. qui reſiſtit. 11.q.3. Aug. Serm. 8. de Verb. Dom.

Conc. Nicenũ. Cõc. Rom. ſub Iul. 1. Cõc. Hipponen. in prin. Conc. Conſtantinopo. 6. actione 17. cum ſun. Conc. Magun. c. 1.

Clem. epiſt. 1. uerſ. ergo cunctis.

c. 1. diſt. 15. ca. baptizãdos. cũ ſeq. de cõſ diſ. 4. ca. 1. de ſum. Trin. & Conc. Cõſt. 5. act. 17. Matt. 16. ca. in nouo. 21. diſ. c. ſaluator. 1. q. 3. Cõc. Nic. in fi. & Cõc. Car. 6. c. 1. Cõc. Brac. 3. in prin. cõc. Coſtant. c. 7. Conc. Epheſ. in prin. Conc. Calc. in med. Syn. Rõ. ſub Iulio primo, in princ.

& infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare ſymbolum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſariò conueniunt, ac firmamentum firmum, & unicum, contra quod portæ inferi nunquam præualebunt, totidem uerbis, quib. in omnibus eccleſiis legitur, exprimendum eſſe cenſuit; quod quidem eiuſmodi eſt.

*C*REDO *in unum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, uiſibilium omnium, & inuiſibilium: & in unum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſecula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum uerum de Deo uero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundùm Scripturas; & aſcendit in cęlum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum uenturus eſt cum gloria iudicare uiuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & uiuificantem; qui ex Patre, Filioq; procedit; qui cum patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & unã ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum; & uitam uenturi ſæculi.* AMEN.

Indictio futuræ Seſsionis.

Eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitimè congregata, in ea

præ-

præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in uiam eſſe, quo huc ueniant; cogitansque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eò à maioris apud omnes exiſtimatiõis, et honoris uideri poſſe, quò maiori fuerint, & pleniori Patrũm conſilio & præſentia ſancita, & corroborata; ſtatuit, & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO QVARTA,

CELEBRATA DIE VIII. MEMSIS APRILIS, M D XLVI.

Decretum de Canonicis ſcripturis,

SACROSANCTA, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſanƐto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuò ante oculos proponens, ut, ſublatis erroribus, puritas ipſa Euangelij in Eccleſia conſeruetur: quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanƐtis, Dominus Noſter Ieſus Chriſtus, Dei filius proprio ore primum promulgauit; deinde per ſuos Apoſtolos, tanquam fontem omnis, & ſalutaris ueritatis, & morum diſciplinæ omni creaturæ prædicari

Hiere. 31. Pſal. 109. ut intelligit Aug. lib. 17. de Ciui. Dei. c. 17. Tom. 5. Mar. ult. Math. 28. c. in nouo. diſt. 1.

cari iuſſit: perſpiciensque, hanc ueritatem, & diſciplinam contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut ab ipſis Apoſtolis, Spirituſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos uſque peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam ueteris, quàm noui Teſtamenti, cum utriuſque unus Deus ſit author, necnon traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, uel tanquam oretenus à Chriſto, uel à Spirituſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſeruatas pari pietatis affectu, ac reuerentia ſuſcipit, & ueneratur. Sacrorum uero librorum Indicem huic decreto adſcribendum cenſuit; ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, qui nam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. Sunt uerò infraſcripti Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, ideſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronominm; Ioſue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum; duo Paralipomenon; Eſdræ primus, & ſecundus, qui dicitur Nehemias, Thobias, Iudith, Heſter, Iob, Pſalterium Dauidicum centum qunquaginta pſalmorum, Parabolæ, Eccleſiaſtes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclaſticus, Iſaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id eſt, Oſea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Nhaum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti noui, quattuor Euangelia, ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem; Actus Apoſtolorum à Luca Euangeliſta conſcripti: quatuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ſcilicet, ad Romanos, duę ad Corinthios, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebreos: Petri Apoſtoli duæ: Ioannis

2. The. 2. 1. Cor. 11. 2. Tim. 1. c. 1 eccleſiaſticarũ 11. diſtin. ca. illa autem 12. diſti. c. cum marthæ. de cel. miſ.

In can. Apoſto. c. 84. Inn. 1. ep. 3. c. 7. Gelaſius. primus in ſin. epiſt. Con. Laodicen. cap. 59. Conc. Carthag. 3. c. 47. & c. ſancta Romana. diſtin. 15. Conc. Flor. ad fi.

nis Apoſtoli tres, Iacobi Apoſtoli una, Iudæ Apoſtoli una,& Apocalypſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Catholica legi conſueuerunt; & in ueteri vulgata Latina editione habentur, pro ſacris, & canonicis non ſuſceperit;& traditiones prædictas ſciens,& prudēs contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & uia ipſa Synodus, poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura,& quibus potiſſimum teſtimonijs, ac præſidijs in confirmandis dogmatib. & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit uſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum librorum.

Inſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans non parum utilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorū librorum, quæ nam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit,& declarat, ut hæc ipſa uetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum uſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prædicationibus,& expoſitionibus pro authentica habeatur;& ut nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, uel præſumat.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei,& morū, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de uero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum ipſam ſcripturam ſacram interpre-

c. hæreſis. & c. Adam. in fi. 24 q. 3. & infra. ſeſ. 13. c. 1. de Euch. Sacr. Leo. Pap. epiſto. ad Syn. Tholoſ. c. 6. c. exijt. circa fi. de uer. ſig. in 6. c. palam. 11. diſ. c. de libellis. 20 diſt in. c. omnes 22. diſt.

ca. relatum. 37. diſt. ca. hæreſis. 24. q. 3.

d. ca. hæreſis. & tot titu. de hæret.

interpretari audeat, etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui con trauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iure ſtatutis puniantur.

Sed & impreſſorib. modum in hac parte, ut par eſt, imponere uolens, qui iam ſine modo, hoc eſt, putant es ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum eccleſiaſticorum, ipſos ſacræ ſcripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indiferenter, ſæpe tacito, ſæpe etiam ementito prælo, & quod grauius eſt, ſine nomine authoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros huiuſmodi temerè uenales habent; decernit, & ſtatuit, ut poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum uerò hæc ipſa uetus, & uulgata editio quàm emendatiſſimè imprimatur; nullique liceat imprimere, uel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine authoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ, in canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis ſuperioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, uel euulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, uel legerint, niſi prodiderint authores, pro authoribus habeantur. Ipſa uerò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo infrõte libri, uel ſcripti, uel impreſſi authenticè appareat; idque totum, hoc eſt, et probatio, et examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc temeritatem illã reprimere uolens,

ſeſſ. 10. de impreſſione librorum.

lens, qua ad profania quæque conuertuntur, & torquentur uerba, & ſententiæ ſacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, uana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & præcipit, ad tollendam huiuſmodi irriuerentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba ſcripturæ ſacræ ad hæc, & ſimilia audeat uſurpare, ut omnes huius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi DEI, iuris, & arbitrij pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrãdam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SESSIO QVINTA,

CELEBRATA DIE XVII. MENSIS IVNII. M D X L V I.

Decretum de Peccato originali.

VT fides noſtra catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus, in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus chriſtianus omni uento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his Heb. 11. Conc. Magun. can. 1. Con. 1. ca. uiſis 16. q. 2.

noſtris

noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali eiuſque remedio non ſolùm noua, ſed uetera etiam diſſidia excitauerit: ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Sſpiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere uolens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Celeſt nus 1. epiſt. 1. c. 4.

Cate. h. 18. 26.

Gen. 2.

Conc. Arauſicanum. c. 1.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cùm mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & iuſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam præuaricationis huiuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli, totumq; Adam per illam præuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe: anathema ſit.

Rom. 5. 1. Corin. 15. & Conc. Arauſicanum. c. 2. c. quomodo de pen. diſtin. 2 c. placuit, il primo, de coſe. di. 4. Cate. d. loco, in Seſ. 5. ca. 1. & 7. de iuſtif. Rom. 5. ca. placuit. ca. regenerante. & c. quæris. in fi. de cōſ. dist. 4. Conc. Mileuit. c. 2.

Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & non eius propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptam à Deo ſanctitatē, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam eum perdidiſſe; aut inquantum illum per inobediētiæ peccatum mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatū, quod mors eſt animæ: anathema ſit: cum contradicat Apoſtolo dicenti per unum hominem peccatum intrauit in mundū, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors per tranſijt, in quo omnes peccauerunt.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus,

idest

ineſt, unicuique proprium, uel per humanæ naturæ uires, uel per aliud remedium aſſerit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nos Deo reconciliauit in ſanguine ſuo, factus nobis iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio; aut negat, ipſum Chriſti Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ ritè collatum, tam adultis, quàm paruulis applicari; anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri. Vnde illa uox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

1. Tim. 2. c. multiplex. de pœni. diſt. 1. & in ſeſſ. 25. de inuo. ſan. poſt prin.

Act. 4.

Io. 1. ca. nemo. de conſi. diſt. 4.

Gal. 3.

Si quis paruulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad uitam æternam conſequendam; unde fit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis in remiſſionem peccatorum non uera, ſed falſa intelligatur; anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatũ mors; & ita in omnes homines mors pertranſijt, in quo omnes peccauerunt: niſi quemadmodũ Eccleſia Catholica, ubiq; diffuſa, ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apoſtolorum, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideo in remiſſionem peccatorum ueraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

Conc. Meleuitanũ c. 2. Conc. Aphrinanum c. 77. & c. placuit. de conſec. diſt. 4. Clem. vni. de ſum. Trin. ca. 2. in fi. eo. tit. ext. c. 3. ver. cũ ergo. de bapt. Catechiſ. 10 . 26. in ſeſſ. 7. ca. 13. de baptiſ.

Rom. 5. ca. placuit. ca. quæris. in fi. & c. regenerante. de cõſ. diſt. 4.

Ioan. 3. c. filius. & c. non dubito. de conſt. diſ. 4. cap. debitum. cũ ſeq. de dapt.

Si quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati re-

mitti

Cathechiſ. car. 114. linea. 25. & infra, ſeſſ. 7. c. 6. cum ſeq. de ſacram.
Cathechiſ. car. 112. 29.
Rom. 6. & cap. propriè, de cōſ. diſt. 4. d. c. regenerante.
Rom. 7.
Coloſ. 3.
Ephe. 4. c. quomodo renouari. de pęnit. diſt. 2. Rom. 8. Gal. 3. c. nō omnis. 32. q. 2.
Aug. lib. 6. contra Iul. Pelag. c. 6. Tom. 7. & c. 2. de conſt. diſt. 4. Catechiſm. 112. 35.
2. Tim. 2.
Coloſ. 3. Rom. 7. c. nam concupiſcentiam, extra, de conſtit.

mitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod ueram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud dicit tantùm radi, aut non imputari.: anathema ſit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil eſt damnationis ijs, qui uerè conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem: qui non ſecundum carnem ambulant, ſed, ueterem hominem exuentes, & nouum, qui ſecundùm Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohęredes autem Chriſti, ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, uel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cùm ad agonem relicta ſit, nocere non cōſentientibus, ſed utiliter per CHRISTI IESV gratiam repugnantibus, non ualet: quinimmo, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodos declarat Eccleſiam catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod uerè, & propriè in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit; anathema ſit.

Declarat tamen hęc ipſa ſancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei genetricem; ſed obſeruandas eſſe conſtitutiones fœlicis recordationis Xyſti Papæ IIII. ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis, quas innouat.

In extrau. cōm. lib. 3. de reliq. & vener. ſanct.

Decretum de reformatione. Caput I.

De lectoribus sacrae scrip: et magistri

Eadem ſacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus cohęrens,

rens,easq; amplectens,& illis adijciens; ne cęleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit,neglectus iaceat; ſtatuit,& decreuit,quòd in illis eccleſijs,in quibus præbendæ,aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur,Epiſcopi Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos,qui præbendam,aut præſtimonium,ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent,ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis,Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum,etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant. De cætero uerò præbenda,præſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſeipſos id munus explicare poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſijs autem Metropolitanis,uel cathedralibus,ſi ciuitas inſignis, uel populoſa, ac etiam in collegiatis, exiſtentibus in aliquo inſigni oppido,etiam nullius diœceſis,ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut preſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunq;,preterquam ex cauſa reſignationis,primò uacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuò conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſijs nulla, uel non ſufficiens præbenda foret,Metropolitanus, uel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicuius ſimplicis beneficij,eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus uel per contributionem beneficiatorum ſuę ciuitatis, & diœceſis,uel aliàs,prout cōmodius fieri poterit,de Capituli cōſilio ita ꝓuideat,ut ipſa ſacrę Scripturę lectio habeatur,

c.quia.& c. fin. de mag.& infra ſeſ.23 de refor. cap.18.

Prebenda praecenda

infra ſeſſ. 14.ca. 15. de refor.

beatur, ita tamen, ut quæcunque aliæ lectiones, uel conſuetudine, uel quauis alia ratione inſtitutæ, propter id minimè prætermittantur. Eccleſiæ uerò, quarum annui prouentus tenues fuerint, & ubi tam exigua eſt Cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commodè haberi non poſſit; ſaltem magiſtrum habeant, ab

Conc. Conſtantinop. 6. cap. 5. cum alleg. a me in trac. de priu. ſchol. priu. 88. c. 1. & c. quia. de mag. Conc. Lateran. ſub Alex. 3. ca. 18. & ſub. Inn. 3. ca. 11. & infra ſeſſ. 23. c. 18. de refor. Clemen. ne in agro. de ſtatu monac. c. 2. de mag.

Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui clericos, alioſq; ſcholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſint. Ideoq; illi magiſtro Grammatices uel alicuius ſimplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur; dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio: uel ex capitulari; uel epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſoluatur; uel aliàs Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ eccleſiæ, & diœceſi accommodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuoſa prouiſio quouis quæſito colore negligatur. In monaſterijs quoque Monachorum, ubi commodè fieri queat, etiam lectio ſacræ Scripturæ habeatur. Qua

et 2. de mag.

in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellat. In conuentibus uerò aliorum Regularium, in quibus ſtudia commodè uigere poſſint, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, uel prouincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. In Gymnaſijs etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicæ fidei defenſionem, et incrementum, ſanæq; doctrinæ conſeruationem, & propagationem inſtituatur: &, ubi inſtituta foret, & negligeretur,

gligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur; ſtatuit eadem ſancta Synodus, neminem ad huiuſmodi lectionis officium tam publicè, quàm priuatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de uita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clauſtris Monachorũ non intelligatur. Docentes uerò ipſam ſacram Scripturam, dum publicè in ſcholis docuerint, & ſcholares qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum in abſentia, à iure communi conceſſis, plenè gaudeant, & fruantur.

c.fi. de mag. cũ alleg. in meo tract. de priui. ſch. priu. 91.

Caput II.

QVIA uerò Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quàm lectio; et hoc eſt præcipuũ Epiſcoporũ munus: ſtatuit, & decreuit eadẽ ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopus, Primates, & omnes alios eccleſiarũ Prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum ſancti Ieſu Chriſti Euangelium. Si uerò contigerit Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam generalis Concilij uiros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubiaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunq; Parochiales, uel aliàs curam animarum habentes, eccleſias quocunq; modo obtinent, per ſe, uel alios idoneos, ſi legitimè impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus uerbis; docendo, quæ ſcire

infra ſeſſ. 24 c. 4. de refor.

Cõc. Cart 4. ca. 20. Cõc. Magũ. can. 25. Conc. Rhemen. c. 4. & 13 c. epiſcopus il terzo 88. diſt inf. ſeſſ. 24. c. 4. de refor. Conc. Lateran. ſub Inn 3. c. 10. c. inter cætera. de off. ordin.

Conc. Conſtantinop 6. c 8 ca. extitit § habetur etiã de uer. ſig. Cõc. Later.

vılim", ſeſſ. 15. *omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem; annunciandóque eis cum breuitate, & facilitate ſermonis uitia, quæ eos declinare, & uirtutes, quas ſectari oporteat; ut pœnam æternam euadere, & cæleſtē gloriam conſequi ualeant. Id uerò ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi iuriſdictione quauis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet; etiam ſi eccleſiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti forſam annexæ, uel unitæ, modò reipſa in diœceſi, ſint, prouida paſtoralis Epiſcoporū ſolicitudo non deſit; ne illud impleatur; Paruuli petierunt panem, &* Hiere., thren. 4. *non erat qui frangeret eis. Itaq; ubi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras eccleſiaſticas ſeu aliàs ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur, ita ut ētiā, ſi ei ſic expedire uiſū fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſoluatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.*

Si quæ uerò parochiales eccleſiæ reperiantur ſubiectæ monaſteriis in nulla diœceſi exiſtentibus; ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum prouinciis diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur. Neque huius decreti executionem, conſuetudo, uel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſiue recurſus impedire ualeat, quouſque deſuper à competenti iudice, qui ſummariè, & ſola facti ueritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares uerò cuiuſcunque Ordinis, niſi à ſuis Superioribus de uita, moribus, & Conc. Lateran. [illegible] ſeſſ. 11. de prædicat. *ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in eccleſiis ſuorum Ordinum, prędicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe*

coram

coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In eccleſijs uerò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiã ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur; ſine qua in ipſis eccleſijs non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint: ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

c. xcommunicamus. §. quia vero. de hæret. infra ſeſſ. 24. cap. 4. de refor. & c. non liceat. 92. diſt. ad Roma. io.

Si uerò, (quod abſit) prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, uel alterius Ordinis prædicet: Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quòd ſi hæreſes prędicauerit, contra eum ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat; etiam ſi prædicator ipſe generali, uel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prætenderet: quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator uel ex falſis informationibus, uel aliàs calumnioſè uexetur, iuſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant prĕterea Epiſcopi, ne aliquem uel eorum, qui cùm ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum uiuunt; uel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prętextu in ſua ciuitate, uel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur; à qua priuilegia huiuſmodi niſi tacita ueritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri, ueriſimile non eſt.

Quęſtores uerò eleemoſynarij, qui etiam quæſtuarij uulgò dicuntur, cuiuſcunq; conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare preſumant; et contrà facientes ab Epiſcopis, & Ordinarijs locorum, priui-

Conc. Lateran. ſub Inno. 3. ca. 62. c. cum exco. de pęnit. & remiſſ. clem. abuſionibus, eo. tit. infra ſeſſ. 20.

Clem. epiſt. 1. uerſ. ergo cunctis.

& infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare ſymbolum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſariò conueniunt, ac firmamentum firmum, & unicum, contra quod portæ inferi nunquam praualebunt, totidem uerbis, quib. in omnibus eccleſiis legitur, exprimendum eſſe cenſuit; quod quidem eiuſmodi eſt.

c. 1. diſt. 15. ca. baptizãdos. cũ ſeq. de cõſ diſ. 4. ca. 1. de ſum. Trin. & Conc. Cõſt. 6. act. 17. Matt. 16. ca. in nouo. 21. diſ. c. ſaluator. 1. q. 3. Cõc. Nic. in fi. & Cõc. Car. 6. c. x. Cõc. Brac. 3. in prin. cõc. Coſtant. c. 7. Conc. Epheſ. in prin. Conc. Calc. in med. Syn. Rõ. ſub Iulio primo, in princ.

CREDO in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium: & in unum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſecula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum uerum de Deo uero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundùm Scripturas; & aſcendit in cęlum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum uenturus eſt cum gloria iudicare uiuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & uiuificantem; qui ex Patre, Filioq; procedit; qui cum patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & unã ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum; & uitam uenturi ſæculi. AMEN.

Indictio futuræ Seſsionis.

Eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitimè congregata, in ea præ-

præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in uiam eſſe, quo huc ueniant; cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eò à maioris apud omnes exiſtimatiõis, et honoris uideri poſſe, quò maiori fuerint, & pleniori Patrum conſilio & præſentia ſancita, & corroborata; ſtatuit, & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri diſcuſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO QVARTA,

CELEBRATA DIE VIII. MEMSIS APRILIS, M D XLVI.

Decretum de Canonicis ſcripturis.

SACROSANCTA, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuò ante oculos proponens, ut, ſublatis erroribus, puritas ipſa Euangelij in Eccleſia conſeruetur: quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus Noſter Ieſus Chriſtus, Dei filius proprio ore primum promulgauit; deinde per ſuos Apoſtolos, tanquam fontem omnis, & ſalutaris ueritatis, & morum diſciplinæ omni creaturæ prædi-

Hiere. 31. Pſal. 109. ut intelligit Aug. lib. 17. de Ciui. Dei. c. 17. Tom. 5. Mar. ult. Math. 28. c. in nouo. diſt. 2.

cari iuſſit: perſpiciensque, hanc ueritatem, & diſciplinam contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut ab ipſis Apoſtolis, Spirituſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos uſque peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam ueteris, quàm noui Teſtamenti, cum utriuſque unus Deus ſit author, necnon traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, uel tanquam oretenus à Chriſto, uel à Spirituſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſeruatas pari pietatis affectu, ac reuerentia ſuſcipit, & ueneratur. Sacrorum uero librorum Indicem huic decreto adſcribendum cenſuit; ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, qui nam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. Sunt uerò infraſcripti Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, id eſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronominm; Ioſue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum; duo Paralipomenon; Eſdræ primus, & ſecundus, qui dicitur Nehemias, Thobias, Iudith, Heſter, Iob, Pſalterium Dauidicum centum qunquaginta pſalmorum, Parabolæ, Eccleſiaſtes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclaſticus, Iſaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id eſt, Oſea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Nhaum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti noui, quattuor Euangelia, ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem; Actus Apoſtolorum à Luca Euangeliſta conſcripti: quatuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ſcilicet, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebreos: Petri Apoſtoli duæ: Ioannis

2. The. 2. 1. Cor. 11. 2. Tim. 1. c. 1 eccleſiaſticarũ 11. diſtin. ca. illa autem 12. diſti. c. cum marthæ. de cel. miſ.

In can. Apoſto. c. 84. Inn. 1. ep. 3. c. 7. Gelaſius. primus in ſin. epiſt. Con. Laodicen. cap. 59. Conc. Carthag. 3. c. 47. & c. ſancta Romana. diſtin. 15. Conc. Flor. ad fi.

nis Apoſtoli tres, Iacobi Apoſtoli una, Iudæ Apoſtoli una, & Apocalypſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Catholica legi conſueuerunt; & in ueteri vulgata Latina editione habentur, pro ſacris, & canonicis non ſuſceperit; & traditiones prædictas ſciens, & prudẽs contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & uia ipſa Synodus, poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimonijs, ac præſidijs in confirmandis dogmatib. & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit uſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum librorum.

Inſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans non parum utilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorũ librorum, quæ nam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit, & declarat, ut hæc ipſa uetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum uſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prædicationibus, & expoſitionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, uel præſumat.

Prætereà, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morũ, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de uero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum ipſam Scripturam ſacram interpre-

c. hæreſis. & c. ca. Adam. in fi. 24 q. 3. & infra. ſeſ. 13. c. 1. de Euch. Sacr. Leo. Pap. epiſto. ad Syn. Tholoſ. c. 6. c. exijt. circa fi. de uer. ſig. in 6. c. palam. 11. diſ. c. de libellis. 20 diſt in. c. omnes 22. diſt.

ca. relatum. 37. diſt. ca. hæreſis, 24. q. 3. *interpretari audeat, etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iure ſtatutis puniantur.*

d. ca. hæreſis. & tot titu. de hæret.

Sed & impreſſorib. modum in hac parte, ut par eſt, imponere uolens, qui iam ſine modo, hoc eſt, putant es ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum eccleſiaſticorum, ipſos ſacræ ſcripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indiferenter, ſæpe tacito, ſæpe etiam ementito prælo, & quod grauius eſt, ſine nomine authoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros buiuſmodi temerè uenales habent; decernit, & ſtatuit, ut poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum uerò hæc ipſa uetus, & uulgata editio quàm emendatiſſimè imprimatur; nullique liceat imprimere, uel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine authoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ, in canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis ſuperioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, uel euulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, uel legerint, niſi prodiderint authores, pro authoribus habeantur. Ipſa uerò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo infrõte libri, uel ſcripti, uel impreſſi authenticè appareat; idque totum, hoc eſt, et probatio, et examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc temeritatem illã reprimere uolens,

ſeſſ. 10. de impreſſione librorum.

lens,

lens, qua ad profania quæque conuertuntur, & torquentur uerba, & ſententiæ ſacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, uana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & præcipit, ad tollendam huiuſmodi irriuerentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba ſcripturæ ſacræ ad hęc, & ſimilia audeat uſurpare, ut omnes huius generis homines, temeratores, & uiolatores uerbi DEI, iuris, & arbitrij pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrãdam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SESSIO QVINTA,

CELEBRATA DIE XVII. MENSIS IVNII. M D X L V I.

Decretum de Peccato originali.

VT fides noſtra catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus, in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus chriſtianus omni uento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris Heb. 11. Conc. Magun. can. 1. Con. 1. ca. uiſ. 16. q. 2.

noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali eiuſque remedio non ſolùm noua, ſed uetera etiam diſſidia excitauerit: ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Sſpiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere uolens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Celeſtinus 1. epiſt. 1. c. 4.

Cate. h. 18. 26.

Gen. 2.

Conc. Arauſicanum. c. 1.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cùm mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & iuſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam præuaricationis huiuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem ſub eius poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli, totumq; Adam per illam præuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe: anathema ſit.

Rom. 5. 1. Corin. 15. & Conc. Arauſicanum. c. 5. c. quomodo de pœn. diſtin. 2 c. placuit, il primo, de coſe. di. 4. Cate. d. loco, in ſeſ. 5. ca. 1. & 7. de iuſtif. Rom. 5. ca. placuit. ca. regenerante. & c. quæris. in fi. de cõſ. diſt. 4.

Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & non eius propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptam à Deo ſanctitatẽ, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam eum perdidiſſe; aut inquantum illum per inobediẽtiæ peccatum mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatũ, quod mors eſt animæ: anathema ſit: cum contradicat Apoſtolo dicenti per unum hominem peccatum intrauit in mundũ, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertranſijt, in quo omnes peccauerunt.

Conc. Mileuit. c. 2.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus, ideſt

ineſt, unicuique proprium, uel per humanæ naturæ uires, uel per aliud remedium aſſerit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nos Deo reconciliauit in ſanguine ſuo, factus nobis iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio; aut negat, ipſum Chriſti Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ ritè collatum, tam adultis, quàm paruulis applicari; anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri. Vnde illa uox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicunque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

1.Tim.2.c. multiplex.de pęni. diſt.1.& in ſeſſ. 25.de inuo.ſan. poſt prin.

Act. 4.

Io. 1.ca.nemo. de conſi.diſt.4.

Gal.3.

Si quis paruulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad uitam æternam conſequendam; unde fit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis in remiſſionem peccatorum non uera, ſed falſa intelligatur; anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatũ mors; & ita in omnes homines mors pertranſijt, in quo omnes peccauerunt: niſi quemadmodũ Eccleſia Catholica, ubiq; diffuſa, ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apoſtolorum, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideo in remiſſionem peccatorum ueraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

Conc. Meleuitanũ c.2. Conc. Aphrinanum c. 77.& c.placuit. de conſec. diſt. 4.Clem.vni.de ſum.Trin.ca. 2. in fi.eo.tit.ext. c.3.ver.cũ ergo. de bapt. Catechiſ. 10:.26. in ſeſſ.7.ca.13. de baptiſ.

Rom.5.ca.placuit. ca.quæris. in fi.& c. regenerante.de cõſ. diſt.4.

Si quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti

Ioan.3.c.filius. & c. non dubito.de conſt.diſ. 4.cap.debitum. cũ ſeq.de bapt.

Cathechiſ. car. 114. linea. 25. & infra, ſeſſ. 7. c. 6. cum ſeq. de ſacram. Cathechiſ. car. 112. 29. Rom. 6. & cap. propriè, de cõſ. diſt. 4. d. c. regenerante. Rom. 7. Coloſ. 3. Ephe. 4. c. quomodo renouari. de pęnit. diſt. 2. Rom. 8. Gal. 3. c. nõ omnis. 32. q. 2. Aug. lib. 6. contra Iul. Pelag c. 6. Tom. 7. & c. 2. de conſt. diſt. 4. Catechiſm. 112. 35. 2. Tim. 2. Coloſ. 3. Rom. 7 c. nam concupiſcentiam, extra, de conſtit.

mitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod ueram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud dicit tantùm radi, aut non imputari: anathema ſit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil eſt damnationis ijs, qui uerè conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem: qui non ſecundum carnem ambulant, ſed, ueterem hominem exuentes, & nouum, qui ſecundùm Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti, ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, uel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cùm ad agonem relicta ſit, nocere non cõſentientibus, ſed utiliter per CHRISTI IESV *gratiam repugnantibus, non ualet: quinimmo, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodos declarat Eccleſiam catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod uerè, & propriè in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit; anathema ſit.*

Declarat tamen hęc ipſa ſancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei genetricem; ſed obſeruandas eſſe conſtitutiones fœlicis recordationis Xyſti Papæ IIII. ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis, quas innouat.

in extrau. cõm. lib. 3. de reliq. & vener. ſanct.

Decretum de reformatione. Caput I.

De lectionibus ſacre ſcrip: et magiſtris

Eadem ſacroſancta Synodus, pijs ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus cohærens,

rens,easq; amplectens,& illis adijciens; ne cæleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit,neglectus iaceat; ſtatuit,& decreuit,quòd in illis eccleſijs,in quibus præbendæ,aut præſtimonium, ſeu aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur,Epiſcopi Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij eos,qui præbendam,aut præſtimonium,ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent,ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis,Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum,etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant. De cætero uerò præbenda,præſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſeipſos id munus explicare poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. In eccleſijs autem Metropolitanis,uel cathedralibus,ſi ciuitas inſignis, uel populoſa, ac etiam in collegiatis, exiſtentibus in aliquo inſigni oppido,etiam nullius diœceſis,ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut preſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunq;, preterquam ex cauſa reſignationis,primò uacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuò conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis eccleſijs nulla, uel non ſufficiens præbenda foret,Metropolitanus, uel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicuius ſimplicis beneficij,eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus uel per contributionem beneficiatorum ſuę ciuitatis, & diœceſis,uel aliàs,prout cōmodius fieri poterit,de Capituli cōſilio ita ꝓuideat,ut ipſa ſacrę Scripturę lectio habeatur,

c.quia.& c. fin. de mag.& infra ſeſ.23 de refor. cap.18.

Prebenda pre-caenda

infra ſeſſ. 14.ca. 15. de refor.

beatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, uel conſuetudine, uel quauis alia ratione inſtitutæ, propter id minimè prætermittantur. Eccleſiæ uerò, quarum annui prouentus tenues fuerint, & ubi tam exigua eſt Cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commodè haberi non poſſit; ſaltem magiſtrum habeant, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui clericos, alioſq; ſcholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſint. Ideoq; illi magiſtro Grammatices uel alicuius ſimplicis beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur; dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio: uel ex capitulari; uel epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſoluatur; uel aliàs Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ eccleſiæ, & diœceſi accommodam; ne pia hac, utilis, atque fructuoſa prouiſio quouis quæſito colore negligatur. In monaſterijs quoque Monachorum, ubi commodè fieri queat, etiam lectio ſacræ Scripturæ habeatur. Qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellat. In conuentibus uerò aliorum Regularium, in quibus ſtudia commodè uigere poſſint, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, uel prouincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. In Gymnaſijs etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicæ fidei defenſionem, et incrementum, ſanæq; doctrinæ conſeruationem, & propagationem inſtituatur: &, ubi inſtituta foret, & negligeretur,

Conc. Conſtantinop. 6. cap. 5. cum alleg. a me in trac. de priu. ſchol. priu. 88. c. 1. & c. quia. de mag. Conc. Lateran. ſub Alex. 3. ca. 18. & ſub. Inn. 3. ca. 11. & infra ſeſſ. 23. c. 18. de refor. Clemen. ne in agro. de ſtatu monac. ca. 2. de mag.

et 2. de mag.

gligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur; ſtatuit eadem ſancta Synodus, neminem ad huiuſmodi lectionis officium tam publicè, quàm priuatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de uita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clauſtris Monachorũ non intelligatur. Docentes uerò ipſam ſacram Scripturam, dum publicè in ſcholis docuerint, & ſcholares qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum in abſentia, à iure communi conceſsis, plenè gaudeant, & fruantur.

c.fi. de mag. cũ alleg. in meo tract. de priui. ſch. priu. 91.

Caput II.

QVIA uerò Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quàm lectio; et hoc eſt præcipuũ Epiſcoporũ munus: ſtatuit, & decreuit eadẽ ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopus, Primates, & omnes alios eccleſiarũ Prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum ſancti Ieſu Chriſti Euangelium. Si uerò contigerit Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam generalis Concilij uiros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubiaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunq; Parochiales, uel aliàs curam animarum habentes, eccleſias quocunq; modo obtinent, per ſe, uel alios idoneos, ſi legitimè impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus uerbis; docendo, quæ ſcire

Infra ſeſſ. 24 c. 4. de refor.

Cõc. Cart 4. ca. 20. Cõc. Magũ. can. 25. Conc. Rhemen. c. 4. & 15 c. epiſcopus il terzo 88. diſt inf. ſeſſ. 24. c. 4. de refor. Conc. Lateran. ſub Inn 3. c. 10. c. inter cætera. de off. ordin.

Conc. Conſtantinop 6. c 8 ca. extitit § habetur etiã. de uer. ſig. Cõc Later.

vltim.°, ſeſſ. 15. *omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem ; annunciandoque eis cum breuitate, & facilitate ſermonis uitia, quæ eos declinare, & uirtutes, quas ſectari oporteat; ut pœnam æternam euadere, & cæleſtē gloriam conſequi ualeant. Id uerò ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi iuriſdictione quauis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet; etiam ſi eccleſiæ quouis modo exemptæ di cerentur, aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſam annexæ, uel unitæ, modò reipſa in diœ ceſi, ſint, prouida paſtoralis Epiſcoporū ſolicitudo non deſijt; ne illud impleatur ; Paruuli petierunt panem, &* Hiere. thren. 4. *non erat qui frangeret eis. Itaq; ubi ab Epiſcopo mon ti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſu ras eccleſiaſticas, ſeu aliàs ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogant, ita ut ēt, ſi ei ſic expedire uiſū fuerit, ex bene ficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſoluatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.*

Si quæ uerò parochiales eccleſiæ reperiantur ſubiectæ monaſterijs in nulla diœceſi exiſtentibus; ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum prouincijs diœ ceſes ipſe ſitę ſunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apoſtolicę delegatis, copellantur. Neque huius decreti executionem, conſuetudo, uel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſiue recurſus impedire ualeat, quouſque de ſuper à competenti iudice, qui ſummariè, & ſola facti ueritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares uerò cuiuſcumque Ordinis, niſi à ſuis Superioribus de uita, moribus, & Conc. Lateran. vltimū ſeſſ. 11. de modo præd. *ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in eccleſijs ſuorum Ordinum, prędicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe*

coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequàm prædicare incipiant. In eccleſijs uerò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiã ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur; ſine qua in ipſis eccleſijs non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint: ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

c. xcommunicamus. §. quia vero. de hæret. infra ſeſſ. 24. cap. 4. de refor. & c. non liceat. 92. diſt. ad Roma. io.

Si uerò, (quod abſit) prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, uel alterius Ordinis prædicet: Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quòd ſi hæreſes prędicauerit, contra eum ſecundùm iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat; etiam ſi prædicator ipſe generali, uel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prætenderet: quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator uel ex falſis informationibus, uel aliàs calumnioſè uexetur, iuſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant prȩterea Epiſcopi, ne aliquem uel eorum, qui cùm ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum uiuunt; uel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, et iam quorumlibet priuilegiorum prętextu in ſua ciuitate, uel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur; à qua priuilegia huiuſmodi niſi tacita ueritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri, ueriſimile non eſt.

Quȩſtores uerò eleemoſynarij, qui etiam quæſtuarij vulgò dicuntur, cuiuſcunq; conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare prȩſumant; et contrà facientes ab Epiſcopis, & Ordinarijs locorum, priui-

Conc. Lateran. ſub Inno. 3. ca. 62. c. cum ex eo. de pęnit. & remiſſ. clem. abuſionibus. eo. tit. infra ſeſſ. 20.

e preſor. c 9. ca. ut officium. §. compeſcẽdi. de hæret. in 6.

priuilegijs quibuſcunq; non obſtantibus, oportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primã futurã Seſsionem tenendam, & celebrandam eſſe die Iouis, feria quinta poſt feſtum beati Iacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſsio ad diem XIII. menſis Ian. M D XLVII.

SESSIO SEXTA,

CELEBRATA DIE XIII. MENSIS IANVARII. M D XLVII.

Decretum de iuſtificatione.
Prooemium.

CVM hoc tempore, non ſine multarum animarum iactura, graui eccleſiaſticæ unitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de iuſtificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarum ſalutem, ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ Tertij, Reuerendiſsimis Dominis, Dominis Io. Maria Epiſcopo Præneſtino

neſtino de Monte, & Marcello tit. San. Crucis in Hieruſalem Præsbytero, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis; exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus ueram, ſanamque doctrinam ipſius iuſtificationis, quam Sol iuſtitiæ Chriſtus Ieſus, fidei noſtræ author, & conſumator docuit; Apoſtoli tradiderunt; & catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuò retinuit; diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturę, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRIMVM declarat ſancta Synodus, ad iuſtificationis doctrinam, probè, & ſincerè intelligendã oportere, ut uniſquiſque agnoſcat, & fateatur, quòd cũ omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiã perdidiſſent; facti immundi, &, ut Apoſtolus inquit, natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, uſque adeò ſerui erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli, ac mortis, ut non modò Gentes per uiam naturæ, ſed ne Iudæi quidem per ipſam etiam literam legis Moyſi inde liberati, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, uiribus licèt attenuatum, & inclinatum.

Aug. Tom. 1. libr. 5. Confeſ. c. 9. 1. Corin. 15. Rom. 5. Ephe. 2. ſupra ſeſſ. 5. in prin. Rom. 2. & 3.

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti. Cap. II.

QVO factũ eſt, ut cæleſtis Pater, pater miſericordiarum, & Deus totius cõſolationis, Chriſtũ Ieſum, 2. Corin. 1.

ſum,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Gen. 49. cũ ſi. Gal.4. Pſa.2.88 & 109. Iſa.7.11 & 45. Hier.23. Abacuch. 3. Oſe.6. Baruch. 3. 1. Reg.3. Dã. 9 Aug. lib. 7. de Ciui Dei.c.32. Tomo.5. Epheſ. 1. Rom.3. & 5. Coloſſ.2. 1. Tim. 2. & 2. Timo. 1. c multiplex. de pœn. diſti. 1. 1. Ioan. 2. Eccleſi. 17. & c. ſi enim & beatus de pœn. diſt. 2. Pſa. 102. & 129. 2. Cor. 5. & 1. Ioan. 2.

ſum, filium ſuum, & ante legem, & legis tempore multis ſanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cùm venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miſerit; ut & Iudæos, qui ſub lege erant, redimeret; & gentes, quę non ſectabantur iuſtitiam, iuſtitiam appræhenderent; atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris, non ſolùm autem pro noſtris, ſed etiam pro totius Mundi.

Qui per Chriſtum iuſtificantur. Cap. III.

VERUM, & ſi ille pro omnib. mortuus eſt, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt; ſed ij duntaxat, quibus meritum paſsionis eius communicatur. Nam, ſicut reuera homines, niſi ex ſemine Adę propagati naſcerentur, non naſcerentur iniuſti; cùm ea propagatione per ipſum, dum concipiuntur, propriam iniuſtitiam contrahant: ita niſi in Chriſto renaſcerentur, nunquam iuſtificarentur, cùm ea renaſcentia per meritum paſsionis eius gratia, qua iuſti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem ſortis Sanctorum in lumine, & eripuit de poteſtate tenebrarum, tranſtulitque in regnum filij dilectionis ſuę; in quo habemus redemptionem, & remiſsionem peccatorum.

Infra can. 1.

Coloſ. 1.

Inſinuatur deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratiæ. Cap. IIII.

Quibus

QVIBVS uerbis iuſtificationis impij deſcriptio inſinuatur, ut ſit tranſlatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum gratiæ, & adoptiones filiorum Dei per ſecundum Adam Ieſum Chriſtũ ſaluatorem noſtrum: quæ quidem tranſlatio poſt Euangelium promulgatum, ſine lauacro regenerationis, aut eius uoto fieri non poteſt, ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, nõ poteſt introire in regnum Dei. Gal.4. Tit.3. Cle. 1. de ſum. Tri. 1 Cor. 15. Ioan.3.c.filius. & c. non dubito, de conſecr. diſ.4.c.debitis, cum ſeq.extra. de bapt.

De neceſſitate præparationis ad iuſtificationem in adultis, & unde ſit. Caput V.

DECLARAT præterea, ipſius iuſtificationis exordium in adultis à DEI per Chriſtum Ieſum præueniente gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius uocatione, qua nullis eorum exiſtentibus meritis, uocantur: ut, qui per peccata à Deo auerſi erant, per eius excitantem, atque addiuuantem gratiam ad conuertendum ſe ad ſuam ipſorum iuſtificationem eidem gratiæ liberè aſſentiendo, cooperando, diſponantur: ita ut, tangente DEO cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihil omnino agat, inſpirationem illam recipiens; quippe qui illam & abijcere poteſt; neque tamen ſine gratia DEI mouere ſe ad iuſtitiam coram illo libera ſua uoluntate poſſit. Vnde in ſacris literis cum dicitur: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos: liberatis noſtræ admonemur. Cùm reſpondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur: Dei nos gratia præueniri confitemur. infra can. 2. Zach. 1. Ioel. 2. c. cõuertimini. de pæni diſt. 1. Hiere in fi. orationis.

Modus præparationis. Cap. VI.

*DISPONVNTVR autem ad ipſam iuſtitiã, dum excitati diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, liberè mouentur in Deum, credentes uera eſſe, quæ diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt; atque illud in primis, à Deo iuſtificari impium per gratiam eius, per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Ieſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, à diuinæ iuſtitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes, Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore; illumq́; tanquàm omnis iuſtitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduerſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pœnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: d nique dum proponnut ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam uitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere, quia eſt, & quòd inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et * Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque ueſtrum in nomine Ieſu Chriſti in remiſſionem peccatorum ueſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcunque mandaui uobis. Denique, Præparate corda ueſtra Domino.*

infra cap. 14. & ſeſſ. 14. ca. 4. de contritione.

Hebr. 11.
Mar. 2. & Cat. cart. 162. 11. & Matt. 9.
Eccl. 1.
*
Act. 2. c. agunt &c. proprie. de conſec. diſt. 4.
Matt. ult. Lucæ 24. c. prima. ca. ſi qua. & c. proprie. de conſt. diſt. 4.
1. Regum 7.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. Cap. VII.

Hæc

HANC diſpoſitionem, ſeu præparationem iuſti
ficatio ipſa conſequitur: quæ non eſt ſola pecca-
torum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio inte-
rioris hominis per uoluntariam ſuſceptionem gratiæ, &
donorum. Vnde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimi-
co amicus, ut ſit hæres ſecundùm ſpem uitæ æternæ. Hu-
ius iuſtificationis cauſæ ſunt; finalis quidem, gloria
Dei, & Chriſti, ac uita æterna: efficiens uerò, miſericors Tit. 3.
Deus, qui gratuitò abluit, & ſanctificat ſignans, & un-
gens Spiritu promiſſionis ſancto; qui eſt pignus hæredita
tis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus unigenitus Ephe. 1.
ſuus, Dominus noſter Ieſus Chriſtus: qui cùm eſſemus ini-
mici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua Ephe. 2.
ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis iuſtificationem
meruit, & pro nobis Deo patri ſatisfecit: inſtrumentalis
item, Sacramentum Bapiſmi; quod eſt Sacramentum fi-
dei, ſine qua nulli unquam contigit iuſtificatio: demum cap. nihil eſt. de
unica formalis cauſa eſt iuſtitia Dei; non qua ipſe iuſtus conſt. diſt. 4. ca.
eſt, ſed qua nos iuſtos facit; quia uidelicet ab eo donati, hoc eſt. de cõſt. diſt. 2. Cat. car. 63. 8.
renouamur ſpiritu mentis noſtræ; et nõ modo reputamur,
ſed uerè iuſti nominamur, & ſumus, iuſtitiam in nobis
recipientes, unuſquiſque ſuam ſecundùm menſuram,
quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis, prout vult, & c. multiplex. de
ſecundùm propriam cuiuſque diſpoſitionem, & coope- pœn. diſt. 1. ca.
rationem. Quamquã enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui nec quemquã. poſt princip. de conſt. diſt. 4.
merita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti communican
tur; id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdem Philipp. 3.
ſanctiſſimæ paſsionis merito per Spiritum ſanctum chari
tas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iuſtificantur, Rom. 5.
atq; ipſis inhæret. Vnde in ipſa iuſtificatione cũ remiſ-
ſione peccatorum hęc omnia ſimul infuſa accipit homo infra can. 10.
per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & cha- Conc. Magunt. c. 1. c. fertur. &
ritatem. Nam fides, niſi ad eã ſpes accedat, & charitas, c. ſicut urgeri. 1. q. 1. & Iac. 2. in fin.

neque unit perfectè cum Chriſto, neque corporis eius uiuũ membrum efficit: qua ratione ueriſſimè dr̃, Fidem ſine operibus mortuam, & ocioſam eſſe. Et, in Chriſto Ieſu neque circumciſionem aliquid ualere, neque præputium; ſed fidem, quæ per chariatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab Eccleſia petunt, cum petunt fidem, uitam æternam præſtantem; quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt. Vnde & ſtatim uerbum Chriſti audiunt: Si uis ad uitam ingredi, ſerua mandata. Itaque ueram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, ut eam perferant ante tribunal Domini Noſtri Ieſu Chriſti, & habeant uitam æternam.

Gal. 5. c. circũciſio. & c. firmiſ. de pæni. diſt. 2. ca. 1. §. quia uero. de ſac. unct. Cathec. 7. 13.

Matt. 19. Lucæ 15 ca. quomodo renouari. de pænit. diſt. 2. Eccleſ. 1. epiſt. 1. c. 4. Rom. 5. Catechiſ. car. 15. 26. ſup. ſeſ. 5. de pec. a. orig. poſt princ.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iuſtificari. Cap. VIII.

CVM uero Apoſtolus dicit, iuſtificari hominem per fidem, & gratis; ea uerba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quẽ perpetuus Eccle: catholicæ conſenſus tenuit, & expreſsit; ut ſcilicet per fidem ideo iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis iuſtificationis: ſine qua impoſsibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortiũ peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue opera, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur: ſi enim gratia eſt, iam non ex operibus; alioquin, ut idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.

Rom 5.

Heb. 11.

Infra can. 9.

Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Cap. IX.

Tit. 3.

QVAMVIS autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa unquam fuiſſe peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter Chriſtum; nemini tamen fiduciam, et certitudinem remiſsionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea ſola quieſcenti, peccata dimitti, uel demiſſa eſſe dicendum eſt, cum apud hæreticos, & ſchimaticos poſsit eſſe, immo noſtra tempeſtate ſit, & magna contra Eccleſiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui uere iuſtificati ſunt, abſque vlla omnino dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere, ſe eſſe iuſtificatos, neminemque à peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum, qui certò credat, ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici; quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſsis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. Nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deq; Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet; ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt: cùm nullus ſcire ualeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

infra can. 13. & 14.

infra can. 14.

De acceptæ iuſtificationis incremento. Cap. X.

SIC ergo iuſtificati, & amici DEI, ac domeſtici, facti euntes de uirtute in virtutem, renouantur, ut Apoſtolus inquit, de die in diē, hoc eſt, mortificando mēbra carnis ſuæ, et exibēdo ea arma iuſtitiæ in ſanctificatio-

Pſal. 83. infra can. 24. 2. Cor. 4. in fi. Coloſſ. 1. c. cū ſanctam de pe. diſt. 2.

cationem,per obſeruationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ,in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta,cooperante fide bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: Qui iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc: Et iterum: Ne uerearis uſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: Videtis, quoniam ex operibus iuſtificatur homo,& non ex fide tantum. Hoc uerò iuſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia,cum orat: Da nobis, Domine,fidei, ſpei, & charitatis augmentum.

Apocal. ult. Eccl. 18. Iac. 2.

De obſeruatione mandatorum, deq; illius neceſſitate,& poſsibilitate. Cap. XI.

1. Ioan. 5. Infra can. 18. Matt. 11. in fi. Ioan. 14. Conc. Aphricanum.cap. 81. 82. & 83. Conc. Mileuitanum.cap. 7. 8. 9. Matth. 6. Lucæ 11. c. nouum 25. diſt. c. adhuc & c. de quotidianis. de pœnit. diſt. 1.

NEMO autem, quantumuis iuſtificatus, liberũ ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus ſub anathemate prohibita,uoce uti;Dei præcepta homini iuſtificato ad obſeruandũ eſſe impoſſibilia. Nam Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet, & facere quod poſſis,& petere, quod non poſſis,& adiuuat,ut poſſis. Cuius mandata grauia non ſunt; cuius iugum ſuaue eſt,& onus leue. Qui enim ſunt filij Dei, Chriſtũ diligunt: qui autẽ diligunt eum,ut ipſemet teſtatur,ſeruant ſermones eius quod utiq; cum diuino auxilio præſtare poſſunt. Licèt enim in hac mortali uita,quantumuis ſancti,& iuſti in leuia ſaltem,& quotidiana,quæ etiam uenialia dicũtur peccata quandoq; cadant; nõ propterea deſinunt eſſe iuſti. Nam iuſtorum illa uox eſt,& humilis,& uerax: Dimitte nobis debita noſtra. Quo fit,ut iuſti ipſi eò magis ſe obligatos ad ambulandum in uia iuſtitiæ ſentire debeant,quò liberati iam à peccato,ſerui autem facti Deo,ſobriè,iuſtè,& piè uiuentes proficere poſſunt per Chri-

Chriſtum Ieſum; per quem acceſſum habuerunt in gratiam iſtam. Deus namque ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. Itaq; nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemq; conſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, ut & glorificetur. Nam & Chriſtus ipſe, ut inquit Apoſtolus, cùm eſſet filius Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi, cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, dicens: Neſcitis, quòd ij, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit brauium; ſic currite, ut comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum; ſic pugno, non quaſi aerem uerberans: ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutē redigo; ne fortè, cùm alijs prædicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps Apoſtolorum Petrus: Satagite, ut per bona opera certam ueſtram uocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Vnde conſtat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bono opere ſaltem uenialiter peccare, aut (quod intolerabilius eſt) pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus iuſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: cùm ſcriptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem. & de Moſe dicat Apoſtolus, quòd reſpiciebat in remunerationem.

Tit. 1. infra can. 20. Philipp. 2. Hebr. 5. 1. Cor. 9. 1. Cor. 9. 2. Pet. 1. infra can. 25. infra can. 31. Pſal. 118. Hebr. 11.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cauendam eſſe. Cap. XII.

Nemo

infra. can. 15.& 16.c. corripiantur. in ſi.24.q.3.

NEMO quoque, quamdiu in hac mortalitate uiuitur, de arcano diuinæ prædeſtinationis myſterio uſque adeò præſumere debet, ut certò ſtatuat, ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi uerum eſſet, quòd iuſtificatus aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccauerit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. Nam, niſi ex ſpeciali reuelatione, ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

Prouerb. 29. Ezech.18. Galat.3.

De perſeuerantiæ munere. Cap. XIII.

SIMILITER de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit uſque in finem, hic ſaluus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, qui ſtat, ſtatuere, ut perſeueranter ſtet; & eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim (niſi ipſi illius gratiæ defuerint) ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans uelle, & perficere. Verumtamen, qui ſe exiſtimant ſtare, uideant, ne cadant; & cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in uigilijs, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiuniis, & caſtitate. Formidare enim debent, ſcientes, quòd in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt de pugna, quæ ſupereſt cum carne, cum mundo, cum Diabolo: in qua uictores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem uiuamus: ſi enim ſecundum carnem uixeritis, moriemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis.

Matt. 19. & 24. c. ſuggeſtum 7. q.1.& c. non reuertebantur. de pœni.diſt.2.infra can. 16. & 22. Ezech.33. Philipp.1. 1. Corint.5.

De lapſis,& eorum reparatione. Cap. XIIII.

QVI uerò ab accepta iuſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cum excitante DEO per Pœnitentiæ Sacramentum,merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint. Hic enim iuſtificationis modus eſt lapſis reparatio; quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam ſancti Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro iis,qui poſt Baptiſmũ in peccata labũtur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cùm dixit: Accipite Spiritum ſanctum;quorum remiſeritis peccata remittũtur eis; & quorũ retinueritis,retenta ſunt. Vnde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multò aliam eſſe à baptiſmali,eaq; contineri non modò ceſſationem à peccatis, & eorum deteſtationem,aut cor contritum,& humiliatum;uerùm etiã eorundem ſacramentalem Confeſſionem,ſaltem in uoto, & ſuo tempore faciendam,& ſacerdotalem Abſolutionem;itemq; Satisfactionem per ieiunia, elemoſynas, orationes,& alia pia ſpiritualis uitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ uel Sacramento, uel Sacramenti uoto unà cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali; quæ, ut ſacræ literæ docent, non tota ſemper, ut in Baptiſmo fit, dimittitur illis,qui gratiæ DEI, quam acceperunt, ingrati, Spiritum ſanctum contriſtauerunt, & templum Dei uiolare non ſunt ueriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto,unde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ ſecundùm Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus: Pœnitentiam agite.&, Facite fructus dignos Pœnitentiæ.

[Marginal notes: infra can. 23. & 29. — c. firmiter. in fi. extra. de ſum. Tri. — c. ſecunda poſt naufragium. de pœni. diſtin. 1. Ioan. 20. Matt. 19. c. ut conſtituerunt. 50. diſtin. c. ut euidẽter. 1. q. 1. cum ſeqq. infra ſeſſ. 14. de pœn. c. 2. 3. & 4. Pſal. 50. c. ſacrificium de pœnit. diſt. 1. — Ephe. 4. 1. Corin. 3. Apoc. 2. c. quia ſanctitas. 50. diſtin. & c. miror. de pœn. diſt. 1. 2. Corint. 7. Mat. 3. & 24. Luc. 3.]

Quoli-

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

Infra can. 27. Rom. 16.

ADuerſus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium; aſſerendum eſt, non modò infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iuſtificationis gratiam amitti; diuinæ legis doctrinam defendendo: quę à regno Dei nō ſolùm infideles excludit, ſed & fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui letalia committunt peccata; à quibus cum diuinę gratię adiumento abſtinere poſſint, & pro quibus à Chriſti gratia ſeparantur.

1. Tim. 1.

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deq; ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

1. Corin. 15. Hebr. 6. ca non eſt tā iniuſtus. de pœn. diſt. 2.

Hebr. 10. in fi infra can. 26

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus ſiue acceptam gratiam perpetuò conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda ſunt Apoſtoli uerba: Abundate in omni opere bono, ſcientes, quod labor ueſter nō eſt inanis in Domino. Non enim iniuſtus eſt Deus, ut obliuiſcatur operis ueſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, Nolite amittere confidentiam ueſtram, quæ magnam habet remuuerationem. Atque ideo benè operantibus uſque in finem, & in Deo ſperantibus proponenda eſt uita ęterna, & tanquàm gratia filijs Dei per Chriſtum Ieſum miſericorditer promiſſa:

miſſa; & tanquàm mereces ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus, & meriris fideliter reddenda. Hæc eſt enim illa corona iuſtitiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam ſibi eſſe, aiebat Apoſtolus, à iuſto iudice ſibi reddendam; non ſolùm autem ſibi, ſed & omnibus, qui diligunt aduentum eius. Cùm enim ille ipſe Chriſtus Ieſus, tanquàm caput in membra, & tanquàm uitis in palmites, in ipſos iuſtificatos iugiter uirtutem influat; quæ uirtus bona eorum opera ſemper antecedit, & committatur, & ſubſequitur; & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſent; nihil ipſis iuſtificatis amplius deeſſe credendum eſt, quo minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo ſunt facta, diuinæ legi pro huius uitæ ſtatu ſatisfeciſſe, & uitam æternam ſuo etiam tempore (ſi tamen in gratia deceſſerint) conſequendam, uerè promeruiſſe cenſeantur: cùm Chriſtus, ſaluator noſter, dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum; ſed fiet in eo fons aquæ ſalientis in uitam æternam. Ita neque propria noſtra iuſtitia, tanquàm ex nobis propria ſtatuitur: neque ignoratur, aut repudiatur iuſtitia Dei: quæ enim iuſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærentem iuſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia à Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque uerò illud omittendum eſt; quòd licèt bonis operibus in ſacris literis uſque adeò tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat CHRISTVS, eum non eſſe ſua mercede cariturum; & Apoſtolus teſtetur, id, quod in præſenti eſt momentaneum, & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis; abſit tamen, ut Chriſtianus homo in ſe ipſo uel confidat, uel glorietur, & non in Domino, cuius tanta

[Margin notes: j. Tim. 4. — Io. 15. j. Corin. 11. & Auguſt. homil. ſuper Io. 15. — Ioan. 4. — Matt. 10. in fin. & Mar. 9. circa fin. — 2. Corin. 4. j. Cor. j. in fi. 2. Cor. 10. in fi. Gal 6. Hier. 9.]

eſt erga omnes homines bonitas, ut eorum uelit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia in multis offendimus omnes; unuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet; neque ſeipſum aliquis, etiam ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum uita non humano iudicio examinanda, & iudicanda eſt, ſed Dei; qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut ſcriptũ eſt, reddet unicuique ſecundum opera ſua.

Iac. 3. 1. Corin. 4. Mat. 16. Rom. 6.

Poſt hanc catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterq; receperit, iuſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos canones ſubiungere, ut omnes ſciant, non ſolùm quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid uitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.

CANON I.

ſupra cap. 1. & 3. Rom. 3. 1. Corin. 15.

Si quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ uel per humanæ naturæ uires, uel per legis doctrinam fiant, abſq; diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari coram Deo: anathema ſit.

CANON II.

Conc. Mileuitanum c. 5. Conc. Aphricanum c. 80. & cap. ult. de conſt. diſt. 4. infra. can. 4.

Si quis dixerit, ad hoc ſolum diuinam gratiam per Chriſtum Ieſum dari, ut faciliùs homo iuſtè uiuere, ac uitam æternam promereri poſſit; quaſi per liberum arbitrium ſine gratia utrunque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit: anathema ſit.

CANON III.

ſupra cap. 5. Rom. 5.

Si quis dixerit, ſine præueniente Spiritu ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe, ſicut oportet, ut ei iuſti-

iuſtificationis gratia conferatur: anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium, à Deo motum, & excitatum, nihil cooperari, aſſentiendo Deo excitanti, atque uocanti, quò ad obtinendam iuſtificationis gratiam ſe diſponat, ac præparet; neque poſſe diſſentire, ſi uelit, ſed ueluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque paſsiuè ſe habere: anathema ſit. ſupra can. 2. & cap. 5.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, immo titulum ſine re, figmentum denique à Sathana inuectum in Eccleſiam: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, non eſſe in poteſtate hominis, uias ſuas malas facere; ſed mala opera ita, ut bona Deum operari, non permiſsiuè ſolùm, ſed etiam propriè, & per ſe, adeò ut ſit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quàm uocatio Pauli: anathema ſit. Ioan. 1. Conc. Arauſica num circa fi.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iuſtificationem fiunt, quacunque ratione facta ſint, uerè eſse peccata, uel odium Dei mereri; aut, quantò uehementiùs quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tantò eum grauiùs peccare: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, uel à peccando abſtinemus, peccatum eſse, aut peccatores peiores facere: anathema ſit. Pſal. 17. Luc. 12. & Mat. 5. in fin.

CANON IX.

Si quis dixerit, ſola fide impium iuſtificari, ita ut ſupra c. 7. & 8.

intelligat, nihil aliud requiri, quod ad iuſtificationis gratiam conſequendam cooperetur; & nulla ex parte neceſſe eſſe, eum ſuæ uoluntatis motu præparari, atque diſponi: anathema ſit.

CANON X.

ſupra cap. 7. Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4. *Si quis dixerit, homines ſine Chriſti iuſtitia, per quam nobis meruit, iuſtificari, aut per eam ipſam formaliter iuſtos eſſe: anathema ſit.*

CANON XI.

Si quis dixerit, homines iuſtificari uel ſola imputatione iuſtitiæ Chriſti, uel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atq; illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tantùm fauorem Dei: anathema ſit.

CANON XII.

ſupra cap. 9. *Si quis dixerit, fidem iuſtificantem nihil aliud eſſe, quàm fiduciam diuinæ miſericordiæ, peccata remittentis propter Chriſtum; uel eam fiduciam ſolam eſſe, qua iuſtificamur: anathema ſit.*

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, ut credat certò, & abſq; ulla hæſitatione propriæ infirmitatis, & indiſpoſitionis peccata ſibi eſſe remiſſa: anathema ſit.

CANON XIIII.

ſupra cap. 9. *Si quis dixerit, hominem à peccatis abſolui, ac iuſtificari ex eo, quòd ſe abſolui, ac iuſtificari certò credat; aut neminem uerè eſſe iuſtificatum, niſi qui credat, ſe eſſe iuſtificatum; & hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici: anathema ſit.*

CANON XV.

ſupra cap. 12. *Si quis dixerit, hominem renatum, & iuſtificatum teneri*

teneri ex fide ad credendum, ſe certò eſſe in numero prædeſtinatorum: anathema ſit.

CANON XVI.

Si quis, magnum illud uſque in finem perſeuerantiæ donum ſe certò habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc ex ſpeciali reuelatione didicerit: anathema ſit. ſupra cap. 12. & 13. Gal. 5. Ezec. 18. Prouer.

CANON XVII.

Si quis, iuſtificationis gratiam, non niſi prædeſtinatis ad uitam; contingere dixerit; reliquos uerò omnes, qui uocantur, uocari quidem, ſed gratiam non accipere, ut pote diuina poteſtate prædeſtinatos ad malũ; anathema ſit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini, etiam iuſtificato, & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſeruandum impoſſibilia; anathema ſit. ſupra.cap. 11. 1. Ioan. 5. Roma. 13. Catech. car. 221, 36.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos: anathema ſit.

CANON XX.

Si quis, hominem iuſtificatum, & quantumlibet perfectum dixerit nõ teneri ad obſeruantiam mandatorũ Dei, & Eccleſiæ, ſed tantùm ad credendum; quaſi uerò Euãgelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio uitæ æternæ ſine conditione obſeruationis mandatorum; anathema ſit. ſupra cap. 11.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Chriſtum Ieſum à Deo hominibus datum fuiſſe, ut redemptorem, cui fidant, non etiam, ut legiſlatorem, cui obediant: anathema ſit. Catec. car. 220.

CANON XXII.

Si quis dixerit, iuſtificatum uel ſine ſpeciali auxi- ſupra cap. 13.

lio Dei in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, uel cum eo non poſse: anathema ſit.

CANON XXIII.

supra. cap. 14. *Si quis, hominem ſemel iuſtificatum dixerit, amplius peccare non poſse, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam uerè fuiſse iuſtificatum; aut contrà, poſse in tota uita peccata omnia, etiam uenialia uitare, niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Eccleſia: anathema ſit.*

CANON XXIIII.

supra cap. 10. *Si quis dixerit, iuſtitiam acceptam non conſeruari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera; ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſse iuſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam: anathema ſit*

CANON XXV.

ſupra cap. 11. in fin. *Si quis, in quolibet bono opere iuſtum ſaltem ueniali ter peccare, dixerit, aut (quod intolerabilius eſt) mortaliter: atque ideo pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem: anathema ſit,*

CANON XXVI.

ſupra cap. 16. *Si quis dixerit, iuſtos non debere pro bonis operib. quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternam retributionem à Deo per eius miſericordiam, &*
Matth. 19. & 24. *Ieſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & diuina mandata cuſtodiēdo uſque in finem perſeuerauerint: anathema ſit.*

CANON XXVII.

ſupra cap. 15. *Si quis dixerit, nullum eſse mortale peccatum, niſi infidelitatis; aut nullo alio, quantumuis graui, & enormi, præterquam infidelitatis peccato ſemel acceptam gratiam amitti: anathema ſit.*

CA-

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia, ſimul & fidem ſemper amitti; aut fidem, quæ remanet, non eſſe ueram fidem, licet non ſit uiua; aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum: anathema ſit.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere; aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam iuſtitiã recuperare ſine Sacramento Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & uniuerſalis Eccleſia, à Chriſto domino, & eius Apoſtolis edocta, huiuſq; profeſſa eſt, ſeruauit, & docuit: anathema ſit. ſupra cap. 14.

CANON XXX.

Si quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exoluendæ uel in hoc ſæculo, uel in futuro in Purgatorio, antequàm ad regna cœlorum aditus patere poſſit: anathema ſit. inf. ſeſ. 14. can. 15. de pœnit. Infra ſeſſ. 25. in prin. ſupra cap. 11. in fin.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iuſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis benè operatur: anathema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iuſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita; aut, ipſum iuſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Ieſu Chriſti meritum, cuius uiuum membrum eſt, fiunt, non uerè mereri augmentum gratiæ, uitam æternam, & ipſius uitæ æternæ (ſi tamen in gratia deceſſerit) conſecutionem, atq; etiam gloriæ augmentum: anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iuſtificatione, à ſancta Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, uel meritis Ieſu Chriſti, Domini noſtri derogari, et non potius ueritatem fidei noſtræ, Dei denique, ac Chriſti Ieſu gloriam illuſtrari: anathema ſit.

De Reſidentia

Decretum de reformatione. Cap. I.

EADEM *ſacroſancta Synodus, eiſdem Præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodum eccleſiaſticam diſciplinam, deprauatoſque in Clero, & populo Chriſtiano mores emendandos ſe accingere uolens, ab ijs, qui maioribus eccleſiis præſunt initium cenſuit eſſe ſumendum. Integritas enim præſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam, prouidamque ipſius Dei in terris Vicarij ſolertiam omnino futurum, ut ad eccleſiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior uita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs uſque ad perfectiores annos per diſciplinæ ſtipendia ecclaſiaſticæ laudabiliter acta teſtimonium præbeat, ſecundum uenerabiles beatorum Patrum ſanctiones aſſumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & catedralibus eccleſiis quibuſcunque, quouis nomine, ac titulo præfectos, monet, ac monitos eſſe uult, ut attendentes ſibi, & uniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, uigilent, ſicut Apoſtolus præcipit in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant: implere*

c. Inter corporalia. extra. de transl. Epiſ.

c. in ſacerdotibus & c. Epiſcorum 61. diſt. c. ſi. 59. diſt. & infra ſeſſ. 24. de refor. capitu. 1. Act. 20. 2. Tim 4. Ioan. 10. c. ſit rector. 43. diſ. c. aduerſus. 7. q. 1. niſi, deterum.

autem

autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant; atque ouium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo iudice requirendus, cuſtodiæ minimè incumbant: cũ certiſſimum ſit, non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod uehementer dolendum eſt) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana præferentes, in diuerſis curijs uagantur, aut in negociorum temporalium ſolicitudine, ouili derelicto, atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos: placuit ſacroſanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in deſuetudinem abierunt, aduerſus non reſidentes promulgatos innouare; quemadmodum uirtute præſentis decreti innouat, ac ulterius pro firmiori eorundem reſidentia, & reformandis in Eccleſia moribus, in hũc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu cathedrali eccleſia, ſibi quocunque titulo, cauſa, nomine, ſeu iure commiſſa, quacunque ille dignitate, gradu; & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu iuſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam diœceſim morando abfuerit: quartæ partis fructuus unius anni, fabricæ eccleſiæ pauperibus loci per ſuperiorem eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo iure incurrat. Quòd ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit, aliam quartam partem fructuum, ſimiliter applicandam eo ipſo amittat. Creſcente uerò contumacia, ut ſeueriori ſacrorum canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopus abſentes; Metropolitanum uerò abſentem ſuffraganeus Epiſcopus

Ezec. 3. Act. 20. c. Epheſiis. 43. diſ. c. 1. 13. q. 1. & inf. ſeſ. 44. c. 1. in fin. de refor.

c. peruenit. cum multis ſeq. 7. q. 1. de cler. non reſid per totum & c. cum ex eo de elec. in 6.

c. ex mæ. de cleric. non reſid. c. quoniam §. porro. ut li. non cõtes.

in ſe ſeſſ. 25. de refor. ca. 1. & 2. ſeſſ. 24. c. 12. de refor. & ſeſſ. 22. c. 3. de reform.

antiquior reſidens ſub pœna interdicti ingreſſus eccleſiæ eo ipſo incurrenda, infra tres menſes per literas, ſeu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur; qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis authoritate animaduertere, & eccleſiis ipſis de Paſtorib. utiliorib. prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalubriter expedire.

c. ex parte. decl. non reſid.

Caput II.

E*PISCOPI inferiores quæuis beneficia eccleſiaſtica, perſonalem reſidentiam de iure, ſiue conſuetudine exigentia, in titulum, ſiue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono eccleſiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens uidebitur, opportunis iuris remedijs reſidere cogantur: nullique priuilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis, ſuffragantur. Indulgentijs uerò, & diſpenſationibus temporalibus, ex ueris, & rationabilibus cauſis tantùm conceſſis, & coram Ordinario legitimè probandis, in ſuo robore permanſuris: quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tanquàm in hac parte à Sede Apoſtolica delegatorum, prouidere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum aſſignationem cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, ſeu exemptione quacunque ſuffragante.*

c. ſi. de reſcr. in 6.

c. cum ex eo. de elec. in 6. c. beneficium. de regul. eod. lib. & infrà ſeſ. 7. ca. 5. & 7. de reſcr.

Caput III.

E*CCLESIARVM Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intẽdant; & nemo ſecularis Clericus, cuiuſuis an ordinis pſonalis, uel regularis, extra monaſteriũ degens, ẽt ſui ordi*

cap. qualiter & quando. il 2. de accuſ.

nis priuilegij prætextu, tutus cenſeatur, quo minus, ſi de liquerit, ab Ordinario loci, tanquàm ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi ualeat.

infra ſeſ. 14. de refor. ca. 1. & 4. & ſeſſ. fi. ca. 14. de reg.

Caput IIII.

CAPITVLA cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum, illorumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantùm ſuos obligent authores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quo minus à ſuis Epiſcopis, & alijs maioribus Prælatis per ſe ipſos ſolos, uel illis, quibus ſibi uidebitur, adiunctis, iuxta canonicas ſanctiones, toties, quoties opus fuerit, uiſitari corrigi, et emendari, etiam authoritate Apoſtolica, poſſint, et ualeant.

infra ſeſ ulti. de refor. cap. 6.

Caput V.

NVLLI Epſcopo liceat cuiuſuis priuilegij prætextu Pōtificialia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantùm: ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificialium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

inf. ſeſ. 14. c. 2. de reforma ca. omnis utriuſq; de pœn. & remiſ. c. ſacerdos de pœn. diſt. 6. Catec. car. 17. 20.

Indictio futuræ ſeſsionis.

Placetne uobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Iouis feria quinta poſt primam Dominicā ſub ſequentis Quadrageſimæ, quæ erit dies tertia menſis Martij? Reſponderunt, Placet.

ca. placuit. cum ſeq. 7. q. 1. Cōci. Cartag. in 3. cap. 20. Conc. Aurelian 3. cap. 15. & infra ſeſſ. 14. de refor. c. & 8.

SES-

SESSIO SEPTIMA,

CELEBRATA DIE III. MENSIS MARTII, M D XLVII.

Decretum de Sacramentis.

Prooemium.

AD CONSVMMATIONEM ſalutaris de iuſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione uno omniũ Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſię Sacramentis agere, per quæ omnis uera iuſtitia uel incipit, uel cœpta, augetur, uel amiſſa reparatur: propterea ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis legatis, ad errores eliminiandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate tum de damnatis olim à Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de noto adinuentæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt; ſanctarum Scripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſui inhærendo, hos præſentes canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit; reliquos, qui ſuperſunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino Spiritu adiuuante, edituri.

DE

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non fuiſſe omnia à Ieſu Chriſto, Domino noſtro, inſtituta; aut eſſe plura, uel pauciora, quàm ſeptem, uidelicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe uerè, & propriè Sacramentum: anathema ſit.

Catechiſ. ad Parachos. in c. de Sacra. Eucha. 132. in fi. ca. ad abolendam. de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa noua legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cęrimonię ſunt alię, & alij ritus externi: anathema ſit.

Catechiſ. cart. 96.22. & car. 91 27.

CANON III.

Si quis dixerit, hęc, ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignius: anathema ſit.

c. nihil. de cōſt: diſt. 2. cum ſim. Cat. car. 130. in princ.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Sacramenta nouę legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua; & ſine eis, aut eorum uoto per ſolam fidem homines à Deo gratiam iuſtificationis adipiſci; licèt omnia ſingulis neceſſaria non ſint: anathema ſit.

ſup. ſeſ. 6. de iuſtif. c. 7. & can. 5

CANON V.

Si quis dixerit, hęc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta nouę legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam nō ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantùm externa

Conc. Florentinum ſub Euge. 4. uer. hoc docet eccleſ.

na ſint accepta per fidem gratia, uel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianę profeſsionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus: anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi ritè ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus: anathema ſit.

CANON VIII.

Supra ſeſſ. 5. de pec. orig. Cate. 6. & 9.

Si quis dixerit, per ipſa nouę legis Sacramenta ex opere operatò non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinę promiſsionis ad gratiam conſequendam ſufficere: anathema ſit.

CANON IX.

c. cõſultationi, de tem. ord. & c. diſplicet. 23. q. 4. & c. licite 32. q. 7. c. quomõ ante med. de cõnſe, diſt. 4.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile; unde ea iterari non poſſunt: anathema ſit.

CANON X.

infra ſeſſ. 14. de pœni. cap. 6.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in uerbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem: anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia: anathema ſit.

CANON XII.

c. multæ. cap. remiſſionem. cap. Chriſtus. cum plur. ſeq. 1. q. 1. c. vlt. 15. q. ult.

Si quis dixerit, miniſtrum, in peccato mortali exiſtentem, modò omnia eſſentialia, quę ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſeruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum: anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus, in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcunq; eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe: anathema ſit.

ca. ad abolendã. de hæret. in ſeſ. 22. de obſcr. in cele. miſ. c. omnes diſt. 22. cap. quis neſciat. 11. diſt. cum præce. & c. non decet, cum mult. ſeq. diſt. 12. ca. alienus. & cap. quia 24. q. 1.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, Baptiſmum Ioannis habuiſſe eandem uim cum Baptiſmo Chriſti: anathema ſit.

c. aliud. & c. nõ regenerabãtur. de conſ. diſt. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam ueram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi, atque ideo uerba illa Domini noſtri Ieſu Chriſti: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto: ad metaphoram aliquam detorſerit: anathema ſit.

c. pœn. de bapt. Io. 3. ca. filius & c. non dubito. de conſ. diſt. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe ueram de Baptiſmi Sacramento doctrinam: anathema ſit.

c. non decet. 12. diſt. c. ad abolendam de hæret. c. 2. de ſum. Trin. c. 1. eo. tit. in 6.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptiſmum, qui etiam datur [illegible]ticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritu ſancti, cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia, non eſſe [illegible] Baptiſmum: anathema ſit.

Conc. Flor. de unio. Amen ca. 5. ca. dictum. §. quod verò cũ 2. c. ſe. 1. q. 1. c. Romanus, cũ ſeq. & c. ſiue hæreticus de cõſ. diſt. 4. c. nulla præter. de conſt. diſt. 4. Io. 3. c. maiores de bapt.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt, non neceſſarium ad ſalutem: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non poſſe, etiamſi [illegible]lit,

lit, gratiam amittere, quantumcunque peccet, niſi nolit cre dere: anathema ſit.

C A N O N VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantùm fidei debitores fieri, non autem uniuerſæ legis Chriſti ſeruandæ: anathema ſit.

C A N O N VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ uel ſcripta, uel tradita ſunt, ita ut ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſummittere uoluerint: anathema ſit.

C A N O N IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut uota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ui promiſſionis in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo: anathema ſit.

C A N O N X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi uel dimitti, uel ueniala fieri: anathema ſit.

C A N O N XI.

Si quis dixerit, uerum, & ritè collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cùm ad pœnitentiam conuertitur: anathema ſit.

C A N O N XII.

Si quis dixtrit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, uel in ipſo mortis articulo: anathema ſit.

c. qđ quand. j. q.j. & fin. extr. de Sacra nõ iteran. c hi. de quibus. ca. rebaptizare &c. cũ ita. de conſ diſt. 4. & ca. dictũ eſt. de conſ. diſt. 5. ca. fi. de bapt. & toto. tit. de Sacra. ordin. cap. 2. ad fi. de ſum. Trin. & clemen. uni §. fin. eo. tit. c. maiores. de hæret. ſ. ſeſſ. 5. de pecca. origin.

C A N O N XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quòd actum credendi non

non habent, ſuſcepto Baptiſmo inter fideles computandos non eſſe, ac propterea, cùm ad annos diſcretionis peruenerint, eſſe rebaptizandos: aut preſtare omitti eorum Baptiſma, quàm eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſię: anathema ſit.

ſupra ſeſſ. 5. de pec. orig. in me.

CANON XIIII.

Si quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cùm adoleuerint, interrogandos eſſe, an ratum habere uelint, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt; & ubi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam uitam cogendos, niſi ut ab Euchariſtiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant: anathema ſit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otioſam cærimoniam eſſe, & non potius uerum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuiſſe, quàm catechesim quandam, qua adoleſcentię proximi fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant: anathema ſit.

c. nullus miniſtrorum. de cõſ. diſt. 4.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro Confirmationis chriſmati uirtutem aliquam tribuunt: anathema ſit.

Cat. car. 128. 9. c. 1. cum ſeq. de conſ. diſt. 5. † c. manus. de conſ. di. 5. Cõc. Tol. 1. c. 20. Cõ. Car. 2. c. 3. Cõc. Brac. c. 37. cap. omni tempore. de conſ. diſt. 4. c. ſi iubet. 26. q. 6. c. quanto. de conſuet. Catechiſ. c. 124. 36. infr ſeſſ. 24. c. 4. de ſacr. ord.

CANON III.

Si quis dixerit, ſanctæ Confirmationis ordinarium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum, ſed quemuis ſimplicem ſacerdotem: anathema ſit.

D Decre-

Decretum de reformatione.

ſupra ſeſſ. 9. cap. 2. & infra, ſeſſ. 23. cap. 1.

infra. ſeſſ. ult. de reform. cap. 21.

EADEM ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Legatis, incœptum reſidentiæ, & reformationis negocium ad Dei laudam, & Chriſtianæ religionis incrementum, proſequi intendens, ut ſequitur, ſtatuendum cenſuit, ſalua ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ authoritate.

Caput I.

Infra ſeſſ. 22. c. 2. & ſeſſ. 24. c. 1. de reform.

c. cum in cunctis. de elect.

AD cathedralium eccleſiarum regimen nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morum, literarumque ſcientia, iuxta conſtitutionem Alexandri Tertij, quæ incipit, Cùm in cunctis. in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſumatur.

Caput II.

d. c. cum in cunctis. §. cū uero. ca. ſicut de exceſſ. prælato. Conc. Chalcedon. c. 10. c 1 & 2 21 q 1. c. ſanctorum. 70. diſt. c unio 10. q. 3. c quia in tantū. c. ad hæc. & ca. de multa. de p̄ben. c. quia non nulli. de mag. c. cum ſingula. de præb. in 6 clem. gratiæ de reſcr. c. execrabilis. §. qui uerò. in extrauag. com. de præben. & infra ſeſſ 24. cap. 17. de reform.

NEMO, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, ſeu cathedrales eccleſias in titulum, ſiue commendam, aut alio quouis nomine, contra ſacrorum canonum inſtituta recipere, & ſimul retinere præſumat: cùm ualde fœlix ſit ille cenſendus, cui unam eccleſiam benè, ac fructuosè, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur; alioquin eccleſiæ ipſæ, ultimò obtenta duntaxat excepta, eo ipſo uacare cenſeantur.

Caput III.

INFERIORA beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia perſonis dignis et habilibus,

libus, & quæ in loco reſidere, ac per ſeipſos curam ipſam exercere ualeant, iuxta conſtitutionem Alexandri III. in Lateranenſi, quæ incipit, Quia nonnulli: & aliam Gregorij X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incipit, Licèt canon: editam, conferantur: aliter autem facta collatio, ſiue prouiſio omnino irritetur: & ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilij generalis, quę incipit, Graue nimis: ſe nouerit incurſurum.

Cle. quia regulares. de ſup. ne gl. prælat.

c. quia nõnulli. de cler. non reſid.

c. licet canon. de elec. in 6.

c. graue nimis. de pręb.

Caput IIII.

Qvicunque de cætero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia eccleſiaſtica ſiue per uiã unionis ad uitã, ſeu commendę perpetuæ, aut alio quocunque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentij III. Quæ incipit, De multa: recipere, ac ſimul retinere pręſumpſerit: beneficijs ipſis iuxta ipſius cnoſtitutionis diſpoſitionem, ipſo iure, etiam preſentis canonis uigore, priuatus exiſtat.

ſupra ca. 7. c. de multa. de pręb.

Caput V.

inf. ſeſſ. 24. c. 18.

ORdinarij locorum quoſcunque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere diſtrictè compellant; & aliàs procedant inxta conſtitutionem Gregorij Decimi, in generali Lugdunenſi Concilio editam, quę incipit, Ordinarij: quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſet, & innouat; addens inſuper, quòd ipſi Ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruę portionis fructuum aſsignationem omnino prouideant, ut animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipſa debitis obſequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus quibuſcunque, etiam cum iudicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præ-

c. Ordinarij. de off. ord. in 6.

infra, ca. 7. & ſupra ſeſſ. 6. de reform c. 2. in fi.

miſſis nemini ſuffragantibus.

Caput VI.

infra ſeſſ.24. de reform. cap. 13. & ſeſſ.25. de reform. cap. 9. & ſup. ſeſſ.14. c. 9.

VNiones perpetuæ, à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſubreptionem, uel obreptionem obtentæ fuerint, irrita declarentur. Illę uerò, quæ à dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, uel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut aliàs rationabilibus cauſis, coram loci Ordinario, uocatis, quorum intereſt, uerificandis, factas fuiſſe conſtiterit; per ſurreptionem obtẽtæ præſumantur; ac propterea, niſi aliter à Sede Apoſtolica declaratum fuerit, iuribus omnino careant.

Caput VII.

infra ſeſſ.14. de form. cap. 9.

BEneficia Eccleſiaſtica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu alijs eccleſijs, uel monaſterijs, beneficijs, ſeu collegijs, aut pijs locis quibuſcunque perpetuò unita, & annexa reperiuntur; ab Ordinarijs locorum annis ſingulis uiſitentur: qui ſolicitè prouidere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinarijs pro bono eccleſiarum regimine aliter expedire uidebitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut maiori, uel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuſcunque in præmiſſis minimè ſuffragantibus.

supra cap. 5.

infra, ſeſ. ult. de refor. cap. 16.

Caput VIII.

infra, ſeſſ. 2. de reform. ca. 9. & ſeſſ. 21. cap. 8.

LOCORVM Ordinarij eccleſias quaſcunq; quomodolibet exẽptas, authoritate Apoſtolica ſingulis

gulis annis uiſitare teneantur, & opportunis iuris remedijs prouidere, ut, quę reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, ſi qua illis immineat, alijsq; debitis obſequijs, minime defraudentur: appellationibus, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.

Conc. Tolet. 4. cap. 35. Conc. Bracaren. 2. cap. 1. Conc. Arelat. cap. 17. c. decernimus. c. epiſcopum. & c. placuit. 10. q. 1.

Caput IX.

AD maiores eccleſias promoti, munus conſecrationi infra tempus à iure ſtatutum ſuſcipiant: & prorogationes, ultra ſex menſes conceſſæ, nulli ſuffragentur.

c. quoniam quidam diſt. 100. & infra ſeſſ. 23. de refor. cap. 2.

Caput X.

NON liceat capitulis eccleſiarum, Sede uacante, infra annum è die uacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimiſſorias, ſeu reuerendas, ut aliqui uocant, tam ex iuris communis diſpoſitione, quàm etiam cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis uigore, alicui, qui beneficij eccleſiaſtici recepti, ſiue recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere: ſi ſecus fiat, Capitulum cōtraueniens eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto; & ſic ordinati, ſi minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeāt: in maioribus uerò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo iure ſuſpenſi.

c. cum nullus. de temp. ordin. in 6.

infra ſeſſ. 23. de reform. cap. 10.

Caput XI.

FACVLTATES de promouendo à quocunq; non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam à proprijs epiſcopis ordinari non poſſint, in literis exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

c. licèt canon. & c. cum ex eo de elec. in 6.

Caput XII.

FAcultates de non promouendo, præterquam in caſibus, à iure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantū ſuffragentur.

Caput XIII.

nf. ſeſſ. 14. c fi. de refor. & ſeſſ. 24. c. 9 de refor.

PRæſentati, ſeu electi, uel nominati à quibuſuis eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nuncus, ad quæuis eccleſiaſtica beneficia nō inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiuſuis priuilegij, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius à locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire teneatur. Præſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab vniuerſitatibus, ſeu collegijs generalium Studiorum exceptis.

Caput XIIII.

c. 1. de pri. in 6.

IN Exemptorem cauſis conſtitutio Innocentij IIII. quæ incipit, Volentes: in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem Sacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quòd in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum clerici ſeculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum iudicem, à Sede Apoſtolica deputatum, in partibus habeant; in alijs verò, ſi ipſum iudicem non habuerint, côram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegijs, exemptionibus, cōſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.

inf. 2, ſeſſ. 14. de ref. c. cap. 6. in

Caput

Caput XV.

CVrent Ordinarij, ut hoſpitalia quæcunque à ſuis adminiſtratoribus, quocunque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, conſtitutionis Concilij Viennenſis, quæ incipit, Quia cõtingit; forma ſeruata; quam quidem conſtitutionem eadem ſancta Synodus innouandam duxit, & innouat cum derogationibus in ea contentis.

Clem. quia contingit. de relig. domi. & infra, ſeſſ. ult. de reform. cap. 2.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decreuit, promximam futuram Seſsionem habendam, & celebrandam eſſe die Iouis; feria quinta poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigeſimaprima menſis Aprilis præſentis anni. M D XLVII.

BLLA FACVLTATIS TRANSFERENDI CONCILII.

PAVLVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei venerabili fratri Io. Mariæ, Epiſco. Prænestino, & dilectis filijs, Marcello tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin Diacono, Cardinalib. noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis de latere, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licèt imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officij partes eſſe putamus, ut, ſi quid grauius cauſa Reip. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modò tempore opportuno, uerùm etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos nuper, poſt quàm ſuſpenſionem celebratronis ſacri, œcumenici, & uniuerſalis Concilij, aliàs per nos in ciuitate Tridentina ex cauſis tunc expreſſis, de uenerabilium fratrum noſtrorum, S. R. Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis alijs etiam tunc expreſſis cauſis uſque ad aliud oppurtunius, & commodius tempus per nos declarandum de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Franſciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoueramus: nequeuntes ipſi, tunc legitimè impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe; vos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis legatos de latere in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputauerimus, vosque ad eandem ciuitatem tanquam pa-

cis

cis angelos,deſtinauerimus,prout in diuerſis noſtris de-
ſuper confectis literis plenius continentur: Nos, ne tam
ſanctum celebrationis Concilii huiuſmodi opus ex in-
commoditate loci,aut aliàs quouis modo impediatur,aut
plus debito differatur, opportune prouidere uolentes;
Motu proprio, & ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ
poteſtatis plenitudine,pariq́ue conſilio,& aſſenſu, uo-
bis inſimul,aut duobus ex nobis, reliquo legitimo impe
dimento detento,ſeu inde fortè abſente,quandocunq; uo
bis uidebitur, Concilium prędictum de eadem ciuitate
Tridentina ad quamcunque aliam commodiorem,& op
pertuniorum,ſe tutiorem ciuitatem, de qua uobis etiam
videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa ci-
uitate Tridentina ſupprimendi, & diſſoluendi, necnon
Prelatis, & aliis perſonis Conciilij huiuſmodi, ne in eo
ad ulteriora in dictà ciuitate Tridentina procedant,etiã
ſub cenſuris, & pęnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem
Concilium in alia ciuitate huiuſmodi, ad quam illud
transferri,& mutari contigerit,continuandi,tenendi,et
celebrandi,& ad illud Prelatos, & alias perſonas Con
cilii Tridentini huiuſmodi etiam ſub periurij,& alijs in
literis, indictionis Concilij huiuſmodi expreſſis pœnis,
euocandi,eidemq́ue ſic tranſlatio, & mutato Concilio,
nomine,& authoritate prędictis præſidẽdi,ac in eo pro
cedendi,cæteraq́ue in præmiſſis,& circa ea neceſſaria,
& opportuna, aliàs iuxta priorum uobis directarum li-
rarum continentiam,& tenorem faciendi, ſtatuendi,or-
dinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica
authoritate tenore præſentium concedimus poteſtatẽ,et
facultatem;& ratum,& gratum habituri,quicquid per
uos in præmiſis factum, ſtatutum, ordinatũ, executum
ve fuerit, idq; facturi, authore Domino inuiolabiliter
obſeruari: Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordina-
tionibus

tionibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis infringere, vel ei auſu temerario contrarie. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis DEI, *ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ.* M D XLIIII. V I I. Kal. Mar. *Pontificatus noſtri Anno* II.

Fab. Epiſcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO OCTAVA, CELEBRATA DIE XI. MENSIS MARTII.

M D X L V I I.

Decretum de tranſlatione Concilij.

PLACET ne vobis decernere, & declarare, de huiuſmodi morbo ex præmiſſis, & alijs allegatis ita manifeſtè, & notoriè conſtare, ut Prælati in hac ciuitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea iccirco inuiti minimè retineri poſſint, & debeant? itemque attento receſſu multorum Prælatorum poſt proximè præteritam Seſſionem; & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum, in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui iuſtè detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolueretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus eius progreſſus impediretur: et attento etiam imminenti periculo vitæ, & alijs cauſis, per aliquos ex Patribus in ipſis congregationibus allegatis, vt pote notoriè veris, & legitimis? placet ne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſeruatione, & proſecutione ipſius Concilij, ſecuritate uitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad ciuitatem Bononiæ, ueluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſsionem iam indictam, ſtatuta die vigeſimaprima Aprilis; celebrandam eſſe, & celebrari; & ſucceſsiuè

ad ulteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro,& ſacro Concilio expedire uidebitur,ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Inuictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & alijs Regibus, ac Principib. chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit,& debeat? Reſponderunt, Placet.

SESSIO NONA,

BONONIAE CELEBRATA DIE XXI. MENSIS APRILIS,

M D XLVII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

HAEC ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudũ in ciuitate Tridentina congregata erat,nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine ſanctiſſimi in Chriſto Patris,& Domini noſtri, Domini Pauli diuina prouidentia Papæ III, eiſdem Reuerendiſſimis Dominis, D.Io.Maria Epiſcopo Præneſtino de Monte, & Marcello,titu.S.Crucis in Hieruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus,& Apoſtolicis de latere Legatis;conſiderans quòd die vndecima menſis Martij præſentis anni in generali publica Seſſione, in eadem ciuitate Tridenti,& in loco conſueto celebrata, omnibusq; agendis de more peractis,ex cauſis tunc inſtantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam authoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ,eiſdem Reuerendiſſimis præſi-

dentibus

dentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die uigeſima prima Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum propoſuerat, canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere; conſideransque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus maioris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus in proprijs eccleſijs occupatos, aliquos etiam, alijs impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt: ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorũ, & reformationis examinari, & diſcuti; ut omnia maturo conſilio cum dignitate, & grauitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſsionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauam Pentacoſtes proximè futuram, quò ad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat: quam diem, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus per commodam, iudicauit, & iudicat: Hoc tamen adiecto; quòd terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere, & imminuere poſsit, & ualeat.

SESSIO

SESSIO DECIMA, BONONIAE CELEBRATA DIE II. MENSIS IVNII. M D XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

QVAMVIS hæc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus Seſsionem, quæ die uigeſima prima menſis Aprilis, proximè præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta ciuitate Bononiæ ex decreto, in urbe Tridenti nã in publica Seſsione, die undecima menſis Martij promulgato, celebranda erat; propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreuerit: uolens tamen cũ ijs, qui non uenerunt, etiam adhuc benignè agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſsionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Iunij præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreuerat, ad diem Iouis poſt feſtum Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proximè futuri, quò ad prædictas, & alias materias expediendas; differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quòd proſecutio diſcuſsionis, & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quàm ad reformationem pertinent, interim non ommittatur; & ter-

terminum ipſum ipſa ſancta Synodus pro eius libito, & uoluntate, etiam in priuata Congregatione abbreuiare, & protogare liberè poſſit, & ualeat.

Die XIIII. Sept. M. D. XLVII. in congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſsio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI,

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS EPISCOPVS, ſeruus ſeruorum DEI, ad futuram rei memoriam.

CVM ad tollenda religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani Orbis perturbatione, & ſcandalo, uiguerunt; bonum, opportunum, & expediens eſſe uideatur, ſicuti etiam chariſsimus in Chriſto filius noſter, Carolus, Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas literas, & nuncios ſignificari fecit, ut ſacrum, œcumenicum, generale Concilium; per fæl. rec. Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine unà cum duobus alijs ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſsiones, pluraq; tam in cauſa fidei, quàm reformationis promulgata decreta; multaque etiam ad utramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianę fidei, atque orthodoxę religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germanię, quę ſanè prouincia retroactis temporibus in uera religione, ac ſacrorum Conci-

Conciliorum, & ſanctorum Patrum doctrina excollenda; exhibendaq; maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicarijs, debita obedientia, & reuerentia, nulli Chriſtianorum prouinciæ fuit unquam ſecunda, paternè conſulamus, ſperantes per ipſis Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Chriſtiani iuſtis, pijsque noſtris in hac re uotis annuant, faueant, atque aſſiſtant: uenerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios, & ſingulos, qui de iure, uel conſuetudine, uel priuilegio Concilijs generalibus intereſſe debent, quos que idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionis, & alijs quibuſcunque deſuper confectis, & publicatis literis, Concilio intereſſe uoluit, per uiſcera miſericordiæ Domini noſtri IESV CHRISTI hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Cal. Maij, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum præuia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ authoritatis plenitudine, ac uenerabilium fratrum noſtrorum, eiuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilij continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere uelint. Nos enim operam ſedulò daturi ſumus, ut eodem tempore, in eadem ciuitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, ualetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus: quacunque ipſius Concilii tranſlatione, & ſuſpenſione, cæteriſq; contrariis non obſtan-

tibus quibuſcunque, ac præſertim illis, quæ idem præ-deceſſor noſter in ſuis literis prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis in ſuo robore permanere uolumus, atque decernimus, &, quatenus opus ſit, innouamus, uoluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis authoritate, ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrorum hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innouationis, uoluntatis, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M D L. XVIII. Kal. Dec. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SACROSANCTI, OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO XI,

QVAE EST PRIMA

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA KAL. MAII, M D LI.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLACET ne uobis ad laudem, & gloriam ſanctæ, & indiuiduę Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, iuxta formam, & tenorem literarum Sanctiſsimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? Reſponderunt, Placet.

Indictio futuræ ſeſsionis.

Placet ne uobis, proximam futuram Seſsionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kalendis Septembris? Reſponderunt, Placet.

SESSIO XII,

QVAE EST SECVNDA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE PRIMA SEPT. M D L I.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SACROSANCTA, *œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, quę in proximè præterita Seſſione ſequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe, decreuerat, cùm ob inclytæ Germanicæ nationis, cuius præcipuè cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit; de uenerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Treuerenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperij Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumque prouinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans; & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quàm plurimos alios tam ipſius Germanicæ, quàm aliarum nationum Prælatos, & ſui officij debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe uenturos; futuram Seſſionem ad quadrageſimam diem, quæ erit undecima menſis Octobris, proximè ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cùm in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramentis nouę*

legis

legis in genere, & in ſpecie Baptiſmate, et Cōfirmatione definitum fuerit, ſtatuit, & decernit de ſanctiſsima Euchariſtię Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Pręlatorum reſidentiam pertinent, & agi, & tractari deberi; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini noſtri Ieſu Chriſti exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiunijs, & orationibus vacent; vt tandem placatus, qui in ſecula ſit benedictus, Deus corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & Sanctæ Matris Eccleſię vnitatem, ac rectè viuendi normam reducere dignetur.

Matt. 4. Mar. 1. Luc. 4.

Ioan. 17. Luc. 6.

SESSIO XIII.

QVAE EST TERTIA SVB IVLIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XI. OCT. M D L I.

Decretum de ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in ſpiritu ſancto legitimè congregata, prę ſidentib. in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, Legato, & Nuncijs, & ſi in eum finē, non abſq; peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione conuenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & alijs grauſsimis incom-

incommodis, quibus Dei Eccleſia miſerè nunc exagitatur, & in multas, & varias partes ſcinditur, remedium afferret, hoc præſertim iam inde à principio in votis habuit, ut ſtirpitus conuelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, vſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ perſeminauit: quam alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua, tanquam ſymbolum reliquit eius unitatis, & charitatis, qua chriſtianos omnes inter ſe coniunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & Synceram illam de venerabili hoc, & diuino Euchariſtiæ Sacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto Domino noſtro, & eius Apoſtolis erudita, atq; à Spiritu ſancto, illi omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſeculi conſeruabit; omnibus Chriſti fidelibus interdicit, ne poſt hac de ſanctiſſima Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeāt, quàm ut eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

Matt. 13.

c. 1. de ſum. Tri.

Epheſ. 4. Luce. 22. cap. 1. uer ego pro te 21. diſt. & infra ſeſſ. 22. cap. 1. & ſupra, ſeſſ. 5.

De reali præſentia domini noſtri Ieſu Chriſti in Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento. Cap. I.

PRINCIPIO docet ſancta Synodus, & apertè, ac ſimpliciter profitetur, in almo ſanctæ Euchariſtiæ Sacramento poſt panis, & uini conſecrationem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem uerè, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Saluator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat, iuxta modum exiſtendi naturalem; & ut multis nihilominus alijs in locis ſacramentaliter

Ioan. 1.

c. 1. de ſum. Tri. ſupra ſeſſ. 3. in ſymbolo. Eph. 1. Pſal. 15. &

109. Matt.22. Mar.12. & 16. in fin. Heb.10. Act.7. Colo.3. † Matt.9. Lucæ. 1.

liter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam, & ſi uerbis exprimere uix poſſumus, poſſibilem † tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſimè credere debemus. ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de Sanctiſſimo hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſſimè profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem noſtrũ inſtituiſſe, cùm poſt panis, viniq́ue benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem diſertis, ac perſpicuis uerbis teſtatus eſt: quæ uerba à ſanctis Euangeliſtis commemorata, & à diuo Paulo poſtea repetita, cùm propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præ ſe ferant, ſecundùm quam à Patribus intellecta ſunt: indigniſſimum ſanè flagitium eſt, ea à quibuſdam contentioſis, & prauis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus ueritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra uniuerſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri; quæ, tanquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta, uelut Satanica, deteſtata eſt, grato ſemper, & memore animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

Cle.uni. de reliq. & uen ſanc. Matt.26. Mar. 14. Lucæ 22. Categ. car.l.12. 9.ca. cum Marthæ, de cel.miſ.

1. Corin.11.

ſupra, ſeſſ.3. de edit. lib. 1.Tim. 3. Ben. Pa. in ſuis dec. uer. cætera, Augu. ſuper illud Pau. ad Heb. 1. Portansq; omnia.

De ratione inſtitutionis ſanctiſsimi huius Sacramenti. Cap. II.

ERGO Saluator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc inſtituit, in quo diuitias diuini ſui erga homines amoris uelut effudit, memoriam faciens mirabilium ſuorum; & in illius ſumptione colere ſui memoriam præcepit, ſuamq́ue annunciare mortem, donec ipſe ad iudicandum mundum ueniat. Sumi autem uoluit Sacramentum hoc, tanquàm ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur

Pſal.110.

Luc.22. cap. iteratur. de conſ. diſt. 2. 1.Cor.11.

Ioan.6. *tenentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipſe viuit propter me: & tanquam antidotũ, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalib. præſeruemur. Pignus præterea id eſſe uoluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ fœlicitatis; adeoque ſymbolum unius illius corporis, cuius ipſe caput exiſtit, cuiq; nos tanquam membra arctiſſima fidei, ſpeĩ, & charitatis cõnexione aſtrinctos eſſe uoluit, vt id ipſum omnes diceremus; Nec eſſent in nobis ſchiſmata.*

Eph.2. Catec. cat.130. 20.

1. Corin. 11. Ephe.5. Rom.12. 1.Cor n.5.

De excellentia ſanctiſsimæ Euchareſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. Cap. III.

cap. ſacrificium. de conſ. diſt. 2.

COMMVNE hoc quidem eſt ſanctiſſimæ Euchariſtiæ cum cæteris Sacramentis, ſymbolum eſſe rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ formam uiſibilem: uerùm illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quòd reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi uim habent, cum quis illis utitur; at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis author ante uſum eſt: nondum enim Euchariſtiam de manu domini Apoſtoli ſuſceperant, cum uerè tamen ipſe affirmaret, corpus ſuum eſſe, quod præbebat, & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem uerum Domini noſtri corpus, uerumque eius ſanguinem ſub panis, & uini ſpecie unà cum ipſius anima, & diuinitate exiſtere; ſed corpus quidem ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub uini ſpecie ex ui uerborum; ipſum autem corpus ſub ſpecie uini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamque ſub vtraque ui naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes CHRISTI domini, qui iam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur: Diuinitatem porro propter admirabilem illam eius cũ corpore, & anima hypoſtaticam unionem. Qua propter uerißimum eſt, tantumdem ſub alterutra ſpecie, atque

c. multi. 1.q.1.

Luc 22. Matt.26. Mar. 14.1.Cor. 11.

infra can. 1.

Rom.6. ca. ſemel Chriſtus. c. iteratur. c. ſinguli. & ca. qui manducant. de conſ. diſt. 2. infra can. 3.

ſub

ſub utraque contineri: totius enim integer Chriſtus ſub panis ſpecie, & ſub quauis ipſius ſpeciei parte, totus itē ſub uini ſpecie, & ſub eius partibus exiſtit. infra, ſeſſ. 21. cap. 3.

De Tranſubſtantiatione. Cap. IIII.

QVoniam autem Chriſtus redemptor noſter corpus ſuum id, quod ſub ſpecie panis offerebat, uerè eſſe dixit; ideo perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuò ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & uini conuerſionem fieri totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiam corporis Chriſti Domini noſtri, & totius ſubſtantiæ uini in ſubſtantiam ſanguinis eius, quæ conuerſio conueniēter, & propriè à ſancta catholica Eccleſia Tranſubſtantiatio eſt appellata. Lucæ. 22. Ioan. 6. 1. Cor. 11. c. panis. de cōſ. diſt. 2. c. cum Marthæ, de celebr. miſſ. intra can. 2. & c. firmiter. §. 1.

De cultu, & ueneratione, huic ſanctiſsimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

NVLLVS itaque dubitandi † locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles pro more, in catholica Eccleſia ſemper recepto, latriæ cultum, qui uero Deo debetur, huic ſanctiſſimo Sacramento in ueneratione exhibeant. Neque enim ideo minus eſt adorandum, quòd fuerit à Chriſto domino, ut ſumatur, inſtitutum: nam illum eundem Deum præſentem in eo adeſſe credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quē Magi procidentes adorauerunt; quē denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum fuiſſe, Scriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus, piè, & religioſè admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hunc morē, ut ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & uenerabile Sacramentū ſingulari ueneratione, ac ſolēnitate celebrare, utq́; in proceſſionib. reuerenter, & honorificè illud per uias, & loca publica circumferretur. de ſum. Trin. & c. corpus. & c. ſicut eſt. de conſ. diſt. 2. † infra can. 6. c. uenerabiliter. de conſ. diſt. 2. Heb. 1. Pſal. 96. Matt. 2. Matth. 18. infra can. 6. Clem. uni. de reli. & uen. Sanct.

Aequiſſimum

Aequiſſimum eſt enim, ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies, cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plenè diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræſentatur: atque ſi quidem oportuit, victricē veritatē de mendacio, & hæreſi triumphū agere; vt eius aduerſarij in conſpectu tam ſplendioris, & in tantæ uniuerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debiliati, & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquādo reſipiſcant.

1\. Corin. 15. Heb. 2.

De aſſeruando ſacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Conſuetudo aſſeruandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam adeo antiqua eſt, ut eam ſæculum etiam Nicæni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc uſum diligenter in eccleſiis conſeruari, præterquàm quòd cum ſumma æquitate, & ratione coniunctum eſt; tum multis in Concilijs præceptum inuenitur, & uetuſtiſſimo catholicæ eccleſiæ more eſt obſeruatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

Catec car. 132. 29. & infra cā. 7. c. ſanè de celebr miſſ. ca. 1. de cuſto: Euchar. c. presbyter. de conſ. diſt. n. 2. Conc. Rhemen. ca. 2. Conc. Lateran. ſub Inn. 3. c. 26. c præſente. 92. ca. peruenit. de conſ. diſt. 2.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut dignè quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

Si non decet ad ſacras vllas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè; certè, quò magis ſanctitas, & diuinitas cæleſtis huius Sacramenti uiro chriſtiano comperta eſt, eò diligentiùs cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat; præſertim cum illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit indignè, iudicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini.

1\. Corin. 11. ca. quid ergo. c ſancta. c. ſicut.

Domini. Quare communicare uolenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptum: Probet * ſe ipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe; vt nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumuis ſibi contritus videatur, abſque premiſſa ſacramentali confeſſione ad ſacram Eucharistiam accedere debeat: quod à Chriſtianis omnibus, etiam ab ijs ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hęc ſancta Synodus perpetuò ſeruandum eſſe decreuit, modò non deſit illis copia Confeſſoris: quod ſi, neceſſitate vrgente, ſacerdos abſque pręuia confeſſione celebrauerit, quàm primùm confiteatur.

Iudas. & ca. timorem. de conſec. diſt. 2.
† 1. Corin. 11. qui ſcelerate. de conſ. diſt. 2. c. quotidie: & c. panem. de conſec. diſt. 2. c. omnis. quis. cū ſeq. de pæn. diſt. 1. Catec. 152. 9.
infra, can. 11.

De uſu admirabilis huius Sacramenti. Cap. VIII.

QVOAD vſum autem, rectè, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum accipiendi diſtinxerunt, quoſdam enim docuerunt ſacramentaliter duntaxat id ſumere, vt peccatores; alios tantùm ſpiritualiter, illos nimirum, qui uoto propoſitum illum cæleſtem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem ſentiunt; tertios porrò ſacramentaliter ſimul, & ſpiritaliter; hi autem ſunt, qui ita ſe priùs probant, & inſtruunt, vt veſtem nuptialem induti, ad diuinam hanc menſam accedant. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, vt laici à ſacerdotibus communionem acciperent; ſacerdotes autem celebrātes ſe ipſos communicarent: qui mos, tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac meritò retineri dēt. Demū autē paterno, affectu admonet ſancta Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat p viſcera miſericordiæ Dei nři ut omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in

c. quid eſt, cum ſeq. ca. dupliciter. & c. in illo. de conſ. diſt. 2. & infra, ſeſ. 22. ca. 6. de celebr. miſ.
Gal. 5.
infrr. can. 8.
Matt. 22.
c. relatum. de conſ diſt. 2.
infra can. 10.
Catec. car. 155. 25.
Heb. 5. & 7.

hoc vnitatis ſigno, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ ſymbolo iam tandem aliquando conueniant, & concordent, memoresque tantæ maieſtatis, & tam eximij amoris Ieſu Chriſti Domini noſtri, qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum; hæc ſacra myſteria corporis, & ſanguinis eius fidei conſtantia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſsint; & is uerè eis ſit animę uita, & perpetua ſanitas mentis; cuius uigore confortati, ex huius miſeræ peregrinationis itinere ad cæleſtem patriam per uenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modò ſub ſacris velaminibus edunt, abſque vllo velamine manducaturi.

Ioan. 6. cap. prima. de conſ. diſt. 2.

Pſal. 77. reuera. & ca. omnis. de conſ. diſt. 2. Aug. ſuper Pſal. 33. Clem. uni. de reliq. & uen. Sanct.

Quoniam autem non eſt ſatis veritaem dicere, niſi detengantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos canones ſubiungere, vt omnes, iam agnita catholica Doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caueri, uitarique debeant.

DE SACROSANCTO Euchariſtię Sacramento.

CANON I.

Supra cap. 3.

Si quis negauerit, in ſanctiſsima Euchariſtiæ Sacramento contineri uerè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem unà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti; ac pro inde totum Chriſtum: ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, ut in ſigno, uel figura, aut virtute: anathema ſit.

CA-

CANON II.

Si quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtię Sacramen to remanere ſubſtantiam panis, & uini unà cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti; negaueritque mirabilem illam, & ſingularem conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantię uini in ſanguinem, manentibus duntaxat ſpeciebus panis, & uini; quam quidem conuerſionem catholica Eccleſia aptiſſimè Tranſubſtantionem appellat: anathema ſit.

Cat.car.146.4. ſupra c. 4. & c. firmiter. §. vn a. de ſum. Trin.

CANON III.

Si quis negauerit, in uenerabili Sacramento Euchariſtię ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri: anathema ſit.

ſupra cap. 3. & infra ſeſſ. 21. c. 1. de cõmun. & c. ſinguli. cum ſeq. de cõſec, diſt. 2.

CANON IIII.

Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtię Sacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſed tantùm in uſu, dum ſumitur, non autem antè, uel poſt; & in hoſtijs, ſeu particulis conſecratis, quę poſt communionem reſeruantur, uel ſuperſunt, non remanere uerum corpus Domini: anathema ſit.

ſupra cap. 5.

CANON V.

Si quis dixerit, uel pręcipuum fructum ſanctiſſimę Euchariſtię eſſe remiſsionem peccatorum, uel ex ea non alios effectus prouenire: anathema ſit.

ſupra cap. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtię Sacramento Chriſtum unigenitum Dei filium non eſſe cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideo nec feſtiua peculiari celebritate uenerandum; neque in proceſsionib. ſecundùm laudabilem, & uniuerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem ſolenniter circumgeſtandũ, uel

ſupra cap. 5.

non

non puplicè, ut adoretur, populo proponendum; & eius adoratores eſſe idolatras: anathema ſit.

CANON VII.

ſupra cap. 6. & c. ſane. de cele. miſ.

Si quis dixerit, non licere, ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſeruari, ſed ſtatim poſt conſecrationem aſtantibus neceſſariò diſtribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorificè deferatur: anathema ſit.

CANON VIII.

ſupra cap. 8.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantùm manducari, & non etiam ſacramentaliter, ac realiter: anathema ſit.

CANON IX.

can. omnis utriuſque. de pœni. & remiſ. Conc. Later ſub Inn. 3. cap. 21. & infra ſeſſ. 14. can. 8. de pœnit. cle. 1. uer. licet. de reliq. & uen. ſupra cap. 8.

Si quis negauerit omnes, & ſingulos Chriſti fideles utriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis peruenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, iuxta preceptum ſanctę matris Eccleſiæ: anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere ſacerdoti celebranti ſeipſum communicare: anathema ſit.

CANON XI.

† ſupra cap. 17.

Si quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem pręparationem ad ſumendum ſanctiſſimę Euchariſtię Sacramentum: anathema ſit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideo in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos conſcientia peccati mortalis grauat, quantumcunque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſariò præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, uel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publicè diſputando defendere prępſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decretum

Decretum de reformatione. Cap. I.

EADEM ſacroſancta Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & nunciis, intendens nonnulla ſtatuere, quæ ad iuriſdictionem pertinent Epiſcoporum, ut, iuxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi eccleſiis eò libentiùs reſideant, quò faciliùs, & commodiùs ſibi ſubiectos regere, & in uita, ac morum honeſtate continere poſſint: illud primum eos admonendos cenſet; ut ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint; atque ita præeſſe ſubditis oportere, ut non in eis dominentur, ſed illos, tanquam filios, & fratres, diligant; elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant; ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apoſtoli eſt ab eis ſeruanda præceptio, ut illos arguant, obſecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cùm ſæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm auſteritas; plus exhortatio, quàm commінatio; plus charitas, quàm poteſtas. Si autem ob delicti grauitatem uirga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor, cum miſericordia iudicium, cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt; ut ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſeruetur; & qui correcti fuerint, emendentur; aut, ſi reſipiſcere noluerint, cæteri, ſalubri in eos animaduerſionis exemplo, à uitiis deterreantur; cùm ſit diligentis, & pii ſimul paſtoris officium, morbis ouium leuia primùm adhibere fomenta; poſt, ubi morbi grauitas ita poſtulet, ad acriora, & grauiora remedia deſcendere; ſin autem ne ea quidem proficiant, illis ſubmouendis, cæteras ſaltem oues contagionis

Tit. 1. 1. Tim. 3. 1. Pet. 5. diſt. 45. in prin. diſt. 94. cap vlt. diſt. 95. c. eſto ſubiectus.

2. Tim. 4.

c. reſecandæ. & c. corripiantur. 24. q. 3.

gionis periculo liberare. Cùm igitur rei criminũ plerũque ad euitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda iudicia, querelas, & grauamina ſimulent; & appellationis diffugio iudicis proceſſum impediant; ne remedio, ad innocentiæ præſidium inſtituto, ad iniquitatis defenſionem abutantur, atq; ut huiuſmodi eorum calliditati, & tergiuerſationi occurratur, ita ſtatuit, & decreuit: In cauſis uiſitationis, & correctionis, ſiue habilitatis, et inhabilitatis, nec non criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitiuam ſententiam ab interlocutoria, uel alio quocunque grauamine non appelletur: nec Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi huiuſmodi, tanquàm friuolæ, deferre teneatur; ſed ea, ac quatunque inhibitione, ab appellationis iudice emanata, necnon omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili, contraria non obſtante, ad ulteriora ualeat procedere; niſi grauamen huiuſmodi per definitiuam ſententiam reparari, uel ab ipſa dafinitiua appellari non poſſit; quibus caſibus ſacrorum, & antiquorum canonũ ſtatuta illibata perſiſtant.

c. cum ſpeciali. §. porro. de ele.

infra ſeſſ. 22. c. 1. & 24. ca. 20. de reform. c. licet. de oſt. ord.

c. ut debitus. de appell. cũ ſim.

Caput II.

A SENTENTIA Epiſcopi, uel ipſius in ſpiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis cauſa, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica authoritate in partibus eam committi contigerit; Metrapolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, uel ultra duas legales dietas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex uicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus committatur.

c. ſtatutum. de reſcri. in 6.

Caput III.

REVS, ab Epiſcopo, aut eius Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa appellans, coram

iam iudice, ad quem appellauit, acta primę instantię omnino producat: & iudex niſi illis uiſis, ad eius abſolutionem minime procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies, acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat; alioqui abſque illis cauſa appellationis huiuſmodi, prout iuſtitia ſuaſerit, terminetur.

Caput IIII.

CVM uerò tam grauia nonnunquam ſint delicta ab eccleſiaſticis commiſſa perſonis, ut ob eorum atrocitatem è ſacris Ordinibus deponendæ, & curiæ ſint tradendæ ſeculari: in quo ſecundùm ſacros canones certus Epiſcoporum numerus requiritur; quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita iuris executio differretur; ſi quando autē interuenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur: propterea ſtatuit, & decreuit: Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarium in ſpiritualibus generalem, contra Clericum, in ſacris etiam presbyteratus Ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condemnationem, necnō uerbalem depoſitionem, & per ſeipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationem ab ipſis Ordinibus, & gradibus eccleſiaſticis in caſibus, in quibus aliorum Epiſcoporum præſentia in numero, à canonibus definito, requiritur, etiam abſque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc ſibi aſſiſtentibus totidem Abbatibus, uſum mitræ, & baculi ex priuilegio Apoſtolico habentibus, ſi in ciuitate, aut diœceſi reperiri, & commodè intereſſe poſſint: alioquin alijs perſonis, in eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quæ ætate graues, ac iuris ſcientia commendabiles exiſtant.

ca. ſi quis. cum ſeq. 4.q.7. cap. degradatio. de pœnit. in 6.

Cōc. Agathen. c. 1. ca. ſi quis. c. fælix. & c. ſi autem. 15.q.7. ca. degradatio. de pœn. in 6.

Caput V.

ET quoniam per fictas cauſas, quæ tamen ſatis probabiles uidentur, interdum accidit, ut nonnulli eiuſmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ, illis

Epiſcoporum iuſta ſeueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur: cùm non ferendum ſit, ut mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modò ipſum impunitum ſit, uerùm etiam alterius delicti ueniam impetret mentienti: iccirco, ut ſequitur, ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus apud eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicuius publici criminis, uel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat; aut remiſſione pœnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur, per ſeipſum tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatus, etiam ſummariè cognoſcat; ipſamq́; gratiam, poſtquàm per falſi narrationem, aut ueri taciturnitatem obtentam eſſe, legitimè conſtiterit, non admittat.

Exo. 23. Leuit. 10. Prouer. 6. 8. 10. 12. & 19. ca. ſiquis dixerit. cum ſeq. & ca. nemo peritorũ. 8. q. 1.

ca. ſuper literis & ca. cum dilectus. de reſcr.

Caput VI.

QVoniam uerò ſubditi Epiſcopo, tametſi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, &, tanquam iniuria affecti ſint, falſa illi crimina obijcere ſolent; ut, quoquo pacto poſsint, ei moleſtiam exhibeant; cuius uexationis timor plerunque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: iccirco, ne is magno ſuo, & eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione uagari cogatur; ita ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſiue priuandus ueniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, uel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur; ut perſonaliter compareat, nequaquam citetur, uel moneatur.

c. ſunt nonnulli. 2 q. 7. infra. ſeſſ 24. ca. 1. de refor. c. qualiter & quando. il ſecũdo de accuſ.

Caput VII.

TESTES in cauſa criminali ad informationem, uel indicia, ſeu aliàs in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis exi-

ſtimationis,

cap. accuſatio quoq; c. accuſatio Epiſcoporũ. c. teſtes. 2.

ſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur, & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerit, grauibus pœnis mulctentur.

q.7.& ca.ult.2. q.5. Conc. Romã. ſub Silueſtro 1.

Caput VIII.

C*AVSAE Epiſcoporum, cùm pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipſum terminentur.*

c.1.& 2. de trãſla. c. ut debitus. extra de appell. cap maiores de bapt c. quamuis & c. dum. 3. q. 6.

Decretum prorogationis definitionis quattuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & Salui conductus, Proteſtantibus dandi.

E*ADEM ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc ſanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquàm uepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentiſsima ueritatis catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſsimiſque pro rerum grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſsimorum Theologorum ſententijs, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutẽ, & diuino iure præceptum, ut ſinguli Chriſti fideles ſub utraq; ſpecie ipſum uenerabile Sacramentũ accipiant. Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quàm qui ſub utraq; communicat. Et: An errauerit ſancta mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes ſacerdotes ſub panis ſpecie duntaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniam ex nobiliſsima Germaniæ prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri à*

ſupra. ſeſſ. 21. c. 1. cum ſeq. & can. 1. & Cath. car. 155. 31.

infra ſeſſ. 22. in dec. c. de petit. calie.

infra ſeſſ. 21. ca. 4. & can. ſ.

ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, ut ipſis tutò huc uenire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ ſenſerint; & poſtea, cùm libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licèt magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit; tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in ijs, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant; confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimã, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſq; concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, ut petierunt, publicam, quam ſaluum conductum uocant, quò ad ſe pertinet, eius, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, ut illi commodè ei intereſſe poſſent, in diem feſtum conuerſionis D. Pauli, quæ erit uigeſima quinta die menſis Ianuarij anni ſequentis, indixit. Illudque præterea ſtatuit, ut in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem: interea Seſsione proxima de Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis tractandum: illam autem die feſto D. Catherinæ Virginis, & martyris, qui erit uigeſima quinta Nouebris, habendam eſſe decreuit, ſimulq; ut in utraque materiam reformãtionis proſequatur.

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA, generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdē ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato,& Nuncijs,omnibus, & ſingulis,ſiue eccleſiaſticis, ſiue ſecularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ,cuiuſcunq; gradus,ſtatus,cōditionis,qualitatis ſint,quæ ad œcumenicū hoc, & generale Concilium accedere uoluerint,ut de ijs rebus,quæ in ipſa Synodo tractari debent,omni libertate conferre,proponere,& tractare,ac ad ipſum œcumenicū Conciliū liberè,& tutò uenire,&in eo manere,& cōmorari,ac articulos,quot illis uidebit̄,tam ſcripto,q̄ uerbo offerre,proponere,& cū Patrib.ſiue ijs,qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint,conferre,&abſq; ullis conuicijs, & contumelijs diſputare;necnon,& quando illis placuerit,recedere poſſint,& ualeant, publicā fidem,& plenā ſecuritatē,quam Saluum conductū appellant,cum omnib.& ſingulis clauſulis,& decretis neceſſarijs,& opportunis,ēt ſi ſpecialiter,& nō per uerba generalia exprimi deberent,quę pro expreſſis haberi uoluit,quantū ad ipſam San.Synodum ſpectat,concedit.Placuit praterea ſanctę Synodo, ut, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum certos tam pro commiſſis,quàm pro committendis per eos delictis,iudices eis deputari cupiant,illos ſibi beneuolos nominent,etiamſi deli-

ſta ip ſa quantumcunque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIIII.

QVAE EST QVARTA SVB IVLIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXV. NOV. M D L I.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, quamuis in decreto de iuſtificatione multus fuerit de pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus; tanta nihilominus circa illud noſtra hac ætate diuerſorum errorum eſt multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & conuulſis, Spiritu ſancti præſidio, uniuerſis erroribus, catholica ueritas perſpicua, & illuſtris fieret, quã nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuò ſeruandam proponit.

Supra ſeſſ. 6.

De

De neceſsitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut iuſtitiam, in Baptiſmo ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur; non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum: quoniam autem DEVS, diues in miſericordia, cognouit figmentum noſtrum; illis etiam uitæ remedium contulit, qui ſe ſe poſtea in peccati ſeruitutem, & Dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sacramentum uidelicet Pœnitentiæ; quo lapſis poſt Baptiſmum, beneficium mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pœnitentia uniuerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quouis tempore ad gratiam, & iuſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiuiſſent, ut, peruerſitate abiecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus ueſtris; & non erit uobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam cõmendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque ueſtrum. Porrò nec ante aduentum Chriſti pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cùm à mortuis excitatus, inſufflauit in Diſcipulos ſuos, dicens: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt.

infra cap. 1. Pſal. 102. Ephe. 2.

ſupra ſeſſ. 6. cap. 13. de iuſti. Conc. Cabilon. cap. 8.

Ezec. 18. & 33. & Ioel ca. 2.

Luc. 13. Act 2. agunt. & c. propriè. de conſ. diſt. 4.

Ioan. 20. Matt. 16 & 18. ca. ut conſtitueretur 50 diſt. & inf. cap. 3. in fin. & cap. 1.

Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis poteſtatem remittendi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, vniuerſorũ Patrũ cõſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia catholica, tanquam hæreticos, exploſit, atque condemnauit. Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui uerba illa ad poteſtatem prædicandi uerbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falsò detorquent.

cau. audiuimus, cum ſeq 24. q. 1. Cat. car. 69. 4. & 175. 29.

Conc. Nicę ca. 8. Cõc. Arelat. 2. ca. 9. ca ſi qui uoluerint. 1. q. 7. c. quidam. 24. q. 3. ca. ſi enim. uer. certè. de pæn. diſ. 2. Cat. car. 175. 38.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. Cap. II.

CAETERVM hoc ſacramentum multis rationibus à Babtiſmo differre dignoſcitur. Nam præterquàm quòd materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, lõgiſſimè diſſidet; conſtat certè, Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere; cùm Eccleſia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi (inquit Apoſtolus) de ijs, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lauacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit. Nã hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptiſmo ablui, cùm id in Eccleſia catholica nulla ratione liceat; ſed ante hoc tribunal, tãquã reos ſiſti uoluit: ut per ſacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt prætereà Baptiſmi, & alius pœnitentiæ fructus: per Baptiſmum enim Chriſtum

ſupra ſeſſ. 6. de iuſtif. cap. 11. & infra, can. 2.

1. Cori 5. in fi. c. multi. 2. q. 1. c. gaudemus. de diuor.

cap. uerbum. de pænit. d. ſt. 1.

ſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem, & integritatē per Sacramentum Pœnitentiæ ſine magnis noſtris fletib. & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquàm poſſumus: ut merito Pœnitentia laborioſus quidem Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum pœnitentię lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus. Gal. 3. in fin. 2. Corin. 5. in fi.

De partibus, & fructu huius Sacramenti.

Cap. III.

DOCET preterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentię formam, in qua pręcipuè ipſius uis ſita eſt, in illis miniſtri uerbis poſitā eſſe: Ego te abſoluo, &c. quib. quidē de Eccleſię ſāctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur: ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquàm ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem, quaſi materia huius Sacramenti, ipſius pœnitentis actus nempè contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè uerò res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius uim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in uiris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum uehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt. ſupra ſeſſ. 6. de iuſtif. cap. 14. & infra can. 4. Catec. car. 164. 6

De

De Contritione. Caput IIII.

ſupra ſeſſ. 6. de iuſtiſ c.6.& 14. Thom. Aquin. 4 ſent. diſt 18. q.3.ar.1.c.1.in fin.c. pœniten tiam.c ille pœ nitentiam.& c. irriſor.de pœn. diſt.3.Cat.car. 167. 26.

CONTRITIO, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & uoto præſtandi reliqua, coniunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem non ſolùm ceſſationem à peccato, & uitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odiũ continere iuxta illud: Proijcite à uobis omnes iniquitates ueſtras, in quib. præuaricati eſtis; & facite uobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certè, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit: Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huiuſmodi generis, facilè intelliget, eos ex uehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, & ſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemq́ue Deo reconciliare, priuſquam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus riconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti uoto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam uerò contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam uel ex turpitudinis peccati conſideratione, uel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi uoluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ; declarat, non ſolùm facere hominem hipocritam, & magis peccatorem, uerum etiam

infra can. 5.

Ezech. 18.

Pſal.50.c.& uenit.de pœn diſ. 1.& ca. totam. de pœn. diſt. 3. Pſal.6.c. ſi quis diſt 50. Eſa.38. Ezech.in cant. incipi.ergo dixi.

donum

donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantùm mouentis, quo pœnitēs adiutus viam ſibi ad iuſtiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorum nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandā diſponit. Hoc enim timore utiliter concuſſi Niniuitæ, ad Ionę prædicatiotionem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & miſericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidem calumniantur catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentum Pœnitentiæ abſque bono motu ſuſcipientium gratiam conferre; quod nunquam Eccleſia Dei docuit, nec ſenſit: ſed & falsò docent, Contritionem eſſe extorturam, & coactam nō liberam, & uoluntariā.

Ionæ. 3. Matt. 12. Lucæ. 11. c. quamobrem. de pœn. diſt. 1.

De Confeſsione. Cap. V.

EX inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ, iam explicata, uniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe à Domino integram peccatorum Cōfeſsionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis iure diuino neceſſariam exiſtere; quia dominus noſter Ieſus Chriſtus è terris aſcenſurus ad cœlos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquàm prȩſides, & indices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quę Chriſti fideles ceciderint; quò pro poteſtate clauiū remiſsionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuncient. Conſtat enim, ſacerdotes iudicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque ęquitatem quidem illos in pœnis iniungendis ſeruare potuiſſe, ſi in genere duntaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur, oportere à pęnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in Confeſsione recenſeri, etiam ſi occultiſsima illa ſint, & tantùm aduer-

Lucæ. 5. & 17. Iac. 5. 1. Ioan. 1. Infra can. 6.

Ioan. 20. Matt. 16. c. uerbum. de pœni diſt. 1. & c. addu. & c. inter hæc. & 2. de pœn. diſt. 1.

infra can. 6.

ſus

Deuter. 5.
Exo. 20.

*ſes duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ non-
nunquam animum grauius ſauciant, & periculoſiora,
ſunt ijs, quæ in manifeſto admittuntur. Nam uenialia,
quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequẽ
tius labimur, quanquàm rectè, & vtiliter, citráque om-
nem præſumptionem in confeſſione dicantur, quod pio
rum hominum uſus demonſtrat, taceri tamen citra cul-
pam, multiſque alijs remedijs expiari poſſint. Verùm,
cùm vniuerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, ho-
mines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt,
omnium etiam ueniam, cum aperta, & uerecunda Con-
feſſione à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memo-
riæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent,
proculdubio omnia diuinæ miſericordiæ agnoſcenda ex-
ponunt: qui uerò ſecus faciunt, & ſcienter aliqua reti-
nent, nihil diuinæ bonitati per ſacerdotem remittendũ
proponunt. Si enim erubeſcat ægrotus vulnus medico
detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur
præterea, etiam eas circunſtantias in confeſſione expli
candas, quæ ſpeciem peccati mutant: quòd ſine illis pec-
cata ipſa neq; à pœnitentibus integrè exponantur, nec
iudicibus innoteſcant: & fieri nequeat, ut de grauitate
criminum rectè, cenſere poſſint, & pœnam, quàm opor-
tet pro illis, pœnitentibus imponere. Vnde alienum à ra-
tione eſt, docere circumſtantias has ab hominib. otioſis
excogitatas fuiſſe; aut unam tantùm circumſtantiam con
fitendam eſſe, nempè peccaſſe in fratrem. Sed & im-
pium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præci-
pitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam con-
ſcientiarum appellare. Conſtat enim, nihil aliud in Ec-
cleſia à Pœnitentibus exigi, quàm, vt, poſtquàm quiſ-
que diligentiùs ſe excuſſerit; & conſcientiæ ſuæ ſinus om
nes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur,*

Supra ſeſſ. 6 de iuſtif. c. 21. adhuc & c. quotidianis. de pænit. diſt. 3.

Ephe. 2.

ca. conſideret. de pæn. diſt. 1. & 5. & c. omnis utriuſq; de pænit. & remiſ. c. aut facta. de pænit. diſt. 1. Cat. car. 370. 15. & 378. 22.

quibus

quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in uniuerſum eadem Confeſsione incluſa eſſe intelliguntur; pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Pſal. 18.

Ipſa uerò huiuſmodi Confeſsionis difficultas, ac peccata detegendi uerecundia grauis quidem uideri poſſet, niſi tot, tantiſque commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſsimè conferuntur. Cæterùm quò ad modum confitendi ſecretò apud ſolum ſacerdotem, etſi Chriſtus non uetuerit, quin aliquis in uindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem cùm ob alio rum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationẽ, delicta ſua publicè confiteri poſsit; non eſt tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſultè humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent confeſsione aperienda. Vnde cùm à ſanctiſsimis, & antiquiſsimis Patribus magno, unanimiq; conſenſu ſecreta Confeſsio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta uſa eſt; & modò etiam utitur, fuerit ſemper commendata; manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atq; à Patribus, in Concilio Lateranenſi congregatis, initium habuiſſe, docere non uerentur. Neq; enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, ut Chriſti fideles confiterentur; quod iure diuino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed ut præceptum Confeſsionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cùm ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur. Vnde iam in uniuerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadrage-

Conc. Cabilonen ca. 8. & 33. clem. 1. epiſto. 1. ad Iaco.

infra can. 8. & 14.

Conc. Lateran. ſub inn. 3. c. 21. c. omnis utriuſque. de pœn. & remiſ.

drage-

drageſima: quem morem hæc ſancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tanquam pium, & meritò retinendum.

De miniſtro huius Sacramenti, & Abſolutione. Cap. VI.

Infra can. 10. *CIRCA miniſtrum autem huius Sacramenti declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & à ueritate*
Matt. 16. *Euangelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quoſuis homines, præter Epiſcopos, & ſacerdotes, Cla-*
Ioan. 20. *uium miniſterium perniciosè extendunt; putantes uerba illa Domini: Quæcunq; alligaueritis ſuper terram, erunt*
ſupra ſeſſ. 7. de ſacram. can. 10. *alligata et in cœlo: & quæcunq; ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cœlo: et quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: ad omnes Chriſti fideles indifferenter, & promiſcuè, contra inſtitutionem huius Sacramenti, ita fuiſſe dicta, ut quiuis poteſtatem habeat remittendi peccata; publica quidem per correctionem, ſi correptus acquieuerit; ſecreta uerò per ſpontaneam Confeſſionem, cuicunque factam. Docet quoque, etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per uirtutem Spiritus ſancti, in ordinatione collatam, tanquàm Chriſti miniſtros, functionem remittendi peccata exercere, eoſq; prauè ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem non eſſe*
c. ſecundum eccleſiæ. 19. diſt. & c. non nocet. 1. q. 1. *contendunt. Quamuis autem Abſolutio ſacerdotis alieni beneficij ſit diſpenſatio, tamen non eſt ſolum nudum miniſterium uel annunciandi Euangelium, uel declarandi remiſſa eſſe peccata; ſed ad inſtar actus iudicialis,*
Infra can. 9. *quo ab ipſo, uelut à iudice, ſententia pronunciatur: atq; ideo non debet pœnitens adeò ſibi de ſua ipſius fide blandiri, ut, etiam ſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſeriò agendi, & uerè abſoluendi deſit; putet tamen ſe, propter ſuam ſolam fidem, uerè, & coram*

Deo

Deo eſſe abſolutum : nec enim fides ſine Pœnitentia remiſsionem ullam peccatorum præſtaret:nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſsimus,qui ſacerdotem, iocosè abſoluentem cognoſceret,& non alium,ſeriò agentem, ſedulò requireret.

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

QVONIAM igitur natura,& ratio iudicij illud expoſcit,ut ſententia in ſubditos duntaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & ueriſsimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti Abſolutionem eam eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert,in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet iuriſdictionem. Magnopere uerò ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere,ſanctiſsimis Patribus noſtris uiſum eſt,ut atrociora quædam, & grauiora crimina nõ à quibuſuis,ſed a ſummis duntaxat ſacerdotibus abſoluerentur. Vnde meritò Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia uniuerſa tradita, cauſas aliquas criminum grauiores ſuo potuerunt peculari iudicio reſeruare. Neque dubitandum eſt,quando omnia,quæ à Deo ſunt,ordinata ſunt,quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi,in ędificationem tamen,non in deſtructionem, liceat pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores ſacerdotes authoritate.preſertim quo ad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſeruationem,conſonum eſt diuinæ authoritati,non tantùm in externa politia, ſed ẽt coram Deo uim habere. Veruntamen piè admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat,in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit,ut nulla ſit reſeruatio in articulo mortis : atque ideo omnes ſacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuiſuis peccatis,et,cenſuris abſoluere poſſunt;extra quem articulum ſacerdotes cùm nihil poſsint

cap.omnis §.ſi quis. de pęn. & remiſ.ca. ſi epiſcopus.de pęni. in 6.

c.ſi quis ſuadente.17.q.4.ca ita quorundam. de iud.c. cõqueſti. de ſent.excom. c.quicũq.eo. ti. in 6.& c. 2. eo. tit.in clem.c & ſi dominiũ. de pœn. in extrauag. comm. cũ ſim. Roma. 13. cap. fœlicis. de pœn.& c.ſi epiſcopis. de pœn. in 6.

cap. flœicis. de pœn.in 6. c. paſtoralis. de off. ord c. cupientes. de pœ in clem. c.inter cunctas. § duos.de priu. in extrau. com.

Epiſcoporum iuſta ſeueritate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur: cùm non ferendum ſit, ut mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modò ipſum impunitum ſit, uerùm etiam alterius delicti ueniam impetret mentienti: iccirco, ut ſequitur, ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus apud eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicuius publici criminis, uel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat; aut remiſſione pœnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur, per ſeipſum tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatus, etiam ſummariè cognoſcat; ipſamq́; gratiam, poſtquàm per falſi narrationem, aut ueri taciturnitatem obtentam eſſe, legitimè conſtiterit, non admittat.

Exo. 23. Leuit. 10. Prouer. 6. 8. 10. 12. & 19. ca. ſiquis dixerit. cum ſeq. & ca. nemo peritorũ. 8. q. 8.

ca. ſuper literis & ca. cum dilectus. de reſcr.

Caput VI.

Qvoniam uerò ſubditi Epiſcopo, tametſi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, &, tanquam iniuria affecti ſint, falſa illi crimina obijcere ſolent; ut, quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cuius uexationis timor plerunque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: iccirco, ne is magno ſuo, & eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione uagari cogatur; ita ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſiue priuandus ueniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, uel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur; ut perſonaliter compareat, nequaquam citetur, uel moneatur.

c. ſunt nonnulli. 2 q. 7. infra. ſeſſ. 24. ca. 1. de refor. c. qualiter & quando. il ſecũdo de accuſ.

Caput VII.

TESTES in cauſa criminali ad informationem, uel indicia, ſeu aliàs in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis exiſtimationis,

cap. accuſatio quoq;. c. accuſatio Epiſcoporũ. c. teſtes. 2.

ſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur, & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerit, grauibus pœnis mulctentur.

q.7.& ca.ult .2. q.5. Conc. Romana. ſub Silueſtro 1.

Caput VIII.

CAVSAE *Epiſcoporum, cùm pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipſum terminentur.*

c.1.& 2. de trãſla. c. ut debitus. extra de appell. cap maiores de bapt c. quamuis & c. dum. 3. q. 6.

Decretum prorogationis definitionis quattuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & Salui conductus, Proteſtantibus dandi.

EADEM *ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc ſanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquàm uepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentiſsima ueritatis catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſsimorum Theologorum ſententijs, hos etiam tractabat: An néceſſarium ſit ad ſalutẽ, & diuino iure præceptum, ut ſinguli Chriſti fideles ſub utraq; ſpecie ipſum uenerabile Sacramentũ accipiant. Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quàm qui ſub utraq; communicat. Et: An errauerit ſancta mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes ſacerdotes ſub panis ſpecie duntaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniam ex nobiliſsima Germaniæ prouincia ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri à*

ſupra. ſeſſ. 21. c. 1. cum ſeq. & can. 1. & Cath. car. 155. 31.

infra ſeſſ. 22. in dec. c. de petit. calic.

infra ſeſſ. 21. ca. 4. & can. ſ.

ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, ut ipſis tutò huc uenire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ ſenſerint; & poſtea, cùm libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licèt magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit; tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in ijs, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant; confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimã, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatisq; concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, ut petierunt, publicam, quam ſaluum conductum uocant, quò ad ſe pertinet, eius, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, ut illi commodè ei intereſſe poſſent, in diem feſtum conuerſionis D. Pauli, quæ erit uigeſima quinta die menſis Ianuarij anni ſequentis, indixit. Illudque prpterea ſtatuit, ut in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem: interea Seſsione proxima de Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis tractandum: illam autem die feſto D. Catherinæ Virginis, & martyris, qui erit uigeſima quinta Nouebris, habendam eſſe decreuit, ſimulq; ut in utraque materiam reformãtionis proſequatur.

SAL-

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

SACROSANCTA, generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdē ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato,& Nuncijs,omnibus, & ſingulis,ſiue eccleſiaſticis, ſiue ſecularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ,cuiuſcunq; gradus,ſtatus,cōditionis,qualitatis ſint,quæ ad œcumenicū hoc, & generale Concilium accedere uoluerint,ut de ijs rebus,quæ in ipſa Synodo tractari debent,omni libertate conferre,proponere,& tractare,ac ad ipſum œcumenicū Conciliū liberè,& tutò uenire,&in eo manere,& cōmorari,ac articulos,quot illis uidebit̄,tam ſcripto,q̄ uerbo offerre,proponere,& cū Patrib.ſiue ijs,qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint,conferre,&abſq; ullis conuicijs, & contumelijs diſputare;necnon,& quando illis placuerit,recedere poſſint,& ualeant, publicā fidem,& plenā ſecuritatē,quam Saluum conductū appellant,cum omnib.& ſingulis clauſulis,& decretis neceſſarijs,& opportunis,ēt ſi ſpecialiter,& nō per uerba generalia exprimi deberent,quę pro expreſſis haberi uoluit,quantū ad ipſam San.Synodum ſpectat,concedit.Placuit praterea ſanctę Synodo, ut, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum certos tam pro commiſſis,quàm pro committendis per eos delictis,iudices eis deputari cupiant,illos ſibi beneuolos nominent,etiamſi deli-

cta ipſa quantumcunque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIIII.

QVAE EST QVARTA SVB IVLIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXV. NOV. M D L I.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, quamuis in decreto de iuſtificatione multus fuerit de pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus; tanta nihilominus circa illud noſtra hac ętate diuerſorum errorum eſt multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & conuulſis, Spiritu ſancti præſidio, uniuerſis erroribus, catholica ueritas perſpicua, & illuſtris fieret, quã nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuò ſeruandam proponit.

ſupra ſeſſ. 6.

De

De neceſsitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut iuſtitiam, in Baptiſmo ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur; non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum: quoniam autem DEVS, diues in miſericordia, cognouit figmentum noſtrum; illis etiam uitæ remedium contulit, qui ſe ſe poſtea in peccati ſeruitutem, & Dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sacramentum uidelicet Pœnitentiæ; quo lapſis poſt Baptiſmum, beneficium mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pœnitentia uniuerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quouis tempore ad gratiam, & iuſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiuiſſent, ut, peruerſitate abiecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus ueſtris; & non erit uobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam cōmendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque ueſtrum. Porrò nec ante aduentum Chriſti pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cùm à mortuis excitatus, inſufflauit in Diſcipulos ſuos, dicens: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt.

infra cap. 1. Pſal. 102. Ephe. 2.

ſupra ſeſſ. 6. cap. 14. de iuſti. Conc. Cabilon. cap. 8.

Ezec. 18. & 33. & Ioel ca. 2.

Luc. 13. Act 2. agunt. & c. propriè. de conſ. diſt. 4.

Ioan. 20. Matt. 16 & 18. ca. ut conſtitueretur 50 diſt. & inf. cap. 3. in fin. de can. 1.

Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis poteſtatem remittendi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, vniuerſorũ Patrũ cõſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia catholica, tanquam hæreticos, exploſit, atque condemnauit. Quare verisſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui uerba illa ad poteſtatem prædicandi uerbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falsò detorquent.

cau. audiuimus, cum ſeq 24. q. 1. Cat. car. 69. 4. & 175. 29.

Conc. Nicę ca. 8. Cõc. Arelat. 2. ca. 9. ca ſi qui uoluerint. 1. q. 7. c. quidam. 24. q. 3. ca. ſi enim. uer. certè. de pæn. diſ. 2. Cat. car. 175. 38.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. Cap. II.

supra ſeſſ. 6. de iuſtif. cap. 11. & infra, can. 2.

CAETERVM hoc ſacramentum multis rationibus à Babtiſmo differre dignoſcitur. Nam præterquàm quòd materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, lõgiſſimè diſſidet; conſtat certè, Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere; cùm Eccleſia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi (inquit Apoſtolus) de ijs, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lauacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit. Nã hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptiſmo ablui, cùm id in Eccleſia catholica nulla ratione liceat; ſed nte hoc tribunal, tãquã reos ſiſti uoluit: ut per ſacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt præterea Baptiſmi, & alius pœnitentiæ fructus: per Baptiſmum enim Chriſtum

1. Cori 5. in fi. c. multi. 2. q. 1. c. gaudemus. de diuor.

cap. uerbum. de pænit. d. ſt. 1.

ſtum

ſtum induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem, & integritatẽ per Sacramentum Pœnitentiæ ſine magnis noſtris fletib. & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquàm poſſumus: ut merito Pœnitentia laborioſus quidem Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum pœnitentię lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

Gal. 3. in fin. 2. Corin. 5. in fi.

De partibus, & fructu huius Sacramenti. Cap. III.

DOCET pręterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentię formam, in qua pręcipuè ipſius uis ſita eſt, in illis miniſtri uerbis poſitã eſſe: Ego te abſol uo, &c. quib. quidẽ de Eccleſię ſãctæ more pręces quædam laudabiliter adiunguntur: ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquàm ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem, quaſi materia huius Sacramenti, ipſius pœnitentis actus nempè contrito, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pænitente ad integritatem Sacramenti, ad pleramque, & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè uerò res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius uim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in uiris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum uehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

ſupra ſeſſ. 6. de iuſtif. cap. 14. & infra can. 4. Catec. car. 164. 6

De Contritione. Caput IIII.

ſupra ſeſſ. 6. de iuſtif c.6.& 14. Thom. Aquin. 4 ſent. diſt. 17. q.3.ar.1.c.1.in fin.c. pœniten tiam.c ille pœnitentiam.& c. irriſor. de pœn. diſt.3.Cat.car. 167. 26.

CONTRITIO, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & uoto præſtandi reliqua, coniunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur.

Infra can. 5.

Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem non ſolùm ceſſationem à peccato, & vitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odiũ continere iuxta illud:

Ezech. 18.

Proijcite à uobis omnes iniquitates ueſtras, in quib. præuaricati eſtis; & facite uobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certè, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit: Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huiuſmodi generis, facilè intelliget, eos ex uehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe.

Pſal. 50.c.& uenit.de pœn diſ. 1.& ca. totam. de pœn. diſt. 3. Pſal.6.c. ſi quis diſt 50. Eſa.38. Ezech. in cant. incipi. ergo dixi.

Docet præterea, & ſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemq́ue Deo reconciliare, priuſquam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus riconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti uoto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam uerò contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam uel ex turpitudinis peccati conſideratione, uel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi uoluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ; declarat, non ſolùm facere hominem hipocritam, & magis peccatorem, uerum etiam

donum

donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantùm mouentis, quo pœnitẽs adiutus viam ſibi ad iuſtiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorum nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandã diſponit. Hoc enim timore utiliter concuſſi Niniuitæ, ad Ione prædicatiotionem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & miſericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidem calumniantur catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentum Pœnitentiæ abſque bono motu ſuſcipientium gratiam conferre; quod nunquam Eccleſia Dei docuit, nec ſenſit: ſed & falsò docent, Contritionem eſſe extorturam, & coactam nõ liberam, & uoluntariã.

Ionæ. 3. Matt. 12. Lucæ. 11. c. quamobrem. de pœn. diſt. 1.

De Confeſsione. Cap. V.

Ex inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ, iam explicata, uniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe à Domino integram peccatorum Cõfeſsionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis iure diuino neceſſariam exiſtere; quia dominus noſter Ieſus Chriſtus è terris aſcenſurus ad cælos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquàm præſides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quę Chriſti fideles ceciderint; quò pro poteſtate clauiũ remiſsionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuncient. Conſtat enim, ſacerdotes iudicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis ſeruare potuiſſe, ſi in genere duntaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Et his colligitur, oportere à pęnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in Confeſsione recenſeri, etiam ſi occultiſsima illa ſint, & tantùm aduer-

Lucæ. 5. & 17. Iac. 5. 1. Ioan. 1. Infra can. 6.

Ioan. 20. Matt. 16. c. uerbum. de pæni diſt. 1. & c. addu. & c. inter hæc. il 2. de pæn. diſt. 3.

infra can. 6.

ſus

Deuter. 5. Exo. 20. ſes duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum grauius ſauciant, & periculoſiora, ſunt ijs, quæ in manifeſto admittuntur. Nam uenialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequẽtius labimur, quanquàm rectè, & vtiliter, citraque omnem præſumptionem in Confeſſione dicantur, quod pio rum hominum uſus demonſtrat, taceri tamen citra culpam, multiſque alijs remedijs expiari poſſunt. Verùm, cùm vniuerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt, omnium etiam ueniam, cum aperta, & uerecunda Confeſſione à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia diuinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt: qui uerò ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per ſacerdotem remittendũ proponunt. Si enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circunſtantias in Confeſſione explicandas, quæ ſpeciem peccati mutant: quòd ſine illis peccata ipſa neq; à pœnitentibus integrè exponantur, nec iudicibus innoteſcant: & fieri nequeat, ut de greuitate criminum rectè, cenſere poſſint, & pœnam, quàm oportet pro illis, pœnitentibus imponere. Vnde alienum à ratione eſt, docere circumſtantias has ab hominib. otioſis excogitatas fuiſſe; aut unam tantùm circumſtantiam confitendam eſſe, nempè peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare. Conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia à Pœnitentibus exigi, quàm, vt, poſtquàm quiſquæ diligentiùs ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus

Supra ſeſſ. 6 de iuſtif. c. 21. adhuc & c. quotidianis, de pænit. diſt. 3.

Ephe. 2.

ca. conſideret. de pæn. diſt. 1. & 5. & c. omnis utriuſq; de pænit. & remiſ. c. aut facta. de pænit. diſt. 1. Cat. car. 370. 15. & 178. 22.

quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in uniuerſum eadem Confeſsione incluſa eſſe intelliguntur; pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Pſal. 18. *Ipſa uerò huiuſmodi Confeſsionis difficultas, ac peccata detegendi uerecundia grauis quidem uideri poſſet, niſi tot, tantiſque commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſsimè conferuntur. Cæterùm quò ad modum confitendi ſecretò apud ſolum ſacerdotem, etſi Chriſtus non uetuerit, quin aliquis in uindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem cùm ob alio rum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationẽ, delicta ſua publicè confiteri poſsit; non eſt tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſultè humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent confeſsione aperienda. Vnde cùm à ſanctiſsimis, & antiquiſsimis Patribus magno, unanimiq́; conſenſu ſecreta Confeſsio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta uſa eſt; & modò etiam utitur, fuerit ſemper commendata; manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atq; à Patribus, in Concilio Lateranenſi congregatis, initium habuiſſe, docere non uerentur. Neq; enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, ut Chriſti fideles confiterentur; quod iure diuino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed ut præceptum Confeſsionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cùm ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur. Vnde iam in uniuerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadrage-*

Conc. Cabilonen ca. 8. & 33. clem. 1. epiſto. 1. ad Iaco.

infra can. 8. & 14.

Conc. Lateran. ſub Inn. 3. c. 21. c. omnis utriuſque. de pœn. & remiſ.

Deo eſſe abſolutum: nec enim fides ſine Pœnitentia remiſsionem ullam peccatorum præſtaret: nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſsimus, qui ſacerdotem, iocosè abſoluentem cognoſceret, & non alium, ſeriò agentem, ſedulò requireret.

De caſuum reſeruatione. Cap. VII.

QVONIAM igitur natura, & ratio iudicij illud expoſcit, ut ſententia in ſubditos duntaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & ueriſsimum eſſe ſynodus hæc confirmat, nullius momenti Abſolutionem eam eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet iuriſdictionem. Magnopere uerò ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſsimis Patribus noſtris uiſum eſt, ut atrociora quædam, & grauiora crimina nō à quibuſuis, ſed a ſummis duntaxat ſacerdotibus abſoluerentur. Vnde meritò Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia uniuerſa tradita, cauſas aliquas criminum grauiores ſuo potuerunt peculari iudicio reſeruare. Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ à Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi, in ędificationem tamen, non in deſtructionem, liceat pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores ſacerdotes authoritate, præſertim quo ad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſeruationem, conſonum eſt diuinæ authoritati, non tantùm in externa politia, ſed ēt coram Deo uim habere. Veruntamen piè admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, ut nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuiſuis peccatis, et, cenſuris abſoluere poſſunt; extra quem articulum ſacerdotes cùm nihil poſsint

cap. omnis §. ſi quis. de pęn. & remiſ. ca. ſi epiſcopus. de pęni. in 6.

c. ſi quis ſuadente. 17. q. 4. ca ita quorundam. de iud. c. cōqueſti. de ſent. ex com. c. quicūq. eo. ti. in 6. & c. 2. eo. tit. in clem. c & ſi dominiū. de pœn. in extrauag. comm. cū ſim. Roma. 13. cap. fœlicis. de pœn. & c. ſi epiſcopis. de pœn. in 6.

cap. flœicis. de pœn. in 6. c. paſtoralis. de off. ord c. cupietes. de pœ in clem. c. inter cunctas. § duos. de priu. in extrau. com.

in caſibus reſeruatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio Abſolutionis accedant.

De ſatisfactionis neceſsitate, & fructu.

Cap. VIII.

de pęnit. diſt. 3. circa princ.

DEMVM quò ad ſatisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maximè noſtra ætate, ſummo pietatis prętextu, impugnatur ab ijs, qui ſpeciem pietatis habent, uirtutem autem eius abnegarunt; ſancta Synodus declarat, falſum omnino eſſe, & à uerbo Dei alienum, culpam à Domino nunquam remitti, quin uniuerſa etiam pœna condonetur: perſpicua enim, & illuſtria in ſacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam traditionẽ, hic error quàm manifeſtiſſimè reuincitur. Sanè, & diuinę iuſtitiæ ratio exigere uidetur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint; aliter uerò, qui ſemel à peccati, & Dæmonis ſeruitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono, ſcienter templum Dei uiolare, & Spiritum ſanctum contriſtare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla ſatisfactione peccata admittantur, ne, occaſione accepta, peccata leuiora putantes, uelut iniurij, & contumelioſi Spiritui ſancto, in grauiora labamur, theſaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere à peccato reuocant, & quaſi freno quodam coercent hæ ſatisfactorię pœnę, cautioresq́; & uigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoq; peccatorum reliquijs, & uitioſos habitus, malè uiuendo comparatos, contrarijs uirtutum actionibus tollunt. Neq; uerò ſecurior ulla uia in Eccleſia Dei unquam exiſtimata fuit ad amouendam imminen-

infra can. 12. Gen. 3. 2. Reg. 12. Num. 12. & 20.

1. Corin. 3. Ephe. 4.

Ro. 2. & Iac. 5.

Ezech. 33. Ionę. 2. Hier. 3. 18 & 25. Eſaiæ.

imminentem à Domino pœnam, quàm, ut hæc pœnitentiæ opera homines cum uero animi dolore frequentent. Accedit, ad hæc, quòd, dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Ieſu, qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur, certiſsimam quoque inde arrham babentes, quòd, ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque uerò ita noſtra eſt ſatisfactio hæc, quam pro peccatis noſtris exoluimus, ut non ſit per Chriſtum Ieſum: nam ut ex nobis, tanquàm ex nobis, nihil poſſumus; eo autẽ cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus: ita non habet homo, unde glorietur; ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt: in quo uiuimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus, facientes fructus dignos pœnitentiæ; qui ex illo uim habent; ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo ſacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prouidentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, ſalutares, & conuenientes ſatisfactione iniungere: ne, ſi fortè peccatis conniueant, & indulgentiùs cum pœnitentibus agant, leuiſsima quædam opera pro grauiſsimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut ſatisfactio, quam imponunt, non ſit tantùm ad nouæ uitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum, ſed etiam ad præteritorum peccatorum uindictam, & caſtigationem. Nam Claues ſacerdotum non ad ſoluendum duntaxat, ſed & ad ligandum cõceſſas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent: nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ eſſe forum iræ, uel pœnarum; & ſicut nemo unquam Catholicus ſenſit ex huiuſmodi noſtris ſatisfactionibus uim meriti, & ſatisfactionis Domini N. Ieſu Chriſti, uel obſcurari, uel aliqua ex parte imminui: quod dũ Nouatores intel-

[Margin notes: 1. Eccl. 17. Mat. 3. 4. 11. & 18. cum ſim. Epheſ. 4. Act. 3. — Rom. 5. 1. Io. 2. in princip. 2. Corin. 1. Rom. 8. — 2. Corin. 3. Philip. 4. 1. Cor. 1. in fi. 2. Cor. 10. in fi. Gal. 6. Act. 17. — Matth. 3. & 4. Lucæ 3. 10. 17. c. tempora. com multis ſeq. 26. q. 7. c. de pœni. de conſ. diſt. 4. Conc. Carthag. 3. c. 21. & Cõc. Carthagin. 4. cap. 74. Concil. Cabilonen. ca. 34. & 38. Cõc. Aphrica. cap. 9. Conc. Laodic. cap. 2. — Matt. 16. & Io. 20. ſupra c. 1. in fi. & infr. can. 3. & ult. de pœni. — infra can. 11.]

ligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam nouam uitam eſſe docent, ut omnem ſatisfactionis uim, & uſum tollant.

De operibus ſatisfactionis. Cap. IX.

DOCET præterea, tantam eſſe diuinæ munificentiæ largitatem, ut non ſolùm pœnis, ſponte à nobis pro uindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis; ſed etiam (quod maximum amoris argumentum eſt) temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum patrem per CHRISTVM IESVM ſatiſfacere ualeamus.

cap. ſunt plures. in fi. de pœnit. diſt. 4. Act. 14. in fi. Rom. 5.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

VISVM eſt autem ſanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adiungere ea, quæ ſequuntur de Sacramento extremę Vnctionis; quod non modò Pœnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ uitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummatiuum exiſtimatum eſt à Patribus. Primùm itaq; circa illius inſtitutionem declarat, & docet, quòd clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſeruis ſuis quouis tempore uoluit de ſalutaribus remedijs aduerſus omnia omnium hoſtiũ tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in ſacramentis alijs præparauit, quibus Chriſtiani conſeruare ſe integros, dum uiuerent, ab omni grauiore ſpiritus incommodo poſſint; ita extremæ Vnctionis Sacramento finem uitæ, tanquàm firmiſſimo quodam præſidio, muniuit. Nam, etſi aduerſarius noſter occaſiones per omnem uitã quærat, & captet, ut deuorare animas noſtras quoquo

infra can. 1 de ſacram. extremę unctionis.

1. Petri. c. nulli dubium. 3. q. 1.

*modo poſsit: nullum tamen tempus eſt, quo uehementius ille omnes ſuæ uerſutiæ neruos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, ſi poſsit, diuinæ miſericordiæ deturbandos, quàm cùm * impendere nobis exitum uitæ perſpicit.*

ca. uiſis. 16. q. 2. c. ſciendũ. cum ſeq. 26. q. 4. cap. nec mirum. 26. q. 5. in med. ca. ſunt plurimi. 6. q. * Ge. 3. & infra cap. 2. in fi.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Vnctionis: Cap. I.

INſtituta eſt autem ſacra hæc Vnctio infirmorum, tanquam uerè, & propriè Sacramentum noui Teſtamenti, à Chriſto Domino noſtro apud Marcum quidē inſinuatum, per Iacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur (inquit) quis in uobis; inducat Preſbyteros Eccleſiæ, orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus uerbis, ut ex Apoſtolica traditione per manus accepta, Eccleſia didicit, docet materiam, formam, proprium miniſtrum, & effectum huius ſalutaris Sacramenti: intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum, ab Epiſcopo benedictum: nam Vnctio aptiſsimè Spiritus ſancti gratiam, qua inuiſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat: formam deinde eſſe illa uerba, Per iſtam unctionem, &c.

Mar 6. Iac 5. c. presbyteros. 95. diſt. c. 1. 6. de ſacra. Vnctio. Conc. Cabilon. c. 2. 48. Inno. j. epiſt. 1. cap. 8.

Cath. cart. 190. 23.

De effectu huius Sacramenti. Cap. II.

RES porrò, & effectus huius Sacramenti illis uerbis explicatur: Et oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei: res etenim hæc gratia eſt Spiritus ſancti; cuius Vnctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit, & ægroti animam alleuat, &

Iac. 5. infra can. 2. de ſacram. extremæ Vnct.

confirmat, magnam in eo diuinæ miſericordiæ fiduciam excitando; qua infirmus ſubleuatus, & morbi incommoda, ac labores leuiùs fert; & tentationibus Dæmonis, cal Gen. 3. *caneo inſidiantis, faciliùs reſiſtit; & ſanitatem corporis interdum, ubi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.*

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat, Cap. III.

I*AM Verò, quod attinet ad præſcriptionem eorũ, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcurè fuit illud etiam in uerbis prædictis traditum: nam & oſtenditur illic, proprios huius Sacramenti miniſtros eſſe eccleſiæ Presbyteros: quo nomine, eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi ueniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes, ab ipſis ritè ordinati per impoſitionem manuum presbyteri.* cap. illud ſuperfluum. 95. diſt. & infra. can. ult. 1. Tim. 4. *Declaratur etiam, eſſe hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis uerò præſertim, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu uitæ conſtituti uideantur: unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quòd ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti ſubſidio iuuari poterunt, cùm in aliud ſimile uitæ diſcrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apo* Iac. 5. *ſtoli Iacobi ſententiam docent, hanc Vnctionem uel figmentum eſſe humanum, uel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem: & qui illam iam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum duntaxat in primitiua Eccleſia referenda eſſet: & qui dicunt ritum, & uſum, quem S. R. E. in huius* infra. can. 3. de ſacramento extrem. Vnct. *Sacramenti adminiſtratione obſeruat, Iacobi Apoſtoli ſententiæ repugnare, atq; ideo in alium commutandum eſſe: et deniq;, qui hanc extremam Vnctionem à fidelibus*

ſine

ſine peccato contemni poſſe affirmant: hæc enim omnia manifeſtiſſimè pugnant cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profectò Eccleſia Romana, aliarum omnium mater, & magiſtra aliud in hac adminiſtranda Vnctione, quantum ad eá, quæ huius Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quàm quod beatus Iacobus præſcripſit. Nec uerò tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius ſancti iniuria eſſe poſſet.

c. non licet. 12. diſ. c. 2. in fi. de ſum. Tri. & ca. fi. de ſo. comp. ſup. ſeſſ. 7. can 3. de bapt. c. presbyteros. 95. diſt. c. 1. §. 1. de ſac. unct. Iacob. 5.

Hæc ſunt, quæ de Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis hæc ſancta œcumenica Synodus profitetur, & docet; atq; omnibus Chriſti fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO

Pœnitentię Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in catholica eccleſia Pœnitentiam non eſſe verè, & propriè Sacramentum, pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, à Chriſto domino noſtro inſtitutum: anathema ſit.

ſupra cap. 1. de pœni. c. 2. in fi. de ſum. Trini. Ioan. 20. Matth. 6. Luc. 13. Con. Cabi lo. c. 8.

CANON II.

Si quis, Sacramenta confundens, ipſum Baptiſmum Pœnitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint; atque ideo Pœnitentiam non rectè ſecundam poſt naufragium tabulam appellari: anathema ſit.

ſupra cap. 2. c. ſecunda poſt naufragium. de pœn. diſt. 1. ſupra ſeſſ. 6. c. 14. de iuſtif.

Ioan. 20. Matt. 19. ſupra c. 1. & ſeſſ. 6. de iuſtif. cap. 14.

CANON III.

Si quis dixerit, uerba illa Domini Saluatoris: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: non eſſe intelligenda, de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ; ſicut Eccleſia catholica ab initio ſemper intellexit; detorſerit autem, contra inſtitutionem huius Sacramenti, ad authoritatem prædicandi Euangelium: anathema ſit.

c. audimus . cū ſeq. 24. q. 1. c. ut conſtitueretur. diſt. 50.

ſupra cap. 3. de pœni.

CANON IIII.

Cæſ. 164 . 6.

Si quis negauerit, ad integram, & perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, uidelicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentię partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum eſſe Pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiæ, agnito peccato; & fidem conceptam ex Euangelio, uel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtū remiſſa peccata: anathema ſit.

CANON V.

ſupra cap. 4. de pœnit.

Iſa. 38.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionē, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animę ſuę, ponderando peccatorum ſuorum grauitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem ęternę beatitudinis, & ęternę damnationis incurſum, cum propoſito melioris uitę, non eſſe uerum, & utilem dolorem, nec pręparare ad gratiam; ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam eſſe dolorem coactum, & non liberum, ac uoluntarium: anathema ſit.

CANON VI.

ſupra cap. 5. de

Si quis negauerit Confeſſionem ſacramentalem, uel

inſtitu-

inſtitutam, uel ad ſalutem neceſſariam eſſe iure diuino; aut dixerit, modum ſecretè confitendi ſoli ſacerdoti, quē Eccleſia catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum: anathema ſit.

pæni. Clem. 1 in epiſt. 1. ad Iacobum. Cōc. Cabilon. ca. 8. & 33.

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remiſſionem pecatorum neceſſarium non eſſe iure diuino, confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt contra duo ultima Decalogi præcepta; & circunſtantias, quæ peccati ſpeciē mutant; ſed eam confeſſionem tantùm eſſe utilem ad erudiendum, & conſolandum pænitentem, & olim obſeruatā fuiſſe tantùm ad ſatisfactionem canonicam imponendam: aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudēt, nihil relinquere uelle diuinæ miſericordiæ ignoſcendum; aut demum, non licere confiteri peccata uenialia: anathema ſit.

ſupra cap. 5.

Deutero. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſeruat, eſſe impoſſibilem, & traditionē humanam, à pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & ſingulos utriuſque ſexus, Chriſti fideles, iuxta magni Concilij Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno; & ob id ſuadendum eſſe Chriſti fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadrageſimæ: anathema ſit.

ſupra cap. 5. & ſeſſ.13. can. 8. de ſac. euch.

Conci. Later. ſub Inn.3. cap. 21. & ca. omnis utriuſq; de pænit. & remiſſ.

CANON IX.

Si quis dixerit, Abſolutionem ſacramentalem ſacerdotis non eſſe actum iudicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti: modò tantùm credat, ſe eſſe abſolutum; aut ſacerdos non ſeriò, ſed iocò abſoluat; aut dixerit, nō re-

ſupra cap. 6. in fi. de iuſtif. & c. 5. in prin.

quiri confeſſionem pœnitentis, ut ſacerdos eum abſoluere poſſit: anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, ſacerdotes, qui in peccato mortali
ſupra cap. 1. & cap. 6. de pœn. *ſunt, poteſtatem ligandi, & ſoluendi non habere, aut non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, ſed omnib. & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum: Quæcunque li-*
Matt. 16. *gaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta et in cœlo: & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quo-*
Ioan. 20. *rum retinueritis, retenta ſunt: quorum uerborum uirtute quilibet abſoluere poſſit peccata, publica quidem per correptionem duntaxat, ſi correptus acquieuerit; ſecreta uerò per ſpontaneam confeſſionem: anathema ſit.*

CANON XI.

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere ius reſeruan-
ſupra cap. 7. c. ſi Epiſcopus. de pœnit. in 6. ca. de cætero & c. de monialibus. de ſen. excom. cum ſim. *di ſibi caſus, niſi quo ad externam politiam; atq; ideo caſuum reſeruationem non prohibere, quò minus ſacerdos à reſeruatis uerè abſoluat: anathema ſit.*

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper à Deo, ſatisfactionemq́ue pœnitentium non eſſe aliam, quàm fidem, qua apprehendunt, Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe: anathema ſit.

CANON XIII.

ſupra cap. 8. de pœn. ſupra c. 8. & 9. *Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnam temporalem, minimè Deo per Chriſti merita ſatisfieri pœnis, ab eo inflictis, & patienter toleratis; vel à ſacerdote iniunctis; ſed neque ſponte ſuſceptis, ut ieiunijs, orationibus, eleemoſynis, uel alijs etiam pietatis operibus; atque ideo optimam pœnitentiam eſſe tantùm nouam uitam: anathema ſit.*

CANON XIIII.

Si quis dixerit, ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Ieſum peccata redimunt, non eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia; & uerum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes: anathema ſit.

ſupra cap. 5.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claues Eccleſiæ eſſe datas tantùm ad ſoluendum, non etiam ad ligandum; & propterea ſacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quòd, uirtute clauium, ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exoluenda remaneat: anathema ſit.

ſupra cap. 1. & cap. 8. in fin. de pœnit.

ſup. ſeſs. 6. can. 30. de iuſtif.

DE SACRAMENTO

extremæ Vnctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non eſſe verè, & propriè Sacramentum, à Chriſto domino noſtro inſtitutum, & à beato Iacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantùm acceptum à Patribus, aut figmentum humanum: anathema ſit.

ſupra de hoc ſacramento, in prin. & cap. 1.

Mar. 6. Iac. 5. Innoc. Pa. epiſ. ad Decem. epi. Eugub. c. 8.

CANON II.

Si quis dixerit, ſacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuare infirmos; ſed iam ceſſaſſe, quaſi olim tantùm fuerit gratia curationum: anathema ſit.

ſupra cap. 2. de hoc ſacr. c. preſbyteros. 95. di.

CANON III.

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, & uſum, quem obſeruat ſancta Romana Eccleſia, repugnare ſen-

ſupra cap. ult. Conci. Cabilo. cap. 48.

tentiæ

Iac. 5. ſup. can. 1.

tenti.e beati Iacobi Apoſtoli; ideoq; eum mutandũ, poſſeq; à Chriſtianis abſq; peccato cõtemni: anathema ſit.

CANON IIII.

d c. ult. Iac. 5.

e. presbyteros. & c illud ſuper ſuum. 95. diſt.

Si quis dixerit, Præsbyteros Eccleſiæ, quos beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmos inungendum hortatur, non eſſe ſacerdotes, ab Epiſcopo ordinatos, ſed ætate ſeniores in quauis communitate; ob idq; propriũ extremæ Unctionis miniſtrum non eſſe ſolum ſacerdotem: anathema ſit.

Decretum de reformatione.

Procemium.

ſupra ſeſſ. 6. de reform. ca. 3. c. qualiter, & quãdo. il 2. de acc.

i. Cor. 9. c. quid autem. 8. q. 1.

cũde. 25. diſt. c. una tantũ. 26. diſt. c. ſicut. 13. §. neceſſe. 47. diſt. c. in ſacerdotibus. 61. diſ. Leuit. 11. 19. & 20. 1 Pet 1. & ca. propoſuiſti. 81. diſt. 2. Cor. 6. in prin. Ezech. 22.

Sohpon. 3. 1. Matth. 5.

CVM propriè Epiſcoporũ munus ſit, ſubditorum omnium uitia redarguere; hoc illis præcipuè cauendum erit, ne Clerici, præſertim ad animarum curam conſtituti, crimino ſi ſint, ne ve inhoneſtam uitam, ipſis conniuentibus, ducant: nam, ſi eos prauis, & corruptis moribus eſſe permittant; quo pacto laicos de ipſorum uitijs redarguent; qui uno ab eis ſermone conuinci poſſent, quòd Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes; cùm tacitè ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos clericos, in quocunque Ordine fuerint, ut conuerſatione, ſermone, & ſcientia conmiſſo ſibi Dei populo præeant, memores eius, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et iuxta Apoſtoli uocem: Nemini dent ullam offenſionem, ut non uituperetur miniſterium eorum; ſed in omnibus exibeant ſe, ſicut miniſtros Dei; ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Ut autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi,

ac quoquam prętextu de ſuper impediri nequeant: eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, pręſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicę Sedis Legatô, & Nuncijs, hos, qui ſequuntur, canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

Caput I.

CVM honeſtius, ac tutius ſit ſubiecto, debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſeruire, quàm cum Præpoſitorum ſcandalo graduum aliorum appettere dignitatem; ei, cui aſcẽſus ad ſacros Ordines à ſuo Prælato, ex quacunque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet extraiudicialiter, fuerit interdictus; aut qui à ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, uel dignitatibus eccleſiaſticis ſuſpenſus; nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promoueri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, ſiue honores reſtitutio ſuffragetur. c. ad aures. extra, de temp. ordin.

Caput II.

ET quoniam nonnulli Epiſcopi eccleſiarum, quę in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo Chriſtiano, cùm ferè vagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Ieſu Chriſti, ſed alienas oues, inſcio proprio Paſtore, quęrentes, dum per hanc ſanctam Synodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarij expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum, exercere prohibitos uident, in legis fraudem & contemptum, quaſi Epiſcopalẽ cathedralẽ in loco nullius diœceſis ſua temeritate eligunt, & quoſcunq; ad ſe uenientes, ẽt ſi ſuorũ Epiſcoporũ, ſeu Prælatorũ literas cõmẽdatias nõ habeant, clericali charactere inſignire, & ad ſacros ẽt presbyteratus Ordines p̃mouere pręſumũt, quo infra cap. 8. ſupra de ſeſſ. 6. c. 5. de reform.

plerumq;

pleruḿque ſit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à ſuo Epiſcopo, tanquam inhabiles, & indigni reiecti fuerunt, ordinati nec diuina officia peragere, nec eccleſiaſtica Sacramenta rectè ualeant miniſtrare: Nemo Epiſcoporum, qui titulares uocantur, etiam ſi in loco nullius diœceſi, etiã exempto, aut aliquo monaſterio cuiuſuis Ordinis reſederint, aut moram traxerint, uigore cuiuſuis priuilegij, ſibi de promouendo quoſcunq; ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiã prætextu familiaritatis continuæ commenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprij Prælati expreſſo conſenſu, aut literis dimiſſorijs ad aliquos ſacros, aut minores Ordines, vel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare valeat; Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter verò promotus ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

Conc. Nicenũ. cap. 7. Conc. Aurelianen. 3. cap. 15. Conci. Maguntiem. c. 4. c. 1. 21. q. 2. 9. q. 2. per totã. c. 1. cum ſeq. de temp. ord in. 6. & infrà, ſeſ. 23. de refor. ca. 3. 8. & 10. cant. Apoſt. 36.

Caput III.

† ſupra cá. proxi. & infra ſeſſ. 23. de reform. cap. 8.

EPiſcopus quoſcunq; ſuos Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſq; ſuo præcedenti examine, & commendatitijs literis, quacunq; authoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, à quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, ſeu eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, à ſuſceptorum Ordinũ exercitio ad tẽpus, de quo ei videbitur, ſuſpendere, & illis ne in altari, aut aliquo Ordine miniſtrent, interdicere poſſit.*

Caput IIII.

ſupra cap. 1. & ſeſſ. 6. de refor. c. 3. c. irrefragabili. In princ. de off. ordin c. qualiter. & quã do. il 2. de acc.

OMnes eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intendere debent, & à quibus nullus clericus per huius ſanctæ Synodi ſtatuta, cuiuſuis priuilegij prætextu, tutus cenſetur; quo minus iuxta canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi

& corrigi poſſit; ſi in eccleſijs ſuis reſederint, quoſcunq; ſeculares Clericos, qualitercunque exemptos, qui aliàs ſuę iuriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſsibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra uiſitationem, tanquàm ad hoc Apoſtolicę Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi facultatem habeant; quibuſcunque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantùm ſuos obligent authores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè ſuffragantibus.

ſupra ſeſſ.6.c.4. & infra.ſeſſ.25. c.6. & 9. de reform.

infra ſeſſ.24. de reform. cap. 5.

Caput V.

INSVPER, cùm nonnulli, qui ſub prætextu, quòd ſuper bonis, & rebus, ac iuribus ſuis diuerſæ eis iniuriæ, ac moleſtiæ inferantur, certos iudices per literas Conſeruatorias deputari obtinent; qui illos à moleſtijs, & iniurijs huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manuteneant, & conſeruent; nec ſuper illis eos moleſtari permittant; eiuſmodi literas in pleriſq; contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: icci rco nemini omnino cuiuſcumq; dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatoriæ literæ cum quibuſcunque clauſulis, aut decretis, quorumcunque iudicum deputatione, quocunque etiam alio prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſsit: aut quò minus, ſi qua iura ei exceſsione competierint, ſuper illis liberè ualeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus

c.1.& ca. ult. de off. deleg.

etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudiciū trahere minimè liceat. Quòd ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, aut electus ab eo Conſeruator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi qua inter ipſos iudices, Conſeruatorē, & Ordinarium, controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit; nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros, in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus uerò eius, qui huiuſmodi literis Conſeruatorijs tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquàm duobus duntaxat; ſi tamen illi proprijs eius ſumptibus uixerint. Nemo etiam ſimilium literarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſeruatoribus iudicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis uerò mercedum, aut miſerabilium perſonarum, huius ſanctæ Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales, ac Collegia Doctorum ſeu ſcholarium, & regularia loca, necnon hoſpitalia actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatū, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium huiuſmodi perſonę in præſenti canone minimè comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

c. cum ſpeciali. extra. de appel.

Supra ſeſſ. 7. cap. 14.

Caput VI.

QVIA uerò, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos ueſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecā oſtendāt; tanta autem aliquorū inoleuit temeritas, religioniſque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, ueſtes etiā deferant publicè laicales, pedes in diuerſis ponentes, unum in diuinis, alterum in carnalibus: propterea omnes eccleſiaſticę pſonę quantuncunq;

c. porrectum. & c. ex parte. de regul. c. ult. 41. diſt.

11. q. 4. per totam. Cōc. Matiſconen. 1. cap. 5. Conc. Conſtantieñ. ſeſſ. 14. de uit. & hon. cler.

tumcunq; exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacunque eccleſiaſtica obtinuerint, ſi, poſtquàm ab Epiſcopo ſuo, etiã per edictum publicum moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint; per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipſorum beneficiorum, necnon, ſi, ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiuſmodi coerceri poſſint; & debeant ſecundũ Conſtitutionem clementis Quinti, in Concilio Vienneñſi editam, quæ incipit: Quoniam, innouando, & ampliando. clem. quoniam. de ui. & hon. cler.

Caput VII.

CVM etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat; qui ſua * uoluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros Ordines promoueri poſſit; nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat: ſed omni Ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuò careat: ſi uerò homicidium non ex propoſito, ſed caſu, uel uim ui repellendo, ut quis ſe à morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur; quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcunq;, ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu uiciniori Epiſcopo, qui non, niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

Exod. 21. Ex. c. 1. de homi. cap. miror. diſt. 50. * c. inquiſitionis. de accuſ. & ca. cum non ab homine. de iuc.

ca. ſtudeat, 50. diſt. & c. ſignificaſti in 2. de homi.

Capur

Caput VIII.

ſupra cap. 2. & ſeſſ. 6. cap. ult.

PRAETEREA, quia nonnulli, quorum etiam aliqui ueri ſunt Paſtores, ac proprias oues habẽt, alienis etiam ouibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandocunque intendunt, ut ſuorum curam negligant: quicunque, etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcunq; etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprij ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interuentu, nequaquàm procedere debeat: aliàs proceſſus, & inde ſecuta quæcunque uiribus omnino careant.

Conc. Maguntien. c. 14. & 15.

Caput IX.

c. Eccleſias. 13. q. 1. c. paſtoralis. de his, quæ fiũt à præla. & infra ſeſſ. 24. de refor. c. 13. in fi. & c. 17

ET, quia iure optimo diſtinctæ fuerunt diœceſes, & parochiæ, ac unicuique gregi proprij attributi Paſtores, & inferiorum eccleſiarum Rectores, qui, ſuarum quiſque ouium, curam habeant, ut ordo eccleſiaſticus non confundatur, aut una, & eadem eccleſia duarum quodam modo diœceſum fiat non ſine graui eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint: beneficia unius diœceſis, etiam ſi parochiales eccleſiæ, Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacunque de cauſa, alterius diœceſis beneficio, aut monaſterio, ſeu collegio, uel loco etiam pio perpetuò non uniantur: decretum huius ſanctæ Synodi ſuper huiuſmodi unionibus in hoc declarando.

ſupra ſeſſ. 7. c. 6. & 9. & infra ſeſſ. 25. de refor. ca. 13. & 15.

Caput X.

c. cum de beneficio. de preben. in 6. & infra.

REGVLARIA beneficia, in titulum Regularibus profeſſis prouideri conſueta, cùm per obitum

tum, aut reſignationem, uel aliàs illa in titulum obtinentis, uacare contigerit, religioſis tantùm illius ordinis, uel ijs, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur; & non alijs, ne ueſtem lino, lanáque contextam induant, conferantur.

ſeſſ. ult. cap. 21. circa med. de regul & mon. Deut. 22. c. cum cauſam. de ele. & c. quidam. de apo.

Caput XI.

QVIA uerò regulares, de uno ad alium Ordinem tranſlati, facilè à ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo uagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur: nemo cuiuſcunque ordinis Prælatus, uel Superior uigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum, et profeſſionem admittere poſſit, niſi ut in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuò maneat; ac taliter trãſlatus, etiam ſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſecularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

NEMO, etiam cuiuſuis dignitatis eccleſiaſticæ, uel ſæcularis quæcunq; ratione, niſi eccleſiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtruxerit; ſeu iam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis proprijs, & patrimonialibus bonis cõpetenter dotauerit; ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit aut debeat; In caſu autem fundationis, aut dotationis huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

c. piæ mẽtis. eſt ſeq. 19 q. 7. & c. nobis. de iu. patro. & infra ſeſſ. ult c. 9. in prin.

Caput XII.

NON liceat præterea patrono cuiuſuis priuilegij prætextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficij, ceſſante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo pſentare; aliàs præſentatio, ac in-

c. illud. & c. relatum. de iur. pat. Cõc Magũtien. tpe Arnulphi. ca 4. Conc. Salegustadien. cap. 13. & infra.

ca.9.inf.ſeſ.24. c.18. de refor. ſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

Caput XIIII.

DECLARAT præterea ſancta Synodus, in futura Seſſione, quam ad XXV. diem Ian. ſubſequentis anni M D L I I. habendam eſſe iam decreuit; unà cùm ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendã eſſe materiam reformationis.

SESSIO XV, QVAE EST QVINTA SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXV. IAN. M D L I I.

Decretum prorogationis ſeſsionis.

CVM ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc, & uniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſimè, diligentiſſimeq; tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, ut hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſug geſſiſſet, decreta de his rebus, & quattuor præterea articulos ad ſanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentũ pertinentes, in hanc tandẽ Seſsionem dilatos publicaret; atq; interim affuturos eſſe putauerit ad hoc ſacroſanctũ Concilium eos, qui Proteſtantes ſe uocant; quorum cauſa eorum publicationẽ articulorum diſtulerat, & ut, liberè, ac ſine

ac ſine cunctatione ulla huc uenirent; fidē eis publicam, ſiue Saluum conductum conceſſerat: tamen, cùm illi nondum uenerint, & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſsionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multò ante illam Seſsionem, ſaluo cōductu amplioris formæ interim accepto. Eadem ſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, iiſdem Legato, & Nunciis præſidentibus, nihil magis optans, quàm ex præſtantiſsima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quieti, paci, ocioq́; conſulere; parata ipſos, ſi uenerint, & humaniter excipere, & benignè audire. confidensq́ue eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, ſed ueritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe uenturos; &, ut Euangelicæ ueritatis ſtudioſos decet, ſanctæ matris Eccleſię decretis, ac diſciplinę ad extremum eſſe acquieturos; ſequentem Seſsionem ad edenda, & publicanda ea, quę ſupra commemorata ſunt, diem feſtum S. Ioſephi, qui erit die XIX. menſis Martij, diſtulit; ut ſatis temporis, & ſpatij habeant, non ſolùm ad ueniendum, uerùm etiam ad ea, quę uoluerint, antequàm is dies ueniat, proponenda. Quibus, ut omnem cunctandi diutiùs cauſam adimat, fidem publicam, ſiue Saluum conductum eius, qui recitabitur, tenoris, & ſententię, libenter dat, & concedit. Interea uerò de Matrimonij Sacramento agendum, & de eo, pręter ſuperiorum decretorum publicationem definiendum eſſe, eadem Seſsione ſtatuit, & decernit, & proſequendum eſſe materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS,

datus Poteſtantibus.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidētibus in ea eiſdem ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, inhærendo Saluo conductui, in penultima Seſſione dato, & illum iuxta tenorem infraſcriptum ampliando, Vniuerſis fidē facit, quod oībus, & ſingulis ſacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionib. Comitib. Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcunq; viris, cuiuſcūque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicę prouincię, & nationis, ciuitatib. & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſecularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ vnà cū ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut huculq; uenerunt, quocūque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidē, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatē, quam Saluū conductum appellant, liberè ad hanc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manēdi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vnà

cum

cum ipſa Synodo de quibuſcunque negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcunque ipſis libuerit, ac articulos quoſlibet tam ſcripto, quàm uerbo liberè offerendi, propalandi, eosq́, Scripturis ſacris, & beatorum Patrum, verbis ſententijs, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtianè, aut charitatiuè abſq; omni impedimento conferendi, opprobrijs, conuiciis, ac cõtumeliis penitus ſemotis; & ſignanter, quòd cauſæ controuerſiæ ſecundùm ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum authoritates in prędicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiã addito, uel religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorũ, aut committendorũ minimè puniantur; impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam, ut propter illorum præſentiam neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina à diuinis officiis quouis modo ceſſetur. Et ut, his peractis, vel non peractis, quandocunq́, ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſũ ad propria reuerti optabunt,

aut aliquis eorum obtabit, mox abſq; vlla re nitentia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorum, & ſuorũ pariter honore, & perſonis, vice uerſa, poſſint iuxta beneplacitũ liberè, & ſecurè redire; de ſcientia tamen ab eadẽ Synodo deputandorum; ut tunc opportunè eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide, ſaluo ve conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & rede undo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quòd, ſi quiſpiam, aut illorum alicui, ſiue in itinere, Tridentum veniendo, ſiue ibidem morãdo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari; vult, & concedit, ut in huiuſmodi facinore deprehenſis, ab ipſis duntaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò approbanda, & laudanda; mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt ſi

vt ſi quiſquam, uel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut cō miſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficiū violari, aut quoquo modo tolli; in huiuſmodi facinore dephenſi, ab ipſa Synodo duntaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis, tunc hìc præſentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult prætereà ipſa Synodus, quòd liceat ipſis Ambaſciatorib. omnibus, & ſingulis toties, quotiuſcunq; opportunum fuerit, ſeu neceſſariū, ad aurā capiendā exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcunq; loca pro ſuis neceſſarijs negotijs ordinandis liberè mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos; ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatū ſuſcipere toties, quoties ei videbitur expedire; ita quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij ſocientur, qui eorū ſecuritati prouideant, uel prouideat. Qui quidem Saluus cōductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat, à tpe, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam

ipſos ſuſcipi contigerit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio uiginti dierū præmiſſo, cùm ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento vſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidē omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam eccleſiaſticis, quàm ſecularibus quibuſcunque, atque omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſecularibus perſonis, cuiuſcunque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocunque nomine cenſeantur, inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſtè, vel occultè occaſionē quæſituram, aut aliqua authoritate, potētia, iure, uel ſtatuto, priuilegio legum, vel canonum, aut quorumcunque Conciliorum præſertim Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborū expreſſa, in aliquod huius fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præiudicium quouis modo vſuram, aut quenquam vti

Conc. Conſtantien. ſeſ. 19. in c. quod non obſtantibus ſaluis conductis.

per-

permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cuiuſcunque conditionis, vel ſtatus, aut pręeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salui cōductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violauerit, (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut cōſuetudiue huiuſmodi Saluorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI, QVAE EST SEXTA ET VLTIMA SVB IVLIO III, PON. MAX.

Celebrata die XVIII. Apr. M D LII.

Decretum ſuſpenſionis Concilij.

SACROSANCTA, œcumenica, et generalis Trindentina Synodus in Spiritu ſanĉto legitimè congregata, præſidentibus in ea Reuerendiſſimis Dominis, Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuncijs tam eorum proprio, quàm Reuerendiſſimi, & Illuſtriſſimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Creſcentij Lagati, ob aduerſam eius grauiſſimam valetudinem abſentis, nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum Primò à Paulo fœl. rec. conuocatum, & collectum fuiſſe: deinde à Sanctiſſimo Domino noſtro, Iulio III. efflagitante Carolo Quinto, Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipuè de cauſa fuiſſe reſtitutum, ut religionem in multis Orbis partibus, & præſertim in Germania, in diuerſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum reuocaret, abſus, & mores Chriſtianorum corruptiſsimos emendaret: cumque ad hoc agendum quàm Plurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, è diuerſis regionibus alacriter confluxiſſent; resque ſtrenuè, magno fidelium concurſu, fœliciterque procederet; ac ſpes eſſet non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Conciliũ venturos, ſic animatos, vt veris Eccleſiæ rationibus vnanimiter acquiſcerent; lux deniq; quædam rebus effulſiſſe videretur; caputq; attollere inciperet profligata antea, & afflicta Repub. Chriſtiana: ij repentè tumultus, ea bella hoſtis

ſtis generis humani verſutia exarſerunt, ut Concilium uelut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incõmode cogeretur; ſpesq; omnis ulterioris progreſſus hoc in tpe tolleretur: tantumq; aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorũ malis, & incommodis mederetur, ut multorũ mẽtes præter ſui animi ſnĩam, irritaret potius, quã placaret. Cũ igitur ipſa ſancta Synodus, omnia, & præcipuè Germania armis ardere, & diſcordijs, uideret, omnes ferè Epiſcopos Germanos præſertim Principes Electores, ſui cõſultũ Eccleſijs è Concilio abijſſe; decreuit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere: ut Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ouibus proſpectum ad ſuas eccleſias regredi valerent, ne diutius vtrobiq; inutili otio contcrantur. Atq; ita, quoniam ſic temporũ conditio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progreſſum per biennium ſuſpendendũ fore decernit, prout præſenti decreto ſuſpendit; ea tamen lege, ut, ſi citius pacata res ſit, ac tranquillitas priſtina reuertatur, quod ſperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo forſan ſpatio futurũ, ipſius Cõcilij progreſſus eodẽmet tpe ſuã uim, firmitatem, vigorẽq; habere cenſeatur: ſint aũt (quod Deus auertat) peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota; cũ primũ ceſſauerint, talis ſuſpẽſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus uigor & robur Concilio ſit reſtitutũ, & eſſe intelligatur, ſine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & authoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadẽ ſancta Synodus exhortatur oẽs Principes Chriſtianos, et oẽs prælatos, ut obſeruẽt, et reſpectiuè, quatenus ad eos ſpectat, obſeruare faciant in ſuis regnis, dñijs, et eccleſijs oĩa, et ſingula, quę hoc ſacrũ œcumenicũ Cõciliũ fuerũt hactenus ſtatuta, et decreta.

BVLLA

BVLLA CELEBRATIONIS CONCILII TRIDENTINI SVB PIO IIII. PONT. MAX.

PIVS EPISCOPVS, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

AD Eccleſię regimen, licèt tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernentesque non ſine magno horrore, quàm longè, latèque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hęreſes extirpare, tantumque, & tam periculoſum ſchiſma tollere, moresque adeò corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cùm autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueuiſſet, œcumenici, generaliſque Concilii; eius congregandi, &, DEO iuuante, celebrandi conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fęl. rec. Paulo. III, & eius ſucceſſore Iulio, prædeceſſoribus noſtris; ſed varijs de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Si quidem Paulus, cùm id primò in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſset; quaſdam ob cauſas, in literis eius expreſſas, id primò ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cùm quibuſdam de cauſis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuiſset: tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum ſuit.

ſuprà, in prima bulla.

uerùm Seſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ authoritate, Bononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cùm noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet; rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliasque ex aliÿs difficultates, & impedimenta obÿciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quàm diutiſſimè retardaret. Quantopere uerò interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creuerit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliuiſcatur; Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Quas nos occaſione oblata, maximam in ſpem uenimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Conciliÿ uia finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſesque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum uenerabilibus fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam conſiliÿ noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto filiÿs noſtris, Ferdinando, Romanorum Imperatore electo, & aliÿs Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos

ad

ad ipſius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus; ad DEI omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque uniuerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu ſacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex authoritate eiuſdem Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in ciuitate Tridentina ad ſacratiſsimum diem reſurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacunque, ſtatuimus, atque decernimus. Quocirca uenerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, cæteroſque, quibus in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere iure communi, uel ex priuilegio, uel ex antiqua conſuetudine licet, uehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtrictè præcipiendo mandamus, in uirtute ſanctæ obedientiæ, in uim quoque iuramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem: niſi forte impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſeve poterit, ut in Concilio adeſſe ne negligant. Chariſsimos uerò in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum, cæteroſq; Reges, & Principes, quos optandum ſanè eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi Concilio intereſſe non potuerint, at Oratores ſuos, prudentes, graues, & pios uiros, utique mittant, qui

Matt. 16. c. quanto. de translat. epiſc. c. unic. ut eccl. benef. c. ad apoſtolicæ. §. pen. de re iudi. in 6. c. . de homi. eo. lib. Pelagius. 2. in . epiſtol. circa prin.

Conc. Carthagin. 3. c. 43. infr. ſeſſ. 24. ca. 2 in ſi. de refor.

ipſorum nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominijs Prælati ſine recuſatione, ac mora tam neceſſario tempore Deo, & eccleſiæ officium ſuum præſtent; eoſdem etiam curaturos eſſe minimè dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat; benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui nihil omnino pretermittere decreuimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum à nobis, in hoc loco conſtitutis, præſtari poſsit; nihil, ut DEVS *ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Republicæ tranquillitatem, ac quietem. Vt uerò hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perueniant; nec quiſquam ea excuſatione uti poſsit, quòd illa ignorauerit, præſertim cùm non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus: uolumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in eccleſia Lateranenſi tunc, cùm in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm clara uoce à Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notarijs aliquibus publicis recitentur; & poſtquàm recitatæ fuerint, ad ualuas earum eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Cãpi Floræ affigantur, ibique, quò legi, & omnibus innoteſcere poſsint, aliquandiu relinquantur, cùm autem inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem,*

tionem, & affixionem omnes, & ſingulos, qui his literis comprahenduntur, poſt duos menſes à die publicationis, & affixionis earum uolumus perinde aſtrictos, et obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent. Tranſumptis quoq; earum, quæ manu publici alicuius notarij ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ, munita fuerint, ut ſine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere; uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrũ, anno incarnationis Dominicæ, M. D. LX. III. kal. Dec. Pontificatus noſtri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SACROSANCTI, OECVMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO XVII,

QVAE EST PRIMA SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVIII. IAN. M D L X I I.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET ne uobis, ad laudẽ, & gloriã ſanctæ, & indiuiduę Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementũ, & exaltationẽ fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrũ, œcumenicũ, & generale Concilium Tridentinũ, in ſpiritu ſancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui eſt 18. menſ. Ian. anni à Natiui. Dom. 1562. Cathedræ Romanæ B. Petri Apoſtolorem Principis cõſecrato, ſublata quacunq; ſuſpẽſione, iuxta formã, & tenorem literarũ ſanctiſſimi Domini N. Pij IIII. Pont. Max. celebrari, & in eo ea, debito ſeruato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas, Inf. fol.24.c.21

deprauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ ueram, atque Chriſtianam pacem reconciliandam apta, & idonea ipſi ſanctæ Synodo uidebuntur?
Reſponderunt, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placet ne uobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſecundã Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die XXVI. *menſis Februarij.* Reſponderunt, Placet.

SESSIO XVIII.

QVAE EST SECVNDA SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXVI. FEB. M D L X I I.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem uiribus confiſa, ſed Domini N. Ieſu Lucæ 12
Chriſti, qui os, & ſapientiam Eccleſiæ ſuæ daturum ſe promiſit

promiſit, ope & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus pluribus locis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui à ueteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem uitæ rationem reuocet; corque patrum ad filios, & cor filiorum ad Patres conuertat. Cùm itaque omnium primum animaduerterit, hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum liberorum, quibus doctrina impura continetur, & longè, lateque diffunditur, numerum nimis excreuiſſe; quod quidem in cauſa fuit, ut multæ cenſuræ in uarijs prouincijs, & præſertim in alma urbe Roma pio quodam zelo editæ fuerint, neque tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſalutarem ullam profuiſſe medicinam; cenſuit, ut delecti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, librisque, quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atque etiam ad eandem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent; quò faciliùs ipſa poſſit uarias, & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, à Chriſtianæ ueritatis tritico ſeparere; deque his commodiùs deliberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum, ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis opportuna uidebuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcunque deducta eſſe vult, prout etiam in præſenti decreto deducit: ut ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit, quæ uel de hoc librorum, & cenſurarum negotio, uel de alijs, quæ in hoc generali Conilio tractanda prædixit; non dubitet, à ſancta Synodo ſe benignè auditum iri.

infra ſeſſ. xxv circa fi.

Quoniam uerò eadem ſancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ, ut uniuerſi communem matrem in terris agnoſcentes, quæ

Iſaia. 49.

quos peperit, obliuiſci non poteſt, unanimes uno ore glorificemus Deum, & Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti; Rom. 15. *per uiſcera miſericordiæ eiuſdem Dei, & Domini noſtri omnes, qui nobiſcum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, &, ut ad hanc ſanctam Synodum ueniant, inuitat, atque hortatur; utque charitatem, quod eſt uinculum perfectionis, amplectantur,* Coloſſ. 3. *pacemque Chriſti, exultantem in cordibus ſuis, præſe ferant, in quam uocati ſunt in uno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus ſancti uocem audientes, ne obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam, & ſalutarem matris ſuæ admonitionem excitentur, & conuertantur. Omnibus enim charitatis officijs ſancta Synodus eos ut inuitat, ita complectetur.* ad Rom. 15.

Inſuper eadem ſancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, & eandem uim habituram, eiuſdemque roboris, & momenti futuram, ac ſi in publica Seſſione data, & decreta fuiſſet.

Indictio futuræ ſeſsionis.

Eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die XIIII. *menſis Maij.*

SAL-

SALVVS CONDVCTVS, CONCESSVS GERMANICAE NATIONI.

In congregatione generali, die IIII. Martij, M D L X I I.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè cõgregata, præſidẽtibus in ea eiſdem Sedis Apoſtolicæ Legatis, Vniuerſis fidem facit, quòd omnib. & ſingulis ſacerdotibus, Electoribus Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcumque uiris cuiuſcunque ſtatus, & cõditionis, aut qualitatis exiſtat, Germanicæ prouinciæ, & nationis ciuitatibus, ac alijs locis eiuſdẽ, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſecularibus, præſertim Auguſtanæ Cõfeſsionis, perſonis; qui, aut quæ vnà cũ ipſis ad hoc generale Tridentinũ Concilium uenient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſq; uenerũt, quocunq; nomine cenſeantur, aut ua leant nuncupari, tenore præſentium publicã fidẽ, & pleniſsimã, ueriſsimamq; ſecuritatem, quã ſaluum conductũ appallant, liberè ad hanc ciuitatẽ Tridentinam ueniendi, ibidemq; manendi, ſtandi, morãdi, proponendi, loquendi, unà cũ ipſa Synodo de quibuſcunq; negotijs tractandi, examinandi, diſcutiẽdi, & omnia, quæcunq; ipſis libuerit, ac ar-

ticulos quoslibet tam ſcripto, quàm uerbo, liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis ſacris, & beatorum Patrum uerbis, ſentẽtijs, & rationib. declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, ẽt ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum ijs, & qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi, aut charitatiuè abſq; omni impedimento cõfereudi, opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus ſemotis; & ſignanter, quòd cauſæ controuerſæ ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum authoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: Illo etiã addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut commitendorum, minimè puniantur, impertitur, ac omnino concedit; ſic etiam, ut propter illorum præſentiam neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo ceſſetur. Et ut, his peractis, uel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis: uice uerſa, poſſint iuxta beneplacitum liberè, & ſecurè redire, de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportunè eorum ſecuritati abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus, in hac publica fide, Saluoq; conductu omnes quaſcunq; clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quę pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate

tate in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quòd, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui ſiue in itinere, Tridentum veniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari vult, & concedit, ut in huiuſmodi facinore depræhenſi, ab ipſis duntaxat, & non ab alijs condigna animaduerſione cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſquam, uel aliquis ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicę, & aſſecurationis beneficium uiolari, aut quoquomodo tolli, in huiuſmodi facinore deprænenſi ab ipſa Synodo duntaxat, & non ab alijs cũdigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorũ Germanorum Auguſtanæ Confeſsionis, tũc hic præſentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præſentis aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibns illibatis. Vult ꝑterea ipſa Synodus, quòd liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam, exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eandem, necnon nuncium, uel nuncios ſuos ad quæcunq; loca pro ſuis neceſſarijs nego-

tijs,ordinandis liberè mittere,ſeu deſtinare,ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties,quoties eis uidebitur expedi re:ita ꝙ aliqui, uel aliquis per deputandos Concilij ſocientur,qui eorum ſecuritati prouideant, uel prouideat. Qui quidem Saluus conductus,& ſecuritas ſtare,ac durare debeat à tpe,& per tps, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curā ipſos ſuſcipi contingerit,& uſq; ad Tridentum perduci,ac toto tempore manſionis eorum ibidem: & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpacio uiginti dierū præmiſſo,cum ipſi pet.erint, aut Concilíū,habita huiuſmodi audientia,ipſis receſſum indixerit,à Tridētino uſq; in quem quiſq; elegerit ſibi locum tutum,Deo fauente,reſtituet, dolo,& fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro uniuerſis,& ſingulis Chriſti fidelibus,pro omnib.Principibus,tam eccleſiaſticis, quàm ſecularibus quibuſcunque,atq; omnibus alijs eccleſiaſticis, ac ſecularibus perſonis,cuiuſcunque ſtatus,& conditionis exiſtant, at quocunque nomine cenſeantur,inuiolabiliter obſeruāda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.Inſuper,omni fraude,& dolo excluſis,uera, & bona fide promittit, ipſam Synodū nullā uel manifeſtè,uel occultè occaſionem quæſituram,aut aliqua authoritate,potentia,iure,uel ſtatuto, priuilegio legū,uel Canonum,aut quorumcunq; Conciliorum,pręſertim Conſtantienſis & Senenſis,quacunque forma uerborum expreſſa, in aliquod huius fidei publicæ, & pleniſsimè aſſecurationis, ac publicæ,& liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ,pręiudicium quouis modo uſuram, aut quenquam uti permiſſuram;quib.in hac parte

pro hac uice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, uel ſuis cuiuſcumque cōditionis, uel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salui conductus formā, & modū in quocunque puncto, uel clauſula uiolauerit, (quod tamen auertere dignetur Omnipotens) & ſufficiēs emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine huiuſmodi Saluorum conductuum uiolatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione. Conc. Conſtantien. ſeſs. 9. in cap. ꝙ non obſtantibus ſaluis conductibus.

Extenſio ad alias Nationes.

Eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicę Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis alijs, qui nobiſcum in ijs, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcunque Regnis, nationibus, prouincijs, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod Sancta Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicā, ſiue Saluum conductum ſub eadem forma, & eiſdem uerbis, quibus datur Germanis.

SES-

SESSIO XIX,

QVAE EST TERTIA, SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XIIII. MAII. M D L X I I.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, iuſtis nõ nullis, ac honeſtis cauſis in feriam quintam poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie nonas Iunij, prorogandam eſſe cenſuit, ac prorogat; dictaq; die Seſsionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini Noſtri Ieſu Chriſti, author pacis, vt ſanctificet corda omnium; quo adiuuante, ſancta Synodus, & nunc, & ſemper meditari, atq; per agere ualeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX,

QVAE EST QVARTA SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE IIII. IVN. M D L X I I.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, propter uarias difficultates, ex diuerſis cauſis exortas, atque etiam ut congruentius, maiorique cum deliberatione omnia procedant, nempe vt dogmata cum jis, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur; ea, quæ ſtatuenda videbuntur tam de reformatione, quàm de dogmatibus in proxima Seſſione, quam omnibus indicit in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Iulij, definienda eſſe decreuit: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, & ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXI,

QVAE EST QVINTA

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVI. IVL.

M D L X I I.

Doctrina de Communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

SACROSANCTA, œcumenica, & generalis Trindentina Synodus in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & Sanctiſſimo Eucharistiæ Sacramento uaria diuerſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis prouincijs multi à Catholicæ Eccleſiæ fide, atque obedientia uideantur diſceſſiſſe: cenſuit ea, quæ ad Communionem ſub utraque ſpecie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Qua pp cũctis Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter uel credere, uel docere, uel prædicare audeant, quàm eſt his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos, & Clericos non conficientes non aſtringi iure diuino ad communionem ſub vtraque ſpecie. Cap. I.

I*TAQVE ſancta ipſa Synodus, à Spiritu ſancto, qui ſpiritus eſt ſapiẽtiæ, et intellectus, Spiritus cõſilij,*

ſilij,& pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet nullo diuino præcepto laicos, & Clericos non conficientes obligari ad Euchariſtiæ Sacramentū ſub utraque ſpecie ſumendum; neque ullo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat: nam, etſi Chriſtus Dominus in ultima cœna uenerabile hoc Sacramentum in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit; non tamen illa inſtitutio, & traditio eò tendunt, ut omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad utranque ſpeciem accipiendam aſtringantur. Sed neq; ex ſermone illo apud Ioannem ſexto, rectè colligitur, utriuſque ſpeciei Communionem à domino præceptam eſſe, ut cumque iuxta uarias ſanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur: namque qui dixit: Niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis uitam in uobis: dixit quoque: Si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet uitam æternam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi uita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, uiuet in æternum.

Infra can. 2. — Matt. 26. Mar. 14. Luc. 22. 1. Corin. 11. Cathe. 154. 29. — Ioan. 6. — Ibidem. — Ibidem. — Ibidem. — Ibidem. — Ibidem.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. Cap. II.

P*RAETEREA declarat, hanc poteſtatem perpetuò in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentorum diſpenſatione, ſalua illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, uel mutaret, quæ ſuſcipientium utilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum uenerationi, pro rerum, temporum, & locorum uarietate, magis expedire iudicaret; id autē Apo-*

ſtolus

1.Corin.4. 2.Corin.6.

ſtolus non obſcurè uiſus eſt innuiſſe, cùm ait: Sic nos exiſtimet homo, ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei: atque ipſum quidem hac poteſtate uſum eſſe, ſatis conſtat, cùm in multis alijs, tum in hoc ipſo Sacramento, cùm, ordinatis nonnullis circa eius uſum, Cætera, inquit, cùm uenero, diſponam. Quare agnoſcens ſancta mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum authoritatem, licèt ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens utriuſq; ſpeciei uſus fuiſſet; tamen progreſſu temporis, latiſſimè iam mutata illa conſuetudine, grauibus, & iuſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi approbauit, & pro lege habendam decreuit; quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ authoritate pro libito mutare non licet.

1.Corin.11. c. ex apoſtolica. 1.q.1.c. quia cū ſola 24. q. 1. Conc. Conſtantien. ſeſſ. 13. Conc. Baſil. ſeſ. 30. c. conſuetudo. 1. diſt.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi. Cap. III.

Matth. 26. Mar 14. ſupra cap. 1. 1. Corin 11. ca. qui manducant ca qui inuitat. cap. ſinguli. de conſ diſt. 2 ſup. ſeſſ. 13. cap 3. & can. 3. de ſacra. Euchar. Conſ. Coſt. ſeſſ. 13.

INSVPER declarat, quamuis Redemptor noſter, ut anteà dictum eſt, in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit; tamen fatendum eſſe, etiam ſub altera tantùm ſpecie totum, atq; integrum Chriſtum, uerumq; Sacramentum ſumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia neceſſaria ad ſalutem, eos defraudari, qui unam ſpeciem ſolam accipiunt.

Paruulos non obligari ad Communionem ſacramentalem. Cap. IIII.

ſupra ca. 8. & 9. infra an. 4. Catec. cat. 1, 4. 8. Tit. 3.

DENIQVE eadem ſancta Synodus docet, paruulos, uſu rationis carentes, nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalem Euchariſtiæ communionem: ſi quidem per Baptiſmi lauacrũ regenerati, & Chriſto incorporati, ademptam iam filiorum Dei gratiam in illa

ætate

ætate amittere non poſſunt. Neq; ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit: ut enim ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certè, eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controuerſia credendum eſt. Aug.

DE COMMVNIONE ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

CANON I.

Si quis dixerit, ex Dei præcepto, uel neceſſitate ſalutis omnes, & ſingulos Chriſti fideles utranq; ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere: anathema ſit. Conc. Conſtan tien. ſeſſ. 13.

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicam non iuſtis cauſis, et rationibus adductam fuiſſe, ut laicos, atq; etiam Clericos non conficientes, ſub panis tantummodo ſpecie communicaret; aut in eo erraſſe: anathema ſit. ſupra cap. 1. & Conc. Conſtan tien. dcō loco.

CANON III.

Si quis negauerit, totum, & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem, & authorem, ſub una panis ſpecie ſumi, quia, ut quidem falsò aſſerunt, non ſecundùm ipſius Chriſti conſtitutionem ſub utraque ſpecie ſumatur: anathema ſit. ſupra cap. 3. & ſeſſ. 13. cap. 3. & can. 3. Concil. Conſtantien. ſeſſ. 13.

CANON IIII.

Si quis dixerit, paruulis, antequàm ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem: anathema ſit. ſupra in princ. & c. 4. infr. ſeſſ. 13 can. 9 c omnis utriuſq; de pœni. & remiſ.

Duos uerò articulos, aliàs propoſitos, nondum tamẽ excuſos, uidelicet: An rationes, quibus ſancta Catholica

lica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atq; etiam non celebrantes ſacerdotes ſub una tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione calicis uſus cuiquam ſit permittendus: & An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis uſus uideatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quænam ſint illæ: Eadem ſancta Synodus in aliud tempus, oblata ſibi quàm primum occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruat.

Inf. ſeſ. 22. in fi.

Decretum de reformatione

E*ADEM ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.*

Caput I.

Conc. Chalcedonen. actione 1, ca. 2. Conc. Bracaren. 2. c. 3 Conc. Aurelian. 2. ca 3 Conc. Tolet. can 3. ca. ſicut Epiſcopū. 1. q. 2. & c. 1. de ſimo. Conc. Tolet. 9. c. 6.

Q*Voniam ab eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcunq; Ordinum, etiam clericalis tonſuræ, nec pro literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus nec pro ſigillo, nec alia quacunque de cauſa, etiam ſponte oblatū, Epiſcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis prætextu accipiant. Notarij uerò in iis tantùm locis, in quib. non uiget laudabilis cōſuetudo nihil accipiē di pro ſingulis literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimā tantū unius aurei partem accipere poſſint, dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutū pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex notarii commodis aliquod emolumentū ex eiſdem Ordinum collationibus directè, uel in-*

directè

directè prouenire poſsit:tunc enim gratis operam ſuam eos preſtare omnino teneri decernit; contrarias taxas, ac ſtatuta,& conſuetudines,etiam immemorabiles,quorumcunque locorum, quę potius abuſus, & corruptelę, ſimoniacæ prauitati fauentes,nuncupari poſſint, penitus caſſando,& interdicendo:& qui ſecus fecerint,tam dantes,quàm accipientes, ultra diuinam ultionem, pœnas à iure inflictas ipſo facto incurrant.

infra ſeſſ. 28. ac 18. de refor.

cap. placuit. c. ſi quis epũs. 1. q. 1. Cõc. Calced. cap. 2.

Caput II.

CVM nõ deceat eos, qui diuino miniſterio aſcripti ſunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere; compertumq́ue ſit, complures pleriſque in locis ad ſacros Ordines nullo ferè delectu admitti; qui uarijs artibus, ac fallacijs confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: ſtatuit ſancta ſynodus, ne quis deinceps Clericus ſecularis, quàmuis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoueatur, niſi prius legitimè conſtet, eum beneficium eccleſiaſticũ, quod ſibi ad uictum honeſtè ſufficiat, pacificè poſsidere. Id uerò beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione, quòd ad illius beneficij titulum ſit promotus; neq; ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quòd aliunde uiuere commodè poſsit; & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium uerò, uel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſsitate, uel commoditate eccleſiarũ ſuarum; eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, uel penſionem uerè ab eis obtineri, taliaq́; eſſe, quæ eis ad uitam ſuſtentandam ſatis ſint: atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, uel remitti nullatenus poſsint; donec beneficium eccleſiaſticum ſuf-

c. diaconi ſunt. circa med. 93. diſt.

c. epiſcopus. & c. tuis. extra. de præb. & dignit.

ficiens ſint adepti; uel aliunde habeant, unde uiuere poſſint: antiquorum canonum pœnas ſuper his innouando.

c neminem. cū ſeq. 70. diſt. cap. tuis. ext. de pb. c. ſanctorū 70. diſt. c. cum ſecūdum. de preb in 6. & c. ſi. Epiſcopus. de pb. in 6. c. fi. de reſcr. in 6.

Caput III.

CUM † beneficia ad diuinum cultum, atq; eccleſiaſtica munia obeunda ſint conſtituta; ne qua in parte minuatur diuinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur; ſtatuit ſancta Synodus in eccleſijs tam cathedralibus, quàm collegiatis, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, uel ita tenues, ut ueriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcunque prouentuum, & obuentionum tam dignitatum, quàm canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorum ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis intereſſentes proportionabiliter iuxta diuiſionem ab Epiſcopo, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione faciendam, diuidantur: ſaluis tamen conſuetudinibus earum eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſeruientes nihil, uel minus tertia parte percipiunt: non obſtantibus exemptionibus, ac alijs conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcunque. Creſcenteq́ue non ſeruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac ſacrorum canonum diſpoſitionem.

infra ſeſſ. 22. de refor. cap. 3.

in fra ſeſſ. 23. de refor. cap. 1. & ſeſ 24 ca. 12. de reform.

Caput IIII.

EPISCOPI, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus eccleſijs parochialibus, uel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus Rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; cogant Rectores, uel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad ſacramenta exhibenda

a. & temporis. 16. q. 1. & c. fi. de eccl. ædif.

bibenda, & cultum diuinum celebrandum. In iis uerò, in quibus ob locorum diſtantiam, ſiue difficultatem parochiani ſine magno incõmodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam Conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit, Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſijs nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocunque pertinenti. bus: &, ſi neceſſe fuerit, compelere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad uitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam: quacunq; reſeruatione generali, uel ſpeciali, uel affectione, ſuper dictis eccclesijs non obſtantibus. Neq; huiuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri ex quibuſcunque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, uel ſuſpenſionibus.

c. ad audientiā. de eccl. ædif.

Caput V.

VT etiam eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate cõſeruetur; poſſint Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcunque eccleſiarum parochialium, & baptiſmalium, & aliorum beneficiorũ curatorũ, uel non curatorũ cum curatis propter earum paupertatem, & in cæteris caſibus à iure permiſſis, etiam ſi dictæ eccleſiæ, uel beneficia eſſent generaliter, uel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercunq; affecta. Quæ vniones etiam nõ poſſint reuocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuſcunque prouiſionis, etiã ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

c. ſicut unire. de exceſs. prælat. Conc. [illegible]ater. ſub Leo. 10 ſeſ. [illegible] de [illegible]efor. curia. & Inf. ſeſ. 24. [illegible] 3.

c. unio. in ſi 10. q. [illegible]c. & tempo ris. cũ ſeq. 16. q. 1. cap. [illegible] de rer. permutatio in

Caput VI.

cap. illiteratos. 39. diſt. cap. niſi cum pridem. de renunc. c. 1. 38. diſt. ca cum ex eo. de elec. in 6. Conc. Tolet. 8. can. 8.

QVIA illiterati, & imperiti parochialium eccleſiarum Rectores ſacris minus apti ſint officijs; & alij propter eorum uitæ turpitudinem potius deſtruunt, quàm ædificant; Epiſcopi, etiã tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illiteratis, & imperitis, ſi aliàs honeſtæ uitæ ſint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti uictu aſſignare, uel aliter prouidere poſſint; quacunque appellatione, & exemptione remota. Eos uerò, qui turpiter, & ſcandaloſè uiuunt, poſtquàm præmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent; &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficijs, iuxta ſacrorum canonum conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacunque remota, priuandi facultatem habeant.

c. quia frater. 7. q. 1.

c. inuentum. 16. q. 1. ca falcis. de pæn. in 6. & clem. multorũ. de pæn.

Caput VII.

CVM illud quoq; ualde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſterijs dedicata ſunt, temporum iniuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſsint beneficia ſimplicia, etiam iuris patronatus, ex eccleſijs, quæ uetuſtate, uel alias collapſæ ſint, & ob eorum inopiam nequeant inſtaurari, uocatis ijs, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorundẽ ſeu uiciniorum, arbitrio ſuo; atq; in eiſdẽ eccleſijs erigant altaria, uel capellas ſub eiſdem inuocationibus: uel in iam erecta altaria, uel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, priorib. eccleſijs impoſitis. Parochiales uerò eccleſias, etiam ſi iuris patronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuſcunq;, ad eaſdem eccleſias quomodocunque pertinentibus: qui ſi non fuerint

c. 1. & c. pen. de eccl. ędif. uel re par. infra cap. 8. & ſupra ſeſ. 7. c. 8. de reform.

fuerint ſufficientes; omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis eccleſiis prouenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quòd ſi nimia egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu uiciniores eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias eccleſias dirutas, in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

Caput VIII.

QVAECVNQVE in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, ubi oportet, prouideri æquum eſt: propterea commendata monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non uiget Regularis obſeruantia; necnon beneficia tam curata, quàm non curata, ſecularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquàm Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur; (ſupra ſeſſ. 7. de reformat. cap. 8. & infra ſeſſ. 24. cap. 9. & ſeſſ. ult. de regul. cap. 20. Conc. Tarracon. cap. 8. & Conc. Bracarē. 2. ca. 1. c. decernimus. 10. q. 1. c. de his. extra. de eccle. ædif. infra ſeſſ. 22. c. 8. de reform.) *curentque ijdem Epiſcopi congruentibus remedijs, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut, quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur; & cura animarum, ſi qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaq; debita obſequia rectè exerceantur; appellationibus quibuſcumq;, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatorijs, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, ſi in eis uigeret obſeruantia Regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia inſtituta debitam viuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quòd ſi admoniti, intra ſex menſes eos non uiſitauerint, uel correxerint;*

tunc iidem Epiſcopi, etiam ut delegati Sedis Apoſtolicæ, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi Superiore poſſent, iuxta eorum inſtituta; quibuſcunque appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Caput IX.

Conc. Lateran. ca. 62. ſub inn. 3 c. cum ex eo. de pœni. & remiſs. Clemen. abuſionibus eo tit. & infra ſeſſ. uit. in decreto de Indul.

CVM multa è diuerſis antea Concilijs, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quàm Viennenſi, aduerſus prauos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta uideatur; ſtatuit, ut poſthac in quibuſcunq; chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atque vſus penitus aboleatur; nec ad officium huiuſmodi exercendum vllatenus admittatur, non obſtantibus priuilegijs, eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, pijs locis, & quibuſuis cuiuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut aliàs ſpirituales gratias, quibus non ideo chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cæleſtes hos Eccleſię theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Seſsionis.

SACROSANCTA, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauam feſti Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. menſis Septembris, proximè futuri: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac unicuiq; Seſſioni in poſterum præfigendnm, ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti in rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXII.

QAE EST SEXTA

SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVII. SEPT. M D L X I I.

Doctrina de ſacrificio Miſſæ.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut uetus abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in ſancta Catholica Eccleſia fides, atque Doctrina retineatur,

& in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus, conſeruetur; de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequuntur docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Ioan. 14.15.16. & 20. Cate. car. 56.2. ſupta ſeſſ. 13. de ſac. euch. in prin.

Caput I.

Heb. 7.

QVONIAM ſub priori teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo, propter Leuitici ſacerdotii imbecillitatem conſummatio non erat; oportuit, Deo patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundùm ordinem Melchiſedech † ſurgere, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, & ſi ſemel ſe ipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem ſacerdotium eius extinguendū non erat, in cœna nouiſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſæ ſuæ Eccle. † viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud ſemel in Cruce peragendū repræſentaretur; eiuſque memoria in finem uſque ſeculi permaneret; † atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; ſacerdotem ſecundùm ordinem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans, corpus, & † ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri, obtulit, ac ſub earundem rerum ſymbolis Apoſtolis, quos tunc noui Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, vt ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerent, præcepit per hæc verba: Hoc † facite in meam commemorationem: uti ſemper catholica Eccleſia intellexit, & docuit: nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam

† Pſal. 109. ad heb. 7. & 5. & c. ſac erdos. de conſ. di. 2. Gen. 14.

Ephe. 5. & cap. ſeq cap. ſemel Chriſtus. cum ſeq. de conſ. diſt. 2. in c. 2.

† Leo. Pa. epiſt. 24. in prin. Ber. ſup cant. Apoc. 21 c. omnibus. 24. q. 1. Clem. 1. iuxta princ. de ſum. Trin. c. loquitur. 24. q. 1. ca. nuptiarum. circa fi. 27. q. 2.

† Matt. 28. Cle. 1. nerſ. alia nam que de rel. & uen. ian. & ſup. ſeſſ. 13. de ſac. euch. in prin.

† c. in calicē, & ca. accipite, de conſ. diſt. 2. Lu. 22. 1. Cor. 11. ca. ſiteratur. de conſ. diſt. 2. infra can. 2.

memoriam exitus de Aegypto multitudo filiorũ Iſrael immolabat, nouum inſtituit Paſcha, ſe ipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriã tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quãdo per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitq́; de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio eſt, quę nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: quam dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: et quam non obſcurè innuit Apoſtolus Paulus, Corinthijs ſcribens, cùm dicit: Non poſſe eos, qui participatione menſæ Dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri: per menſam altare vtrobiq; intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ per varias ſacrificiorum naturæ, & legis tempore ſimilitudines figurabatur, vt pote quæ bona omnia, per illa ſignificata, velut illorũ omnium conſummatio, & perfectio complectitur.

Exod.12.Ioel.2.1.Cor.5. Ioan.13. Col.1. Malach.1. 1.Cor.10.

Cap. II.

ET quoniam in diuino hoc ſacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſe ipſum cruentè obtulit; docet ſancta Synodus, ſacrificium iſtud verè propitiatorium eſſe, per ipſumq́; fieri, vt, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam cõſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia dimittit: vna enim, eademq́ue eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſe ipſum

Ad Tit.2.Iſa. 53.Heb.6.Cat. car.156,34.ſupra c.1. Heb.4. Catec.car.15.& 14.

tunc

uit. Cærimonias item adhibuit, ut myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, ueſtes, aliaq; id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione, quo & maieſtas tanti ſacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc uiſibilia religionis, & pietatis ſigna ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, comtemplationem excitarentur.

Cap. VI.

Optaret quidem ſacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolùm ſpirituali affectu, ſed ſacramētali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificij fructus uberior proueniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut priuatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat: ſi quidem illę quoque Miſſæ uerè communes cenſeri debent; partim, quòd in eis populus ſpiritualiter communicet; partim uerò, quòd à publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantùm, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

ſupra ſeſ.13.& 8.de Sac.euch.

infra can. 8

Cap. VII.

Monet deinde ſancta Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam uino in calice offerendo miſceret, tum quòd Chriſtum Dominū ita feciſſe credatur, tum etiam quia è latere eius ſimul cum ſanguine exierit: quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cùm aquæ in Apocalypſi beati Ioannis populi dicantur, ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repræſentatur.

Infra can. 8. & c. in calice. ca. non oportet & ca. cum omne, de conſ. diſt.2. Conc. Brac.3. c.1.Conc. Cart. 3 ca.24. S. Cyprian epiſ.3. Apoc.17.

Cap. VIII.

Et ſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem; non tamen expedire uiſum eſt Patribus

infra can. 9

ea. omnes, cum ſeq. 22. diſt. c. 2. in fin. de ſum. Tri. c. fi. de for. comp. ſup ſeſſ. 14. ca. 3. de ſa. ext.

vt vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubiq; cuiuſq; eccleſiæ antiquo, & à ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum matre, & magiſtra, probato ritu, ne oues Chriſti eſuriant, ne ue paruuli panem petant, & non ſit, qui frangat eis; mandat ſancta Synodus Paſtoribus, et ſingulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, uel per alios ex ijs, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant; atq; inter cætera ſanctiſſimi huius ſacrificij myſterium aliquid declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis.

Infra, ſeſſ. 24. c. 8. de refor.

Caput IX.

QVIA verò aduerſum ueterem hanc, in ſacroſancto Euãgelio, Apoſtolorũ traditionib. ſanctorumq; Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaque à multis docentur, atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, poſt multos, graueſque his de rebus maturè habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſſimæ fidei, ſacræque doctrinæ aduerſantur, damnare, & à ſancta Eccleſia eliminare per ſubiectos hos canones conſtituit.

De ſacrificio Miſſæ.

CANON I.

Cat. cat. 156. 14

Si quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo uerum, & proprium ſacrificium, aut quòd offerri non ſit aliud, quã nobis Chriſtum ad manducandum dari: anathema ſit.

CANON II.

1. Cori. 11. ſup. ca. 1. Clem. un. de rel. & uen. Sanct.

Si quis dixerit, illis uerbis, Hoc facite in meam commemorationem; Chriſtum non inſtituiſſe Apoſtolos ſacerdotes;

ſacerdotes;aut non ordinaſſe, ut ipſi alijsq; ſacerdotes offerrent corpus,& ſanguinem ſuum: anathema ſit. Matt. 26. Luc. 22.

CANON III.

*Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantùm eſſe laudis,& gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium;uel ſoli prodeſſe ſumenti,neq; * pro uiuis, & defunctis,pro peccatis,pœnis,ſatisfactionibus,& alijs neceſsitatibus offerri debere: anathema ſit.* Cathe. car. 158. 29. ſup. ca. 2. * ca. 2. extra. de celeb. miſſ. infr. ſeſ. 25. in princ. ſup. c. 2.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſsimo Chriſti ſacrificio,in Cruce peracto,per Miſſæ ſacrificiũ, aut illi per hoc derogari: anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit,impoſturam eſſe, Miſſas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſsione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit: anathema ſit. Cathe. car. 157. 11. ſup. ca. 3.

CANON VI.

Si quis dixerit, canonem Miſſæ errores continere, ideoq; abrogandum eſſe: anathema ſit. ſup. c. 4.

CANON VII.

Si quis dixerit, cærimonias, ueſtes, & externa ſigna,quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia catholica utitur,irritabula impietatis eſſe magis,quàm officia pietatis: anathema ſit. ſup. c. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit,Miſſas,in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoq; abrogandas: anathema ſit. ſup. c. 6.

CANON IX.

Si quis dixerit Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſummiſſa uoce pars canonis, & uerba conſecrationis proferuntur, damnandum eſſe;aut lingua tantùm uulgari Miſ- ſup. c. 5.

ſam

lica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atq; etiam non celebrantes ſacerdotes ſub una tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione calicis uſus cuiquam ſit permittendus: & An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui uel nationi, uel regno Calicis uſus uideatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quænam ſint illæ: Eadem ſancta Synodus in aliud tempus, oblata ſibi q̄ primum occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruat.

inf ſeſ.22.in fi.

Decretum de reformatione

EADEM *ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.*

Caput I.

Conc. Chalcedonen. actione 1, ca. 2. Conc. Bracaren. 2. c. 3 Conc. Aurelian. 2. ca 3 Conc. Tolet. can 3. ca. ſicut Epiſcopū. 1. q. 2. & c. 1. de ſimo. Conc. Tolet. 9. c. 6.

QVoniam *ab eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcunq; Ordinum, etiam clericalis tonſuræ, nec pro literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus nec pro ſigillo, nec alia quacunque de cauſa, etiam ſponte oblatū, Epiſcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis prætextu accipiant. Notarij uerò in iis tantùm locis, in quib. non uiget laudabilis cõſuetudo nihil accipiẽdi pro ſingulis literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimã tantū unius aurei partem accipere poſſint, dum modo eis nullum ſalarium ſit conſtitutū pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex notarij commodis aliquod emolumentū ex eiſdem Ordinum collationibus directè, uel in-*

directè

directè prouenire poſsit:tunc enim gratis operam ſuam eos preſtare omnino teneri decernit; contrarias taxas, ac ſtatuta,& conſuetudines,etiam immemorabiles,quorumcunque locorum, quę potius abuſus, & corruptelę, ſimoniacæ prauitati fauentes,nuncupari poſſunt, pœnitus caſſando,& interdicendo:& qui ſecus fecerint,tam dantes,quàm accipientes, ultra diuinam ultionem, pœnas à iure inflictas ipſo facto incurrant.

infra ſeſſ.28.ac 18.de refor.

cap.placuit. c.ſi quis epuſ. 1. q. 1.Côc, Calced. cap. 2.

Caput II.

CVM nō deceat eos, qui diuino miniſterio aſcripti ſunt,cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere; compertumq́ue ſit,complures pleriſque in locis ad ſacros Ordines nullo ferè delectu admitti;qui uarijs artibus,ac fallacijs confingunt,ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere:ſtatuit ſancta ſynodus, ne quis deinceps Clericus ſecularis,quàmuis alias ſit idoneus moribus,ſcientia,& ætate, ad ſacros Ordines promoueatur, niſi prius legitimè conſtet,eum beneficium eccleſiaſticū, quod ſibi ad uictum honeſtè ſufficiat, pacificè poſsidere. Id uerò beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione,quòd ad illius beneficij titulum ſit promotus: neq; ea reſignatio admittatur,niſi conſtito, quòd aliunde uiuere commodè poſsit; & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium uerò, uel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſsint,niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſsitate,uel commoditate eccleſiarū ſuarum;eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, uel penſionem uerè ab eis obtineri,taliaq́; eſſe, quæ eis ad uitam ſubſtentandam ſatis ſint:atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui,uel remitti nullatenus poſsint; donec beneficium eccleſiaſticum ſuf-

c. diaconi ſunt. circa med. 93. diſt.

c. epiſcopus.& c.tuis. extra. de præb. & dignit.

ficiens ſint adepti; uel aliunde habeant, unde uiuere poſſint: antiquorum canonum pœnas ſuper his innouando.

c neminem. eſt ſeq. 70. diſt. cap. tuis. ext. de pb. c. ſanctorū 70. diſt. c. cum ſecū dum. de prob in 6. & c. n. Epiſcopus. de pb. in 6. ſ c fi. de reſcr. in 6.

Caput III.

C*VM* † *beneficia ad diuinum cultum, atq; eccleſiaſtica munia obeunda ſint conſtituta; ne qua in parte minuatur diuinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur; ſtatuit ſancta Synodus in eccleſijs tam cathedralibus, quàm collegiatis, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, uel ita tenues, ut ueriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcunque prouentuum, & obuentionum tam dignitatum, quàm canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorum ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis intereſſentes proportionabiliter iuxta diuiſionem ab Epiſcopo, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione faciendam, diuidantur: ſaluis tamen conſuetudinibus earum eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſeruientes nihil, uel minus tertia parte percipiunt; non obſtantibus exemptionibus, ac alijs conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcunque. Creſcenteque non ſeruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac ſacrorum canonum diſpoſitionem.*

infra ſeſ. 22. de refor. cap. 3.

infra ſeſſ. 23. de refor. cap. 1. & ſeſ 24 ca. 12. de reform.

Caput IIII.

E*PISCOPI, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus eccleſijs parochialibus, uel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus Rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; cogant Rectores, uel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad ſacramenta exhibenda*

a. & temporis. 16. q. 1. & c. fi. de eccl. ædif.

bibenda,& cultum diuinum celebrandum. In ijs uerò, in quibus ob locorum diſtantiam,ſiue difficultatem parochiani ſine magno incōmodo ad percipienda Sacramenta,& diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam Conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit, Ad audientiam,conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſijs nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocunque pertinentibus: &, ſi neceſſe fuerit, compelere poſſit populum ea ſubminiſtrare,quæ ſufficiant ad uitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam:quacunq; reſeruatione generali,uel ſpeciali,uel affectione,ſuper dictis eccleſijs non obſtantibus. Neq; huiuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli,nec impediri ex quibuſcunque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis,aut quibuſuis alijs derogationibus,uel ſuſpenſionibus.

c.ad audientiā. de eccl.ædif.

Caput V.

VT etiam eccleſiarum ſtatus,ubi ſacra Deo officia miniſtrantur,ex dignitate cōſeruetur; poſſint Epiſcopi,etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati,iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentium,facere uniones perpetuas quarumcunque eccleſiarum parochialium,& baptiſmalium,& aliorum beneficiorū curatorū, uel non curatorū cum curatis propter earum paupertatem, & in cæteris caſibus à iure permiſſis,etiam ſi dictæ eccleſiæ, uel beneficia eſſent generaliter,uel ſpecialiter reſeruata,aut qualitercunq; affecta. Quæ uniones etiam nō poſſint reuocari,nec quoquo modo infringi vigore cuiuſcunque prouiſionis, etiā ex cauſa reſignationis,aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

c.ſicut unire.de exceſſ. prælat. Conc. Later. ſub Leo. 10 ſeſ. de reſor. curia. & inf. ſeſ. 24. . . 10.

c. unio. in ſi 10. q. . c. & tempo ris. cū ſeq. 16. q. 1. cap. . de rer. permutatio in

Caput VI.

cap. illiteratos. 39. diſt. cap. niſi cum pridem. de renunc. c. 1. 38. diſt. ca. cum ex eo. de elec. in 6. Conc. Tolet. 8. can. 8.

QVIA illiterati, & imperiti parochialium eccleſiarum Rectores ſacris minus apti ſunt officijs; & alij propter eorum uitæ turpitudinem potius deſtruunt, quàm ædificant; Epiſcopi, etiã tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illiteratis, & imperitis, ſi aliàs honeſtæ uitæ ſint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti uictu aſſignare, uel aliter prouidere poſſint; quacunque appellatione, & exemptione remota. Eos uerò, qui turpiter, & ſcandaloſè uiuunt, poſtquàm præmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent; &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficijs, iuxta ſacrorum canonum conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacunque remota, priuandi facultatem habeant.

c. quia frater. 7. q. 1.

c. inuentum. 16. q. 1. ca. fælicis. de pœn. in 6. & clem. multorũ. de pœn.

Caput VII.

CVM illud quoq; ualde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſterijs dedicata ſunt, temporum iniuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſſint beneficia ſimplicia, etiam iuris patronatus, ex eccleſijs, quæ uetuſtate, uel aliàs collapſæ ſint, & ob eorum inopiam nequeant inſtaurari, uocatis ijs, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorundẽ ſeu uiciniorum, arbitrio ſuo; atq; in eiſdẽ eccleſijs erigant altaria, uel capellas ſub eiſdem inuocationibus: uel in iam erecta altaria, uel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, priorib. eccleſijs impoſitis. Parochiales uerò eccleſias, etiam ſi iuris patronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuſcunq;, ad eaſdem eccleſias quomodocunque pertinentibus: qui ſi non

c. 1. & c. pen. de eccl. ędif. uel repar. infra cap. 8. & ſupra ſeſ. 7. c. 8. de reform.

fuerint

fuerint ſuffici. ntes; omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis eccleſiis prouenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remediјs opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quòd ſi nimia egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu uiciniores eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias eccleſias dirutas, in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

Caput VIII.

QVAECVNQVE in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, ubi oportet, prouideri æquum eſt: propterea commendata monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non uiget Regularis obſeruantia; necnon benefici tam curata, quàm non curata, ſecularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquàm Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur; curentque ijdem Epiſcopi congruentibus remedijs, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut, quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur; & cura animarum, ſi qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaq; debita obſequia rectè exerceantur; appellationibus quibuſcumq;, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatorijs, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, ſi in eis uigeret obſeruantia Regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia inſtituta debitam viuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quòd ſi admoniti, intra ſex menſes eos non uiſitauerint, uel correxerint;

ſupra ſeſſ. 7. de reformat. cap. 8. & infra ſeſſ. 24. cap. 9. & ſeſſ. ult. de regul. cap. 20. Conc. Tarracon. cap. 8. & Conc. Bracarẽ. 2. ca. 1. c. decernimus. 10. q. 1. c. de his. extra. de eccle. ædif. infra ſeſſ. 22. c. 8. de reform.

tunc iidem Epiſcopi, etiam ut delegati Sedis Apoſtolicæ, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi Superiore poſſent, iuxta eorum inſtituta; quibuſcunque appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Caput IX.

Conc. Lateran. ca. 62. ſub inn. 3 c. cum ex eo. de pæni. & remiss. clemen. abuſionibus eo tit. & infra ſeſſ. u.t. in decreto de Indul.

CVM multa è diuerſis antea Concilijs, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quàm Viennenſi, aduerſus prauos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprahendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta uideatur; ſtatuit, ut poſthac in quibuſcunq; chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atque vſus penitus aboleatur; nec ad officium huiuſmodi exercendum vllatenus admittatur, non obſtantibus priuilegijs, eccleſijs, monaſterijs, hoſpitalibus, pijs locis, & quibuſuis cuiuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut aliàs ſpirituales gratias, quibus non ideo chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Seſsionis.

SACROSANCTA, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauam feſti Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. menſis Septembris, proximè futuri: Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum, ac unicuiq; Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti in rebus Concilij putauerit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXII.

QAE EST SEXTA

SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVII. SEPT. M D L X I I.

Doctrina de ſacrificio Miſſæ.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut uetus abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in ſancta Catholica Eccleſia fides, atque Doctrina retineatur.

& in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus, conſeruetur; de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequuntur docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Caput I.

QVONIAM *ſub priori teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo, propter Leuitici ſacerdotij imbecillitatem conſummatio non erat; oportuit, Deo patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundùm ordinem Melchiſedech † ſurgere, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, & ſi ſemel ſe ipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem ſacerdotium eius extinguendũ non erat, in cœna nouiſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſæ ſuæ Eccle. † viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud ſemel in Cruce peragendũ repræſentaretur; eiuſque memoria in finem uſque ſeculi permaneret; † atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; ſacerdotem ſecundùm ordinem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans, corpus, & † ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri, obtulit, ac ſub earundem rerum ſymbolis Apoſtolis, quos tunc noui Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, vt ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerent, præcepit per hæc verba:* Hoc † *facite in meam commemorationem: uti ſemper catholica Eccleſia intellexit, & docuit: nam celebrato veteri Paſcha, quod in*

Ioan. 14.15.16. & 20. Cate. car. 56.2. ſupra ſeſſ. 13. de ſac. euch. in prin.

Heb. 7.

† Pſal. 109. ad heb. 7. & 5. & c. ſacerdos. de conſ. di. 2. Gen. 14.

Ephe. 5. & cap. ſeq. cap. ſemel Chriſtus. cum ſeq. de conſ. diſt. 2. in c. 2.

† Leo. Pa. epiſt. 24. in prin. Ber. ſup cant. Apoc. 21. c. omnibus. 24. q. 1. Clem. 1. iuxta princ. de ſum. Trin. c. loquitur. 24. q. 1. ca. nuptiarum. circa fi. 27. q. 2.

† Matt. 28. Cle. 1. uerſ. alia namque de rel. & uen. ian. & ſup. ſeſſ. 13. de ſac. euch. in prin.

† c. in calicē, & ca. accipite, de conſ. diſt. 2.

Lu. 22. 1. Cor. 11. ca. iteratur. de conſ. diſt. 2. infra can. 2.

memoriam

memoriam exitus de Aegypto multitudo filiorũ Iſrael Exod.12.Ioan.13.
immolabat, nouum inſtituit Paſcha, ſe ipſum ab Eccleſia 1.Cor.5.
per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriã tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quãdo per Ioan.13.
ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitq́; de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc Col.1.
quidem illa munda oblatio eſt, quę nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: quam dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: et Malach.1.
quam non obſcurè innuit Apoſtolus Paulus, Corinthijs ſcribens, cùm dicit: Non poſſe eos, qui participatione 1.Cor.10.
menſæ Dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri: per menſam altare vtrobiq; intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ per varias ſacrificiorum naturæ, & legis tempore ſimilitudines figurabatur, vt pote quæ bona omnia, per illa ſignificata, velut illorũ omnium conſummatio, & perfectio complectitur.

Cap. II.

ET quoniam in diuino hoc ſacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & in Ad Tit. 2. Iſa.
cruentè immolatur, qui in ara crucis ſemel ſe ipſum 53.Heb.6. Catec.car. 156.34. ſu-
cruentè obtulit; docet ſancta Synodus, ſacrificium iſtud pra c.1.
verè propitiatorium eſſe, per ipſumq́; fieri, vt, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam cõ ſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Heb.4.
Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia dimittit: vna enim, eademque eſt hoſtia,
idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſe ipſum Catec.car.15 & 14.

tunc

tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruentæ inquam, fructus per hanc vberrimè percipiuntur: tantùm abeſt, ut illi per hanc quouiſmodo derogetur. Quare non ſolũ pro fideliũ viuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus; ſed pro defunctis in Chriſto, nondum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apoſtolorum traditionẽ, offeratur.

Infra ſeſſ. 25. in prin. c. 2. de celeb. miſ. infra can. 3. Cat. car. 25 8. 39.

Caput III.

Infra can. 5. & ſeſſ. 25. de inuoc. Sanct.

ET quamuis in honorem, & memoriã Sanctorum nõnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare cõſueuerit; non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli; qui illos coronauit; unde nec ſacerdos dicere ſolet, Offerto tibi ſacrificium, Petre, uel Paule; ſed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipſi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

Caput IIII.

† infrà ſeſſ. 24. c fin. de ſacr. matri. & Cate. car. 92. 3.

ET cùm ſancta ſanctè † adminiſtrari cõueniat, ſitq; hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia † catholica, vt dignè, reuerenterque offerretur, ac perciperetur, ſacrum canonem multis antè ſeculis inſtituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè ſanctitatem, ac pietatem quandã redoleat, menteſque offerentiam in Deum erigat: is enim conſtat cùm ex ipſis Domini verbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoq; Pontificum pijs inſtitutionibus.

Infra can. 6.

Matt. 26. Mar. 14. Luc. 21. 1. Cori 1. ca. cum Marthæ. extra, de cel. miſs.

Caput V.

CVMQVE natura hominum ea ſit, vt non facilè queat ſine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationẽ ſuſtolli; propterea pia mater Eccleſia ritus quoſdam, vt ſcilicet quædã ſummiſſa voce, alia verò elatiore, in Miſſa pronunciarentur, inſtituit

Infra can. 7.

nit. Cærimonias item adhibuit, ut myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, ueſtes, aliaq; id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione, quo & maieſtas tanti ſacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc uiſibilia religionis, & pietatis ſigna ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Cap. VI.

Optaret quidem ſacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolùm ſpirituali affectu, ſed ſacramẽtali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificij fructus uberior proueniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut priuatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat: ſi quidem illæ quoque Miſſæ uerè communes cenſeri debent; partim, quòd in eis populus ſpiritualiter communicet; partim uerò, quòd à publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantùm, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

ſupra ſeſſ. 1 3. & 8. de Sac. euch.

infra can. 8

Cap. VII.

Monet deinde ſancta Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam uino in calice offerendo miſceret, tum quòd Chriſtum Dominũ ita feciſſe credatur, tum etiam quia è latere eius ſimul cum ſanguine exierit: quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cùm aquæ in Apocalypſi beati Ioannis populi dicantur, ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repræſentatur.

Infra can. 8. & c. in calice. ca. non oportet & ca. cum omne, de conſ. diſt. 2. Conc. Brac. 3. c. 1. Conc. Cart. 3 ca. 24. S. Cyprian epiſ. 3. Apoc. 17.

Cap. VIII.

Et ſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem; non tamen expedire uiſum eſt Patribus

infra can. 9

ſacerdotes;aut non ordinaſſe, ut ipſi aliiſq; ſacerdotes offerrent corpus,& ſanguinem ſuum: anathema ſit. Matt. 26. Luc. 22.

CANON III.

Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantùm eſſe laudis,& gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificii in Cruce peracti, non autem propitiatorium;uel ſoli prodeſſe ſumenti,neq; * *pro uiuis, & defunctis,pro peccatis,pœnis,ſatisfactionibus,& aliis neceſsitatibus offerri debere: anathema ſit.* Cathe. car. 15 8. 29. ſup. ca. 2. * ca. 2. extra. de celeb. miſſ. infr. ſeſ. 25. in princ. ſup. c. 2.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſsimo Chriſti ſacrificio,in Cruce peracto,per Miſſæ ſacrificiũ, aut illi per hoc derogari: anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit,impoſturam eſſe, Miſſas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſsione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit: anathema ſit. Cathe. car. 157. 18. ſup. ca. 3.

CANON VI.

Si quis dixerit, canonem Miſſæ errores continere, ideoq; abrogandum eſſe: anathema ſit. ſup. c. 4.

CANON VII.

Si quis dixerit, cærimonias,ueſtes, & externa ſigna,quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia catholica utitur,irritabula impietatis eſſe magis,quàm officia pietatis: anathema ſit. ſup. c. 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit,Miſſas,in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoq; abrogandas: anathema ſit. ſup. c. 6.

CANON IX.

Si quis dixerit Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſummiſſa uoce pars canonis, & uerba conſecrationis proferuntur, damnandum eſſe;aut lingua tantùm uulgari Miſ- ſup. c. 5.

ſam

ſam celebrari debere; aut aquam non miſcendam eſſe uino in calice offerendo, eo quòd ſit contra Chriſti inſtitutionem: anathema ſit.

Decretum de obſeruandis, & euitandis in celebratione Miſſæ.

QVANTA *cura adhibenda ſit, ut ſacroſanctũ Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac ueneratione celebretur; quiuis facilè exiſtimare poterit, qui cogitarit, maledictum in ſacris literis eum uocari, qui facit opus Dei negligenter. Quòd ſi neceſſariò fatemur, nullum aliud opus adeò ſanctum, ac diuinũ à Chriſti fidelibus tractari poſſe, quàm hoc ipſum tremendum myſterium, quo uiuifica illa hoſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per ſacerdotes quotidie immolatur: ſatis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam eſſe, ut quanta maxima fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cùm igitur multa iã ſiue temporum uitio, ſiue hominũ incuria, & improbitate, irrepſiſſe uideantur, quæ à tanti ſacrificij dignitate aliena ſunt; ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriã, & fidelis populi ædificationem reſtituatũ, decernit ſancta Synodus, ut Ordinarij locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atq; è medio tollere ſedulò curent, ac teneantur, quæ uel auaritia, idolorum ſeruitus, uel irreuerentia, quæ ab impietate uix ſeiuncta eſſe põt, uel ſuperſtitio, ueræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atq; ut multa paucis comprendantur, inprimis, quod ad auaritiam pertinet, cuiuſuis generis mercedum cõditiones, pacta, & quicquid pro Miſſis nouis celebrandis datur, necnõ importunas, atq; illiberales eleemoſynarum exactiones,*

Hier.48.

Ephe.5. Col. 3. ca. cum omnis. & c. ſicut urgeri, 1 q. 1 c idolatria. 28. q. 1. Greg. epiſc. 53. lib. 9. c auaritiç. de præb. & dig.

ctiones, potius quàm poſtulationes, aliaq́ue huiuſmodi, quæ à ſimoniaca labe, uel certè à turpi quæſtu non longè abſunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreuerentia uitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui uago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notoriè criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neve patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra eccleſiam, & ad diuinum tantùm cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinarijs deſignanda, & uiſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſecularibus, aut Regularibus quibuſcunque peragi: ac niſi prius qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declarauerint ſe mente etiã, ac deuoto cordis affectu, non ſolùm corpore, adeſſe. Ab eccleſijs uerò muſicas eas, ubi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſeculares † omnes actiones, uana, atq; adeò profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant; ut domus Dei uerè domus † orationis eſſe uideatur, ac dici poſſit. Poſtremò, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caueant, ne ſacerdotes alijs, quam debitis horis celebrent; neve ritus alios, aut aliàs cærimonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeãt, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ fuerint. Quarundam uerò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quàm à uera religione inuentus eſt, omnino ab eccleſia remoueant: doceantq́ue populum, quis ſit, & à quo potiſſimùm proueniat ſanctiſſimi huius ſacrificij tam pretioſus, ac cœleſtis fructus. Moneant etiã eundem populum, ut frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus

ca. ad apoſtolicam. extra. de Symon.

Conc. Laodicẽ. cap. 58. Conc. Carth 2. can. 9. cap. ſicut. cum ſeq. ca hic ergo. c. nullus presb. & c clericos. de conſec diſt. i. & 1. q 1 c. ext catholicã, & c. manuſ. Conc. Cabilon c 49. Cõcil. Magunt. c. 9. c. miſſarum. & c. concedimus. de conſ. diſt. j. † Conc. Baſil. ſeſ. 21. c ult. † Mat. 21. & Eſa. 56. & Hier. 7.

ſupr. ſeſ 7. c. 15.

c. 2. de paroch. Conc. Agath. c. 47. Cõc Ticin. uerſ. doctrina uero.

nibus locorum Ordinarijs ita proponuntur, ut non ſolum ea ipſa, ſed quæcunque alia huc pertinere uiſa fuerint, ipſi pro data ſibi à ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam ut delegati Sedis Apoſtolicæ prohibeant, mandēt, corrigant, ſtatuant, atque ad ea inuiolatè ſeruanda cenſuris eccleſiaſticis, alijsq; pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant: non obſtantibus priuilegijs, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcunque.

Decretum de reformatione.

Infra ſeſſ. ult. de refor. cap. 1.

EADEM *ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium proſequatur, hęc in præſenti Seſsione, ſtatuenda cenſuit.*

Caput I.

NIHIL *eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſsiduè inſtruat, quàm eorum uita, & exemplum, qui ſe diuino miniſterio dedicarunt: cùm enim à rebus ſeculi in altiorem ſublati locum conſpiciantur; in eos, tanquàm ſpeculum, reliqui oculos conijciunt, ex ijsq; ſumunt quod imitentur. Quapropter ſic decet omnino Clericos, in ſortem Domini uocatos, uitã, moreſque ſuos omnes componere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, alijsq; omnibus rebus nil niſi graue, moderatum, ac religione plenum, præſeferant; leuia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant; ut eorum actiones cunctis afferant uenerationem. Cùm igitur, quo maiore in Eccleſia Dei & utilitate, & ornamento hęc ſunt, ita etiam diligentiùs ſint obſeruanda; ſtatuit ſancta Synodus,*

Matt. 5. Tit. 2. c. qualiter & in 2. accuſ. ea. clericos. 21. diſt.

ſupra ſeſſ. 14. c. 6. de reform.

de uit. & hon.

dus,ut,quę aliàs à ſummis Pontificibus,& à ſacris Concilijs de Clericorum uita,honeſtate,cultu,doctrinaq; retinenda,ac ſimul de luxu,comeſſationibus,choreis,aleis, luſibus,ac quibuſcunq; criminibus, necnon ſecularibus negotijs fugiendis copioſè,ac ſalubriter ſancita fuerunt; eadem in poſterum üſdem pœnis,uel maioribus,arbitrio Ordinarij imponendis,obſeruentur: nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua uerò ex his in deſuetudinem abüſſe compererint; ea quamprimùm in uſum reuocari, & ab omnibus accuratè cuſtodiri ſtudeant; non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcunque;ne ſubditorum neglectæ emendationis ipſi Condignas, Deo uindice, pœnas perſoluant.

Caput II.

QVICVNQVE * *poſthac ad eccleſias cathedrales erit aſſumendus, is non ſolùm natalibus, ætate,moribus,& uita,ac alijs,quæ à ſacris canonibus requiruntũ,plenè ſit præditus; uerum ẽt in ſacro Ordine antea,ſaltẽ ſex menſium ſpatio,conſtitutus: quarũ rerũ inſtructio,ſi eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit,à Sedis Apoſtolicæ Legatis,ſeu Nuncijs prouinciarũ,aut eius Ordinario,eoq; deficiente,à vicinioribus Ordinarijs ſumatur. Scientia uerò præter hęc eiuſmodi polleat,vt muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatiſfacere: ideoq; antea in Vniuerſitate ſtudiorum Magiſter,ſiue Doctor,aut Licentiatus in ſacra Theologia,uel iure canonico meritò ſit promotus, aut publico alicuius Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docẽdos oſtendatur. Quòd ſi regularis fuerit, à Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde inſtructio,ſeu teſtificatio erit ſumenda,hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum con-*

can.Apoſt ca.7. & 46. cum ſeq. de uit. & hone. cler. extra in 6. & in cle. c. non oportet in 2. de conſ.diſt.5.cap. canonum.14.q. 3.c.credo.21.q. 1. Cõc. Cartha. 1.can.6 & Cõc. Chalcedo. can. 3. Conc.Are.2. c.14. cũ ſim. & infra ſeſſ.24. de refor.c.12.c.epiſcopum.cũ ſeq. & c. presbyteri. diſt.34. Conc. Agat.c.39.Cõc. Tarac. 2.

*c.cũ in cũctis. & c. cum à nobis.de elec.cap. graue nimis. de præben. & infra ſeſſ.24.ca. 1. de reform.

Cõc. Sardicen. cap. 13 Conc. Rom.ſub Nico. 1. uerſ. ut nullus laicus Cõc. Bracaren. 1.ca. 38.c.de Syracuſanæ.28.diſt. & 61.per totam.c. licet canon. de elec. in 6. ſupra ſeſſ.7.c.1.de reform.

ſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient; ac Deum, & ſuperiores ſuos habebunt ultores.

Caput III.

EPISCOPI, *etiam tanquàm delegati Apoſtolici ex fructibus, & prouentibus quibuſcunque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in eccleſijs cathedralibus, uel collegiatis exiſtentium, tertiã partem in diſtributiones, eorũ arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint; ut ſcilicet, qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ibi ſeruitium iuxta formam, ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricæ eccleſię, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicetur. Creſcente uerò contumacia, contra eos iuxta ſacrorũ canonum cõſtitutiones procedant. Quòd ſi alicui ex prædictis dignitatibus in eccleſijs cathedralibus, uel collegiatis de iure, ſeu conſuetudine iuriſdictio, adminiſtratio, uel officium non competat, ſed extra ciuitatem in diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere uoluerit, tunc pro tẽpore, quo in curata eccleſia reſederit, ac miniſtrauerit, tanquam præſens ſit, ac diuinis interſit, in eccleſijs cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hæc in ijs tantùm eccleſijs conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, uel ſtatutum, ut dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuum aſcendat: non obſtantibus conſuetudinibus, etiã immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis authoritate firmatis.*

ſupra ſeſſ. 21. de reform. cap. 3.

c. cum ex eo. de elec. in 6. & de cler. non reſid. per tot. inf. ſeſs. 24. ca. 12. de reform.

Caput IIII.

QVICVNQVE *in cathedrali, uel collegiata, ſeculari, uel regulari eccleſia diuinis mancipatus officijs,*

officiis, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit; uocem in huiuſmodi eccleſijs in Capitulo non habeat; etiam ſi hoc ſibi ab alijs liberè fuerit conceſſum. Ij verò, qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis eccleſijs obtinent, aut in poſterũ obtinebunt, quibus onera uaria ſunt annexa, uidelicet, ut alij Miſſas, alij Euangelium, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent; quocunque ii priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, iuſto impedimento ceſſante, infra annum Ordines ſuſcipere requiſitos, alioquin pœnas incurrant, iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, quæ incipit; Vt ij, qui; quam præſenti decreto innouat: coganturq; Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu diuino præſtare, ſub eiſdem, & alijs etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio, niſi iis, qui iam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

T. ut ij. de ætat. & qual. in clem.

Caput V.

Diſpenſationes, quacunque authoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint: eæ uerò, quæ gratioſè concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdem, tanquam delegatis Apoſtolicis, ſummariè tantùm, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſurreptionis, uel obreptionis uitio non ſubiacere.

Caput VI.

IN commutationibus ultimarum uoluntatum, quæ non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tanquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſum-

Infra ſeſ. ult. de reform. cap. 4.

mariè,& extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus,tacita ueritate,uel ſuggeſta falſitate, fuiſſe narratum, priuſquàm commutationes prædictæ executioni demandentur.

Caput VII.

LEGATI, & Nuncij Apoſtolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis,in quibuſuis cauſis, tam in admittendis appellationibus,quàm in concedendis inbibitionibus poſt appellationem,ſeruare teneantur formam, & tenorem ſacrarum conſtitutionum, & præſertim Innocentij IIII. quæ incipit, Romana: quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, uel priuilegio,in contrarium non obſtantibus: aliter inhibitiones,& proceſſus, & inde ſecuta quæcunque ſint ipſo iure nulla.

c. Romana. de appel. in 6.

Caput VIII.

EPISCOPI, etiam tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus à iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionum tam in ultima uoluntate, quàm inter uiuos ſint executores;habeant ius uiſitandi hoſpitalia,collegia quæcunque, ac Confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quocunque alio nomine uocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis Pietatis, ſiue Charitatis,& pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam ſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem,ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt,ipſi ex officio iuxta ſacrorum canonum ſtatuta cognoſcant,& exequantur: non obſtantibus quacunque conſuetudine, etiam immemorabili,priuilegio, aut ſtatuto.

c. nos quidem, c. ſi hæredes. c. tua nobis. & c. Ioannes. de teſtam. Clem. quia contingit. de relig. domi.

ſupra ſeſſ. 21. c. 8. de reform.

c. tua. & c. Ioannes. de teſt.

Caput IX.

ADminiſtratores tam eccleſiaſtici, quàm laici fabricæ cuiuſuis eccleſiæ, etiam cathedralis, hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynæ Montis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum ſingulis annis teneãtur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: conſuetudinibus, & priuilegijs quibuſcunq; in contrarium ſublatis: niſi ſecus fortè in inſtitutione, & ordinatione talis eccleſiæ ſeu fabricæ expreſsè cautum eſſet. Quòd ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci alijs ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius; & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minimè ſuffragentur.

c.1. 10.q.3. inf. ſeſ.24.c.2 in fi. de refor. Clem. quia contingit. § ut autem præmiſſa. de reli. domi.

ſupra ſeſs. 7. ca. ult. & inf. ſeſs. 25.c.8. de refo. ſeſs. 24.c. 16. de refor.

Caput X.

CVM ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occaſio litium oriatur; poſſit Epiſcopus quoſcumque Notarios, etiam ſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia authoritate creati fuerint, etiam tanquàm delegatus Sedis Apoſtolicæ, examinatione adhibita, eorum ſufficientiam ſcrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocunque in officio delinquentibus, officij eius in negocijs, litibus, & cauſis eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi uſum perpetuò, aut ad tempus prohibere, neq; eorum appellatio interdictionem Ordinarij ſuſpendat.

Cap. XI.

SI quem Clericorum, uel laicorum quacunque is dignitate, etiam Imperiali, aut regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, ut alicuius eccleſiæ, ſeu cuiuſuis ſæcularis, vel regularis, beneficij montium Pietatis, aliorumque priorũ locorum iuriſdictiones, bona, cenſus, ac iura, etiã feuda-

Conc. Tributien.c.7. Conc. Aurelian.3. ca. 2. Conc. Pariſien.1 .c.1. Cõc. Turon.2.ca.25. Cõc. Aureliã.5. ca. 15. Conc. [illegible] Maguntien. cap. 6. & 11. Conc.

Vormatien. ca. 75. Conc. Aquiſgraueu. cap. 85. Conc. Lateran. ſub Leone 10. ſeſſ. 9. & 10. ca. prædia, cũ ſeq. 12. q. 2 c. attendendum eſt. 7. q. 4 ex Vrban. epiſt. ad uniuerſos epiſ.

lia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcũq; obuentiones, quæ in miniſtrorum & pauperum neceſſitates conuerti debent, per ſe, uel alios ui, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumq; arte aut quocunq; quæſito colore in proprios uſus conuertere, illosq; uſurpare præſumpſerit, ſeu impedire, ne ab ij, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu ſubiaceat, quamdiu iuriſdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, uel qui ad eũ quocunq;, etiam ex donatione ſuppoſitæ pſonæ peruenerint, eccleſi eiusq; adminiſtratori, ſiue beneficiato integrè reſtituerit, ac deinde à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdem eccleſiæ patronus fuerit, etiam iurepatronatus ultra prædictas pœnas eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & uſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubiaceat; necnon quibuſcumq; beneficijs priuatus ſit, & ad quæcunq; alia beneficia inhabilis efficiatur; & à ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem ſui Ordinarij arbitrio ſuſpendatur.

Decretum ſuper petitione conceſſionis Calicis.

Supra ſeſſ. 13 in decre. proroga. ſeſs & ſeſſ. 21. cap. 4.

INSVPER, *cùm eadem ſacroſancta Synodus ſuperiori Seſſione duos articulos, aliàs propoſitos, & tunc nondum diſcuſſos, videlicet: An rationes, quib. ſancta catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes ſub una panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus: &, An ſi honeſtis, & chriſtianæ charitati conſentaneis rationib. concedẽdus*

alicui

alicui vel nationis, uel regno Calicis uſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quænam il læ ſint, in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruauerit; nunc, eorum, pro quibus petitur, ſaluti optimè conſultum uolens, decreuit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrũ eſſe referendũ, prout præſenti decreto refert; qui pro ſua ſingulari, prudentia id efficiat, quod utile Reip. chriſtianę, & ſalutare petentibus uſum Calicis, fore iudicauerit. infra ſeſ. 24. c. 1. de reſor.

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper eadem ſacroſanctă Tridẽtina Synodus diem futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octauam feſtiuitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies 12. menſis Nou. indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij. &c.

Prorogata fuit Seſsio vſque ad diem xv. Iul. M D L X I I I.

SESSIO XXIII.

QVAE EST SEPTIMA SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XV. IVL. M D L X I I I.

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis, à ſancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Seſsione ſeptima.

Caput I.

Mart. 20. Mar. 24. Luc. 22. cle. 1. uer. aliſa namque. de relig. & uen. ſanct. ſupra ſeſs. 22. ca. 1. de ſac. miſ. 1. Cori. 11. Heb. 7. c. tranſlato. de conſti. Cat. car. 87. 21. infra can. 3.

SAcrificium, & ſacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in nouo Teſtamento ſancta Eucharistię ſacrificium uiſibile ex Domini inſtitutione catholica Eccleſia acceperit; fateri etiam oportet, in ea nouum eſſe uiſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus tranſlatum eſt: hoc autem ab eodem † Domino Saluatore noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis, eorumq; ſucceſſoribus in ſacerdotio poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi, & miniſtrandi corpus, & ſanguinem eius; nec nō & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ literæ oſtendunt, & catholica Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Caput II.

Cat. car. 199. 28. 2. à multis de æta. & qual. infra can. 2. & ca. 17. de refor.

1. Timo. 3. & Act. 21.

c. ſubdiacono. 93. diſt. Siritius. pa. ediſt. ad Cumenium ca. 9. Conc. Cart 4. c. 2. cum ſeq. c. ſubdiaconus, cū ſeq. 23. diſt. ca Nullus il 2. 60. diſt. c. ſi quis eorum. c. erubeſcant. & cap. Tertio. 32. diſt. 1. Tim. 4.

CVM autem diuina res ſit tam ſancti ſacerdotij miniſterium, conſentaneum fuit, quò dignius, & maiori cum ueneratione exerceri poſſet, ut in Eccleſiæ ordinatiſsima diſpoſitione plures, & diuerſi eſſent miniſtrorū Ordines, qui ſacerdotio ex officio deſeruirent; et ita diſtributi, ut, qui iam clericali Tonſura inſigniti eſſent, per minores ad maiores aſcenderent. Nam non ſolùm de ſacerdotibus, ſed & de Diaconis ſacræ literæ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſsimis uerbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium Ordinum nomina, atque uniuſcuiſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcili et, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarij in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & ſacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentiſsimè legimus.

Caput III.

CVM Scripturę teſtimonio, Apoſtolica† traditione,

&

& Patrum unanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ uerbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitari nemo debet, Ordinem eſſe uerè, & propriè unum ex ſeptem ſanctæ Eccleſiæ Sacramentis. inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te per impoſitionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed uirtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

2. Tim. 1.

Caput IIII.

QVoniam uerò in Sacramento Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & Confirmatione charecter imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt; meritò Sancta Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerũt noui Teſtamẽti ſacerdotes tẽporariã tantũmodo poteſtatẽ habere; & ſemel ritè ordinatos, iterum laicos effici poſſe, ſi uerbi Dei miniſteriũ non exerceãt. Quòd ſi quis oẽs Chriſtianos promiſcuè noui teſtamẽti ſacerdotes eſſe, aut oẽs pari inter ſe poteſtate ſpirituali preditos affirmet; nihil aliud facere uidetur, quàm eccleſiaſticã † hierarchiam, quæ eſt ut caſtrorum acies odinata, confundere; perinde ac ſi contra beati Pauli † doctrinam omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Euangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, † ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere; & poſitos, ſicut idem Apoſtolus † ait, a Spiritu ſancto, regere Eccleſiam Dei; eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe, ac Sacramentum † Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarum functionum poteſtatem reliqui inferioris Ordinis nullam habet. † Docet inſuper ſacroſancta Synodus in ordinatione Epiſcoporum, ſacerdo-

ſupra ſeſ. 7. can. 9. de Sacram. & infra can. 4. & ca. diſplicet. circa med. 23. q. 4. c. quomodo, ante med. de cõſ. diſt. 4. Cat. car. 66. 25.
† infra can. 6.
† 1. Corin. 12. Hier. 3. Ephe 4. ca. cum ex iniuncto. & c. ſicut in uno. de hære. Catec. car. 1. in fi. c. in nouo 21. diſt. ex Anacleto. epiſt. 2 c. eccleſiç. 35. diſt. c. quorum uices. 68. diſt. Vrba. 1. epiſt. ad uniuer. epiſ. Hiero. epi. 85.
† Act. 20. ſupra ſeſſ. 6. c. 1. de reform.
† c. diaconi ſeptem, 93. diſtin. Anacl. epiſt. 3.
† ſup. ſeſ. 7. can. 3. de confirm. c. quanto, extra de conſuetud.

cerdo-

cerdotum, & cæterorum Ordinum nec populi, nec cuiuſuis ſecularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſiue vocationem, ſiue authoritatem ita requiri, ut ſine ea irrita ſit ordinatio: quinpotius decernit, eos, qui tantum modo à populo, aut ſeculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendũt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium nõ ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & proprijs canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit; vt omnes, adiuuante Chriſto, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris catholicam ueritatem faciliùs agnoſcere, & tenere poſſint.

Ioan. 10. c. ordinationes. 1. q. 1. & c. Tres. 23. q. 4. c. relatum. extra de iur. patr.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, non eſſe in nouo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum; vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi uerum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantùm, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium; uel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes: anathema ſit.

ſupra ca. 1. Matthæ. 36. Ioan. 20. cap. audiuimus. cum ſeq. 24. q. 1.

CANON II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, uelut per gradus quoſdam, in ſacerdotium tendatur: anathema ſit.

ſup. cap. 2. ca. in ſingulis. cum ſequen. diſti. 77. ſup. ſeſ. 6. ca. 1. de refor.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, ſiue ſacram ordinationem

non

non eſſe uerè, & propriè Sacramentum, à Chriſto Domino inſtitutum; uel eſſe figmentum quoddam humanum, excogitatum à uiris rerum eccleſiaſticarum imperitis; aut eſſe tantùm ritum quendam eligendi miniſtros verbi Dei, & Sacramentorum: anathema ſit.

ſup. c. 1. Matth. 16. Ioan. 20 ca. ut comparuerũt diſt. 50. c. audiuimus, cum ſeq. 24. q. 1. Catech. car. 17. 21.

CANON IIII.

Si quis dixerit, per ſacram ordinatonem non dari Spiritum ſanctum; ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere, Accipe Spiritum ſanctum; aut per eam non imprimi characterem; uel eum, qui ſacerdos ſemel fuit, laicum rurſus fieri poſſe: anathema ſit.

ca. diſplicet. 23. q. 4. ſup cap. 1. & ca. conſultationi, extra, de temp. ord.

CANON V.

Si quis dixerit, ſacram Vnctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione utitur, non tantùm non requiri, ſed contemnendam, & pernicioſam eſſe; ſimiliter & alias Ordinis cærimonias: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam, quæ cõſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & miniſtris: anathema ſit.

Anac. pa. epiſt. 3 ſup cap. 4.

CANON VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, uel non habere poteſtatem confirmandi, & ordinandi; uel eam, quam habent, illis eſſe cum Presbyteris communem; uel Ordines ab ipſis collatos ſine populi, vel Poteſtatis ſecularis conſenſu, aut uocatione irritos eſſe; aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica poteſtate ritè ordinati, nec miſſi ſunt; ſed aliunde ueniunt, legitimos eſſe uerbi, & Sacramentorum miniſtros: anathema ſit.

Anacle. de epiſto. 4 & c. diaconi ſeptem. 93. diſti. ex Conc. Neoceſa. ca. 14. ſup. cap. 4.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos, qui authoritate Romani Pontificis aſſumuntur, nõ eſſe legitimos, & ueros Epiſco-

pos,

pos, ſed figmentum humanum: anathema ſit.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus reformationis materia proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Caput I.

Ioan. 21. Act. 20. c. Epheſiis. 43. diſt. c. ſicut. 7. q. 1. c. qui Epiſcopatum. 8. q. 1. c. præcipue. 11. q. 3. c. gloria Epiſcopi. 12. q. 2.

1. Pet. 5.

ſupra ſeſs. 6. de reform. ca. i.

infra in Bulla Sanctiſſimi D. N. Pij. 4. ſuper reſidentia.

c. de cætero. ca. inter quatuor. c. tuæ. & c. relatum. de cler. nõ reſid. cap. ad

CVM præcepto diuino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere; pro his ſacrificium offerre; verbique diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bono rum omnium operum exemplo paſcere; pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & in cætera munia paſtoralia incumbere; quæ omnia nequaquàm ab iis præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo nõ inuigilant, neq; aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt: ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut diuinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in iudicio, & veritate paſcant, & regant. Ne uerò ea, quæ ad reſidentia ſanctè, & utiliter iam ante ſub fœl. rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus, à Sacroſanctæ Synodi mente alienos, trahantur, ac ſi uigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac cathedralibus eccleſiis quibuſcunque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua eccleſia, uel diœceſi reſidentiam, vbi iniuncto ſibi officio defungi teneantur; neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam, cùm Chriſtiana charitas, urgẽs neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſiæ, vel Reip. utilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadẽ ſacro-

ſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas à Beatiſſimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, uel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidēte, qui idē Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas; niſi cùm abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Epiſcopatibus adiunctū; cuius quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum Concilio prouinciali ſpectabit iudicare de licentijs à ſe, uel à Suffraganeo datis; & uidere, ne quis eo iure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Intereà meminerint diſceſſuri, ita ouibus ſuis prouidendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex ueterum canonum ſententia non uidentur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri ſunt; ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſiue continuum, ſiue interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere; & haberi rationem; ut id æquâ ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento: quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ reliquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore; cùm Deo corda pateant; cuius opus non fraudulenter agere ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis ſpatium Dominici aduentus, Quadrageſimæ, Natiuitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oues debeant, ipſi ab eccleſia ſua cathedrali ullo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos aliò uocent.

Si quis autem (quod utinā nunquam eueniat,) contra

huius

ſupplicationē de renūc. c. quorundā. 74. diſt.

c. cū ex eod. de elec. in 6. c. beneficium de regul eo. li & c. 2. in fi. ſup. ſeſſ. 6.

c. præſentiū. 7. q. j & inf. ſeſ. 24. de reform.

1. Reg. 16. & 3. Reg. 8. Baruch. 3. Anna in cāt. de quo. 1 Reg. 2. Cat car. 14. 24

c. ſi quis in clero. 7. q. 1. Conc. Agath. cap. 64. Conc. Lug. 2.

huius decreti diſpoſitionem abfuerit; ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas aduerſus non reſidentes, ſub Paulo III. impoſitas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit; eum pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe; ſed teneri, aut, ipſo ceſſante, per Superiorem eccleſiaſticum illos fabricæ eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacunque conuentione, uel compoſitione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs cuicumque collegio, aut fabricæ conceſſis.

ſupra ſeſs. 6. de refor. c. 1. & inf. in Bulla S. D. N. Pij, 4. ſuper reſidentia ca. 2. c. conquerente. & fere pe. totum de cler. nō reſiden.

Eadem omninò, etiam quò ad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuſcunque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut, quandocunque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis, gratisq; concedendam ultra bimeſtre tempus, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Quòd ſi per edictum citati, etiam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinarijs, per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam uſque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcumque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, uel quacumque authoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corru-

ſupra ſeſs. 6. ca. 2. de reform.

infra ſeſ 24. ca. 12. de reform.

corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, uel uigore Eugenianæ conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremò tam decretum illud ſub Paulo III. quàm hoc ipſum in Concilijs prouincialibus, & Epiſcopalibus publicari, ſancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex Paſtorum munere, animarumq; ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibusq; infigi, ut in poſterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut deſuetudine aboleantur.

c. cum uenerabilis, & ca. fi. de conſuet. Extrauag. Diuina. de priuileg. ſup. ſeſſ. 6. de reform. c. 1.

Caput II.

ECCLESIIS cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocumq; nomine, ac titulo præfecti, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes nõ ſuſceperint, ad fructuũ perceptorum reſtitutionem teneantur: ſi intra totidem menſes poſteà id facere neglexerint, eccleſijs ipſo iure ſint priuati. Conſecratio uerò, ſi extra Curiam Romanam fiat, in eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commodè fieri poterit, celebretur.

Conc. Chalced. actio. 16. ca. 25. Conc. Vormation. c. 76. c. quoniam. 75. diſt. c. quoniam. 100. diſt. & ſupra ſeſ. 7. cap. 9.

Caput III.

EPISCOPI per ſemetipſos Ordines conferant: quòd ſi ægritudine fuerint impediti; ſubditos ſuos non aliter, quàm iam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum ordinandos dimittat.

infra c. 8. & 10. ſup. ſeſ. 14. ca. 3. de refor. Conc. Carthag. 3. c. 22

Caput IIII.

PRIMA tonſura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & ſcribere neſciant; & de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non ſecularis iudicij fugiendi fraude, ſed ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc uitæ genus elegiſſe.

c. fin. de tempo. ordin in 6. & c. cum contingat. extra, de æta & qualit.

Caput

Caput V.

AD minores Ordines promouendi bonum à Parocho, & à magiſtro ſcholę, in qua educantur, teſtimonium habeant. Hi uerò, qui ad ſingulos maiores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire uidebitur, committat, ut nominibus, ac deſiderio eo-
ca. quando. 24. diſtin. rum, qui uolent promoueri, publicè in eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & uita à fide dignis diligenter inquirat: & literas teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quam primùm tranſmittat.

Caput VI.

NVLLVS prima tonſura initiatus, aut etiam
ca. indecorum. extra. de æta. & qualit. in minoribus Ordinibus conſtitutus, ante decimum quartum annum beneficium poſſit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, niſi beneficium eccle-
infra cap. 17. ca. cum in cunctis. §. inferiora, de elect. in 6. ſiaſticum habeat; aut clericalem habitum, & tonſuram deferens, alicui eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſeruiat; uel in Seminario Clericorum, aut in aliqua ſchola, uel Vniuerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in uia ad maio-
c. 1. de cler. coniug. in 6. res Ordines ſuſcipiendos uerſetur. In clericis uerò coniugatis ſeruetur conſtitutio Bonifacij IX. quæ incipit, Clerici, qui cum unicis: modò hi clerici, alicuius eccleſiæ ſeruitio, uel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem
c. Ioannes. extr. de cler. coniug. eccleſiæ ſeruiant, uel miniſtrent; & clericali habitu, & tonſura utantur; nemini, quò ad hoc, priuilegio, uel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

Caput VII.

SANCTA Synodus, antiquorum canonum
ca. quando 24. diſt. ueſtigijs inhærendo, decernit, ut, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ſacrum miniſte-

miniſterium accedere uoluerint, feria quarta ante ipſam Ordinationem, uel quando Epiſcopo uidebitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus, & alijs prudentibus uiris, peritis diuinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet.

c. quando. & c. nullus ordinetur. 24. diſt. ex Conc. Cartha. 3. cap. 22. fin. d. diſt. 24.

Caput VIII.

Ordinationes ſacrorum Ordinum ſtatutis à iure temporibus, ac in cathedrali eccleſia, uocatis, præſentibusque ad id eccleſiæ Canonicis, publicè celebrentur: ſi autem in alio diœceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, eccleſia ſemper adeatur. Vnuſquiſque autem à proprio Epiſcopo ordinetur. Quòd ſi quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiuſuis generalis, aut ſpecialis reſcripti, uel priuilegij prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur; niſi eius probitas, ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur, ſi ſecus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à ſuſceptorum Ordinum executione, quandiu proprio Ordinario uidebitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Leo. Pap. epiſt. 79. c. quod a patrib. 75. diſt. Gelaſius 1. in epiſt. 1. cap. 13. c. ult. 75. diſt. c. 1. cum ſeq. de temp. ord. † ca. ordinationes. & c. quando. 75. diſt. Conc. Carthag. 4. cap. 22. † ſupra ſeſſ. 14. de refor. c. 2. & 3. & infra c. 10. † Conc. Cartha. 3. cap. 21 Conc. Aurelian. 3 cap. 15. c. j. 21. q. 2. 9. q. 2. per totam c. j. cum ſeq. de temp. ord. in 6.

Caput IX.

EPISCOPVS familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus; & beneficium, quacunque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat; conſuetudine quacunq; etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Caput X.

ABBATIBVS, ac alijs quibuſcunque, quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiāſi nullius diœ-

c. quoniam. diſ. 69. c. cum contingat extra. de ætà. & qualita. Cat. car. 206. 12.

M ceſis,

ceſis,uel exempti eſſe dicantur, cuiquam,qui regularis ſubditus ſibi non ſit,tonſuram,uel minores Ordines conferre;nec ipſi Abbates, & alij exempti, aut collegia, uel Capitula quęcunque,etiam eccleſiarum cathedraliũ, literas dimiſſorias aliquibus Clericis ſecularibus, ut ab alijs ordinentur,concedant: ſed horum omnium ordinatio, ſeruatis omnibus, quæ in huius ſanctæ Synodi decretis continentur,ad Epiſcopos,intra quorum diœceſis fines exiſtant,pertineat: non obſtantibus quibuſuis priuilegijs,præſcriptionibus,aut conſuetudinibus,etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam ijs,qui contra huius ſanctæ Synodi ſub Paulo III. decretum à capitulo Epiſcopali,Sede uacante,literas dimiſſorias impetrant;ad illos,qui eaſdem literas non à capitulo, ſed ab alijs quibuſuis,in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede uacante,ſuccedentibus,obtinerẽt, mãdat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio,& beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpẽſi.

ſupra ca. 5.cum ſeq. & infra ca. 11. cum ſeq.

ſupra ſeſſ. 7. de reform.cap.20.

Caput XI.

c.in ſingu.cum ſeq.77.diſt. Siri. pa. epiſt. ad Cumerium c.9.

Infra cap. 17.& cap.1.25. diſt.

MINORES Ordines ijs, qui ſaltem Latinam linguam intelligant,per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis uideretur,conferantur;ut eò accuratiùs, quantum ſit huius diſciplinæ pondus,poſſint edoceri;ac in unoquoque munere,iuxta præſcriptum Epiſcopi,ſe exerceant;idque in ea,cui adſcripti erunt,eccleſia; niſi fortè ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant; ut in eis cum ætate uitæ meritum,& doctrina maior accreſcat: quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in eccleſia miniſterium,atque maior erga Presbyteros,& ſuperiores Ordines reuerentia,& crebrior, quàm antea, corporis

poris

poris Chriſti Communio maximè comprobabunt. Cumq; hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus; nemo iis initietur, quem non ſcientiæ † ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat: Hi uerò non niſi poſt annum à ſuſceptione poſtremi gradus minorum ordinum ad ſacros ordines promoueantur: niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

† Cõc. Tolet. 8. c. 8: & c. eccleſiaſticis. diſ. 59. † Cat. car. 207. 24. infra. ca. 13. & 14.

Caput XII.

NVLLVS in poſterum ad Subdiaconatus ordinem ante uigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante uigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante uigeſimum quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos in ea ætate conſtitutos, debere ad hos ordines aſſumi; ſed dignos duntaxat, & quorum probata uita ſenectus ſit. Regulares quoq; nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, priuilegijs quibuſcunque, quo ad hoc, penitus excluſis.

cap. in ſingulis. cũ multis. ſeq. diſt. 77. ca. ſubdiaconis. cum ſeq. 77. diſt. & ca. generalẽ. de æta. & qual. in clem.

Caput XIII.

SVBDIACONI, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quæ ad ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo authore, ſe continere poſſe; eccleſijs, quibus aſcribentur, inſeruiant: ſciantque maximè decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cùm altari miniſtrauerint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint uerſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo uideatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri ordines non eodem die, etiam Regularibus conferantur, priuilegijs, ac indultis quibuſuis conceſſis, non obſtantibus quibuſcunque.

ca. quicunque. 77. diſt. Siri. pa. d. epiſt. ad Crmerium. c. 8.

ſupra cap 11. c. literas. & cap. dilectus. de tẽpo. ord.

Caput XIIII.

Conc.Tolet. 4. c.19.in fi.c. qui cumque.77.diſ.

QVI piè, & fideliter in miniſterijs ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium: & hi ſint, qui non modò in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob eccleſiæ utilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo uideretur, miniſtrauerint, ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutē, ac adminiſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente idonei comprobentur; atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & uitę monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, ut ij ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus, ſi autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut ſuo muneri ſatiſfaciant, Miſſas celebrent. Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

Cate. cart. 207. 24.ſup. cap. 11. & 12.

ſupra ſeſſ.22. in dec.de obſer.in cele.miſ.& c.2.

Caput XV.

QVAMVIS Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiant, decernit tamen ſancta Synodus, nullum, etiam Regularem poſſe confeſſiones ſecularium, etiam ſacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari; niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis uidebitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegijs, & conſuetudine quàcunque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

clem.dudum.§. ac deinde. de ſepult.

Caput XVI.

CVM nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi non ſit utilis, aut neceſſarius ſuis eccleſijs; ſancta Synodus, veſtigijs ſexti canonis Concilij Calcedonenſis inhærendo, ſtatuit, ut nullus in poſterum ordinetur,

c.neminem.70. diſt.Conc.Cal. cap.6.

ordinetur, qui illi eccleſiæ, aut pio loco, pro cuius neceſſitate, aut utilitate aſſumitur, non aſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus; nec incertis vagetur ſedibus. Quòd ſi locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorũ exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendaticijs ſui Ordinarij literis ab ullo Epiſcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

c. non oportet. & c. ſi quis uero. 7. quæſ. 1. ex Cõc Niceno. 1. ca 15. & 16. c. ſanctorum. 70. di c. tuę. de cle. pereg. Conc. Antioch.. cap. 7. Conc. Chal. ced. c. 13. Cõc. Aquiſgran. cap. 56 & 61. Conc. Epaunen. cap. 6. Conc. Aurelian. 3. cap. 15. c quoniam. 21. q. 1. ca nullum. 71. diſtin. cum duobus præce.

Cap. XVII.

VT ſanctorum Ordinum à Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in uſum iuxta ſacros † canones reuocentur; nec ab hæreticis, tanquam otioſæ, traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans ſancta Synodus, decernit, ut in poſterum huiuſcemodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omneſque, & ſingulos Prælatos eccleſiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut quantum fieri commodè poterit, in eccleſiis cathedralibus, collegiatis, & parochialibus ſuę diœceſis, ſi populus frequens, & eccleſiæ prouentus id ferre queant, huiuſmodi functiones curent reſtituendas, & ex aliqua parte redituum aliquorum ſimplicium beneficiorum, uel fabricæ eccleſię, ſi prouentus ſuppetant, aut vtriuſque illorum, eas functiones exercentibus ſtipendia aſſignent: quibus, ſi negligentes fuerint ordinarij iudicio aut ex parte mulctari, aut in totum priuari poſſint. Quòd ſi miniſteriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cęlibes preſtò non erunt; ſuffici poſſint etiam coniungati uitæ probatę, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonſuram, & habitum Clericalem in eccleſia geſtent.

† c. 1. 25 diſt. c. acolytus. ca. exorciſta. ca lector. ca. hoſtiarius. & ca. pſalmiſta. 23. diſti. ſupra cap. 11. Conc. Cartha. 4. c. 2. cum ſeq. cap. in ſingulis cũ ſeq. 77. diſt. Siri. Pa. ad Cumerium. ca. 9. ca. 1. de ætа. & qualit.

c. 1. cum ſeq. extra, de big. non ordin.

Caput XVIII.

Gen. 8. Conc. Aquiſgran. cap. 135. Conc. Lateran. ſub Leone 10. ſeſſ. 9. de reformatione curiæ, & aliorum. & Conc. Tolc. 4. c. 23. ca 1. 12. q. 1. Aug. de Ciu. Dei. li. 17. c. 20. To. 5. Cõ. Conſt. ſeſſ. 41.

CVM adoleſcentium ætas, niſi rectè inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas; & niſi a teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequàm vitiorum habitus totos homines poſſideat, nunquam perfectè, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum DEI omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret; ſancta Synodus ſtatuit, ut ſingulæ cathedrales, Metropolitanæ, atque bis maiores eccleſiæ, pro modo facultatum, & diœceſis amplitudine, certum puerorum ipſius ciuitatis, & diœceſis, vel eius prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas eccleſias; vel alio in loco conuenienti, ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſè educare, & eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc uerò collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint; ac legere, & ſcribere competenter nouerint; & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſterijs perpetuò inſeruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modò ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo, & eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cùm ei opportunum videbitur, eccleſiarum miniſterio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit; aliosque in locũ eductorum ſufficiet: ita vt hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt verò in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodiùs inſtituantur; Tonſura ſtatim, atq; habitu clericali ſemper vtentur: Grammatices, cantus, Computi eccleſiaſtici, aliarumque bonarum artium diſciplinam

c. quia. de mag. cum allega. in meo tract. de priu. ſch. priu. 81. ſup. ſeſſ. 5. c. 1. de reform.

nam

nam diſcent: ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad Confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cærimoniarum formas ediſcent, Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & iuxta confeſſoris iudicium ſumant corpus Domini Noſtri IESV CHRISTI; cathedrali, & alijs loci eccleſiis diebus feſtis inſeruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & neceſſaria Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & grauiorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent; eaque ut ſemper obſeruentur, ſæpius viſitando operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles, ac malornm morum ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo; omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſeruandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere uidebuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſoluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarij; ultra ea, quæ ad inſtituendos, vel alendos pueros ſint in aliquibus eccleſijs, & locis deſtinata, quæ co ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeantur: ijdem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo capitulo eligatur; itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius verò ad clerum pertineat: ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcũq; dignitatum, perſonatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum,

cuiuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, uel adminiſtrationem; iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, quæ incipit, Quia contingit: & beneficiorum quorumcunque, etiam Regularium, etiamſi iuris patronatus cuiuſcumque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, uel alijs eccleſijs, monaſterijs, & hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis, pijs, etiam exemptis, annexa, & fabricis eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcunque alijs eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium ad commune Eccleſiæ bonum promouendum actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquàm ratione redituum, qui ſuperflui eſsent vltra conuenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolent, & milites cuiuſcunque militiæ, aut ordinis, pertinentibus (fratribus Sancti Ioannis Hieroſolymitani duntaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem ſic detractam, nec non beneficia aliquot ſimplicia, cuiuſcumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, nuncupatas etiam ante vacationem, ſine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic collegio applicabunt, & incorporabunt: quod locum habeat, etiam ſi beneficia ſint reſeruata, vel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum, uniones, & applicationes ſuſpendi, vel vllo modo impediri poſſint, ſed omnino quacunque vacatio-

c. quia contingit. de relig. domi. in Clem. ca. fin. de mag.

& c. cū ex eo. de elec. in 6. ca. de quibuſdam. 17. diſt.

vacatione, etiam ſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacunque conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modò pro ſe, ſed pro penſionibus, quas alijs forſan ex dictis fructibus ſoluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachij ſecularis; quibuſuis, quo ad omnia, & ſingula ſupradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente verò caſu, quo per vniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex ſingulis beneficijs; vt ſupra detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totũ, vel pro parte remittatur. Quòd ſi cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiuſque conſeruatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detrectauerint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores ſynodus prouincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat; & vt quam primum hoc ſanctũ, & pium opus, vbicumque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſè curabit. Rationes autem redditum huius Seminarij Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur; ſtatuit ſancta Synodus, ut Epi-

ſcopi,

ſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos per ſe ipſos; ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant. Quòd ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ uidebuntur Epiſcopo expedire. De cætero verò officia, uel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, uel Magiſtris, aut licentiatis in ſacra pagina, aut in iure canonico, & aliàs perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida: non obſtantib. quibuſuis priuilegijs, & conſuetudinibus, etiã immemorabilibus.

Si uerò in aliqua prouincia eccleſiæ tanta paupertate laborent, vt collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in eccleſia Metropolitana, uel alia prouinciæ eccleſia commodiori unum, aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium commodè inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum eccleſiarum educentur.

In eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus vnum, vel plura in diœceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo uno, quod in ciuitate erectum, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremò, ſi uel pro unionibus, ſeu pro portionum

taxatione,

taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut quali bet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij inſtitutio, vel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur: Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus prouincialis pro regionis more, pro eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſupra ſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad fœlicem huius Seminarij profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Seſſionem in diem decimam ſextam menſis Septembris indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, ſi quæ erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint: item de prouiſionib. Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de diuerſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſsio ad diem XI. Nou. M D L X I I I.

SESSIO XXIIII, QVAE EST OCTAVA SVB PIO IIII. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XI. NOV. M D L X I I I.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Gen. 2.3. Eſdræ 4. Ephe. 5. 1. Cor. 6. c. fraternitatis. 35. q. 10. c. debitum. de biga. cap. 1. in prin. de coniu. lepr. Catec. car. 211. 31.

Matrimonij perpetuum, indiſſolubilemque nexum primus humani generis parens diuini Spiritus inſtinctu pronunciauit, cùm dixit; hoc nunc os ex oſſiſibus meis, & caro de carne mea: quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carne vna.

† Matt. 19. Mar. 10. 1. Corin. 6. Ephe. 5. c. ſunt qui. 27. q. 2. ca. fi. 20. q. 2. ca. de infidelibus. de conſan. & affi. cap. Martinus. de cognat. ſpiri. c. deinde. 26. diſt. c. an qđ. & cap. quos deus. 33. q. 2. c. puto. 32. q. 5. c. inter corporalia. de tranſ. epiſ.

Hoc autem uinculo duos † tantummodo copulari, & coniungi, Chriſtus Dominus apertiùs docuit, cùm poſtrema illa uerba, tamquam à Deo prolata, referens dixit; Itaque iam nõ ſunt duo, ſed una caro; ſtatimque eiuſdẽ nexus firmitatem, ab Adamo tantò antè pronunciatam, his uerbis confirmauit; Quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet.

† c. nemo. in fi. 32. q. 4. Ephe. 5. in fi. c. debitum. de biga. Cat. 59. 15.

Gratiam uerò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem unitatem confirmaret, coniugesq́; ſanctificaret, ipſe Chriſtus, uenerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit, quod Paulus Apoſtolus innuit, dicens: Viri di-

ligite uxores veſtras; ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, et ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubiungens, Sacramentum hoc magnum eſt: ego autẽ dico, in Chriſto, & in Eccleſia.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica ueteribus connubijs per Chriſtum gratia præſtet, meritò inter nouæ legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, concilia, & uniuerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuerunt, aduerſus quam impij homines huius ſeculi inſanientes non ſolùm perperam de hoc uenerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo prætextu Euangelij libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiæ catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & uerbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura; quorum temeritati ſancta, & uniuerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores, ne plures ad ſe trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumq; errores decernens anathematiſmos.

Ephe. 6. Conc. Florentinum ſub Eugenio 4. c. ad abolendã. de hæret.

De ſacramento Matrimonij.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non eſſe uerè, & propriè unum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramentis, à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum; neque gratiam conferre: anathema ſit.

Matt. 19. Mar. 10. Ephe. 5. cap. ad abolendam, de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Chriſtianis plures ſimul habere uxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum: anathema ſit.

Mat. 19. e. ſi q̃s. 32. q. 7. toto tit. de deſponſ. duorum, ca. gaudemus, de diuor. Conc. Conſt. 6. ca. 87. Leuit. 18. c. py-

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantùm conſanguinitatis, & affinitatis

ſtacium. 30. q. 3. Conc. Tolet. 2. cap. 5. 35. q 2. & 3. per totam. ca. nõ debet. de conſang. & affi.

finitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, ut plures impediant, & dirimant: anathema ſit.

CANON IIII.

infra ca. 1. & 5. de refor. matr.

Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, uel in ijs conſtituendis erraſſe: anathema ſit.

CANON V.

ca. de illa. cum ſeq. de diuor. c. de infidelibus. de conſang. & affi. infra can. 7.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam à coniuge diſſolui poſſe matrimonij uinculum: anathema ſit.

CANON VI.

c. commiſſum. de ſponſal.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem Religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi: anathema ſit.

CANON VII.

Matt. 19. Lucæ 26. 1. Corin. 7. c. placuit. cum multis ſeq. 32. q. 7. cap. gaudemus. de diuor. Conc. Meleuitanum. c. 17. Cõc. Aphricanum. 69. ſup. c. 5.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet, iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij uinculum nõ poſſe diſſolui; & utrumque, uel etiam innocentem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge uiuente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui, dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimiſſo adultero, alij nupſerit: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cùm ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges, quo ad thorum, ſeu quò ad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit: anathema ſit.

CA-

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, uel Regulares, caſtitatem ſolēniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque ualidum eſſe, non obſtante lege eccleſiaſtica, uel uoto; & oppoſitum nil aliud eſſe, quàm damnare matrimonium, poſſeq; omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam uouerint, habere donum: anathema ſit: cùm Deus id rectè petentibus non deneget, nec patiatur nos ſupra id, quod poſſumus, tentari.

c. aliter. 31. diſt. diſt. 27. ca. preſbyteris. & per totam. 17. q. 1. per totã, extra. quam cler. uel uouen. per totum. Cōc. Cart. 5. c. 104. Conc. Matiſcon. ca. 4. cum ſim.

* 1. Cor. 10 c. 1. §. iuge. 49. diſt. c. inter hæc ſciē dūm. de pœnit. diſt. 2.

CANON X.

Si quis dixerit, ſtatum cōiugalem anteponendum eſſe ſtatui uirginitatis, uel cælibatus; & non eſſe melius, ac beatius manere in uirginitate, aut cælibatu, quàm iungi matrimonio: anathema ſit.

† Mat. 19. 1. Co. 7. in fi. c. nuptiæ. 32. q. 1. cap. qui ſint. 33 q. 5. cap. commiſſum. de ſponſ. c. nuptiarum. 27. q. 1. c. ſi enim. §. qui dat. 28. q. 1. Apoch. 14. Cathec. cart. 21?. 3. & 219. 4.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolennitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cærimonias, quibus Eccleſia in illis utitur, damnauerit: anathema ſit.

infra in cap. 10. diſtuſe. Conc. Laod c. 52.

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices eccleſiaſticos: anathema ſit.

c. multorum 35. q. 6. c. 1. in fi. de conſan & affin. c. accedentibus. de exceſ. prxla. cap. auditis. de præſcip.

Decretum de reformatione Matrimonij.

Caput I.

TAmetſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, rata, & uera eſſe matrimonia, quandiu Eccleſia ea irrita

ta non fecit; & proinde iure damnandi ſunt illi, ut eo ſancta Synodus anathemate damnat, qui ea uera, ac rata eſſe negant; quiq́; falsò affirmant, matrimonia, à filijs familiàs ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, & parentes ea rata, uel irrita facere poſſe: nihilominus ſancta Dei Eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt, atque prohibuit: uerùm, cùm ſancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodeſſe; & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis coniugijs ortum habent, præſertim uerò eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum, priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cùm alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio uiuunt, cui malo cùm ab Eccleſia, quæ de occultis non iudicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: iccirco ſacri Lateranenſis Concilij, ſub Innocentio III. celebrati, ueſtigijs inhærendò, præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus feſtiuis in eccleſia inter miſſarum ſolennia publicè denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendũ; quibus denũciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie eccleſiæ procedatur; ubi Parochus, uiro, & muliere interrogatis, & eorũ mutuo conſenſu intellecto, uel dicat, Ego uos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & filij, & Spiritus ſancti; uel alijs utatur uerbis, iuxta receptum uniuſcuiuſq; prouinciæ ritũ. Quòd ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpitio, matrimonium malitiosè impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes; tunc uel una tantũ denũciatio fiat; uel ſaltẽ Parocho, & duobus, uel tribus teſtib. præſentibus matrimonium celebretur: deinde ante illius conſummatio-

c. non omnis c. honorantur. & c. fi. 32 q 2. c. aliter. & c. noſtrates. 30. q 5. c. uidetur. qui matr. acc. poſſ. Conc. Toletanum. 3. cap. 10.

cap. erubeſcant. 32. diſt.

in c. 51. & in c. cum inhibitio. de cland. deſp.

c. fin. 31. q. 2.

mationem denunciationes in eccleſia fiant; ut, ſi aliqua ſubſunt impedimenta, faciliùs detegantur; niſi ordinarius ipſe expedire iudicauerit, ut prædictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & iudicio ſanctæ Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præſente Parocho, uel alio ſacerdote, de ip..us Parochi, ſeu Ordinarij licentia, & duobus, uel tribus teſtibus matrimonium contrahere attentabunt; eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit: & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper Parochum, uel alium ſacerdotem, qui cum minore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, uel ſacerdote huiuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Præterea eadem ſancta Synodus hortatur, ut coniuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent: † ſtatuitque benedictionem † à proprio Parocho fieri; neque à quoquam, niſi ab ipſo Parcoho, uel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij ſacerdoti concedi poſſe, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, uel priuilegio non obſtante. Quòd ſi quis Parochus, uel alius ſacerdos, ſiue regularis, ſiue ſecularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, uel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius parochiæ ſponſos ſine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit; ipſo iure tandiu ſuſpenſus maneat, quàmdiu ab ordinario eius Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonij deſcribat, quem diligenter

ca. uidetur. 35. q.6.

c.aliter.30.q.5.

† Cõc. Cartha. 4.c.13.c. ſponſus.diſtin.23.& c.aliter. & cap. ſponſus.30.q 5. † Calixtus pap. epiſ.2.uer. coniunctiones. & c.1.cum multis ſeq. 30. q.5 .de coniugali.27.q.2.c.ſi qs.21.q.1.

apud ſe cuſtodiat. Poſtremò ſancta Synodus coniuges hortatur, ut, antequàm contrahant, uel ſaltem triduo ante matrimonij conſummationem ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cærimonijs hac in re utuntur, eas omnino retineri ſancta Synodus uehementer optat. Ne uerò hæc tam ſalubria præcepta quenquam lateant, Ordinarijs omnibus præcepit, ut, cùm primùm potuerint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum parochialibus eccleſijs; idque primo in anno quàm ſæpiſſimè fiat, deinde uerò quoties expedire uiderint. Decernit inſuper, ut huiuſmodi decretum in unaquaque parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

Caput II.

DOCET *experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia; in quibus uel non ſine magno peccato perſeueratur, uel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaq; ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis ſpiritualis impedimento incipiens ſtatuit, ut unus tantum, ſiue uir, ſiue mulier, iuxta ſacrorum canonũ inſtituta, uel ad ſummũ unus, & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant; inter quos, ac baptizatũ ipſum & illius patrẽ, & matrem, nec non inter baptizantẽ, & baptizatũ, baptizatiq; patrẽ, ac matrem tantùm ſpiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequàm ad Baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ab quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, uel quos elegerint, ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant; & eum,*

cap. ſciſcitatur. cũ ſeq. 30. q. 4. Cat. car. 108 10. ca. non plures. de conſec. diſt. 4. & ca. quãuis. de cognat. ſpir. in 6. ca. in Catechiſmo. de conſec. diſt. 4. c. ſuper quibus. c pyſtacium & c. ii. 30. q 3. c. 1. c. ſuper eod. & ferè per totum. de cogn. ſpirit. c. 1. eo. tit. in 6.

& eum, uel eos tantùm ad illum ſuſcipiendum admittat; & in libro eorum nomina deſcribat; doceatq́; eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia ulla excuſari ualeant. Quòd ſi alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant; conſtitutionibus in contrariũ facientibus, non obſtantibus. Si parochi culpa, uel negligentia ſecus factum fuerit; arbitrio ordinarij puniatur. Ea quoque cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusq́; patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis. ca.quamuis. de cogn.ſpir. in 6.

Caput III.

IVSTITIAE publicæ honeſtatis impedimentũ, ubi ſponſalia quacunq; ratione ualida non erunt, ſancta Synodus prorſus tollit: ubi autem ualida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus iam non poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſeruari. Conc. Maguntiacum.c.55.c. 2.30.q.1.c.1.de cogn.ſpiri in 6. ſup.ſeſ.7.can.1. de confirm.

Caput IIII.

PRAETEREA ſancta Synodus, eiſdem, et alijs grauiſſimis de cauſis adducta, impedimentũ, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit, ad eos tantùm, qui in primo, & ſecundo gradu coniungunt, reſtringit; in ulterioribus uerò grãdibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere. c.quædam.cum multis ſeq. 32. q.7. & toto tit. de eo, qui cogn. conſ.uxo.ſuæ.

Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimoniũ contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idq́; in eo multò magis locum habeat, qui non tantùm matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quòd ſi ignoranter c.fin.§.pen. de cland. deſponſ. clem.unica.de conſang.& affi.

 id fece-

id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit; eiſdem ſubijciatur pœnis. Non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, cuius ſalubria præcepta temerè contempſit. Si uerò, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimonijs, uel nulla omnino detur diſpenſatio, uel rarò; idq; ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

c. ſi. de immun. eccl, c. quia fruſtra. de uſu.

Caput VI.

DEcernit ſancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quandiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quòd ſi rapta à raptore ſeparata, & in loco tutò, & libero conſtituta, illum in uirum habere conſenſerit; eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem præbentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumq; dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint; de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptã, ſiue eam uxorem duxerit, ſiue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

c. ſi. de rapt. c. cos. & cap. de puellis. 36. q. 1. Conc. Chalce. cap. 27. Conc. Vormatien. c. 77. Exo. 21. c. 1. de adult.

Caput VII.

MVLTI ſunt qui uagantur & incertas habent ſedes; &, ut improbi ſunt ingenij, prima uxore relicta, aliam, & plerumq; plures, illa uiuente, diuerſis in locis ducunt: cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paternè monet, ne hoc genus hominum uagantium ad matrimonium facilè recipiant: magiſtratus etiam ſeculares hortatur, ut eos

Conc. Colon. par. 7. cap. 45. Tom. 3.

vt eos ſeuerè coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum matrimonijs interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Cap. VIII.

GRAVE peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere; grauiſſimum verò, & in huius magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, vxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum vxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios tam ſolutos, quàm vxoratos, cuiuſcunque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi, poſtquàm ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe; à qua non abſoluantur, donec reipſa admonitioni factæ paruerint. Quòd ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint; contra eos ab Ordinario ſeuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſiue coniugatæ, ſiue ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinarijs publicè uiuunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur; & extra oppidum, vel diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſeculari, eijciantur; alijs pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

infra ſeſ. 25. c. 14. de reforma. Con. Rom. ſub Nic. 1. in fine. Conc. Lateran. ſub Leone 10. ſeſ. 9. de refor. curię. & aliorũ. uer. Concubinarij.

Conc. Tolet. 1. ca. 17. c. is, qui. 34. diſt.

Cõc. Arelaten. 2. cap. 3. c. fraternitatis. 34. diſt. c. ſi concubinæ. de ſent. excom. c. 2. in fin. de cohabit. cler. & mul.

Caput IX.

ITA plerumque temporalium Dominorum, ac magiſtratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcãt, vt viros, et mulieres ſub eorũ iuriſ

ditione degentes, maximè diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cũ maximè nefariũ ſit matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectantur; præcipit Sancta Synodus omnibus, cuiuſcunque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, ne quouis modo directè, uel indirectè ſubditos ſuos, vel quoſcunque alios cogant, quò minus liberè matrimonia contrahent.

e. cum locũ. c. requiſiuit & c. Gemma. de ſponſ. ca. fin. in fi. 31. q. 2. & ca. fi. 32. q. 2. Conc. Pariſien. 1. cap. 6. c. nullos. 36. q. 2.

Caput X.

AB aduentu Domini Noſtri Ieſu Chriſti vſque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum uſque ad octauam Paſchatis incluſiuè, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus præcipit: in alijs verò temporib. nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, vt ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt: ſancta enim res eſt matrimonium, & ſanctè tractandum.

Conc. Laodicen. can. 52. Con. Salegusta dien. cap 3. ca. non oportet. cũ trib. ſeq. 33. q. 4. c. Capellanus de fer. cap. 1. de treu. & pac.

ſup. ſeſs. 22. c. 4. de ſacrifi. miſs. & Cate car. 02. 3. & 94. 38.

Decretum de reformatione.

EADEM ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hęc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Caput I.

de episcopis eli- gendis, et car- dinalibus

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prudenter, ſcienterq́; curandũ eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multò magis elaborandum eſt, ut in electione eius, qui ſupra omnes gra-

dus

dus conſtituitur, non erretur, nam totius familiæ domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vnde, & ſi aliàs ſancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & ſuperiores eccleſias nonnulla utiliter decreuit; hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magnitudine expendatur, nunquam ſatis cautum de eo uideri poſſit. Itaque ſtatuit, vt, cùm primùm eccleſia vacauerit, ſupplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur; atq; à Capitulo per ciuitatem, & diœceſim indicantur; quib. clerus, populusque bonum à Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes verò, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcunque ius, quacunque ratione à Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innouando, hortatur, & monet, ut inprimis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem vtilius poſſe facere, quàm ſi bonos Paſtores, & eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi, quos digniores, & eccleſiæ magis utiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, uel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos ſciant; quæ iuxta ſacros canones, & Tridentinę huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in ſumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate poteſt adhiberi; mandat ſancta Synodus, ut in prouinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præſcribatur quibusque locis, & pro-

ſupra, de refor. ſeſs. 6. cap. 1. ſeſs. 7. cap. 1. & 3. & ſeſs. 22. c. 2.

c. cum in cunctis. & ca. cum nobis olim. de elec. Conc. Lateran. ſub Leone X. de reformatio. Curię in prin. ſeſs. 9. cũ alleg. ſup. ſeſs. 22. de reform. cap. 2.

vincijs propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis facienda forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis vtilis, atque opportuna eſſe videbitur; ita tamen, vt, cùm deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit; ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quàmprimum ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem omnino transmittatur; vt ipſe ſummus Pontifex, plena totius negocij, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, ſi idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, eccleſijs poſſit vtilius prouidere. Omnes verò inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcunque de promouendi qualitatibus, & eccleſiæ ſtatu à quibuſcunque, etiam in Romána Curia habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conciſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur; in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus à iure, & ab hac ſancta Synodo requiſitis præditos; ac certò exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ idoneos eſſe, qui eccleſijs præficiantur: ita vt relatione in vno Conſiſtorio facta, quo maturiùs interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium iudiciũ differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadẽ etiam in creatione ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam ſi Diaconi ſint, exigenda; quod Sanctiſſimus Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus,

S. D. N. PIVS IIII. in Bulla ſuper forma iuramenti profeſſionis fidei.

In dictis locis.

ſup. ſeſſ. 6. & 7. c. 1. de refor. & ſeſſ. 22. c. 1. de reform. & ſeſs. 23. c. 4. de ſacr. ord.

De cardinalibus

bus,

bus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos reperit, aſſumet. Poſtremò eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſariũ, quàm vt Beatiſſimus Romanus Pontifex, quã ſolicitudinem vniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hìc potiſſimum impendat, vt lectiſsimos tantùm ſibi Cardinales aſciſcat, & bonos maximè, atq; idoneos Paſtores ſingulis eccleſijs præficiat, idq; eò magis, quòd ouiũ Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officij immemorũ Paſtorum regimine peribunt, Dominus N. Ieſus Chriſtus de manibus eius ſit requiſiturus.

ſupra ſeſſ.6.c.1. de refor.

Act.20.c.Epheſijs.43.diſt. ſupra ſeſſ.6.de reform.cap. 1.

Caput II.

Prouincialia Concilia, ſic vbi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſsibus, controuerſijs componendis, alijsq; ex ſacris canonibus permiſsis renouentur. Quare Metropolitani per ſe ipſos, ſeu, illis legitimè impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt octauam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciæ non prætermittat Synodum prouinciæ ſua cogere; quò Epiſcopi omnes, & alij, qui de iure, vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, cõuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiã in poſterum accedere inuiti compellantur. Itidẽ Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubijciunt, aliquẽ uicinũ Metropolitanũ ſemel eligant, in cuius Synodo prouinciali cũ alijs intereſſe debeant; & quæ ibi ordinata fuerint,

Conc. Tol.3.c.18. cõcilia.17.diſt.c de concilijs. & c. propter eccleſiaſticas.cum ſeq. 18.diſt.ca.ſicut olim, de accuſ. Conc.Aureliã.3.c.1.Conc.Latera.ſub Leone 10 ſeſſ.10. Syn.Gre.c.18.conc.Nic.c.5.Conc.Antioc.ca.20.

infra ſeſ.24.c.2. de reform.

Concil. Tarracon cap. 8. & Conc. Agaten. c.7 :.& c.ſicut. olim. de acc.c.. annis.cum ſeq. 18.diſt. †Diſt.18 ferè p totam. Concil. Aurelia.5.c.18. Conc.Tarraco. c.7.Con. Cōſt. 6. cap.3.Conc. Aure.3.c 1.c.ſi quis aut . cum ſeq. 18.diſt.

rint,obſeruent, ac obſeruari faciant:in reliquis omnibus eorum exemptio,& priuilegia ſalua, atq; integra maneant. Synodi quoque diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, ceſſante exemptione, intereſſe deberent,nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur;ratione tamen parochialium,aut aliarum ſecularium eccleſiarum,etiam annexarum,debeant ij,qui illarum curam gerunt,quicunq; illi ſint,Synodo intereſſe.Quòd ſi in his tam Metropolitani,quàm Epiſcopi,& alij ſupraſcripti negligentes fuerint,pœnas,ſacris canonibus ſancitas incurrant.

Cap. III.

Conc. Tolet.4. cap.35.

PATRIARCHAE, Primates,Metropolitani, & Epiſcopi propriam diœceſim per ſe ipſos, aut,ſi legitimè impediti fuerint,per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem,ſi quotannis totam propter eius latitudinem,uiſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem,ita tamen,ut tota biennio per ſe,vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare non prætermittant. A' Metropolitanis uerò, etiā poſt plenè viſita tā propriam diœceſim, non viſitentur cathedrales eccleſiæ, neque diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinicali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs eccleſijs,vbi hactenus viſitationem exercere legitimè conſueuerunt,debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſeipſos tantùm ibidem viſitare.Viſitatores etiam,à Capitulo deputandi,ubi Capitulum ius viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopus, uel, eo impedito, eius Viſitator eaſdem eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur; cui ipſi Archidiaconi, uel alij inferiores, uiſitationis factæ infra men-

menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantibus quacunque conſuetudine, etiam immemorabili; atque exemptionibus, priuilegijs quibuſcunque. Viſitationem autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere; bonos mores tueri, prauos corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamq; accendere; cætera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex uiſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ, vt faciliùs, fœliciùsq; ſuccedant, monētur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos uiſitatio ſpectat, ut paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur, ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, viſitationem ipſam abſoluere. Interimque caueant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graues, oneroſi ve ſint; ne ve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro uiſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, præter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcūque ſit, etiam qualitercunque offeratur; accipiant: non obſtante quacunque conſuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderatèque pro temporis tantùm neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui uiſitantur, ſi malint ſoluere, id, quod erat ab ipſis ante ſolui, certa pecunia taxata, conſuetum; an uerò prædicta victualia ſubminiſtrare; ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſterijs, alijs ve piis locis, aut eccleſiis non parochialibus inito, quod illæſum permaneat. In ijs uero locis, ſeu prouincijs, ubi conſuetudo eſt, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam

ca. 1. §. ſanè. de cēſi. in 6. §. Florentinum. 85. diſt.

Conc. Bracarē. 2. cap. 2. Conc. Ticinen. uerſ. ſtatuimus etiā, ne Epiſcopi. c. cauendum. & c. inter cætera. 10. q. 3 & c. cū Apoſtolus. de cenſi.

c. exigit. de cenſi. in 6.

aliud

aliud à Viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiãt; ibi id obſeruetur. Quòd ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit; is præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, alijs etiam pœnis iuxta Conſtitutionem concilij generalis Lugdunenſis, quæ incipit, Exigit; necnon & alijs pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, abſque vlla ſpe veniæ, mulctetur. Patroni verò in ijs, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere; neque viſitationi ornamentorum eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus immiſceant; niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat: ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, et fabricarum redditus in uſus eccleſie neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

c. exigit. de cẽſi. in 6.

ſup. ſeſs. 22. c. 9. de refor. & c. 1. 10. q. 3.

Caput IIII.

PRAEDICATIONIS *munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiẽs ſancta Synodus, quò frequentiùs poſſit ad fidelium ſalutem exerceri, canones, aliàs ſuper hoc editos, ſub fæl. rec. Paulo III, aptiùs præſentium temporum vſui accommodando, mandat, ut in eccleſia ſua ipſi per ſe, aut, ſi legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument; in alijs autem eccleſiis per Parochos, ſiue, ijs impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas præſtare vel tenentur, uel ſolent, deputandos in ciuitate, aut in quacunque parte diœceſis, cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem Ieiuniorum Quadrageſimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas, diuinamque legem annuncient; & aliàs, quotieſcumque id oppor-*

Conc. Cartha. 4 c. 20. Concil. Rhimen. c. 14. cap. Epiſcopus nullam rei. 88. diſt. ſupra ſeſs. 5. de refor. c. 2.

Conc. Arelatẽ. cap. 10. Concil. Cateranen. ſub Inn. 3. c. 10. c. inter cæ tera. de of. ord. Conc. Maguntiacum. ca. 25.

opportunè fieri poſſe iudicauerint. Moneatq; Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquenq; parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commodè id fieri poteſt, ad audiendum uerbum Dei. Nullus autem ſecularis, ſiue regularis, etiam in eccleſijs ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & alijs feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochijs fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos ſpectabit, doceri curabunt; &, ſi opus ſit, etiam per cenſuras eccleſiaſticas compellent: nõ obſtantibus priuilegijs, & conſuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Syn. Gre. c. 45. cap. non liceat. 92. diſt c excõmunicamus. §. quia uerò. de hæret. ſup. ſeſſ. 5. ca. 2. de reform.

d. ſeſſ. 5. cap. 2. de reform.

Caput V.

CAVSAE criminales grauiores contra Epiſcopos, etiam hæreſis (quod abſit) quæ depoſitione, aut priuatione dignæ ſunt, ab ipſo tantum ſummo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quòd ſi eiuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſariò extra Romanam Curiam ſit committenda; nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, à Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc uerò commiſſio & ſpecialis ſit, & manu ipſius ſanctiſſimi Pontificis ſignata; nec unquam plus his tribuat, quàm ut ſolam facti inſtructionem ſumant, proceſſumq; conficiant; quem ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant, reſeruata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiua. Cætera aliàs ſub fœlic. rec. Iulio III. ſuper his decreta, necnon & conſtitutio ſub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter, & quando: quam ſancta Synodus in præſenti innouat, ab omnibus obſeruetur. Minores uerò criminales cauſæ Epiſcoporum in Concilio tantùm prouinciali cognoſcan-

c. ad abolendã. & c. excommunicamus. §. dãnati uerò. de hæret. & c. quo iure. 8. diſt.

ſupra ſeſſ. 13. de refor. cap. 6.

extra, de accuſ. cap. qualiter, & quando.

ſcantur, et terminentur, uel à deputandis per Concilium prouinciale.

Caput VI.

c. miror. & cap. cõtumaces. 50. diſt. c. erga. j. q. j. c. at ſi clerici. de iud. & c. nuper. de ſent. excom. c. Sacro. de ſent. excom.

LICEAT Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio uoluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentioſum, diſpenſare; & in quibuſcunq; caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, delinquentes quoſcunq; ſibi ſubditos; in diœceſi ſua per ſeipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſoluere, impoſita pœnitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantùm, non eorum Vicarijs, ſit permiſſum.

Caput VII.

Cate. car. 32. infra ſeſ. 8. in princip. ſup. ſeſs. 22. de ſacrificio Miſsæ. c. 8.

VT fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atq; animi deuotione accedat; præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolùm, cùm hæc per ſeipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum uim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent, ſed etiam idem à ſingulis Parochis piè, prudenterq́ue, etiam lingua uernacula, ſi opus ſit, & cõmodè fieri poterit, ſeruari ſtudeant, iuxta formam à ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramẽtis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter uerti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut diuinorum celebrationem ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem uernacula lingua ſingulis diebus feſtis, uel ſolemnibus explanent; eademq́; in omnium cordibus, poſt poſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Caput

Caput VIII.

APOSTOLVS monet, publicè peccantes palàm eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotosque fuiſſe, non ſit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiã publicè iniungi oportet; ut quos exemplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet uitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralibus eccleſijs, ubi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proximè uacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur; qui Magiſter ſit, uel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, uel iure canonico, & annorum quadraginta, ſeu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

1. Tim. 5. ca. ſed illud 45. diſt. c. ſi peccauerit. uer. ergo. 2. q. 1.

ca. pœnitentes. & ca. in capite. cũ ſeq. 50. diſt.

Caput IX.

QVAE aliàs ſub fœl. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IIII. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, uiſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in ijs eccleſijs ſecularibus obſeruentur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur; ut ab Epiſcopo, cuius cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegato, uiſitentur: non obſtantibus priuilegijs, & conſuetudinibus quibuſcunque, etiam immemorabilibus.

ſupra ſeſſ. 6. de refor. cap. 4. & ſeſſ. 7. de refor. ca. 8. & ſeſſ. 21. de reform. c. 8.

Caput

Caput X.

EPISCOPI, ut aptiùs, quem regunt, populũ poſſint in officio, atq; obedientia continere; in omnibus ijs, quæ ad uiſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, ius, & poteſtatem habeant, etiam tanquàm Apoſtolicæ Sedis deligati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac diœceſis ſuæ utilitate neceſſaria uidebuntur. Nec in his, ubi de uiſitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediat, aut ſuſpendat.

Sup. ſeſſ. 22. de refor. c. 1. & ſeſſ. 23. de refor. c. j.

Caput XI.

Sup. ſeſſ. 6. ca. 3.

QVONIAM priuilegia, & exemptiones, quæ uarijs titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris uitæ præbere cognoſcuntur; decernit ſancta Synodus, ut, ſi quando iuſtis, grauibus, & ferè neceſſarijs ſuadentibus cauſis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiuſmodi in Romana Curia, uel extra inſignibus decorandos eſſe placuerit; necnõ alios, cuicunq; monaſterio oblatos, uel quocunq; modo addictos, aut ſub nomine ſeruẽtium militijs, ſeu monaſterijs, hoſpitalibus, collegijs, aut quocunq; alio titulo aſſumi; nihil ex ijs priuilegijs detractum eſſe ordinarijs intelligatur; quò minus ij, quibus ea iã conceſſa ſunt, uel in poſterum concedi contigerit, ipſis ordinarijs tanquàm Apoſtolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta Conſtitutionem In-

nocentij

nocentij III. quę incipit, Cum Capella Subiecti exiſtãt; exceptis tamen ijs, qui prędictis locis, aut militijs actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubq́; eorum obedientia uiuunt; ſiue ijs, qui legitimè, & ſecundùm regulam earundem militiarum profeſsionem fecerint, de qua ordinario conſtare debeat: non obſtantibus priuilegijs quibuſcunque, etiam religionis Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quę uerò priuilegia reſidẽtibus in Curia Romana, uigore Eugenianę Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent; ea in ijs, qui beneficia eccleſiaſtica obtinent, ratione prędictorum beneficiorum minimè intelligantur, ſed Ordinarij iuriſdictioni ſubiecti permaneant: non obſtantibus quibuſcunq; inhibitionibus.

c.cũ capella. extra. de priuileg.

c.diuina. de priuil. in extrauag. comm.

Caput XII.

CVM dignitates, in eccleſijs pręſertim cathedralibus, ad conſeruandam, augendamq́; eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ, ut, qui eas obtinerẽt, pietate pręcellerent, alijsq́; exemplo eſſent, atq; Epiſcopos opera, & officio iuuarent: meritò, qui ad eas uocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcunq;, quibus animarum cura ſubeſt, promoueatur, niſi qui ſaltem XXV. *ſuæ ætatis annum attigerit, & in Clericali Ordine uerſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate cõmendetur, iuxta Conſtitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit, Cum in cunctis. Archidiaconi ẽt, qui oculi dicũtur Epiſcopi, ſint in omnibus eccleſijs, ubi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure canonico. Ad cæteras aũt dignitates, uel perſonatus, quib. animarũ cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, &* XXII. *annis non minores aſciſcantur.*

c. licet canon. cũ ſeq. de elec. in 6.

* ſup. ſeſ. 6. c. 1. de reform

c. cũ in cunctis. de elect. cle. 1. epiſt. 1. ad Iacobum & epiſt. 3. Anacletus epiſtol. 1. c. Diaconi. 93. diſt. & c. ad hæc. de off. Archid.

O Prouiſi

Prouiſi etiam de beneficijs quibuſcunque, curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ poſſeſſionis ad minus intra duos menſes in manibus ipſius Epiſcopi, uel, eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu officiali orthodoxæ ſuæ fidei publicam facere profeſſionem, & in Romanæ Eccleſiæ obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus in eccleſijs cathedralibus non ſolùm coram Epiſcopo, ſeu eius Officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes prouiſi, ut ſuprà fructus non faciant ſuos; nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut infra tempus à iure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum, initiari ualeat. In omnibus uerò eccleſijs cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem presbyteri, Diaconatus, uel Subdiaconatus. Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout uiderit expedire, quibus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat; ita tamen, ut dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint; cæteri uerò Diaconi, aut Subdiaconi; ubi uerò conſuetudo laudabilior habet, ut plures, uel omnes ſint Presbyteri, omnino obſeruetur. Hortatur etiam ſancta Synodus, ut in prouincijs, ubi id commodè fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars canonicatuum in cathedralibus eccleſijs, & collegiatis inſignibus conferantur tantùm Magiſtris, uel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure canonico. Præterea obtinentibus in eiſdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat uigore cuiuslibet ſtatuti, aut cõſuetudinis,

Infra in bulla S. D. N. Pij IIII. ſuper forma iuramenti profeſſionis fidei.

extra de ſumm. Trin. & fi. cath. per tot.

ca. licèt canon. & c. cum ex eo. de elec. in 6. ſupra ſeſſ. 7. de refor. cap. 12 c. 3. cũ ſeq. extra de ætа. & quali.

c. in eccleſia. extra de conſtit.

Supra ſeſſ. 23. de

tudinis ultra tres menſes ab eiſdem eccleſijs quolibet anno abeſſe; ſaluis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſeruitij tempus requirunt: alioquin primo anno priuetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ facit ſuos: quòd ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: creſcente uerò contumacia, contra eos iuxta ſacrorum canonum conſtitutiones procedatur. Diſtributiones uerò, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis colluſione, aut amiſsione excluſa, his careãt, iuxta Bonifacij VIII. *decretum, quod incipit, Conſuetudinem: quod ſancta Synodus in uſum reuocat; non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes uerò diuina per ſe, & non per ſubſtitutos compellantur obire officia: & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire, atque in choro ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis* DEI *nomen reuerenter, diſtinctè, deuotéque laudare. Veſtitu inſuper decẽti tam in Eccleſia, quàm extra aſsiduè utantur; ab illicitiſque uenationibus, aucupijs, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineant; atque ea morum integritate polleant, ut meritò Eccleſiæ Senatus dici poſsit. Cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant, deq; congrua in his canendi, ſeu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, ſimulq; de omnibus eccleſiæ miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi qua huiuſmodi; Synodus prouincialis, pro cuiuſq; prouinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præſcribet. Interea uerò Epiſcopus non minus, quàm cum duobus Canonicis, quorum unus ab Epiſcopo, alter à Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire uidebuntur, poterit prouidere.*

reform.ca.1.

ſupra ſeſſ.6.c.1. de reform. c.1. de cler. non reſid. in 6. c.licet. & c. extirpandæ. §. qui uerò. de præb. c. quia nonnulli. de cler. non reſid.

Conc. Turon. c.8. Conc. Agathen. can. 55. q incipit. Epiſcopis. c. Epiſcopũ. 34 diſt. toto tit. de ui. & honeſt. cler. extra. in 6. & in clem.

Caput XIII.

ſupra ſeſſ. 7. de refor. cap. 6. & 7. & ſeſſ. 14. de reform. cap. 9 & infra cap. 15.

QVONIAM pleræq; cathedrales eccleſiæ tã tenuis redditus ſunt, & anguſtæ, ut Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeant, neq; eccleſiarũ neceſſitati ſufficiant; examinet Conciliũ prouinciale, uocatis iis, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque inuicem unire, uel nouis prouentibus augere expediat; confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad ſummum Romanum Pontificem mittat; quibus inſtructus ſummus Pontifex ex prudentia ſua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem uniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim uerò, donec prædicta effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis, qui fructuum ſubuentione pro diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & præbendæ, nec monaſteria, in quibus uiget regularis obſeruantia, uel quæ Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, à ſummo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam eccleſiis, quarũ fructus æquè adeò exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum unionem, nõ tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, uel decimarum aſſignatione, aut per parochianorum ſymbola, ac collectas, aut qua commodiori ei uidebitur ratione tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus uerò quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis, eccleſiæ parochiales monaſteriis quibuſcunque, aut abbatiis, ſeu dignitatibus, ſiue præbendis eccleſiæ cathedralis, uel collegiatæ, ſiue aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiisve non uniantur: & quæ unitæ ſunt, reuideantur ab Ordinariis,

c. unio. 10. q. 3. ca. & temporis. cu ſeq. 16. q. 1.

rijs,

rijs, iuxta aliàs decretum in eadem Synodo, ſub fœl. rec. Paulo III. *quod etiam in unitis ab eo tempore citra æquè obſeruetur: non obſtantibus in ijs quibuſcunque verborum formis, quæ hîc pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum omnes hæ cathedrales eccleſiæ, quarum redditus ſummam ducatorum millæ, & parochiales, quæ ſummam ducatorum centum ſecundùm uerum annuum ualorem non excedunt, nullis penſionib. aut reſeruationibus fructuum grauentur. In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, ubi parochiales eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcuæ petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis pro tutiori animarum commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriaſque parochias, vnicuiq; ſuum perpetuũ peculiaremq; Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & à quo ſolo licitè Sacramẽta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemq; in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ ſunt parochiales, quàm primùm fieri curent; non obſtantibus quibuſcunq; priuilegijs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.*

ſupra ſeſſ. 7. de refor. ca. 6.

c. eccleſias. 13. q. 1. c. paſtoralis. de iis, quæ fiũt à prælat.

c. 1. 13. q. 1 cap. plures. 16. q. 1. c. 1. de Paro. h. & infra ſeſſ. 14. de refor. c. 9.

Caput XIIII.

IN *pluribus eccleſijs, tam cathedralibus, quàm collegiatis, & parochialibus ex earum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, uel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionẽ alicuius cathedralis eccleſiæ, vel beneficij, canonicatuum, aut præbendarum, uel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ cõditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationes vc illicitæ, aut etiam, quæ in*

aliquibus eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponã-tur: hæc cùm ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, vt, quæcunque huiuſmodi in vſus pios non conuertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant; ipſique diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue cõſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantùm, quas ut laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, ut

1.q.1. ferè per totam. Concil. Tolet. 8.can.3. c.cum ſuper. de confeſ. toto ferè tit. de ſimo. extra.

prauas, ac ſcandaloſas, reÿciant, & aboleant. Eos uerò, qui aduerſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quauis ratione commiſerint, pœnis, contra ſimoniacos editis ſacris canonibus, & varÿs ſummorum Pontificum conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica authoritate confirmatis: de quarum ſurreptione, obreptione, & intentionis defectu Epiſcopus, tanquã Apoſtolicæ Sedis delegatus cognoſcere poſſit.

Caput XV.

Supra ca. 13.

IN eccleſiis cathedralibus, & collegiatis inſignib. vbi frequẽtes, adeoq; tenues ſunt præbendæ ſimul cum diſtributionib. quotidianis, ut ſuſtinendo decenti Canonicorũ gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant; licet Epiſcopis cum conſenſu Capituli vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, ÿs vnire; vel, ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex ÿs ſuppreſſis, cũ patronorum conſenſu, ſi de iure patronatus laicorum ſint, quarũ fructus, & prouẽtus reliquarũ præbendarũ diſtributionib. quotidianis applicent, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, vt tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati eccleſiæ commodè valeant reſpondere: non obſtantibus quibuſcunq;

c. In eccleſia. extra. de inſtit.

con-

conſtitutionibus, & priuilegijs, aut quacunq; reſeruatione generali, vel ſpeciali, aut affectione: neq; prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcunque prouiſionibus, etiam uigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Caput XVI.

C*apitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, uel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum eccleſiaſticarum, & prouentuum curam gerant; quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint redditurí. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, uel exiſtentem confirmare omnino teneatur; qui ſaltem in iure canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq;, ut præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit cōſtituere. Epiſcopus verò ad eandem eccleſiam vacantem promotus ex ijs, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Oeconomo, Vicario, & alijs quibuſcunque officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locum conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationē exigat officiorū iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcunq; eorū muneris; poſſitq; eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint; etiam ſi prædicti officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo*

Conc. Chalcedo. actione 16. c.25. in fi. Cōc. Vormatien. ca. 76. cap. non liceat, 12. q. 2.

c. non liceat in 2. 12. q. 2. & ca. fin. de ſupplen negl. præl. in 6.

teneantur Capitulum de ſcripturis, ad eccleſiam pertinẽtibus, ſi quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

> e. unic. §. ſed & hoc. 10. q. 3. ca. quia in tãtum. c. ad hæc. & ca. cum non ignores. de præben. cum allega. ſupra ſeſs. 7. de reformat. cap. 2. c. referente. & c. de multa. de præb. 21. q. 1. per totam. cap. quia nonnulli. de cler. non reſid. c. eam te decet. de ætat. & qual.

CVM eccleſiaſticus ordo peruertatur, quando unus plurium officia occupat clericorum; ſanctè ſacris canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus eccleſiis conſcribi: verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu ſe ipſos, non Deum, decipientes, ea, quæ bene conſtituta ſunt uariis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt: ſancta Synodus debitam regendis eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcunque perſonis, quocunque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſeruari; ſtatuit, ut in poſterum unum tantum beneficium eccleſiaſticum ſingulis conferatur. Quòd quidem ſi ad uitam eius, cui conferetur, honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat; liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modò ad cathedrales eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſecularia, quàm regularia quæcunque, etiam commendata pertineant, cuiuſcunque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi verò, qui in præſenti plures parochiales eccleſias, aut unam cathedralem, & aliam parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuſcunque diſpenſationibus, ac unionibus ad uitam non obſtantibus, una tantum parochiali, vel ſola cathedrali retenta, aliàs parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tam parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo iure vacare cenſeantur, tanquàm vacantia liberè aliis idoneis conferantur; nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia fructus poſt dictum tempus retineant. Optat

> ſupra ſeſs. 7. de refor. ca. 4.

> ca. execrabilis. §. qui verò. in extrauagan. comm. titu. de præb.

autem ſancta Synodus, ut reſignantium neceſſitatib. commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici uidebitur, prouideatur.

Caput XVIII.

EXPEDIT maximè animarum ſaluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari: id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit ſancta Synodus, ut, cum parochialis eccleſiæ uacatio, etiam ſi cura Eccleſiæ, uel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures adminiſtretur; etiam in eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus vni, uel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, uel reſignationem, ĕt in Curia, ſeu aliter quocunq; contigerit, etiam ſi ipſa parochialis eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, uel ſpecialiter, ĕt uigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatum, uel Capitulorum: debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis eccleſiæ, (ſi opus fuerit) idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere; qui onera ipſius eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Epiſcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, uel aliud tempus, ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, ut poſſit poſteà de cuiuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more uidebitur magis expedire, per edictum etiam publicū uocentur, qui uolent examinari.

Tran-

Transſactio conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſiue, eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinatoribus non paucioribus, quàm tribus; quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, uel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel eius Vicario ad minus ſex proponantur; qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Adueniente que vacatione cuiuslibet eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos malue rit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint uerò hi examinatores Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure canonico, uel alij Clerici, ſeu Regulares etiam ex ordine Mendicantium, aut etiam ſeculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad ſancta Dei Euangelia ſe, quacunque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executoros. Caueantque, ne quidquam prorſus occaſione huius examinis nec antè, nec poſt accipiant; alioqui ſimoniæ vitium tam ipſi, quàm alij dantes incurrant; à qua abſolui nequeant, niſi dimiſſis beneficijs, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant; & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non ſolùm coram Deo ſed etiam in Synodo prouinciali (ſi opus erit) rationem reddere teneantur; à qua ſi quid contra officium eos feciſſe, compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri poſſint. Peracto deinde examine renuncientur, quotcunque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs reb. ad vacantem eccleſiam gubernandam opportunis: ex hisq; Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit; atque illi, & non alteri, collatio eccleſiæ ab eo

Infra ſeſſ. ul. de refor. c. 9.

ca. quando. 24. diſt. ſup. ſeſ. 21. cap. 1. de refor.

fiat,

ſiat, ad quem ſpectabit eam conferre. Si verò iuris patronatus eccleſiaſtici erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non alium pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatus. Cùm verò inſtitutio ab alio, quàm ab Epiſcopo erit facienda, tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem; quem patronus ei preſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quòd ſi ius patronatus laicorum fuerit; debeat qui à patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſuprà, examini, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibuſque ſuprà dictis caſibus non cuiquam alteri, quàm uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupra dictam regulam, de eccleſia prouideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quò minus executionem habeat, ulla deuolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam, ſiue eiſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita impediat, aut ſuſpendat; alioquin Vicarius, quem eccleſiæ uacanti anteà Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, vel forſan poſtea deputabit, ab eius eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amouetur, donec aut, eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut ſuprà, ſit prouiſum: aliàs prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formam factæ, ſurreptitiæ eſſe cenſeantur: non obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectionibus, nouis prouiſionibus, indultis conceſſis quibuſcunq; Vniuerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & alijs impedimentis quibuſcunque. Si tamen adeò exigui redditus dictæ parochialis fuerint, ut totius huius examinationis operam

sup. ſeſs. 14. ca. 13. de refor.

sup. ſeſſ. 14. cap. 13. de reforma. c. illud. & c. relatum. de iur. patron.

non ferant; aut nemo ſit, qui ſe examini quærant ſubijcere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari: poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſuprà, ſeruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittenda ve eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

Decernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuerſitatibus Senatib. & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, uel alio quouis colore concedi; nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas eccleſias, uel monaſteria alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

c.2. de conceſ. præb. & ca. deteſtanda. eod. tit. in 6.

Caput XX.

CAVSAE omnes, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoſcantur, atque omnino ſaltem infra biennium à die motæ litis terminentur; alioquin pòſt id ſpatium liberum ſit partibus, uel alteri illarum iudices ſuperiores, aliàs tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quàm primùm terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcunque

c.1. ex. de foro comp.

infra ſeſſ. ult. de refor. c. 10. in fi.

cunque recipiantur; eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi à definitiua, uel à definitiuæ uim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeant. Ab his excipiantur cauſæ, quæ iuxta canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ; uel quas ex urgenti, rationabilique cauſa iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut auocare. Ad hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferriorum iudicio, etiam uiſitando, ſed Epiſcopi tantũ examini, & iuri dictioni relinquantur; etiamſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanũ, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacunque inſtantia pendeat: coram quo, ſi pars uerè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis uelit ſubminiſtrare. Legati quoq; etiam de latere, Nuncij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarumcunque facultatum uigore non ſolùm Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem ijs præripere, aut turbare non præſumant; ſed nec etiam contra Clericos, aliasve perſonas eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant: aliàs eorum proceſſus, ordinationesve nullius momenti ſint, atq; ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneantur. Præterea, ſi quis in caſibus à iure permiſſis appellauerit; aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit; ſeu aliàs ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expenſis ſuis transferre, eodem Epiſcopo prius admoni-

c. rec licuit. 17. diſt. c. maiores. de bap. Vigilius Papa in epiſt. ad Eutherum. in fi. & Pelagius. 2. in 1. epiſt. circa fi. cum ſimil.

c. de appellatio nib. de appell. fere per tot. & ca. ſignificauerunt. cũ ſeq. de teſt. & atteſt. cum ſim.

to,

to,ut,ſi quid ei pro cauſæ inſtructione uidebitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quòd ſi appellatus com pareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt expenſas,pro portione ſua,ſi illis uti uoluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, ut ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipſam actorum copiam teneatur Notarius,congrua mer cede accepta,appellanti quantò citius, & ad minus intra menſem exhibere. Qui Notarius ſi in differenda exhibitione fraudem fecerit; ab officij adminiſtratione, arbitrio Ordinarij ſuſpendatur;& ad dupli pœnã,quanti ea lis fuerit,inter appellantem, & pauperes loci diſtribuendam,compellatur. Iudex uerò, ſi & ipſe impedimenti huius conſcius,particepsve fuerit, alitervе obſtiterit,ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur;ad eandem dupli pœnam,prout ſuprà,teneatur: non obſtantibus,quo ad omnia ſupraſcripta,priuilegijs, indultis, concordijs, quæ ſuos tantùm teneant authores, & alijs quibuſcunque conſuetudinibus.

Caput XXI.

CVPIENS ſancta Synodus,ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur,uerba illa,poſita in decreto,publicato Seſsione prima,ſub Beatiſsimo Domino noſtro, Pio Supra ſeſſ. 17. *Quarto,uidelicet: Quæ proponentibus Legatis,ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas,deprauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ ueram,& Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi ſanctæ ſynodo uidebuntur: explicando declarat, mentis ſuæ non fuiſſe, ut ex prædictis uer-*

bis

bis ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs ulla ex parte immutaretur; neque noui quidquam, præter id, quod à ſacris canonibus, uel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, uel detraheretur.

Indictio futuræ Seſsionis.

INSVPER *Eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria quinta poſt Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona menſis Decembris, proximè uenturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreuiandi: in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deque alijs, ad eam pertinentibus. Si uerò opportunũ uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponentur.*

Abbreuiata eſt dies Seſsionis.

SESSIO XXV. QVAE EST NONA, ET VLTIMA.

SVB PIO IIII. PONT. MAX. COEPTA DIE III. ABSOLVTA DIE QVARTA DECEMB. M D L X I I I.

Decretum de Purgatorio.

Ioan. 14. 15. 16. & 20. Cat. cart. 338. 38. ſup. ſeſ. 22. de Sac. miſ. in princ.

ſup. ſeſ. 22. ca. 2. & can. 3. Conc. Senon. dec. 12. cap. qualis. cum ſeq. diſt. 25. 2. Maca. 12. Heb. 1. c. non æſtimemus. & cap. pro obeuntib. 13. q. 2. Mat 12. Lu. 3. c fin. de pœnit. diſt. 7.

Catech. Ro. de Sacra. Euchar. pag. 146. lin. 12 cap. quieſcamus. diſt. 43. c. 1. de ren. in 6. Ro. 12. Act. 1.

CVM catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris literis, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Concilijs, & nouiſſimè in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe; animasq́ue ibi detentas, fidelium ſuffragijs, potiſſimum uero acceptabili altaris ſacrificio iuuari; præcepit ſancta Synodus Epiſcopis, ut ſanam de Purgatorio doctrinam, à ſanctis Patribus, & ſacris Concilijs traditam, à Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeant. Apud rudem uerò plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, quęq́ue ad ędificationem non faciunt, & ex quibus plerunque nulla fit pietatis acceſſio, à popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, uel quę ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea uerò, quę ad curioſitatem quandam, aut ſuperſtitionem ſpectant, uel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant.

Curent autem Epiſcopi, ut fidelium uiuorum ſuffragia, Miſſarũ ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynę, aliaq́; pietatis opera, quę à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri conſueuerunt, ſecundùm Eccleſię inſtituta piè, & deuotè fiant; & quę pro illis ex teſtatorum fundationibus, uel alia ratione debentur, non perfunctoriè, ſed à ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & alijs, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accuratè perſoluantur.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus.

MANDAT *ſancta Synodus omnibus Epiſcopis, & ceteris docendi munus, curamq́; ſuſtinentibus, ut iuxta Catholicæ, & Apoſtolicę Eccleſiæ uſum* Conc. Senon. dec. 13. cũ ſeq.
à primæuis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumq́ue Patrum conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſsione, Conc. Conſt. ſ. act. 1.
inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominib. Deo offerre; bonum, atq; utile eſſe ſuppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorum orationes, opem, auxiliumq́; confugere: illos uerò, qui negant Sanctos, ęterna fœlicitate in cœlo fruentes, inuocandos eſſe; aut qui aſſerunt, uel illos pro hominibus non orare, uel eorum, ut pſal. 109. Cate. car. 8 1.5.
pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idololatriam; uel pugnare cum uerbo Dei, aduerſariq́; honori unius mediatoris Dei, & hominum, Ieſu Chriſti; uel ſtultum eſſe, in cœlo regnantibus uoce, uel mente ſupplicare; impiè ſentire. Sanctorum quoq; martyrum, & aliorum cum Chriſto uiuentiũ ſancta corpora, quę uiua membra Cate. car. 138. 14. & ſupra ſeſſ. 5. de pecca origi. ad Heb 8.9. & 12.1. Tim. 2. Leo. Pa. epiſt. 5.

e.2.& epiſt. 69. c.multiplex. de pœn.diſt.j.c.cũ ad uerum. 96. diſt.ca. quoniã. diſt. 10.ca. cum Marthæ. uer.cæterum. de cele. miſ.
ſupra ſeſſ.22.c. 5.de ſac.miſſ. 1. Cor. 6.
Conc.Nicæn.2. per tot. Cõc. generale. 8.can. 8.

fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam uitam ſuſcitanda, & glorificanda, à fidelibus ueneranda eſſe: per quę multa beneficia à Deo hominibus præſtantur: ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquijs venerationem, atq; honorem non deberi; vel eas, aliaq; ſacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porrò Chriſti, Dei paræ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſq; debitum honorem, & uenerationem impertiẽdam; non quòd credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quam ſint colendæ; vel quòd ab eis ſit aliquid petendum; uel quòd fiducia in imaginibus ſit figenda; ueluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant: ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illa repræſentant: ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus; & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, ueneremur, id quod Conciliorum, præſertim uerò ſecundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

Cõc. Nicæn. 2. actio. 3. & 4.

Conc. Nicæn. act.2.4. circa fi. 5.& 6.

Illud uerò diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, uel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & aſſiduè recolendis; tum uerò ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructuum percipi; non ſolùm quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fideliũ ſubijciuntur; ut pro ijs Deo gratias

tias agant; ad Sanctorumque imitationem uitam, moresque ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum DEVM, *& ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri ſancta Synodus uehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quòd ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cùm id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porrò ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarũ veneratione, & imaginum ſacro vſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur; omnis deniq; laſciuia vitetur, ita vt procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad comeſſationes, atque ebrietates non abutantur; quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpoſterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilq; inhoneſtum appareat, cùm domum Dei deceat ſanctitudo.* inf. in dec. de indulgen. & ſup. ſeſs. 22. c. 9. de refor c. 2. extra, de rel. & ven. ſanct. Pſal. 92.

Hæc ut fideliùs obſeruentur, ſtatuit, ſancta Synodus, nemini licere ullo in loco, uel eccleſia, etiam quomodolibet exempta, ullam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiã admittenda eſſe noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo: qui ſimulatque de iis aliquid compertũ habuerit, adhibitis in conſilium Theologis, & alijs pijs uiris, ea c. Decet. de immu. eccle. in 6. c. 1. & 2. extra. de reliq. & ven. ſanct. Cõc. Lat. ſub Inn. 3. c. 62.

faciat, quæ ueritati, & pietati conſentanea iudicauerit. Quòd ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus, uel omnino aliqua de ijs rebus grauior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequàm controuerſiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio prouinciali ſententiam expectet; ita tamen, ut nihil, inconſulto ſanctiſſimo Romano Pontifice, nouum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

EADEM ſacroſancta Synodus, reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

QVONIAM non ignorat ſancta Synodus, quantum ex monaſterijs piè inſtitutis, & rectè adminiſtratis, in Eccleſia Dei ſplendoris, atque utilitatis oriatur; neceſſarium eſſe cenſuit, quò faciliùs, ac maturiùs, ubi collapſa eſt, uetus, & Regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantiùs, ubi conſeruata eſt, perſeueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam uiri, quàm mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum uitam inſtituant, & componant; atque in primis, quæ ad ſuæ profeſsionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & ueſtitum conſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quàm in eorum uiſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cùm compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis uitæ pertinent, relaxari: ſi enim illa, quæ

[Margin: clem. exiui. §. cum igitur. in primis. de uerb. ſign.]

[Margin: c. cum ad monaſterium. in ſ. de ſtat. mona.]

baſes

baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exactè non fuerint conſeruata; totum corruat ædificium, neceſſe eſt. ca. cum Paulus. 1. q. 1.

Caput II.

NEmini igitur Regularium tam uirorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine conuentus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, cōuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiã ad uſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum monaſteriorũ, ſeu conuentuum ad ſolos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quòd ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua uoce priuatus ſit; atq; etiam iuxta ſuæ Regulæ, & Ordinis conſtitutiones puniatur. c. 1. & c. cum ad monaſterium. de ſta. regul.

Cap. III.

CONCEDIT ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus tam uirorum, quàm mulierũ, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſci, Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obſeruantia uocantur, etiam quibus aut ex conſtitutionib: ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſsidere liceat. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſtolica ſimilia bona poſsidere permiſsũ erat, ca. exijt, qui ſeminat. §. porrò. de uer. ſig. in 6.

eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decer nit. In prædictis autem monaſterijs, & domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, uel non poſſidentibus, is tantùm numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, uel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari: nec de cætero ſimilia loca erigantur, ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi, erigenda ſunt, licẽtia prius obtenta.

Concil. Arelaten. ca. 8. Conc. Maguntiacum. cap. 19. cap. 1. & ca. authoritate. de inſtit. c. quoniam, ut ait. de ui. & hon. cler. c. uni. §. ſanè ut hoc. de ſta. regul. in 6.

Caput IIII.

PRohibet ſancta Synodus, ne quis regularis ſine ſui ſuperioris licentia prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pijs operis prætextu ſubijciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuſcunq; perſonæ, ſeu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs ſuper ijs obtenta, ſuffragetur. Quòd ſi contra fecerit, tanquàm inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, inſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cã ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantùm habitent; alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

c. quanto. de off. ord. Clem. ne in agro. §. quia verò. de ſtatu. mon.

Caput V.

BONIFACII Octaui conſtitutionẽ, quæ incipit; Periculoſo: renouans ſancta Synodus, uniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & in terminationem maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſura Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligẽter reſtitui, & vbi inuiolata eſt,

c. periculoſo. de ſta. mon. in 6.

con-

conſeruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus magiſtratibus ſecularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire à monaſterio, etiam ad breue tempus, quocunque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcunque, & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterij nemini liceat, quibuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantùm Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alius vllo modo poſſit, etiam vigore cuiuſcunque facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachij ſecularis. Impedientes verò, vel non obedientes per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Conc. Cabilonen. cap. 57. 62. & 63.

Conc. Matiſconen. 1. capitu. 2 Cõc. Arelaten. ca. 7.

cap. definimus. 18. q. 2. c. periculoſo. de ſtat. mon. in 6.

Caput VI.

In electione Superiorum quorumcunque, Abbatum temporalium, & aliorũ officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarũ, quò

omnia rectè, & ſine vlla fraude fiant, in primis ſancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per uota ſecreta; ita vt ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunque Titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere; aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si verò contra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit; & is, qui ad hūc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia Officia, in religione obtinēda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeantur, &, ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquàm ſurreptitiæ habeantur.

Caput VII.

Conc. Carthag. 3. Cōc. Agath. cap. 19. cap. ſanctimoniales. 20. q. 1.

ABBATISSA, & Prioriſſa, & quocunque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligetur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſsionem laudabiliter vixerit. Quòd ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio, ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſsit. Si hoc etiam

c. indemnitatibus. de ele. in 6.

incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur; ex ijs, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimū exceſſerint, & quinq; ſaltem annis poſt profeſsionem

Cōc. Agathen. cap. 57. Conc. Epaun. cap. 9. c. ult. 20. q. ult. ca. unum. 21 q. 1. Conc. Cabilonen. c. 12.

rectè vixerint, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus verò monaſterijs nulla præficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura quocunque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex menſes cetera reſignare. Poſt id verò tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is verò, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior clauſtra monaſterij non ingrediatur; ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat;

vel

vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

M*ONASTERIA omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac directione regi conſueuerunt; teneantur infra annum à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregatione redigere, iuxta formam conſtitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quæ incipit, In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quòd ſi in his neglientes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegato, eos prędictis cauſis conuocare. Quòd ſi infra limites vnius prouinciæ non ſit ſufficiens talium monaſteriorum numerus ad erigendam congregationem; poſsint duarum, vel trium prouinciarum monaſteria vnam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eandem habeant authoritatem in ſuę congregationis monaſteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus; teneanturq́; ſuæ congregationis monaſteria frequenter uiſitare; & illorum reformationi incumbere; & ea obſeruare, quæ in ſacris canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quòd ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatis ſubdantur.*

c. in ſingulis. de ſta. mon.

tot. tit. de ſta. reg. extra, in 6. & in Clem. ca. exiui. de verb. ſig. & ca. extra, eo. tit. in 6.

CA-

non ferant; aut nemo ſit, qui ſe examini quærant ſubijcere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari: poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſuprà, ſeruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam addenda, remittenda ve eſſe cenſuerit, prouidere.

Caput XIX.

DEcernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuerſitatibus Senatib. & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, uel alio quouis colore concedi; nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas eccleſias, uel monaſteria alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

c.2. de conceſ. præb. & ca. deteſtanda. eod. tit. in 6.

Caput XX.

CAVSAE omnes, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum duntaxat cognoſcantur, atque omnino ſaltem infra biennium à die motæ litis terminentur; alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, uel alteri illarum iudices ſuperiores, aliàs tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quàm primùm terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſ-cunque

c. 1. ex. de foro comp.

infra ſeſſ. ult. de refor. c. 10. in fi.

cunque recipiantur; eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi à definitiua, uel à definitiuæ uim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeant. Ab his excipiantur cauſæ, quæ iuxta canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ; uel quas ex urgenti, rationabilique cauſa iudicauerit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut auocare. Ad hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferriorum iudicio, etiam uiſitando, ſed Epiſcopi tantũ examini, & iuri dictioni relinquantur; etiamſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanũ, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacunque inſtantia pendeat: coram quo, ſi pars uerè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis uelit ſubminiſtrare. Legati quoq;, etiam de latere, Nuncij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij quarumcunque facultatum uigore non ſolùm Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem ijs præripere, aut turbare non præſumant; ſed nec etiam contra Clericos, aliasve perſonas eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant: aliàs eorum proceſſus, ordinationesve nullius momenti ſint, atq; ad damni ſatisfactionem, partibus illati, teneantur. Præterea, ſi quis in caſibus à iure permiſſis appellauerit; aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit; ſeu aliàs ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit, teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expenſis ſuis transferre, eodem Epiſcopo prius admonito,

c. nec licuit. 17. diſt. c. maiores. de bap. Vigilius Papa in epiſt. ad Eutherum, in fi. & Pelagius. 2. in 1. epiſt. circa fi. cum ſimil.

c. de appellationib. de appell. fere per tot. & ca. ſignificauerunt. cũ ſeq. de teſt. & atteſt. cum ſim.

to,ut,ſi quid ei pro cauſæ inſtructione uidebitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quòd ſi appellatus com pareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt expenſas,pro portione ſua,ſi illis uti uoluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, ut ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipſam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellanti quantò citius, & ad minus intra menſem exhibere. Qui Notarius ſi in differenda exhibitione fraudem fecerit; ab officij adminiſtratione, arbitrio Ordinarij ſuſpendatur;& ad dupli pœnā,quanti ea lis fuerit,inter appellantem, & pauperes loci diſtribuendam,compellatur. Iudex uerò, ſi & ipſe impedimenti huius conſcius,particepsve fuerit, aliterve obſtiterit,ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur;ad eandem dupli pœnam,prout ſuprà,teneatur: non obſtantibus,quo ad omnia ſupraſcripta,priuilegijs, indultis, concordijs, quæ ſuos tantùm teneant authores, & alijs quibuſcunque conſuetudinibus.

Caput XXI.

CUPIENS ſancta Synodus,ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur,uerba illa,poſita in decreto,publicato Seſsione prima,ſub Beatiſsimo Domino noſtro, Pio Quarto,uidelicet: Quæ proponentibus Legatis,ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coercendas linguas doloſas,deprauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ ueram,& Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi ſanctæ Synodo uidebuntur: explicando declarat, mentis ſuæ non fuiſſe, ut ex prædictis uer-

Supra ſeſſ. 17.

bis

bis ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur; neque noui quidquam, præter id, quod à ſacris canonibus, uel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, uel detraheretur.

Indictio futuræ Seſsionis.

INSVPER *Eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria quinta poſt Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona menſis Decembris, proximè uenturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreuiandi: in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deque aliis, ad eam pertinentibus. Si uerò opportunũ uidebitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponentur.*

Abbreuiata eſt dies Seſsionis.

SESSIO XXV. QVAE EST NONA, ET VLTIMA.

SVB PIO IIII. PONT. MAX. COEPTA DIE III. ABSOLVTA DIE QVARTA DECEMB. M D L X I I I.

Decretum de Purgatorio.

Ioan. 14. 15. 16. & 20. Cat. cart. 138. 38. ſup. ſeſ. 22. de Sac. miſ. in princ.

ſup. ſeſ. 22. ca. 2. & can. 3. Conc. Senon. dec. 12. cap. qualis, cum ſeq. diſt. 25. 2. Maca. 12. Heb. 1. c. non æſtimemus. & cap. pro obeuntib. 13. q. 2. Mat 12. Lu. 3. c fin. de pœnit. diſt. 7.

Catech. Ro. de Sacra. Euchar. pag. 146. lin. 12 cap. quieſcamus. diſt. 43. c. 1. de ren. in 6. Ro. 12. Act. 1.

CVM catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris literis, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Concilijs, & nouiſſimè in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe; animasque ibi detentas, fidelium ſuffragijs, potiſſimum uero acceptabili altaris ſacrificio iuuari; præcepit ſancta Synodus Epiſcopis, ut ſanam de Purgatorio doctrinam, à ſanctis Patribus, & ſacris Concilijs traditam, à Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeant. Apud rudem uerò plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, quęque ad ędificationem non faciunt, & ex quibus plerunque nulla fit pietatis acceſſio, à popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, uel quę ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea uerò, quę ad curioſitatem quandam, aut ſuperſtitionem ſpectant, uel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula probibeant.

Curent autem Epiſcopi, ut fidelium uiuorum ſuffragia, Miſſarũ ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynę, aliaq́; pietatis opera, quę à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri conſueuerunt, ſecundùm Eccleſię inſtituta piè, & deuotè fiant; & quę pro illis ex teſtatorum fundationibus, uel alia ratione debentur, non perfunctoriè, ſed à ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & alijs, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accuratè perſoluantur.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus.

MANDAT *ſancta Synodus omnibus Epiſcopis, & cęteris docendi munus, curamq́; ſuſtinentibus, ut iuxta Catholicæ, & Apoſtolicę Eccleſiæ uſum à primęuis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumq́ue Patrum conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſsione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominib. Deo offerre; bonum, atq; utile eſſe ſuppliciter eos inuocare; & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorum orationes, opem, auxiliumq́; confugere: illos uerò, qui negant Sanctos, ęterna fœlicitate in cœlo fruentes, inuocandos eſſe; aut qui aſſerunt, uel illos pro hominibus non orare, uel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idololatriam; uel pugnare cum uerbo Dei, aduerſariq́; honori unius mediatoris Dei, & hominum, Ieſu Chriſti; uel ſtultum eſſe, in cœlo regnantibus uoce, uel mente ſupplicare; impiè ſentire. Sanctorum quoq; martyrum, & aliorum cum Chriſto uiuentiũ ſancta corpora, quę uiua membra*

Conc. Senon. dec. 13. cũ ſeq.

Conc. Conſt. ſ. act. 1.

pſal. 109. Cate. car. 8 1. 5.

Cate. car. 138. 14. & ſupra ſeſſ. 5. de pecca origi. ad Heb 8. 9. & 12. 1. Tim. 2. Leo. Pa. epiſt. 5.

c.2.& epiſt. 69. c.multiplex. de pœn.diſt.j.c.cũ ad uerum. 96. diſt.ca. quoniã. diſt.10.ca. cum Marthæ. uer.cæterum. de cele. miſ.

ſupra ſeſſ.22.c. 5.de ſac.miſſ. 1. Cor. 6.

Conc.Nicæn.2. per tot.Cõc. generale.8.can.8.

fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam uitam ſuſcitanda, & glorificanda, à fidelibus ueneranda eſſe: per quę multa beneficia à Deo hominibus præſtantur: ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquijs venerationem, atq; honorem non deberi; vel eas, aliaq; ſacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porrò Chriſti, Dei paræ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eisq; debitum honorem, & uenerationem impertiẽdam; non quòd credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quam ſint colendæ; vel quòd ab eis ſit aliquid petendum; uel quòd fiducia in imaginibus ſit figenda; ueluti olim ficbat à Gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant: ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illa repræſentant: ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus; & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, ueneremur, id quod Conciliorum, præſertim uerò ſecundæ Nicenæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

Cõc. Nicæn. 2. actio. 3. & 4.

Conc. Nicæn. act.2.4. circa fi. 5.& 6.

Illud uerò diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, uel alijs ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & aſſiduè recolendis; tum uerò ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi; non ſolùm quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fideliũ ſubijciuntur; ut pro ijs Deo gratias

tias agant; ad Sanctorumque imitationem uitam, moreſque ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum DEVM, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri ſancta Synodus uehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quòd ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cùm id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porrò ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarũ veneratione, & imaginum ſacro vſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur; omnis deniq; laſciuia vitetur, ita vt procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad commeſſationes, atque ebrietates non abutantur; quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpoſterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilq; inhoneſtum appareat, cùm domum Dei deceat ſanctitudo. inf. in dec. de indulgen. & ſup. ſeſs. 22. c. 9. de refor c. 2. extra, de rel. & ven. ſanct. Pſal. 92.

Hæc ut fideliùs obſeruentur, ſtatuit, ſancta Synodus, nemini licere ullo in loco, uel eccleſia, etiam quomodolibet exempta, ullam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiã admittenda eſſe noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo: qui ſimulatque de ijs aliquid compertũ habuerit, adhibitis in conſilium Theologis, & alijs pijs uiris, ea c. Decet. de immu. eccle. in 6. c. 1. & 2. extra. de reliq. & ven. ſanct. Cõc. Lat. ſub Inn. 3. c. 62.

faciat, quæ ueritati, & pietati conſentanea iudicauerit. Quòd ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus, uel omnino aliqua de ijs rebus grauior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequàm controuerſiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio prouinciali ſententiam expectet; ita tamen, ut nihil, inconſulto ſanctiſſimo Romano Pontifice, nouum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

EADEM ſacroſancta Synodus, reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

QVONIAM non ignorat ſancta Synodus, quantum ex monaſterijs piè inſtitutis, & rectè adminiſtratis, in Eccleſia Dei ſplendoris, atque utilitatis oriatur; neceſſarium eſſe cenſuit, quò faciliùs, ac maturiùs, ubi collapſa eſt, uetus, & Regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantiùs, ubi conſeruata eſt, perſeueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam uiri, quàm mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum uitam inſtituant, & componant; atque in primis, quæ ad ſuæ profeſsionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & ueſtitum conſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quàm in eorum uiſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cùm compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis uitæ pertinent, relaxari: ſi enim illa, quæ baſes

clem. exiui. §. cum igitur. in primis. de uerb. ſign.

c. cum ad monaſterium. in ſ. de ſtat. mona.

baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exactè non fuerint conſeruata; totum corruat ædificium, neceſſe eſt. ca.cum Paulus. 1. q.2.

Caput II.

NEmini igitur Regularium tam uirorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine conuentus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, cõuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat ſuperioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiã ad uſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum monaſteriorũ, ſeu conuentuum ad ſolos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quòd ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua uoce priuatus ſit; atq; etiam iuxta ſuæ Regulæ, & Ordinis conſtitutiones puniatur. c.2.&c.cum ad monaſterium. de ſta.regul.

Cap. III.

CONCEDIT ſancta Synodus omnibus monaſterijs, & domibus tam uirorum, quàm mulierũ, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum ſancti Franciſci, Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obſeruantia uocantur, etiam quibus aut ex conſtitutionib: ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſsidere liceat. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſtolica ſimilia bona poſsidere permiſsũ erat, ca.exiit, qui ſeminat.§.porrò. de uer.ſig.in 6.

eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In prædictis autem monaſterijs, & domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, uel non poſſidentibus, is tantùm numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, uel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari: nec de cætero ſimilia loca erigantur, ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi, erigenda ſunt, licẽtia prius obtenta.

Concil. Arelaten. ca. 8. Conc. Maguntiacum. cap. 19. cap. 1. & ca. authoritate. de inſtit. c. quoniam, ut ait. de ui. & hon. cler. c. uni. §. ſanè ut hoc. de ſta. regul. in 6.

Caput IIII.

Prohibet ſancta Synodus, ne quis regularis ſine ſui ſuperioris licentia prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pijs operis prætextu ſubijciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuſcunq; perſonæ, ſeu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs ſuper ijs obtenta, ſuffragetur. Quòd ſi contra fecerit, tanquàm inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cã ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantùm habitent; alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

c. quanto. de of. ord. Clem. ne in agro. §. quia uerò. de ſtatu. mon.

Caput V.

BONIFACII Octaui conſtitutionẽ, quæ incipit; Periculoſo: renouans ſancta Synodus, uniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & in terminationem maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſura Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligẽter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, con-

c. periculoſo. de ſta. mon. in 6.

conſeruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus magiſtratibus ſecularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire à monaſterio, etiam ad breue tempus, quocunque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcunque, & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterij nemini liceat, quibuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantùm Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alius vllo modo poſſit, etiam vigore cuiuſcunque facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachij ſecularis. Impedientes verò, vel non obedientes per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Conc. Cabilonen. cap. 57. 62. & 63.

Conc. Matiſconen. 1. capitu. 2. Cōc. Arelaten. ca. 7.

cap. definimus. 18. q. 1. c. periculoſo. de ſtat. mon. in 6.

Caput VI.

In electione Superiorum quorumcunque, Abbatum temporalium, & aliorũ officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarũ, quò

vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

MONASTERIA omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac directione regi conſueuerunt; teneantur infra annum à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregatione redigere, iuxta formam conſtitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quæ incipit, In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quòd ſi in his neglientes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt tanquàm, Sedis Apoſtolicæ delegato, eos prędictis cauſis conuocare. Quòd ſi infra limites vnius prouinciæ non ſit ſufficiens talium monaſteriorum numerus ad erigendam congregationem; poſsint duarum, vel trium prouinciarum monaſteria vnam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eandem habeant authoritatem in ſuę congregationis monaſteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus; teneanturq; ſuæ congregationis monaſteria frequenter uiſitare; & illorum reformationi incumbere, & ea obſeruare, quæ in ſacris canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quòd ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatis ſubdantur.

c.in ſingulis.de ſta. mon.

tot. titu. de ſta. reg.extra, in 6. & in Clem. ca. exiui. de verb. ſig.& ca.extra, co. tit. in 6.

Ca-

Caput IX.

e.cognouimus. 11.q.2.

MOnaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum ſancti Petri, vel ſancti Ioannis, uel aliàs quomodocunque nuncupentur, ab Epiſcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcunque. Quæ uerò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs Regularibus, reguntur, ſub eorũ cura, et cuſtodia relinquantur.

Caput X.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant; & ſacroſanctam Eucharistiam ſuſcipiant; ut ea ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd uerò ſanctiſſimum CHRISTI corpus intra chorum; uel ſepta monaſterii, & non in publica eccleſia conſeruetur, probibet ſancta Synodus: non obſtante quocunq; indulto, aut priuilegio.

Cle ne in agro. §. ſanè. de ſtatu. mon.

Caput XI.

IN monaſterijs, ſeu domibus uirorum; ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec

ſibi

ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac prauio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus; & exceptis etiam ijs monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs monaſterijs, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores, iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in parochos, & parochianos exercent: ſaluo tamẽ eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prędicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent. c. qui religioſi 18. q. 2.

Caput XII.

CENSVRAE, & interdicta, ne dum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à regularibus in eorum eccleſiis publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus ſeruentur. c. de ijs. 13. diſt.

Caput XIII.

Controuerſias omnes de præcedentia, quæ per ſæpe cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quàm reguleres, cùm in proceſſionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs ſimilibus; Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcunque, componat. Exempti autem omnes, tam Clerici ſeculares, quàm regulares, quicunque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones uocati, accedere compellantur; ijs tantùm exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò viuunt.

Caput XIIII.

REGVLARIS, non ſubditus Epiſcopo, qui intra sup. ſeſſ. 6. c. 3. de reform.

intra clauſtra monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo ſcandalo ſit; Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore intra tempus, ab Epiſcopo præfigendum, ſeuerè puniatur; ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat; ſin minus, à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

c. fin. §. ſi uerò. de ſta. mon.

Caput XV.

ca. Gonſaldus. 17. q. 2. c. ad Apoſtolicam. de reg. & ca. non ſolum. eod. tit. in 6.

IN quacunque religione tam virorum, quàm mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annũ expletum; nec qui minore tempore, quàm per annum, poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionẽ admittatur. Profeſſio autem, antea facta, ſit nulla; nullamq; inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel religionis, uel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcunque effectus.

ca. ad noſtram. ca. cum uirum. & c. poſtulaſti. eo. ti. & c. 1. eo. tit. in 6.

Cap. XVI.

NVLLA quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum iuramento, uel in fauorem cuiuſcunque cauſæ piæ, ualeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionem; ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione; aliter uerò facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittat, aut monaſterio eos eÿciant. Per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu iuxta pium eorum inſtitutum, à ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiæ inſeruire poſſit: ſed neque ante profeſſionem, excepto uictu, & ueſtitu, nouitÿ, uel nouitiæ illius temporis, quo in proba

c. cũ cauſam. in ſi de elec.

tione

tione eſt, quocunq; prætextu, à parentibus, uel propinquis, aut curatoribus eius monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quòd totam, uel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat; nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſsit: quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſsionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant: quod ut rectè fiat, Epiſcopus etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

LIBERTATI profeſſionis uirginũ Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, ut, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere uoluerit, maior duodecim annis ſit; non antè eum c. puella. 20. q. 4. 2. *ſuſcipiat; nec poſtea ipſa, uel alia profeſsionem emittat, quàm explorauerit Epiſcopus, uel, eo abſente, uel impedito,* c. illud. 20. q. 1. *eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, uirginis uoluntatem diligenter, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat: & ſi uoluntas eius pia, ac libera cognita fuerit; habueritque conditiones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulam; necnon monaſterium fuerit idoneum; liberè ei profiteri liceat: cuius profeſsionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere: quòd ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit;* ſup. ſeſſ. 25. c. 5. de reformatio. *quandiu Epiſcopo uidebitur, ab officio ſuſpenſa ſit.*

Caput XVIII.

ANATHEMATI ſancta Synodus ſubijcit omnes, & ſigulas perſonas, cuiuſcunq; qualitatis, uel conditionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos, ſeculares, uel regulares, atque etiam qualibet dignitate

gnitate fungentes, ſi quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitam, præterquàm in caſibus, in iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcunque religionis, uel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, uel fauorem dederint; quique ſcientes eam non ſponté ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præſentiam, uel conſenſum, vel authoritatem interpoſuerint. Simili quoq; anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem vel accipiendi, vel voti emittendi quoquo modo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, uel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolùm in monaſterijs ſubiectis Epiſcopo, ſed & in alijs quibuſcunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœnitentes, aut Conuertitę appellantur: in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

c. de lapſis. & c. epiſcopo. 16. q. 6. cum ſitn.

Conc. Tolet. 3. can. 10. c. puella. 20. q. 2. c. ult. 32. q. 2.

Conc. Tolet. 4. cap. 54. in fi.

Caput XIX.

QVICVNQVE Regularis prętendat, ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe religionem; aut etiã dicat, ante ętatem debitã profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; uelitque habitum dimittere quacunq; de cauſa, aut etiam cũ habitu diſcedere ſine licentia Superiorum; non audiatur, niſi intrà quinquennium tantùm à die profeſſionis; & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prętenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quòd ſi antea habitum ſponté dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcunque cauſam admittatur; ſed ad monaſterium redire cogatur, & tanquam apoſtata puniatur: interim uerò nullo priuilegio ſuę religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuſcunque facultatis uigore tranſ-

c. puellæ. 20. q. 1. c. cum uirum. de regul.

Conc. Arelat. 1. cap. ult. Conc. Arelat. 2 ca. 25.

transferatur ad laxiorem religionem;nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum ſuæ religionis.

Caput XX.

ABBATES, qui ſunt ordinum Capita,ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores,Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratusve legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria,& Prioratus,ſuo quiſque loco, atque ordine ex officio uiſitent,etiam ſi commendata exiſtant.Quę cùm Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint,declarat ſancta Synodus,in ijs, quæ aliàs de uiſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt,non eſſe compræhenſa; teneanturq; quicunq; prædictorum Ordinum monaſterijs præſunt,prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoq; monaſteria, quæ ſunt Ordinum Capita, iuxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cuiuſq; Ordinis conſtitutiones uiſitentur. Et quamdiu durabunt huiuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conuentum habentibus, Sub priores, qui correctiones,& ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, uel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia,& facultates,quæ ipſorum perſonas,loca, & iura concernunt,firma ſint,& illæſa.

ſupra ſeſſ.21. de de reform. c. 8.

Caput XXI.

CVM pleraq; monaſteria,etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt,adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus,quàm in temporalibus detrimenta; cupit ſancta Synodus ea ad congruam monaſticę uitæ diſciplinam omnino reuocare. Verùm adeò dura,diffici

Conc. Lateran. ſub Leone. X. ſeſſ. 9. in Bulla de refor.Curię.

ficiliſq; eſt præſentium temporum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium poſsit adhiberi: ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſsit; primum quidem confidit, ſanctiſsimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe uiderit, ut ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conuentus habent, regulares perſonæ, eiuſdem Ordinis expreſsè profeſsæ, & quæ gregi praire, & præeſſe poſsint, præficiantur. Quę uerò in poſterum uacabunt, non niſi regularibus ſpectatæ uirtutis, & ſanctitatis conferantur. Quò ad ea uerò monaſteria, quę Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſiue Abbatię, ſiue Prioratus, filię illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: aliàs commendæ prędictę ipſo iure uacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſsit; mandat ſancta Synodus, ut in prouiſionibus dictorum monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur: aliterque facta prouiſio ſurreptitia eſſe cenſeatur: nullaq; ſubſequenti poſſeſsione, etiam triennali, adiuuetur.

Sup. ſeſſ. 14. de refor. cap. 10.

Caput XXII.

HAEC omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari ſancta Synodus pręcipit in omnibus cœnobijs, ac monaſterijs, collegijs, ac domibus quorumcunq; monachorum, ac regularium, necnon quarumcunque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illę ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanę, uiuant, & quocunq; nomine appellentur, ſub

ſub quacunque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcunq; Ordinis, Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum regularium monacborum, aut canonicorum quorumcunq;: non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegijs, ſub quibuſcunque formulis verborum conceptis, ac, Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis etiam iuratis, atq; etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tam viri, quàm mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, uel ſtatutis viuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, vt omnia, & ſingula ſupradicta quàm primùm executioni demandentur, pręcipit omnibus Epiſcopis, in monaſterijs ſibi ſubiectis, & in omnibus alijs, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atq; omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum ſupradictorum, vt ſtatim prędicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia; & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Princeps, Reſp. & Magiſtratus, & in virtute ſanctę obedientię pręcipit, vt velint prędictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cęteris Pręfectis in ſuperius contentæ reformationis executione ſuum auxilium, & authoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti, vt ſine vllo impedimento pręmiſſa

rectè exequantùr ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione. Cap. I.

OPTANDVM eſt, vt ij, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum; ſed ad labores, & ſolicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque faciliùs inflammandos, ſi præpoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cæleſtem patriam cogitantes. Hæc cùm ad reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animaduertat; admonet Epiſcopos omnes, ut ſecum ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac vitæ actionibus, quod eſt ueluti perpetuum quoddam prædicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis uerò ita mores ſuos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Qua propter, exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolùm iubet, vt Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali uictu contenti ſint; uerùm etiam in reliquo uitæ genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à ſancto hoc inſtituto ſit alienum; quodque non ſimplicitatem, DEI zelum, ac uanitatum contemptum præſeferat. Omnino uerò eis interdicit, ne ex redditibus eccleſiæ conſanguineos, familiaresve ſuos augere ſtudeant: cùm & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent, ſed ſi pauperes ſint, ijs, ut pauperibus, diſtribuant; eas autem non diſtrabant, nec

c.magnæ. de uoto.c.qualiter,& quando. de accuſ.ſup.ſeſſ. 22. de refor.cap. 1. prin.

pſal. 101. Eccl. 8.35.& 66. Matt. 10. & 18. cum ſin. Conc. Cartha. 4.ca. 15. Conc. Tolet. 3.c. 7. cap. Epiſcopus. 41.diſt.c. pro reuerentia. 44.diſ. ſup.ſeſſ.3. Cõc.Antioche. cap.35.ca.quiſquis.c. ſint manifeſtæ. c. Epiſcopus.& c. res eccleſiæ. cum ſeq.12.q. 2.

nec diſſipent illorum cauſa: imò, quàm maximè poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanũ hunc erga fratres, nepotes, propinquosq; carnis affectum, vnde multorum malorum in eccleſia ſeminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Epiſcopis dicta ſunt; eadem non ſolùm in quibuſcunq; beneficia eccleſiaſtica, tam ſecularia, quàm regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari; ſed & ad S. R. E. Cardinales pertinere decernit; quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cùm vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas uideri poteſt, non ijs etiam virtutum inſignibus, ac uiuendi diſciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in ſe oculos conuertant.

Conc. Lateran. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de reform. curiæ.

Caput II.

COGIT *temporum calamitas, & inualeſcentium hæreſum malitia, ut nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debẽt; ut in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem præſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palàm recipiant; necnon ueram obedientiam ſummo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur; ſimulque hæreſes omnes, à ſacris canonibus, & generalibus Concilijs, præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè deteſtentur, & anathematizent. Idemq; in poſterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcoposque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quòd ſi quis ex ſupra-*

ſupra ſeſſ. 24. ca. 2. de reform. c. peruenit c. propter eccleſiaſticas. cum multis alijs. 18. diſt.

c. ſicut. & c. ex cõmunicamus. in 2 de hæret. c. 2 in fi. de ſum. Trin. cum ſim.

*eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decerni*t. *In prædictis autem monaſterijs, & domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, uel non poſſidentibus, is tantùm numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, uel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari: nec de cætero ſimilia loca erigantur, ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi, erigenda ſunt, licẽtia prius obtenta.*

Concil. Arelaten. ca. 8. Conc. Maguntiacum. cap. 19. cap. 1. & ca. authoritate. de inſtit. c. quoniam, ut ait. de ui. & hon. cler. c. uni. §. ſanè ut hoc. de ſta. regul. in 6.

Caput IIII.

Prohibet ſancta Synodus, ne quis regularis ſine ſui ſuperioris licentia prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pijs operis prætextu ſubijciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, uel Communitatis, aut alterius cuiuſcunq; perſonæ, ſeu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs ſuper ijs obtenta, ſuffragetur. Quòd ſi contra fecerit, tanquàm inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cã ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantùm habitent; alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

c. quanto. de of. ord. Clem. ne in agro. §. quia uerò. de ſtatu. mon.

Caput V.

Bonifacii Octaui conſtitutionẽ, quæ incipit; Periculoſo: renouans ſancta Synodus, uniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminationem maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſura Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligẽter reſtitui, & vbi inuiolata eſt,

c. periculoſo. de ſta. mon. in 6.

conſeruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus magiſtratibus ſecularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire à monaſterio, etiam ad breue tempus, quocunque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcunque, & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterij nemini liceat, quibuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantùm Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alius vllo modo poſſit, etiam vigore cuiuſcunque facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachij ſecularis. Impedientes verò, vel non obedientes per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Conc. Cabilonen. cap. 57. 62. & 63.

Conc. Matiſconen. 1. capitu. 2. Cōc. Arelaten. ca. 7.

cap. definimus. 18. q. 1. c. periculoſo. de ſtat. mon. in 6.

Caput VI.

IN electione Superiorum quorumcunque, Abbatum temporalium, & aliorū officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Prepoſitarū, quò

vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

Caput VIII.

M*ONASTERIA omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac directione regi conſueuerunt; teneantur infra annum à fine præſentis Concilij, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregatione redigere, iuxta formam conſtitutionis Innocentij* III. *in Concilio generali, quæ incipit, In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quòd ſi in his neglientes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt tanquàm, Sedis Apoſtolicæ delegato, eos prędictis cauſis conuocare. Quòd ſi infra limites vnius prouiuciæ non ſit ſufficiens talium monaſteriorum numeius ad erigendam congregationem; poſſint duarum, vel trium prouinciarum monaſteria vnam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eandem habeant authoritatem in ſuę congregationis monaſteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus; teneanturq; ſuæ congregationis monaſteria frequenter uiſitare; & illorum reformationi incumbere; & ea obſeruare, quæ in ſacris canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quòd ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquàm Sedis Apoſtolicæ delegatis ſubdantur.*

c. in ſingulis. de ſta. mon.

tot. titu. de ſta. reg. extra, in 6. & in Clem. ca. exiui. de verb. ſig. & ca. extra, eo. tit. in 6.

Caput IX.

c.cognouimus. 11.q.2.

MOnaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum ſancti Petri, vel ſancti Ioannis, uel aliàs quomodocunque nuncupentur, ab Epiſcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcunque. Quæ uerò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliјs Regularibus, reguntur, ſub eorũ cura, et cuſtodia relinquantur.

Caput X.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant; & ſacroſanctam Eucharistiam ſuſcipiant; ut ea ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Coufeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliјs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd uerò ſanctiſſimum CHRISTI corpus intra chorum; uel ſepta monaſterij, & non in publica eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodns: non obſtante quocunq; indulto, aut priuilegio.

Cle ne in agro. §. ſanè. de ſtatu. mon.

Caput XI.

IN monaſterijs, ſeu domibus uirorum; ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec ſibi

ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus; & exceptis etiam ijs monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs monaſterijs, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores, iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in parochos, & parochianos exercent: ſaluo tamē eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prędicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent. c. qui religioſi 18. q. 2.

Caput XII.

CENSVRAE, & interdicta, ne dum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à regularibus in eorum eccleſiis publicentur, atque ſeruentur. Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus ſeruentur. c. de ijs. 13. diſt.

Caput XIII.

COntrouerſias omnes de præcedentia, quæ per ſæpe cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quàm reguleres, cùm in proceſſionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs ſimilibus; Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcunque, componat. Exempti autem omnes, tam Clerici ſeculares, quàm regulares, quicunque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones uocati, accedere compellantur; ijs tantùm exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò viuunt.

Caput XIIII.

REGVLARIS, non ſubditus Epiſcopo, qui intra sup. ſeſſ. 6. c. 3. de reform.

intra clauſtra monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo ſcandalo ſit; Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore intra tempus, ab Epiſcopo præfigendum, ſeuerè puniatur; ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat; ſin minus, à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

c. fin. §. ſi uerò. de ſta. mon.

Caput XV.

IN quacunque religione tam virorum, quàm mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annũ expletum; nec qui minore tempore, quàm per annum, poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionẽ admittatur. Profeſſio autem, antea facta, ſit nulla; nullamq; inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel religionis, uel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcunque effectus.

ca. Gonſaldus. 17. q. 2. c. ad Apoſtolicam. de reg. & ca. non ſolum. eod. tit. in 6.

ca. ad noſtram. ca. cum uirum. & c. poſtulaſti. eo. ti. & c. 1. eo. tit. in 6.

Cap. XVI.

NVLLA quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum iuramento, uel in fauorem cuiuſcunque cauſæ piæ, ualeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionem; ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione; aliter uerò facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore nouitiatus, Superiores nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittat, aut monaſterio eos eijciant. Per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Ieſu iuxta pium eorum inſtitutum, à ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiæ inſeruire poſſit: ſed neque ante profeſſionem, excepto uictu, & ueſtitu, nouitij, uel nouitiæ illius temporis, quo in probatione

c. ſi cauſam. in ſi de elec.

tione

tione eſt, quocunq; prætextu, à parentibus, uel propinquis, aut curatoribus eius monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quòd totam, uel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat; nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſsionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant: quod ut rectè fiat, Epiſcopus etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

LIBERTATI profeſſionis uirginũ Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, ut, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere uoluerit, maior duodecim annis ſit; non antè eum ſuſcipiat; nec poſtea ipſa, uel alia profeſsionem emittat, quàm explorauerit Epiſcopus, uel, eo abſente, uel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, uirginis uoluntatem diligenter, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat: & ſi uoluntas eius pia, ac libera cognita fuerit; habueritque conditiones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulam; necnon monaſterium fuerit idoneum; liberè ei profiteri liceat: cuius profeſsionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere: quòd ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit; quandiu Epiſcopo uidebitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

c. puella. 20. q. 4. 2.

c. illud. 20. q. 1.

ſup. ſeſſ. 23. c. 5. de reformatio.

Caput XVIII.

ANATHEMATI ſancta Synodus ſubijcit omnes, & ſigulas perſonas, cuiuſcunq; qualitatis, uel conditionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos, ſeculares, uel regulares, atque etiam qualibet dignitate

gnitate fingentes, ſi quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitam, præterquàm in caſibus, in iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcunque religionis, uel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, uel fauorem dederint; quique ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præſentiam, uel conſenſum, vel authoritatem interpoſuerint. Simili quoq; anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem vel accipiendi, vel voti emittendi quoquo modo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, uel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur non ſolùm in monaſterijs ſubiectis Epiſcopo, ſed & in alijs quibuſcunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœnitentes, aut Conuertitę appellantur: in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

c de lapſis. & c. epiſcopo. 16. q. 6. cum ſin.

Conc. Tolet. 3. can. 10. c. puellæ. 20. q. 2. c. ult. 32. q. 2.

Conc. Tolet. 4. cap. 54. in fi.

Caput XIX.

QVICVNQVE Regularis prętendat, ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe religionem; aut etiã dicat, ante ętatem debitã profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; uelitque habitum dimittere quacunq; de cauſa, aut etiam cũ habitu diſcedere ſine licentia Superiorum; non audiatur, niſi intra quinquennium tantùm à die profeſſionis; & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prętenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quòd ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcunque cauſam admittatur; ſed ad monaſterium redire cogatur, & tanquam apoſtata puniatur: interim uerò nullo priuilegio ſuę religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuſcunque facultatis uigorę tranſ-

c. puellæ. 20. q. 1. c. cum uirum. de regul.

Conc. Arelat. 1. cap. ult. Conc. Arelat. 2. ca. 25.

transferatur ad laxiorem religionem;nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum ſuæ religionis.

Caput XX.

ABBATES, qui ſunt ordinum Capita,ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores,Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratusve legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria,& Prioratus,ſuo quiſque loco, atque ordine ex officio uiſitent,etiam ſi commendata exiſtant.Quę cùm Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint,declarat ſancta Synodus,in ijs, quæ aliàs de uiſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt,non eſſe comprǽhenſa; teneanturq; quicunq; prædictorum Ordinum monaſterijs præſunt,prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoq; monaſteria, quæ ſunt Ordinum Capita, iuxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cuiuſq; Ordinis conſtitutiones uiſitentur. Et quamdiu durabunt huiuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conuentum habentibus, Sub priores, qui correctiones,& ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, uel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia,& facultates,quæ ipſorum perſonas,loca, & iura concernunt,firma ſint,& illæſa.

ſupra ſeſſ.21. de reform. c. 8.

Caput XXI.

CVM pleraq; monaſteria,etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt,adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus,quàm in temporalibus detrimenta; cupit ſancta Synodus ea ad congruam monaſticę uitæ diſciplinam omnino reuocare. Verùm adeò dura,difficii

Conc. Lateran. ſub Leone. X. ſeſſ. 9. in Bulla de refor.Curię.

ficiliſq; eſt præſentium temporum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium poſſit adhiberi: ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit; primum quidem confidit, ſanctiſsimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe uiderit, ut ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conuentus habent, regulares perſonæ, eiuſdem Ordinis expreſsè profeſsæ, & quæ gregi præire, & præeſſe poſsint, præficiantur. Quę uerò in poſterum uacabunt, non niſi regularibus ſpectatæ uirtutis, & ſanctitatis conferantur. Quò ad ea uerò monaſteria, quę Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſiue Abbatię, ſiue Prioratus, filię illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: aliàs commendæ prędictę ipſo iure uacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſsit; mandat ſancta Synodus, ut in prouiſionibus dictorum monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur: aliterque facta prouiſio ſurreptitia eſſe cenſeatur: nullaq; ſubſequenti poſſeſsione, etiam triennali, adiuuetur.

Sup. ſeſſ. 14. de reform. cap. 10.

Caput XXII.

HÆC omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari ſancta Synodus pręcipit in omnibus cœnobijs, ac monaſterijs, collegijs, ac domibus quorumcunq; monachorum, ac regularium, necnon quarumcunque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illę ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanę, uiuant, & quocunq; nomine appellentur, ſub

ſub quacunque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcunq; Ordinis, Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcunq;: non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegijs, ſub quibuſcunque formulis verborum conceptis, ac, Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis etiam iuratis, atq; etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tam viri, quàm mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, uel ſtatutis viuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, vt omnia, & ſingula ſupradicta quàm primùm executioni demandentur, pręcipit omnibus Epiſcopis, in monaſterijs ſibi ſubiectis, & in omnibus alijs, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atq; omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum ſupradictorum, vt ſtatim prędicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia; & in defectum Capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideant. Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Princeps, Reſp. & Magiſtratus, & in virtute ſanctę obedientię pręcipit, vt velint prędictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cęteris Pręfectis in ſuperius contentæ reformationis executione ſuum auxilium, & authoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti, vt ſine vllo impedimento pręmiſſa

nec diſſipent illorum cauſa: imò, quàm maximè poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanũ hunc erga fratres, nepotes, propinquosq; carnis affectum, vnde multorum malorum in eccleſia ſeminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Epiſcopis dicta ſunt; eadem non ſolùm in quibuſcunq; beneficia eccleſiaſtica, tam ſecularia, quàm regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari; ſed & ad S. R. E. Cardinales pertinere decernit; quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cùm vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas uideri poteſt, non ijs etiam virtutum inſignibus, ac uiuendi diſciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in ſe oculos conuertant. Conc. Lateran. ſub Leone X. ſeſs. 9. de reform. curiæ.

Caput II.

COGIT temporum calamitas, & inualeſcentium hæreſum malitia, ut nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debẽt; ut in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem præſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palàm recipiant; necnon ueram obedientiam ſummo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur; ſimulque hæreſes omnes, à ſacris canonibus, & generalibus Concilijs, præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè deteſtentur, & anathematizent. Idemq; in poſterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcoposque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quòd ſi quis ex ſupra-

ſupra ſeſ. 24. ca. 2. de reform. c. peruenit c. propter eccleſiaſticas cum multis alijs. 18. diſt.

c. ſicut. & c. ex cõmunicamus. in 2 de hæret. c. 2 in fi. de ſum. Trin. cum ſim.

dictis omnibus, quod abſit, renuerit; Epiſcopi comprouinciales ſtatim ſummum Romanum Pontificem admonere ſub pœna diuinæ indignationis teneantur; interimq; ab eiuſdem cõmunione abſtineant. Cæteri uerò omnes, ſiue in præſenti, ſiue in futurum beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana conuenire debent, idẽ; ut ſuprà, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſeruent: aliàs ſecundum formam ſacrorum canonum puniantur. Ad hæc omnes ij, ad quos Vniuerſitatum, & ſtudiorum generalium cura, uiſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eiſdem Vniuerſitatibus canones, & decreta huius ſanctæ Synodi integrè recipiantur; ad eorumq; normam Magiſtri, Doctores, & alij in eiſdem Vniuerſitatibus ea, quæ Catholicæ fidei ſunt, doceant, & interpretentur; ſeque ad hoc inſtitutum initio cuiuſlibet anni ſolemni iuramento abſtringant: ſed, & ſi aliqua alia in prædictis Vniuerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eiſdem, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinæ eccleſiaſticæ augmento emendentur, & ſtatuantur. Quæ uerò Vniuerſitates immediatè ſummi Romani Pontificis protectioni, & uiſitationi ſunt ſubiectæ; has ſua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua ſuprà, ratione, & prout ei utilius viſum fuerit, ſalubriter uiſitari, & reformari curabit.

Caput III.

cap. dilecto. de ſent. excomm. in 6 c. multi in princ. 2 q. 1. ca. niſi in fi. 6. q. 2. c. corripiantur. 24. q. 3.

QVAMVIS excõmunicationis gladius neruus ſit eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad cõtinendos in officio populos ualde ſalutaris; ſobriè tamen, magnaq; circũſpectione exercendus eſt: cùm experientia doceat, ſi temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari; et perniciẽ potius parere, quàm ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ,

quæ, monitionibus præmiſſis, ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, à nemine prorſus, præterquàm ab Epiſcopo, decernantur; & tunc non aliàs, quàm ex re non vulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quæ eius animum moueat; nec ad eas concedendas cuiuſuis ſecularis, etiam Magiſtratus authoritate adducatur: ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia ſit poſitum: quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis verò iudicialibus mandatur omnibus Iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcunque dignitatis exiſtant: vt quandocunque executio realis, uel perſonalis in qualibet parte iudicij propria authoritate ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo, quàm definiendo à cenſuris eccleſiaſticis, ſeu interdicto: ſed liceat eis, ſi expedire videbitur, in cauſis ciuilibus, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcunque, etiam laicos per mulctas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi exiſtentibus, eo ipſo, quòd exactæ fuerint, aſſignentur, ſeu per captionem pignorum, perſonarumque diſtrictionem, per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuationem beneficiorum, aliaque iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quòd ſi executio realis, vel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri non poterit, ſitque erga iudicem contumacia; tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas, ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, vbi executio realis, uel perſonalis, vt ſupra, fieri poterit; erit à cenſuris abſtinendum: ſed ſi dictæ executioni facilè locum eſſe non poſſit; licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes uti, ſi tamen delicti qualitas, præcedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet.

c. Epiſcopi ca. nemo Epiſcoporum, & c. nullus ſacerdotum 11. q. 3. c. ſacro. de ſen. ex. om. Conc. Arelian. 5. ca. 2.

c. ſi quis dein ceps. in ſi. 17. q. 4.

Nefas autem ſeculari ſit cuilibet magiſtratui prohibere eccleſiaſtico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, vt latam excummunicationem reuocet, ſub prætextu, quòd contenta in præſenti decreto non ſint obſeruata; cùm non ad ſeculares, ſed ad eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus verò quicunq;, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur; ſed ſi obdurato animo cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tanquàm de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

c. rogo. cũ ſeq. 11. q. 3. c. nulli. cum ſeq c. cùm deſideres, & c. de ſconcubinæ. c. ſicut. excom.

Cap. IIII.

CONTINGIT ſæpe in quibuſdam eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impoſitum eſſe, vt illis pro ſingulis diebus, à teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri; vel eleemoſynam huiuſmodi pro illis celebrandis adeò tenuem eſſe, vt non facilè inueniatur, qui velit huic ſe muneri ſubijcere; unde depereunt piæ teſtantium voluntates; & eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc, ad pios vſus relicta, quò pleniùs, & vtiliùs poteſt, impleri; facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo diæceſana, itemq; Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in ſuis capitulis Generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis eccleſiis, quas hac prouiſione indigere cognouerit, ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque eccleſiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarũ animarũ ſalute legata ea ad pios uſus reliquerũt.

ſupra ſeſ. 22. de refor. c. 6.

Caput

Caput V.

RAtio poſtulat, vt illis, quæ benè conſtituta ſunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur. quando igitur ex beneficiorum quorumcunque erectione, ſeu fundatione, aut alijs conſtitutionibus qualitates aliquæ requiruntur, ſeu certa illis onera ſunt iniuncta, in beneficiorum collatione, ſeu in quacunque alia diſpoſitione eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralib. Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocunque ita conſtituta fuerint, obſeruetur, vt eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in vlla prouiſione detrahatur: & aliter facta prouiſio ſurreptitia cenſeatur.

Caput VI.

STATVIT ſancta Synodus, vt in omnibus eccleſiis cathedralibus, & collegiatis decretum ſub. fel. rec. Paulo Tertio, quod incipit, Capitulo cathedralium: obſeruetur, non ſolùm, quando Epiſcopus viſitauerit; ſed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat; ita tamen, vt cùm extra viſitationem proceſſerit, infra ſcripta omnia locum habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, uel eius Vicarius tam in formando proceſſum, quàm in cæteris omnib. actibus vſq; ad finem cauſæ incluſiuè, coram Notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius domo, aut conſueto tribunali procedere teneantur. Vnũ autem tantùm ſit vtriuſq; votũ, poſſitq; alter Epiſcopo accedere. Quòd ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiua ſententia fuerint; tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligãt, & ſi in electio ne tertij etiam diſcordent; ad vicinorem Epiſcopum electio deuoluatur;

ſupra. ſeſſ. 6. de refor. c. 4.

& iuxta eam partem, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur, aliàs proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint, nulloſque producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione: poſſit initiò ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere: ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis præterea vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt, eiſque in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actis publicis ſit prima ſedes, & locus, quē ipſi elegerit, & præcipua omnium rerum agendarum authoritas. Qui ſi aliquid canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur; Epiſcopi ipſi Capitulum conuocent; vota exquirant; & iuxta ea concludant. Abſente verò Epiſcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omnino relinquatur. Qui uerò nō obtinent dignitates, nec ſūt de Capitulo; ij omnes in cauſis eccleſiaſticis Epiſcopo ſubijciātur: non obſtantib. quoad ſupradicta, priuilegijs, ĕt ex fundatione competentibus, nec non conſuetudinib. etiam immemorabilibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent authores: ſaluis tamen in omnib. priuilegijs, quę Vniuerſitatib. Studiorum generalium,

infra cap. 14. & ſup. ſeſs. 24. de matrimonio. cap. 8

c. qualiter. in 2. de accu. & cap. tuæ. de pœn.

Conc. Carthagin. 4. c. 35. cap. Epiſcopus. in Eccleſiis. 95. diſt.

c. nouit. cū ſeq. de his, quæ fiūt à præl. ſine cōſ. Cap.

In. alle. in meo tract. de priuilegijs ſcho-

lium, ſeu earum perſonis ſunt conceſſa. Hęc autem omnia, & ſingula in ijs eccleſiis locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarij ex conſtitutionibus, vel priuilegijs, aut conſuetudinibus, ſiue concordijs, ſeu quocunq; alio iure maiorem habent poteſtatem, authoritatẽ, ac iuriſdictionem, quàm præſenti decreto ſit comprahenſum: quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

larium, maxime priu. 64. cũ ſeq.

Caput VII.

CVM in beneficijs eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria; nemini in poſterum acceſſus, uut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcunque qualitatis concedatur; nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis, ac etiam cathedralibus eccleſijs, ac in quibuſcunque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentib. locum habeat. In Coadiutorijs quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſeruetur; ut nemini in quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis permittantur. Quòd ſi quando eccleſiæ cathedralis, aut monaſterii vrgens neceſſitas, aut euidens utilitas poſtulet Prælato dari Coadiutorem; is non aliàs cum futura succeſſione detur, quàm hæc cauſa prius diligenter à Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita; & qualitates omnes in illo concurere certum ſit, quæ à iure, & decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs conceſſiones ſuper his factæ ſurreptitiæ eſſe cenſeantur.

ca. ad apoſtolica. 8. q. 1. ca. ex tranſmiſsa. & c. ad extirpandas ſucceſſiões. de fil. presb. c. conſuluit. de iur. patr. ca. ad hæc. de deci. Conci. Roma. tempore Hilarij. c. 5.

ſupra ſeſs. 21. de refor. c. 6. c. ſcripſit. & cap. quamuis. 7. q. 1.

ſupra ſeſs. 22 de reform. ca. 2. & ſeſs. 7. de refor. ca. 1. & 3.

Caput VIII.

ADMONET ſancta Synodus quoſcunque eccleſiaſtica beneficia ſecularia, ſeu regularia obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, à ſanctis Patribus

frequen

§.1 & ca. quieſcamus.42.diſt. ca. Archidiaconum.85.diſt.c. nolumus. 89. diſt.ca. quia. ad fi. & c.moſ.12. q.2.c.quoniam. 19.q.1.

frequenter commendatum, quantum per eorum pro-
uentus licebit, promptè, benigneque exercere aſſue-
ſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtū
in hoſpitibus recipere. Illis uerò, qui hoſpitalia vulgo
nuncupata, ſeu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmo-
rum, ſenum, pauperum ve vſum præcipuè inſtituta, in-
commendam, adminiſtrationem, aut quæcunque titu-
lum, aut etiam eccleſiis ſuis vnita, obtinent; vel ſi eccle
ſiæ parochiales, hoſpitalibus fortè vnitæ, aut in hoſpita
lia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem con-
ceſſæ ſint; præcipit omnino, vt impoſitum illis onus, offi-
cium ve adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam de
bent, ex fructibus, ad id deputatis, actu exerceant, iux
ta Conſtitutionem Concilij Viennenſis, aliàs in hac ea-
dem Synodo ſub.fœl.rec. Paulo III. innouatam, quæ
incipit, Quia contingit. Quòd ſi hoſpitalia hæc ad cer-
tum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſo-
narum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in lo-
co, ubi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut per-
paucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in
alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximor ſit,
ac pro loco, & tempore vtilior conuertantur, prout Or-
dinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritio-
res ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fue
rit: niſi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum
fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum: quo caſu,
quod ordinatum fuit, obſeruari curet Epiſcopus, aut, ſi id
nō poſſit, ipſe, prout ſuprà, vtiliter prouideat. Itaq; ſi præ
dicti omnes, & ſinguli, cuiuſcunq; Ordinis, & religionis,
& dignitatis, etiam ſi laici fuerint, qui adminiſtratio-
nem hoſpitalium habent, non tamē regularib. ſubiecti, ubi
uiget regularis obſeruantia, ab Ordinario moniti hoſpita
litatis munus, adhibitis omnib. ad quæ tenentur, neceſ-
ſarijs

Clem. quia contingit. de relig. domi. & ſupra, ſeſſ. 7. c. ult.

ſarijs,re ipſa obire ceſſauerint;non ſolùm per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id compelli poſſint;ſed etiam hoſpitalis ipſius adminiſtratione, cura ue perpetuò priuari poſſint; aliją; eorum loco ab ijs, quos ſpectabit,ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus etiam ad fructum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt,quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiæ teneantur:nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorum uni, & eidem perſonæ ultra triennium deinceps committatur; niſi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obſtante, quò ad omnia ſupradicta, quacunque unione,exemptione,et conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili,ſeu priuilegijs, aut indultis quibuſcunque.

Caput IX.

SICVTI legitima patronatuũ iura tollere, piaſque fidelium uoluntates in eorum inſtitutione uiolare æquum non eſt:ſic etiam,ut hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſeruetur, decernit ſancta ſynodus, ut titulus iuris patronatus ſit ex fundatione, uel dotatione;qui ex authentico documento,& alijs iure requiſitis oſtendatur; ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliàsue ſecũdùm iuris diſpoſitionẽ. In ijs uerò perſonis,ſeu Communitatibus, uel Vniuerſitatibus,in quibus id ius plerunq; ex uſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet,plenior,& exactior probatio ad docendum uerum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quàm ſi,præter reliqua ad eam neceſſaria,præſentationes,etiam continuatæ.

ſupra ſeſs.14.de refor.cap.12. c. piæ mentis .cũ ſeq.15.q.7.&c. nobis.de iu. patro.Conc. Tol. 9.c.2. c.decernimus.& c.monaſterium.cum ſequen.ca.quæſt.

tinuatæ, non minori ſaltem, quàm quinquaginta annorum ſpatio, quę omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiјs, tam ſecularibus, quàm regularibus, ſeu parochialibus, uel dignitatibus, aut quibuſcunque aliјs beneficiјs in cathedrali, uel collegiata eccleſia, ſeu facultates, et priuilegia conceſſa tam in uim patronatus, quàm alio quocunque iure nominandi, eligendi, preſentandi ad ea cùm vacant (exceptis patronatib. ſuper cathedral.bus eccleclesiis competentibus; exceptis aliјs, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu regna poſſidentes, alioſque ſublimes, ac ſupremos Principes, iura Imperiј in dominiјs ſuis habentes, pertinent, & quæ in fauorem Studiorum generalium conceſſa ſunt) in totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur. Beneficiaq́ huiuſmodi, tanquàm libera, à ſuis collatoribus conferantur; ac prouiſiones huiuſmodi plenum effectum conſequantur. Ad hæc liceat Epiſcopo præſentatos à patronis, ſi idonei non fuerint; repellere. Quòd ſi ad inferiores inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamen iuxta aliàs ſtatuta ab hac ſancta Synodo examinentur: alioquin inſtitutio ab inferioribus facta irrita ſit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuſcunque Ordinis, & dignitais, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Collegia quæcunque Clericorum, vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionum qoorumcunque beneficiorum, etiamſi verè de iure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, nullatenus, nullave cauſa, uel occaſione ſe ingerant; ſed illos liberè Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacunque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus uenditionis, aut alio quocunque titulo in alios contra canonicas ſanctiones transferre præſumant.

Supra ſeſſ. 24. de refor. ca. 18. & ſeſſ. 14. de refor. ca. 13.

præſumant: ſi ſecùs fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubijciantur; & dicto iure patronatus, ipſo iure, priuati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam unionis factæ de beneficijs liberis, ad eccleſias iuri patronatui, etiam laicorum, ſubiectas, tam ad parochiales, quàm ad alia quæcunque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, uel hoſpitalia, ita ut prædicta beneficia libera eiuſdem naturæ cum ijs, quibuſcum uniuntur, efficiantur; atq; ſuo iure patronatus conſtituantur; hæ, ſi nondũ plenarium ſortitæ ſunt effectum, uel deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient; quacunq; authoritate, etiam Apoſtolica conceſſa fuerint, ſimul cum unionibus ipſis per ſurreptionem obtentæ intelligantur: non obſtante quacunque in ijs verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa; nec executioni amplius demandentur: ſed beneficia ipſa unita, cũ uacauerint, liberè, ut anteà, conferantur. Quæ uerò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ; hæ nihilominus ab Ordinarijs, tanquàm à Sede Apoſtolica delegatis, reuideantur, & examinentur; ac quæ per ſurreptionem, uel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum unionibus irritæ declarentur; ac beneficia ipſa ſeparentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicunque in eccleſijs, & quibuſcunque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi ſeu ex augmento dotis, ſeu ex noua conſtructione, uel alia ſimili cauſa, etiã authoritate Sedis Apoſtolicæ, ab ijſdem Ordinarijs, uti delegatis, ut ſuprà, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos nõ repererint ob maximè euidentem eccleſiæ, uel beneficij, ſeu dignitatis neceſſitatem legitimè conſtitutos eſſe, in totum reuocent; atq;

ſupra ſeſſ. 7. de reform. c. 6.

beneficia

beneficia huiuſmodi ſine damno illa poſſidentium, & reſtituto patronis, eò quod ab eis iccirco datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant; non obſtantibus priuilegijs, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Q*VONIAM ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoq; ob locorum longinquitatē perſonarum notitia, quibus cauſę mandantur, uſq; adeò haberi non poteſt; hincq; interdū iudicibus, non undequaq; idoneis, cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Concilijs prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacij* VIII. *quæ incipit, Statutum.: & alioquin ad id aptas deſignari, ut præter Ordinarios locorum, ijs etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticę, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit; ſubſtituat ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locū uſq; ad futurā prouincialem, aut diœceſanam ſynodum: ita ut habeat quæq; diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac ut ſuprà qualificatas; quibus huiuſmodi cauſæ à quolibet Legato, uel Nuncio, atq; etiam à Sede Apoſtolica committantur: alioquin poſt deſignationem factā, quam ſtatim Epiſcopi ad ſummum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quęcunq; aliorum iudicum alijs, quàm bis, factæ, ſurreptitiæ cēſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoſcunq; iudices, ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant; ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione,*

ca. ſtatutum. de reſcr. in 6.

c. finem litibus. & c. fi. de do & contum. c. 2. de re iud. & c. conſtitutus. de procurat.

fixione, aut competenti alia ratione occurrat.

Caput XI.

MAGNAM eccleſijs perniciem afferre ſolet, cùm earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præiudicium alijs locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in præiudicium ſucceſſorum ualida intelligantur: quocunq; indulto, aut priuilegio non obſtante: nec huiuſmodi locationes in Romana Curia, uel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, iuriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere; aliterq́ue conceſſiones, etiam à Sede Apoſtolica factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Locationes uerò rerum eccleſiaſticarum, etiam authoritate Apoſtolica confirmatas, ſancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus ad uigintinouem, ſeu bis uigintinouem annos uocant, factas: Synodus prouincialis, uel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra canonicas ſanctiones contractas fuiſſe iudicabunt.

c. de precarijs. 11. q. 2. & ca. 2. de preca.

in tit. de reb. eccle. non alie. & in extrauag. incip. ambitioſæ.

Caput XII.

NON ſunt ferendi, qui uarijs artibus decimas, eccleſijs obuenientes, ſubtrahere moliuntur; aut qui ab alijs ſoluendas temerè occupant, & in rem ſuam uertunt; cùm decimarum ſolutio debita ſit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur ſancta Synodus omnibus cuiuſcunq; gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum cathedrali, aut quibuſcunq; alijs eccleſijs, uel perſonis, quibus legitimè debentur, integrè perſoluant. Qui uerò eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur;

Cõc. Matiſcon. 2. cap. 5. Conc. Ticin. uerſi. in ſacris.
* Exo. 22. & 23. Leuit. 27. Nume. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. decimas. 16. q. 1. c. decimas. cum ſeq 16. q. 7. c. parochianos. c. ex tranſmiſſa. & c. tua. de deci.

c. omnes decimæ. 16. q. 7. cap. peruenit. c. non eſt. c. tua. & cap. in quibuſdam. de deci. clem. 2. eo. tit.

nicentur; nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecu ta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro Chriſtiana charitate, debitoq́; erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi à Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt eccleſijs, largè ſubuenire ad Dei laudem, atq; ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Caput XIII.

de ſepul. extra. in 6. & in clem.

DECERNIT *ſancta Synodus, quibuſcunque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali eccleſiæ ſolita eſſet perſolui, ac poſtea fuerit ex quocunq; priuilegio, alijs monaſterijs, hoſpitalibus, aut quibuſcunque locis pijs conceſſa; eadem poſthac integro iure, & eadem portione, quę antea ſolebat, cathedrali, ſeu parochiali eccleſię perſoluatur: non obſtantibus conceſſionibus, gratijs, priuilegijs, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut alijs quibuſcunq;.*

Caput XIIII.

Conc. Carthag. 3. ca 17. Conc. Nicænum, cap. 3. Conc. Matiſcon. 1. capit. 1. Conc. Arelaten. 2. cap 3. Conc. Tolet. 2. cap. 3. Côc. Bracar. 1. cap. 15. Conc. Turon. 2. cap. 10. 11. & 12. Conc. Maguntiacum. ca.

QVAM *turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoq́; concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fideliũ omniũ offenſione, ſummoq́; Clericalis militię dedecore, teſtatur. Vt igitur ad eam, quam decet continentiam, ac vitę integritatem miniſtri eccleſię reuocentur; populusq́; hinc eos magis diſcat reuereri, quo illos uita honeſtiores cognouerit: prohibet ſancta Synodus quibuſcunq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detineri, aut cum ijs vllam conſuetudinem habere audeant; alioquin pœnis, à ſacris canonibus, uel ſtatutis eccleſiarum impoſitis, puniantur. Quòd ſi, à Superio-*

perioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint; tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcunque, & penſionum ipſo facto ſint priuati; quæ fabricæ eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadem, uel alia fœmina perſeuerantes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantùm fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur; ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiã uti Sedis Apoſtolicæ delegatus arbitrabitur, ſuſpendantur: &, ſi ita ſuſpenſi, nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam uerſentur; tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcunque eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcunque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur; donec poſt manifeſtam uitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex cauſa uiſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquàm eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat: qui ſine ſtrepitu, & figura iudicii, & ſola facti ueritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliiſve modis, iuxta ſacros canones puniantur. Epi-

49.c.interdixit. 32.diſt. ca. cum omnibus.c. uolumus.cap. fœminas. 61. diſt. c. 1.cum multis ſeq. de cohab. cler. & mulier.

c. 2.cum ſeq. de cohab. cler. & mulie.c. ſi concubinæ. de ſent. excom. Conc. Aurelian. 3.c.4.

ſupra cap. 6. & in aliis locis ſupra alleg. Cõc.

Tolet.4.ca.41. ſcopi quoque (*quod abſit) ſi ab huiuſmodi crimine non abſtinuerint, & à Synodo principali admoniti, ſe non emendauerint; ipſo facto ſint ſuſpenſi: &, ſi perſeuerent, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat.

c. quorundam. 34. diſt. Conc. Aurelian.5.c.3.

Caput XV.

c. propoſuiſti. 12. diſt.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo conſecratis, quos maximè puritas, ſanctitasq; decet, longiſſimè arceatur; non liceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in eccleſijs, ubi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcunque, etiam diſſimile beneficium obtinere; nec in dictis eccleſijs quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, uel aliàs obtinuerunt, habere. Quòd ſi in præſenti pater, & filius in eadem eccleſia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare eccleſiam intra trium menſium ſpatium: aliàs ipſo iure eo priuatus exiſtat; & ſuper ijs quæcunq; diſpenſatio ſurreptitia cenſeatur. Ad hæc reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium conſequatur; in fraudem huius decreti, & canonicarum ſanctionum factæ omnino cenſeantur: nec collationes ſecutæ, uigore huiuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcunque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipſis Clericorum filijs ſuffragentur.

c. 2. & per totũ de fil. presbyt.

Caput XVI.

STATVIT ſancta Synodus, vt eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocunque nomine appellentur, quæ

quæ curam animarum ex primæua eorum inſtitutione, aut aliter quomodocunque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non cõuertantur: non obſtantibus quibuſcunque gratijs, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In ijs verò, in quibus contra earum inſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum tranſlata eſt, etiam ſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi congrua portio fructuũ Vicario, quocumque nomine is appelletur, non fuerit aſſignata; ea quàmprimùm, & ad minus intra annum à fine præſentis Concilij, arbitrio Ordinarij, iuxta formam decreti ſub fœl. rec. Paulo III. aſſignetur. Quòd ſi id commodè fieri non poſſit; aut intra dictum terminum factum non erit; cùm primùm per ceſſum, uel deceſſum Vicarij, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit; beneficium curam ànimarum recipiat; ac Vicariæ nomen ceſſet, & in antiquum ſtatum reſtituatur. ſupra ſeſſ 7. de reform. cap. 5.

Caput XVII.

NON poteſt ſancta Synodus non grauiter dolere, audiens Epiſcopos aliquos, ſui ſtatus oblitos Pontificiam dignitatem non leuiter dehoneſtare; qui cũ Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in eccleſia, & extra indecenti quadam demiſsione ſe gerunt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indignè non ſolùm loco cedunt, ſed etiã perſonaliter illis inſeruiunt. Quare, hæc, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus, ſacros canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitates Epiſcopalis decorum, & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, ut ab huiuſmodi in poſterũ Epiſcopi ſe abſtineant; mandans eiſdem, ut tam in eccleſia, quàm foris ſuum gradum, &

c. quanto. de of. ord. & ſupra ſeſ. 24. de regu. c. 4.

ſupra cap. 6. ca. Valentinianus. 63. diſt. ca. Epiſ opus. in eccleſijs. 95. diſt. ca. quis dubitet. c. duo ſunt. cum

ſeq 96. diſt. & c. ſolitæ de maio. & obed.

Ordinem præoculis habentes, ubiq; ſe Patres, & Paſtores eſſe meminerint; reliquis uerò tã Principibus, quàm cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia proſequantur.

Caput XVIII.

c. ſi Romanorũ. 19. diſt. c. ſiquis omnem. 1. q. 7. c. 1. de conſt.

c. 1. de uoto.

S*ICVTI publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare; vt pleniùs euenientibus caſibus, & neceſſitatibus pro communi utilitate ſatisfiat: ſic frequentiùs legem ſoluere, exemploq; pótius, quàm certo perſonarum, rerumq; delectu petentibus indulgere, nil aliud eſt, quàm unicuiq; ad leges tranſgrediendas aditum aperire. Qua propter ſciant uniuerſi, ſacratiſſimos canones exactè ab omnibus, &, quoad eius fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos. Quòd ſi vrgens, iuſtaq; ratio, & maior quandoq; vtilitas poſtulauerint, cum aliquibus diſpenſandum eſſe; id, cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atq; gratis, à quibuſcunq;, ad quos diſpenſatio pertinibit, erit præſtandũ: aliterq; facta diſpenſatio ſurreptitia cenſeatur.*

Caput XIX.

c. 1. de torneamen.

D*ETESTABILIS duellorum vſus, fabricante Diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano Orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunq; alio nomine, Domini temporales; qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint; eo ipſo ſint excommunicati; ac iuriſdictione, & dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligãtur; &, ſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui verò pugnam commiſerint; & qui eorum Patrini*

trini vocantur, excommunicationis ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnã incurrant; & vt homicidæ, iuxta ſacros canones, puniri debeant: &, ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuò careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli tam in iure, quàm facto dederint; aut alia quacunque ratione ad id quemquam ſuaſerint; necnon ſpectatores excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obſtante quocunq; priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiam immemorabili.

c.2. de cler. pugnan. in duel. de torneam. per totum. & toto tit. de homi.

Caput XX.

CVpiens ſancta Synodus eccleſiaſticam diſciplinam in chriſtiano populo non ſolùm reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam à quibuſcunq; impedimentis conſeruari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſeculares quoque Principes officij ſui admonendos eſſe cenſuit; confidens eos, ut Catholicos, quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæq; protectores eſſe voluit, ius ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantùm eſſe conceſſuros, ſed ẽt ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerũ, Parochos, & ſuperiores Ordines reuerentiam reuocaturos, nec permiſſuros, vt officiales, aut inferiores Magiſtratus Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed vnà cum ipſis Principibus debitam ſacris ſummorum Pontificum, & Conciliorum conſtitutionibus obſeruantiam præſtent. Decernit itaq;, & præcipit, ſacros canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apoſtolicas ſanctiones, in fauorem eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præſenti etiã decreto

ca. Concilia. §. hinc. 17. diſt. c. quis dubitet. c. duo ſunt. & ca. ſi. 96. diſt.

c. peruenit. 86. diſ. c. ſi quis ſuadente. 17. q. 4. toto tit. de immu. eccle. cap. quanquam. de

cen. in 6.c.fœlicis.de pœ.eo lib.Conc.Ticinen.uer.ſtatuimus,& uer.ſancimus. Concil. Aquiſgran.cap. 9.Concil. Lateran. ſub Leone X.ſeſſ.9. & 10.

innouat, exactè ab omnibus obſeruari debere. Propterea que admonet Imperatorem, Reges, Reſp. Principes, & omnes, & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, & dignitatis extiterint, vt, quò largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eò ſanctiùs, quæ eccleſiaſticis iuris ſunt, tanquàm DEI præcipua, eiuſque patrocinio tecta, venerentur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſ ve Dominis temporabilibus, ſeu Magiſtratibus, maximeque miniſtris ipſorum Principum, lædi patiatur; ſed ſeuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurſdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, eccleſiarumque protectionem exiſtant; imitantes anteriores optimos, religioſiſſimosq; Principes, qui res Eccleſiæ ſua in primis authoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria uindicarunt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulò præſtet: quò cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, cæteriq; Clerici in reſidentiis, & officiis ſuis, quieti, & ſine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

ca.Valentinianus. 63.diſt.ca. eccleſiæ.in fin. 87.diſt. c.Cõſtantinus. & c.ult.96.diſ.

Cap. XXI.

POſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula, ſub quibuſcunque clauſulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fœl. rec. Paulo III. ac Iulio III. quàm ſub Beatiſſimo Pio IIII. Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita decreta fuiſſe, vt in his ſalua ſemper authoritas Sedis Apoſtolicę & ſit, & eſſe intelligatur.

ſupra ſeſſ. 7. de reform.in prin.

Decretum de continuanda Seſsione in diem ſequentem.

Cum

CVM ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commodè expediri nõ poſſint; propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eandem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS DIE IIII. DECEMB.

Decretum de Indulgentijs.

CVM poteſtas conferendi indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit; atque huiuſmodi poteſtate diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa vſa fuerit, ſacroſancta Synodus indulgentiarũ vſum, Chriſtiano populo maximè ſalutarẽ, & ſacrorum Conciliorum authoritate probatum, in eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit; eoſque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant: in his tamen concedendis moderationem, iuxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus verò, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgẽtiarũ nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, et correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vnde plurima in Chriſtiano populo abuſuũ cauſa fluxit, omnino abolẽdos eſſe. Cæteros uerò, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocunq; prouenerunt; cùm ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud

t. 16. Ioan. 20. & c. audiuimus & c. quodcunq; ligaueris. 24. q. 1. c. ut cõſtitueretur. 50. diſ. c. adhuc de pœni. diſt. 1. toto ti. de pœnit. & remiſ. extra in 6. & in Cle.

c. cùm ex eo. extra de pœnit & remiſ ca. 1. eod. tit. in 6.

c. cũ ex eo. de pœni. & remiſ.

Clem. abuſionibus. de pœn. & remiſ.

ſupra ſeſſ. 21. de refor. c. 9.

quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant ſpecialiter prohiberi; mandat omnibus Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus eccleſiæ ſuæ colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat; vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cogniti, ſtatim ad ſummum Romanum Pontificem deferantur: cuius authoritate, & prudentia, quod Vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur; vt ita Sanctarum Indulgentiarum munus piè, ſanctè, & incorruptè omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis.

INSVPER hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri, atque Saluatoris aduentũ, Paſtores omnes obteſtatur, vt tanquam boni milites illa omnia, quæ ſancta Romana Eccleſia, omnium eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit; necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcunque fidelibus ſedulò commendent; omniaque diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs præcipuè ſint obſequentes, quæ ad mortificãdam carnẽ conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia; vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio; admonentes populos crebrò, obedire Præpoſitis ſuis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui uerò contemnunt, Deum ipſum ultorem ſentient.

c. nõ decet. 12. diſ. Vigilius in Epiſ. ad Eutherum. in fin. Felix. 1. in Epiſ. 3. ſupra ſeſſ. 22. c. 8. de ſac. miſ.

ca. qui ſuis. 95. diſt. c. quia frater. 7. q. 1. Luc. 10. Conc. Magun. c. 36 & 37. Conc. Aurel. 3. can. 21.

De indice librorum, & Catechiſmo, Breuiario, & Miſſali.

ſupra ſeſſ. 18. in prin.

SACROSANCTA Synodus in ſecunda Seſſione, ſub Sanctiſſimo Domino Noſtro Pio Quarto celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, ut de ua-

rijs

rijs cenſuris, ac libris, uel ſuſpectis, uel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent; atq; ad ipſam ſanctam Synodum referrent: audient nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe; nec tamen, ob librorum uarietatem, & multitudinem diſtinctè, & cõmodè poſſit à ſancta Synodo dijudicari; præcipit; ut quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſimo Romano Pontifici exhibeatur; ut eius indicio, atque authoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de Catechiſmo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Miſſali, & Breuiario fieri mandat. Catec. car. 1. 2. cum ſeq. Conc. Mile. ca. 12.

De loco Oratorum.

DECLARAT ſancta Synodus; ex hoc loco aſſignato Oratoribus, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularib. inſedendo, incedendo, aut quibuſcunque alijs actib. nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præiudicium; ſed omnia illorum; & Imperatoris, Regum, Rerum publicarum, ac Principum ſuorũ iura, et prærogatiuas illæſas, & ſaluas eſſe, in eodemque permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & obſeruandis Decretis Concilij.

TANTA fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, ut nihil tam clarum in fide noſtra aſſerenda unquam fuerit, aut tam certò ſtatutum; quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminauerint. ea propter ſancta Synodus id potiſſimum curauit, ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret; ueramque, & Catholicam doctrinam traderet, & do- c. Pe. 5. Ephe. 4.

doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Epiſcopi, ex varijs Chriſtiani Orbis prouincijs euocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi iactura, & vniuerſali periculo ab eccleſiis abeſſe non poſſint, nec vlla ſpes reſtet, hæreticos, toties, fide etiam publica, quam deſiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos; ideoque tamdem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſuper eſt nũc, vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam ſuam ita præſtandam, vt, quæ ab ea decreta sũt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant; ſed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & fideliter obſeruentur. Quòd ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem (quod non credit) aut definitionem poſtulent; præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, cõfidit ſancta Synodus Beatiſſimum Romanum Pontificem curaturum, vt vel euocatis ex illis præſertim prouincijs, vnde difficultas orta fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, uel etiam Concilij generalis celebratione, ſi neceſſarium iudicauerit, vel commodiore quacunque ratione ei viſum fuerit, prouinciarum neceſſitatibus pro DEI gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur.

v. De recitandis Decretis Concilij ſub Paulo III. & Iulio III. in Seſsione.

.ſeſſ. 5. 6. 7. & 14. *QVONIAM diuerſis temporibus, tam ſub fœl. rec. Paulo III, quàm Iulio III, multa in hoc ſacro concilio, quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur.*

Recitata ſunt.

De

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiſsimo Domino noſtro.

ILLVSTRISSIMI Domini, Reuerendiſſimiq; Patres, Placetne uobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fæ. rec. Paulo III. *& Iulio* III. *quàm ſub Sanctiſſimo Domino Noſtro Pio* IIII. *Romanis Pontificibus, in ea decreta, et definita ſunt, confirmatio nomine ſanctæ huius Synodi per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes à Beatiſſimo Romano Pont. petatur?*

Reſponderunt, Placet.

POSTMODVM Illuſtriſsimus, & Reuerendiſsimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens, benedicens ſanctæ Synodo, dixit: Poſt gratias DEO actas, Reuerendiſsimi Patres ite in pace. Qui reſponderunt, Amen.

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatiſsimo Pio Papæ, & Domino noſtro, Sanctæ Vniuerſalis Eccleſiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctiſsimum Patrem diutiſſime Eccleſię tuæ conſerua, multos annos.

Card. Beatiſsimorum ſummorum Pōtificum animabus, Pauli III. & Iulij III. quorum authoritate hoc ſacrum generale Concilium inchoatum eſt, pax à Domino, & æterna gloria, atq;. fœlicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſsimorum Regum, & qui hoc uniuerſale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen, Amen.

Card. Sereniſs. Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnib. Regibus, Rēſpub. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem, Domine, cō ſerua: Imperator cæleſtis terrenos Reges, rectæ fidei conſeruatores, cuſtodi.

Card.

Card. Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reuerendiſsimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiſsimis Epiſcopis vita, & fœlix ad eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacroſancta œcumenica Tridentina Synodus: eius fidem confiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſeruemus.

Card. Omnes ita credimus: omnes id ipſum ſentimus: omnes conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides B. Petri, & Apoſtolorum: hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus; ita ſentimus; ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhęrentes, digni reddamur miſericordijs, & gratia primi, & magni ſuppremi Sacerdotis, Ieſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inuiolata Domina noſtra, ſancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Reſp. Fiat, fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Reſp. Anathema, anathema.

Poſt hæc mandatum fuit à Legatis, & Præſidentibus ſub pœna excommunicationis omnibus Patribus, vt, antequàm diſcederent à ciuitate Tridentina, ſubſcriberent

manu

manu propria decretis Concilij; aut ea per publicum inſtrumentum approbarent. qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IIII. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſcopi XXV. Epiſcopi CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXXIX. Generales Ordinum VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali: in cuius fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, ſacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comẽſis, eiuſdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinenſis diœceſis, eiuſdem Concilij Notarius.

Confirmatio Concilij.

NOS *Alexander, S. Laurentij in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie, die Mercurij,* XXVI. *Ianuarij,* M.D.LXIII. *Pontificatus ſanctiſſimi Domini noſtri D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto, apud Sanctum Petrum, Reuerendiſs. DD. mei Cardinales, Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi à Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſs. Dom. noſtro, ut infra.*

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Concilij Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præteriti publicato, ſtatutum fuit, ut per Sanctitatis Veſtræ, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legatos, & Præſidentes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate Veſtra confirmatio omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fœl. rec. Paulo III. *& Iulio* III. *quàm ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici Tridentini, ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quæ tam ſub fœl. rec. Paulo III. & Iulio* III. *quàm ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.*

Quibus auditis, Sanctitas, ſua, viſo, & lecto tenore

dicti

dicti decreti,& habitis uotis Reuerendiſs. DD.meorum Cardinalium,reſpondit per hæc uerba.

Petitioni, nomine Concilij Oecumenici Tridentini ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes,omnia,& ſingula, quæ in dicto Concilio tam ſub fœl.rec. Paulo III. & Iulio III. prædeceſſoribus noſtris, quàm Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, authoritate Apoſtolica, etiam de Venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu,matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, Amen.

Ita eſt. A. Cardinalis Farneſus, Vicecancell.

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPAE QVARTI, SVPER CONFIRMATIONE
œcumenici generalis Concilij Tridentini.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTVS Deus, & pater Domini noſtri IESV CHRISTI, pater miſericordiarum, & Deus totius cōſolationis: qui, reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam ſanctam, & tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque uexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit, optatoq́; remedio. Ad plurimas, & perniicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam indictum iam pridem in ciuitate Tridentina œcumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædeceſſore noſtro, & ſeſsionibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab eius autē ſucceſſore Iulio in eandem urbem reuocatum, poſt alias ſeſsiones celebratas, uarijs impedimentis, & difficultatibus obiectis, ne tunc quidem peragi potuerat: itaque diutius intermiſſum fuerat non ſine maximo mœrore

piorum omnium, cùm quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſolicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filij noſtri, Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerum publicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque à patre luminum aſſiduè precati ſumus. Cùm enim eam in vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata literis, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, et aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum literarum ſcientia, diuinique, & humani iuris cognitione præſtantes uiros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeò Concilij libertati fauentibus, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ propriè reſeruatis, liberum ipſi Concilio arbitrium per literas, ad Legatos noſtros ſcriptas, ultrò permiſerimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem neceſſariæ uiſæ ſint, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, à ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui interfuerunt, concordia peractum fuit, ut conſenſum eum planè à Domino effectum fuiſſe conſtiterit; idque in noſtris, atque omnium oculis ualde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari DEI munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Vrbe indixi-

mus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque, & gratias diuinæ Maieſtati meritò perſoluendas curauimus; cùm eiuſmodi Concilij exitus ſpem magnam, & propè certam attulerit, fore, ut maiores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibusque perueniant. Cùm autem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum ueſtigijs inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica ſeſſione facto: Nos, ex Legatorum literis prius, deinde poſt reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum uenerabilibus fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cùm ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano utilia, ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad DEI omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu in conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia, & ſingula authoritate Apoſtolica hodie confirmauimus, & ab omnibus CHRISTI fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus; ſicut horum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſeruarique decernimus. Mandamus autem in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis, à ſacris canonibus conſtitutis, alijsq; grauioribus, etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, uniuerſis, & ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs quibuſuis eccleſiarum Prælatis, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus hono-

re præfulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in eccleſijs ſuis, ciuitatibus, & diœceſibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obſeruent; & à ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obſeruari: contradictores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachij ſecularis auxilio. Ipſum uerò chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæterosque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per uiſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, ut, qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reuerentia, ad eiuſdem Concilij exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis, cùm opus fuerit, auxilio, & fauore ſuo adſint, neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari Concilij doctrinæ opiniones à populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad uitandum prætereà peruerſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica authoritate inhibemus omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcunque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocunque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, alijs verò, quicunque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine authoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilij decretis quocunque modo edere, aut quid-

quam

quam quocunque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quę ſito colore ſtatuere. Si cui uerò in eis aliquid obſcuriùs dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit; aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem uidelicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram; cuius authoritatem etiam ipſam ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus; parati, ſicut ea de nobis meritò confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis uiſa fuerit, prouidere: Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritete ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, ne ue quis excuſatione ignorationis uti poſſit: uolumus, & mandamus, ut hæ literæ per aliquos curię noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm, & clara uoce recitentur; &, poſtquàm recitatę fuerint, ad ualuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellarię Apoſtolicę, & in loco ſolito Campi Florę affigantur; ibique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantis per relinquantur. Cùm autem inde amouebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impreſſionem tradantur, quò commodiùs per Chriſtiani nominis Prouincias, & Regna diuulgari poſſint. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius

S 3 perſonę

perſonæ, in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Tertio, Septimo Kal. Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Ego

Ego Pius, Catholicæ Eccleſiæ
Epiſcopus.

Ego F. Card. Piſanus, Epiſcopus Oſtien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Portuen.
Ego Io. Card. Moronus, Epiſcopus Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius, Vicecan. Epiſcopus Sab.

. . . .

. . . .

Ego R. Card. S. Angeli, Maior Pœnitẽ.

. . . .

. . . .

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

. . . .

Ego Io. B. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio, Card. Piſarum.
Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens, card. Aræcœli.
Ego Ia. card. Sabellus.

. . . .

. . . .

Ego B. cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simonetta.

. . . .

. . . .

Ego F. Card. Pacieccus, y de To.
Ego M. A. card. Amulius.

Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus, Card. Borromeus.
Ego M. S. Card. Conſt.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Franciſcus, Card. Gonzaga.

. . . .

Ego Gui. Aſc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellotius, Card. Vitellius.

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Ant. Florebellus Lauellinus.
H. Cumyn.

INDEX RERVM, ET verborum in Concilium Tridentinum copioſiſſimus.

Abbates quomodo eligendi. 231. & 232. et qui in monaſterijs, quę ſunt Ordinum capita. 240.

Abbatibus quos Ordines conferre liceat. 177. 178.

Abbatum officium in lectore eligendo. 16. in aſſiſtendo degradationi loco Epiſcoporum. 81. in uiſitando. 239. exequendo decreta huius Concilij. 231.

Abbatum Monaſteria ab Epiſcoporum iuriſdictione exēpta. 135. & 239.

Abbatum priuilegia quando ceſſent. 217. 177. & 178.

Abbatum negligentia quando ſuptileatur. 16. & 18.

Abbatiſſæ creatio qualis. 231.

Abbatiſſa duobus monaſterijs non præficienda. 232.

Abbatiſſæ officium in profeſſione monialium. 237.

Abbatiſſæ commendatæ ab Epiſcopo viſitandę. 149. quæ ſunt Ordinum capita, quibus conferendæ. 240. earum onus in Seminario conſtituendo. 183.

Abeſſe Epiſcopo quando, & quandiu liceat 173. & quando alijs curatis 174. & quātum Canonicis, & ſimilibus. 210. & 211.

Abeſſe non uidetur, qui aliquātiſper abeſt. 173.

Abſentia affectata non diſſoluit vinculū matrimonij. 190.

Abſentia Epiſcoporum denuncianda Romano Pontifici. 41. & 42. & quæ ſit legitima, & à quibus probanda. 172. & 173.

Abſens, qui curæ animarum incumbit, præſens iudicatur. 162. cætera vide in verbo Reſidentia.

Abſolutio ſacerdotalis quæ. 89. 94. & 103.

Abſolutionis miniſtri. 94.

Abſolutio delicti quando non amittenda. 82.

Abſo-

Abſolutio in quibus caſibus fieri poſſit ab Epiſcopo. 209. 95. & 104.
Abuſus tollendi. 19. 150. & 227. maximè exorti in indulgentijs. 150. & 263. & in Miſſarum celebratione. 159. & in concionibus popularibus 224. & in Sanctorum celebratione. 227.
Acceſſiones ad beneficia iuris patronatus quando tollendę. 253.
Acceſſus non concedendi, nec conceſſi extendendi. 249.
Acclamationes Patrum in fine Concilij. 268.
Acolythi quando, & cur inſtituti. 168.
Acolythatus. 208.
Acta appellanti gratis exhibenda. 81. & infra quantum tempus. 122. & quomodo ad iudicem appellationis transferenda. 221.
Adetrangreſſio. 12. 21. & 26 & quomodo tollatur. 13.
Adminiſtratio bonorum monaſteriorum ad quos ſpectet, 229.
Adminiſtratores locorum piorum quibus rationem reddāt 164. & 165. & de quibus
Adminiſtratores bonorū Epiſcopatus, Sede vacante. 215. & 216.
Adoleſcentium ætas prona ad mundi voluptates. 182.
Adoratio Chriſti. 73.
Adoratio Euchariſtiæ. 71. 76. & 78.
Aduentus Chriſti myſterium. 21. & 22.
Adulterij pœna. 197.
Adulterium non dirimit matrimonium. 190.
Adultorum iuſtificatio. 23.
Aetas ad dignitates obtinendas legitima. 209. & 210. ad beneficia. 176. ad ordines 179. ad Seminarium. 182.
Affinitas ex fornicatione quid operetur. 195.
Aleas fugere clerici debent. 161.
Alienare quando clericis non liceat. 3 45.
Altare pro menſam intelligitur apud Paulum. 153.
Animarum cura non negligenda. 40. 41. 42. 51. 52. 53. 149. 172. & 173.
Antiquitas non damnanda. 142. & 143.
Apoſtatarum pœna. 238.

Apoſta-

Apoſtatādi occaſio vnde. 113.
Apoſtoli, noui Teſtamenti ſacerdotes. 152. & 157.
Appellatio cur inſtituta, & quando non impediat, vel ſuſpendat. 80. 165. 175. 186. 208. 219. 220. 235. et 257 & *quomodo admittēda.* 164 & *cui committenda.* 80.
Appellare à quibus liceat. 80. 81. 220. & 221.
Appellans quid agere debeat 80. 81. & 221.
Appellatus quid, & quando ſoluat pro actis 222.
Apprehenſio poſſ. eccleſiæ, quo modo. 213.
Aqua naturalis de neceſſitate Baptiſmi. 47.
Aquarum ſignificatio. 155.
Aqua in calice cur vino miſceatur. 155.
Arbitri ſuper ſuſpicione, & iuriſdictione eligendi. 110.
Archidiaconi oculi Epiſcoporum. 209. *qui eligi debent.* 209. *qui uiſitandi ius habēt, quomodo viſitent.* 202.
Archidiaconi cauſas matrimonij, & criminum non iudicāt 221. *neq; cōcubinatus.* 257.
Archiepiſcopus, vide Metropolitanus.
Archipresbyter, vide Parochus.
Attritio quid. 90.
Auaritia, idolorum ſeruitus. 158. *omnium malorum radix* 164. *ab eccleſiaſticis tollenda.* 144.
Auaritiæ ſuſpitio vitanda. 214
Authoritas Sedis Apoſtolicæ maxima. 41. 60. 95. 123. 141. *in omnib. ſalua intelligitur* 50. 52. 200. & 262.
Aucupia à quib. uitanda. 211.

B*aptiſmi virtus* 13. & 14. *neceſſitas* 23. & 47. *canones de eo.* 47. 48. et 49. *uerba requiſita.* 47. *Aqua neceſſaria.* 47. *in eo imprimitur character in anima.* 46.
Baptiſmi, & pœnitentiæ differentia. 88.
Baptiſmo ſuſcepto vota non ſunt irrita. 48.
Baptiſmus paruulorum. 13. & 49.
Baptiſmus Ioannis. 47.
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus. 47.
Baptiſmus ritè collatus, non iteratur. 46. 48. 88.

Baptizan-

Baptizantium, & baptizatorum cognatio 194. & 195.
Baptizari licet in omni ætate, & tempore. 48.
Baptizati Chriſtianæ legis debitores. 48. peccãdo gratiã amittunt. 48. ab vno, vel duobus ſuſcipiendi de Baptiſmo. 194.
Benedictio coniugum approbatur. 191. in tẽplo ſuſcipienda. 193. à proprio Parocho ſumenda. 193.
Beneficia cur conſtituta ſint. 146.
Beneficia unius diœceſis cum alterius diœceſis beneficio perpetuo nõ vniuntur. 112.
Beneficiorum pluralitas reprobatur. 50. 51. & 216. & quando permittatur. 216.
Beneficia in ſeruitutem non redigenda. 251. vnita uiſitanda. 52. ac etiam exempta, & à quibus. 149. & 207.
Beneficia curata in ſimplicia non conuertenda. 258. & 259. & quando curam animarum recipiant. 259.
Beneficia regularia quib. conferenda. 112. & 113.
Beneficia ſecularia Regularibus non concedenda. 113.
Beneficia hæreditaria in ſucceſſionem abhorrent. 240.
Beneficia iuris patronatus. 113. 148. 219. 251. & 252. cũ ſeq.
Beneficijs priuare clericos quãdo liceat. 148. 174. 245. et 257.
Biblia latina vulgatæ editionis probata 9.
Biennij ſpatium litibus finiendis ſtatutum 229.
Bigamia probibita. 189.
Bigami ad minorum Ordinum miniſteria non idonei. 181.
Bona eccleſiaſtica occupantium pœna. 165. & 166. eorum fructus in quos vſus conuertendi. 165. & 166.
Bona ante profeſſionem monaſterijs non danda, aut abeuntibus reſtituenda. 136. & 137. quomodo Regularibus conceſſa. 229.
Bononiæ laudes 59.
Bonum exemplum, quære. Exemplum.
Breuiarium 265.

CAELIBATVS nõ poſtponitur ſtatui coniugali

gali.191.
Cærimoniæ in celebratione Miſſæ quare inſtitutæ.154.155. 157. in Ordine ſacro. 171. in nuptijs.194.
Calicis uſus an cuiquam ſit permittendus. 144. & 167.
Candelarum certus numerus prohibetur in celebratione Miſſæ.159.
Canon Miſſæ ex quib. conſtet. 154.
Canones de uita clericorum renouantur.161.item ad Epiſcopalem dignitatem pertinentes.259. item ad fauorẽ eccleſiaſticarum perſonarũ. 261.
Canones indiſtinctè ab omnib. obſeruandi.260.
Canonicatus quibus conferendi.163.
Canonici quales eligendi. 209. & 210. & qui uocem in capitulo non habeant.162.& 163. quos Ordines habere debeant.210. eorum tenues redditus quomodo augendi. 214.
Canonici, Eccleſiæ Senatus. 211.
Canonicorum uita, & honeſtas qualis.211. officium in choro.211.reſidentia. 162. 146.& 211.& an reſidere poſsint in eccleſia curata.162.
Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum.150. ad rationem redditium Seminarij exigendam.185. ad conſtituenda, quæ ad Seminariũ ſpectant. 183.& 185. ad procedendum in quibuſdam cauſis. 247.& 248.ad conuertenda quædã in pios uſus.250. cætera quære in uerbo capitulum.
Canonici Epiſcopo inſeruire debent.209. & 211. & ab eo corrigi poſſunt. 43. & quando, ac quomodo. 247. 248.249. profeſsionem fidei coram quibus facere teneantur.210.
Cantus laudatur. 182.ſed laſciuus in celebratione Miſſæ uetatur. 159.
Capellanorum Regiorum priuilegia reſtricta.208.
Capituli officium Sede uacante. 199.& 215.
Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in lectore, & magiſtro deligendo. 16.

in ordinibus canonicatuum deſignandis. 210. in his, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant 211. & in his, quæ ad Seminarium pertinent. 183. in augendo præbendas tenues. 214. in omnibus his, quæ non ſpectant ad commodum Epiſcopi, uel ſuorum. 248. in ſubſtituendo iudicem delegatum 254. cætera require in uerbo Canonici.

Capituli menſa. 183.

Capitula Cathedralium à ſuis Epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt. 43. & quomodo, & quando. 247. apud Ordinarium conueniuntur non obſtantibus Conſeruatorijs. 109. Epiſcopo de quibus rationes reddere teneantur. 216. eorum negligentia à quibus ſuppleatur. 215. literas dimiſſorias an concedere poſſint. 53. & 178. an viſitare valeant, & quomodo. 202.

Capituli iuriſdictio, poteſtas, & bonorum adminiſtratio intacta relinquitur. 248. et quando eorum priuilegia nõ ualeant. 217.

Capitulorum generalium officium in magiſtris eligendis. 16. in prioribus & officialibus conſtituendis. 239. in exequendis pijs relictis. 246. in cõſeruanda regulari diſciplina. 228. & 229. eorum negligentia à Concilio prouinciali aliquandò ſuppletur. 341.

Capucinis bona poſſidere non licet. 229.

Cardinales qui ſunt eligendi. 200. & 201. eorum conſilio uniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur. 243.

Cardinalium indulta quando ualeant. 217, & 220. Acceſſus, & regreſſus tolluntur. 249.

Cardinalium frugalitas, & cõtinentia. 243. reſidentia. 172.

Cardinalium familiares, uide Familiares.

Cardinalis Moronus primus Legatus Synodo benedixit. 267.

Cardinales Epiſcopi infra tres menſes munus conſecrationis ſuſcipere tenentur. 175.

.175.
Cardinales quatuor aſſ.rma-
ri debent promouendos ad
cathedrales idoneos eſſe.
200.
Caritas,36.perfectionis uincu-
lum.132.
Carnis deſideria quomodo re-
ſtringantur.264.
Caſtitas.228.
Caſtitatis donum petentibus
non denegatur.191.
Caſuum reſeruatio. 95. &
104.
Catecheſis ſingulis ſacramentis
praeſcribenda.206.
Cathecumini.26.
Catechiſmus.265
Cathedralibus eccleſijs qui prae-
ficiendi. 40. 50. 161. &
199.quomodo prouidendū,
quando ſunt exigui fructus.
212. & quando penſiones
imponendae.213.
Cathedrali eccleſia uacante,pro
ces habendae.199.
Cathedralium eccleſiarum Pae-
nitentiarius.207.
Cathedralium eccleſiarum plu-
ralitas prohibetur.50.
Cauſae matrimoniales ſpectant
ad eccleſiaſticos.191. ſed
non ad Decanos, uel alios
inferiores.221. & ubi co-
gnoſcendae ob paupertatem
221.
Cauſe citò expediendae. 220.
224.254.& 255.
Cauſae fori eccleſiaſtici ab Or-
dinarijs cognoſcendae.220.
& quibus delegandae.
245.
Cauſae mercedum, & miſerabi-
lium perſonarum.54.
Cauſae exemptorum quomodo
tractandae.54.
Cauſae legitimae abſentiae quae.
172.& 173.
Cauſae ciuiles,uide ciuiles cau-
ſae.
Cauſae criminales, quaere crimi
nales.
Celebratio Miſſarum, lege
miſſa.
Cenſurae ab Ordinarijs emana-
tae, ab Ordinarijs publican-
dae,& obſeruandae à Regula
ribus.235.
Character quid.46. in quibus
imprimatur. 46. & 169.
deleri non poteſt. 46. &
169.
Choreae clericis prohibentur.
161.& 211.
Chriſtianorum officia. 2.
Chriſtiana uita perpetua pae-
nitentia

nitentia eſſe debent. 98.
Chriſtiani quando communicare teneantur. 78.
Chriſtianorum officium maximè in concilijs. 2. & 30.
Chriſtus uera lux. 3. Propitiator noſter. 22. Saluator noſter. 23. & 225. fons iuſtitiæ. 24. cauſa ſalutis æternæ. 29. Redemptor. 37. & 225. legiſlator. 37. ſanctitatis author. 72. ſacerdos ſecundùm ordinem Melchiſedech. 152. magnus, & ſupremus ſacerdos. 269. caput in membra. 33. uitis in palmites. 33. Sol iuſtitiæ. 21. Fidei noſtræ author. 21. ſecundus Adam. 23. omnium gratiarum fons, & author. 143. mediator Dei, & hominum. 225. Patribus promiſſus. 21. Sacramentorum author, & perfector 45. & 188. pro omnibus mortuus. 22. & ad noſtram ſalutem. 76. & 153. in Euchariſtia continetur. 70. 71. & 72. totus ſumitur ſub utraque ſpecie. 72. 73. 77. 141. 142. & 143. nobis meruit iuſtificationem. 22. 25. & 33. os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ. 130. in eo habemus redemptionem, & remiſſionem. 22. per eum fit ſatisfactio. 97. eius ſermones ſeruant eum diligentes. 28.
Chriſti aduentus. 21. & 22. meritum. 13. 22. 25. & 33. ieiunium. 69. diuinitas. 72. amor erga nos. 76. & 152.
Chriſto debetur latriæ cultus. 73.
Ciborum delectus ſeruandus. 264.
Circunſtantiæ peccati. 93.
Citari Epiſcopus quando poſſit, ut perſonaliter compareat. 82.
Ciuilibus in cauſis quomodo procedendum. 54. & quomodo exequendum. 145.
Clandeſtinorum matrimoniorum correctio. 192. cum ſeq.
Clauium poteſtas. 87. 88. 97. 102. 104. 105. & 108.
Clauſura Sanctimonialium reſtituenda. 231.
Clerici in ſortem Domini uocati

cati. 160. quę uitare debeant. 106. 107. & 162. qui fori priuilegio gaudeāt. 176.
Clericorum uita, & exemplum quanti momenti. 160. 180. 242. & 256. continentia. 256. ueſtitus & habitus quales eſſe debeant. 110. 111. & 160. geſtus, inceſſus, & ſermones. 160. uita qualis. 106. 107. 160. & 161.
Clerici etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſſunt. 42. 108. & 109. delinquentes in loco decenti cuſtodiendi. 248. matrimonium contrahere prohibentur. 191. mendicare non debent, & quomodo eis prouidendum. 145. turpiter, & ſcandaloſe uiuentes quomodo puniantur. 148. & 256. uſurpantes bona eccleſiaſtica qua pœna puniantur. 166.
Clerici homicidę pœna, & diſpenſatio. 111. degradatio, & depoſitio. 81. & 248.
Clericorum immunitates, & priuilegia renouantur. 261. & 262. merita ex quibus deprehendantur. 178.
Clerico uago miſſas celebrare non licet. 159. & 181.
Clerici coniugati quę miniſteria exercere poſſint. 181. & quo priuilegio gaudeant. 170.
Clerici concubinarij, uide, Concubinarij.
Cętera quęre in uer. Sacerdotes, & in uer. Presbyter.
Cluniacenſis monaſterij priuilegium. 23.
Coadiutores quando dandi ſint. 148. & quomodo. 249.
Coadiutorię quomodo permittantur. 249.
Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur. 194. & 195.
Collatio beneficiorum. uide in uer. Electio.
Collatio ordinum gratis fieri debet. 144. uide Ordo.
Collegiorum generalium priuilegia 54. & 110.
Collegia ab Epiſcopo uiſitantur. 164.
Collegij puerorum inſtituendi uia, & ratio. 182. & 183.
Collocutiones, & confabulationes nō habendę in eccleſijs. 3. & 159.

comeſſationes clericis prohibentur.161.
Comitum Palatinorum priuilegia reſtricta. 208.
Commendata monaſteria uiſitanda.149.
commendæ perpetuæ. 51.
commiſſio cauſarum quibus fieri debeat.254.
commemoratio defunctorum facienda.246.
Communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit.78. 142. & 143. & à quibus ſæpe percipienda. 179. & in ea præparatio qualis.74. & 75. in ea ſub qualibet ſpecie totus, & integer chriſtus ſumitur. 72.73.77.141. & 142.
Commutationes vltimarum uoluntatum quomodo, & quando faciendæ. 153. & 246.
Compatres in Baptiſmo qui. 194. & 195.
compoſitio pro fructibus male perceptis prohibita. 174.
computi diſciplina commendatur.182.
Conceptio Mariæ Virginis.14.
Concilium indicere ad Romanũ Pontificem ſpectat. 64. & 266. eiusq; decreta ab eo confirmãtur. 267. & 271. & dubia declarantur.266.
concilio intereſſe qui debeant. 65.126. & 201. & ad illud conuenire negligentes quomodo puniantur. 126.
Conciliorum utilitas. 124. & 201.
Concilium celebrantium officium.2.3.4. & 69.
concilij Tredentini inchoatio ſub Paulo tertio.1. tranſlatio.56. celebratio ſub Iulio Tertio.64.cum ſeq. ſuſpenſio. 122. celebratio ſub Pio Quarto. 129. intentio præcipua qualis.129. cum ſeq. finis.267.confirmatio.271. & 272.cauſæ, quibus indictum fuit. 5.44.74.68.70. 121.125.127.129.222. & 265. & quot Patres ei interfuerunt.270.
Concilia prouincialia quibus de cauſis renouanda, & quando. 101. de quibus iudicent.173.185 187.299. 200.201.202.204.205. 206.207.211.212.217. 218.220.228.241.255. & 258. & quid in eis agi debeat. 243.254. & 264.

Con-

Concilij tempore quæ ſeruanda, & quomodo uiuendum. 2.
Concilij decreta quando apud omnes maiores exiſtimationis. 7.
Concubinatus grauiſſimum peccatum. 197.
Concubinariorum pœnæ. 197. & 256. cum ſeq.
Concubinarum pœnæ. 197.
Concubinarij quando diſpenſari poſſint. 257.
Concupiſcentia. 14.
Conditiones in prouiſione eccleſiæ reijciendæ. 213.
Confeſſio eſt iure diuino neceſſaria. 91. 92. & 103. eſt pars pœnitentiæ. 89. & 102. quomodo, & quorum peccatorum facienda. 91. 92. 93. & 103. & quando præcipue. 93. & 94. & cui. 94. non eſt impoſſibilis. 92. & 103. ad Euchariſtiam percipiendam neceſſaria, & quando. 75.
Confeſſio ſecreta. 93. & 103.
Confeſſionis miniſtri qui. 94. 104. & 180.
Confeſsionum libri diſcendi à pueris. 183.
Confeſſores monialium. 234.
Confeſſorum munus in ſatisfactionibus iniungendis. 97.
Confitendi in quadrageſima ſalutaris mos. 93. & 103.
Confirmatio eſt ſacramentum. 49. eius miniſter Epiſcopus. 49. 169. & 171. eam habere debet, qui prima tonſura eſt initiandus. 175. in ea character imprimitur in anima. 46. inter quos ſpiritualem cognationem contrahat. 195.
Confirmatio huius Concilij. 271. & 272.
Confraternitates uiſitandæ. 164.
Coniuges. quære Matrimonium.
Conſanguinei fructibus Eccleſiarum non augendi. 242. & 243.
Conſecratio ubi facienda. 175.
Conſecrationis munus infra tempus ſtatutum ſuſcipiendum. 53. & quale tempus ſit præſcriptum. 175.
Conſecrationis panis, & uini efficacia. 73.
Conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius,

latione procedatur. 80. & *ſed non parentum*. 191. & 192.
Conſeruatores iudices. 109. 110.
Conſeruatoriȩ litteræ quibus, & quando nihil proſint. 109. & 110.
Conſiſtorio proponitur eccleſia cathedralis uacans. 200.
Conſtitutiones eccleſiarum approbantur. 146. 162. 211. & 247. & *Regularium etiam*. 229. 233. 237. 238. & 239. & *quæ reijciantur*. 214.
Conſuetudo locorum attendenda. 19. 42. 122. & 248. *pro lege habetur*. 142. *iuriſdictionem tribuit, & officium*. 162. *dat poteſtatem, ut quis Cõcilio interſit*. 65. 126. 201. & 243.
Conſuetudines eccleſiarum approbantur. 146. 162. 165. 210. & 211. & *quæ ſint corruptelæ*. 175. & 195.
Conſultores duellorum puniuntur. 261.
Conſummatio ſub priori teſtamento non erat. 152.
Continentia Diaconorum, & ſubdiaconorum. 179.
Contritio quid. 90. *pars eſt pœnitentiæ*. 89. & 102. *neceſſaria*. 90. *libera, & uoluntaria*. 91. & 102. *imperfecta attritio dicitur*. 90. *quomodo paretur, & quid producat*. 89. & 102.
Contritus ſine confeſsione ad Eucharistiam non accedat. 75. & 78.
Controuerſiæ de præcedentia componendæ. 235.
Contumacia ſeuerè punitur. 41. 146. 162. 174. 211. & 245.
Conuentus require Monaſterium.
Conuertitæ, ſeu pœnitentes mulieres. 238.
Corporis Chriſti feſtum, quære Feſtum.
Correctio quõ ab Epiſcopis facienda. 42. 79. 108. 109. 112. 148. 150. & 236.
Credere quomodo debeamus. 76.
Criminales cauſȩ à quibus cognoſcantur. 221. & 257.
Criminalibus in cauſis quando appelletur, & ad quem 80. & *quomodo in appell*. 81. & *quomodo executio facienda*. 245. & 248.

Culpa

Culpa quomodo remittatur. 39. & an ſine pœna. 96. & 104.
Cultus Euchariſtiæ 73. 76. & 77.
Cupiditas malorum omnium radix. 165. & 15.
Cura animarum non negligenda. 40. 41. 42. 51. 52. 53. 149. 172. & 173.
Curatum beneficium. lege Beneficium.
Curatus. uide Parochus.
Curioſa a popularibus concinionibus ſecludenda. 224.

DE ambulationes in eccleſiis uitandæ. 159.
Debitorum ſolutio quomodo ab exemptis extorquenda. 54.
Decalogi præcepta 37. & 92.
Decanorum uiſitatio qualis. 202. quas cauſas non iudicent. 221.
Decimarum ſolutio debita eſt Deo 255. nō impedienda, ſed integre facienda. 255. & 256. & largius tenuioribus eccleſiis. 256.
Decimæ ad laicos pertinentes. 184.
Decreta huius Concilij approbata. 266. & 271. in Synodis prouincialibus & diœceſanis recipienda. 243. & 244. à lectoribus obſeruanda 244.
Decreta omnia de uita, & honeſtate Clericorum obſeruanda 161. & quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertineāt. 259 & ad fauorem eorum. 261.
Decreta ſuper reſidentia publicanda. 175. & de matrimonio 194.
Deductiones ex fructibus in prouiſione eccleſiarū reijciantur. 213. & 214.
Defenſio permiſſa 111.
Degradatio actualis quomodo facienda. 81
Delegatio quibus fieri debeat. 254
Delinquentes in loco decenti cuſtodiendi. 248.
Denunciationes in eccleſiis ante matrimonium quomodo, & quando facienda. 192. & 193.
Depoſitio uerbalis quomodo facienda 81.
Deus Auctor omnis dati optimi. 2.

Deus quæ geſſit die dominico. 2.
Deus pater miſericordiarum. 162. *Operatur velle, & per ficere.* 30. *impoſſibilia non iubet.* 28. *caſtitatem petentib. non denegat.* 191.
Diaboli imperium. 12. *aſtutia ad nos perdendum.* 98. *calcaneo inſidiatur.* 99. & 100.
Diaconorum inſtitutio, & mentio in ſacris literis. 168. & 181. *ætas.* 179. *continentia.* 179.
Diaconi feſtis ſaltem ſollemnibus communionem percipere debent 179. *quomodo ordinandi.* 179.
Dies feſti. vide Feſti.
Dictæ duæ. 80.
Dignitates eccleſiaſticæ quare inſtitutæ. 209. *quibus conferendæ.* 209. & 110. *non ſeruientes quid amittant.* 162.
Diligentes Chriſtum, eius ſermones ſeruant. 28.
Dimiſſoriæ literæ. vide Litteræ dimiſſoriæ.
Diœceſes quare diſtinctæ. 122.
Diœceſana Synodus quotannis celebranda; & qui intereſſe debeant. 202. & 244. & *quid ibi agi debeat.* 243. 244. & 254.
Diſcepationes contentioſæ vitandæ. 4.
Diſciplina populis neceſſaria. 79.
Diſciplina eccleſiaſtica conſeruanda, & reſtituenda. 261. *ac monaſtica.* 239. 240. *ac regularis.* 228.
Diſcoli puniendi, aut expellendi. 183.
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium quando, quibus, & quomodo detur. 195 & 196.
Diſpenſatio de homicidio quando facienda. 111. & 296.
Diſpenſationes de promouendo à quocunque cui, & quando ſuffragentur. 53. *de non promouendo ad annum ſuffragantur.* 54.
Diſpenſationes de non reſidendo quando valeant. 42.
Diſpenſationes in irregularitatib. ab Epiſcopis quando fiāt 206.
Diſpenſationes de pluribus curatis exhibendæ. 51.
Diſpenſationes gratioſæ quando ſortiātur effectum. 163. &

& 260.
*Diſpenſationes extra curiam Ordinariis cõmittendę.*163
Diſpenſationes quomodo, & quando concedendę. 195. 196. 111. 163.206.257. & 260.
Depoſitio ad gratiam. 23. 24. & 25.
Diſputationes uanæ, & obſtinatę reiiciẽde. 4.206.224.
Diſtributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel augendæ. 146. 162. & 214. & *quomodo diuidendæ.* 146. & 162. & *à quibus recipiẽdæ.*211.
Diuinitas Chriſti in Eucharistia quomodo. 72. & 76.
*Doctores cathedralibus præficiẽdi.*161.*ac examini.*218. *illisq; ſcholaſteriæ conferendæ.*186.*ac pœnitentiarię cũ præbendis.*207. & *Archidiaconatus.*209.& *dignitates.* 210. & *creari debent. Vicarij Epiſcopi.*215.*cætera.uide Lector.*
*Doctores vniuerſitatum quid ágere, aut promittere debeant.*244.
Domini temporales. vide Principes.
*Dominicus dies, cur maſſime colendus.*2.3.
Dotari debent raptæ à raptoribus. 196.
Dubitare de quibus non debeamus. 27.
Duellorum uſus prohibitus. 260.& 261.

*Ecleſia columna veritatis.*71.*pia mater.* 154. *edocta à Chriſto, & ab Apoſtolis.* 39.70. & *à Spiritu ſancto.* 140. 241. 152.& 224. *cõmunis mater.* 132. *Dei ſanguine acquiſita.*40. *Chriſti ſponſa dilecta.* 152.
Ecclesia Romana omnium Eccleſiarum mater, et magiſtra 47.101.156.& 264.
Eccleſia non iudicat de occultis. 192. *in quos iudicium exerceat.*88. *hæreticos inuitat ad Concilium.*133.*ſperat eorum conuerſionẽ.*115 & 122.*iuſtis de cauſis communicat laicos ſub una ſpecie.* 141. & 142. *de ſenſu ſcripturarum iudicat.* 9. & *in matrimonij impedimentis diſpenſat.* 190. *eius benignitatem experiri non debet, qui eius præce-*

pta contempſit, 196.
Eccleſia domus Dei, & orationis. 159.
Eccleſia cathedralis. uide Cathedralis.
Eccleſiæ poteſtas. 141. 142. 41 50. 52. 59. 60. 95. 200. 123 262. & 263.
Eccleſiæ catholicæ ritus obſeruandi. 47.
Eccleſiæ patrimoniales. 217.
Eccleſiæ receptiuæ. 217.
Eccleſiæ nullius diœceſis à quo viſitandæ. 207.
Eccleſiæ collapſæ reparandæ. 52. 53. & 149. uel transferendæ. 148.
Eccleſiarum regimen onus formidandum. 50. quibus committendum. 40. 50. 51. 161. 111. 169. & 199.
Eccleſiarum duarum diuerſarum diœceſum unio damnoſa. 112.
Eccleſiarum pluralitas 50.
Eccleſiarum bona occupantes. 165. & 166.
Eccleſiaſtica hierarchia quõo ordinata 169. & 171.
Eccleſiaſtica libertas, & immunitas. 261.
Eccleſiaſticorum bonorum fructus quomodo cõſumẽdi. 165 & 166.
Editio uulgata Bibliorum approbatur. 9.
Electi Dei non poſſunt ſciri niſi ex ſpeciali reuelatione. 30.
Electio ſuperiorum regularium quomodo habenda. 232.
Electio indignorum irritanda 51.
Electio in beneficijs quomodo fieri debeat. 209. 213. 217. 218. & 247. & quomodo in beneficijs iuris patronatus. 113. & 217. & quorũ fieri debeat. 40. 50. 51. 111. 161. 163. 209. 217. & 218. & qua ætate. 176. & non ſine examine. 54. & 217.
Electi ad Eccleſiarum regimen profeſſionẽ fidei facere teneantur. 210.
Eleemoſynæ Montis Pietatis uiſitandæ. 164.
Eleemoſynæ pro defunctis utiles. 225.
Eleemoſynæ pro Miſſis importunè non exigendæ. 158. & 159.
Eleemoſynarum Queſtores uide Quæſtores.

Eleemo-

Elemoſynarum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddere tenentur. 164.& 165.
Emphyteuſis Eccleſiæ uſurpatores.165.& 166.
Epiſcopalis dignitas omnino conſeruanda.259.
Epiſcopi à Spiritu ſancto poſiti regere Eccleſiam Dei.40. et 169.in locum Apoſtolorũ ſucceſſerunt.169.Presbyteris ſunt ſuperiores 169.171. & 248. Patres, & Paſtores.259. miniſtri Sacramenti confirmationis.49.169. & 171.ac Ordinationis.169 ſupra omnes gradus conſtituti.199. a principibus, & cæteris honorandi.259.ab dignitatem obtinentib. iuuãdi.209. eorum eſt prima ſedes,& locus.248.& 259. ac præcipua omnium rerum agẽdarum authoritas.248.
Epiſcopi qui ſint eligendi. 40. 50.161.& 199.& infra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneãtur. 53.& 175.creati à Romano Pontifice ſunt legitimi 171.eorum examen, & teſtimonium quomodo faciendum.199.& 200.
Epiſcopi quales eſſe debeant, 5.79.& 242.eorum familiares quales.3. eorum menſa, ac ſuppelex qualis.242.
Epiſcoporum officium.2.
Epiſcoporum onus eſt angelicis humeris formidandum.172. & 199.eorum munus eſt in Dei laudibus incumbere.2. hoſtias, laudes & præces offerre 2.& 3. ac alia multa peragere, quæ continentur. 161.prædicare.17.18.172. 244.Sacramentorum uim, & uſum explicare 206.eorum menſis Scripturarum lectionem ad miſcere.3. vigilare,in omnibus laborare, & miniſterium ſuum implere. 40. in eorum eccleſiis reſidere.40.41.72.& 73. moderate, ac ſobrie uiuere. 3. 242. bonum exemplum ſubditis præbere. 242. humanum erga propinquos carnis affectum deponere. 242. & 243. principibus non inſeruire. 259.lectorem Theologiæ eligere 15.& magiſtrum Grãmaticæ 16.malos prædicatores corrigere. 19. neglectæ animarum curæ, et circa plura

ra curata prouidere. 51. & eccleſiis, in quibus populus numeroſus eſt. 146. atque alijs omnibus, quæ ad Dei cultum ſpectāt. 149. et 164 & eccleſiæ parochiali vacanti. 217. et quomodo. 217 218. & 220. curare, ut hoſpitalia diligenter gubernentur. 55. ut pueri in ſuis parochijs doceātur. 205. ut ſana de Purgatorio doctrina prædicetur. 224. ut de inuocatione Sanctorum, & imaginibus fideles inſtruantur. 225. ut Miſſæ piè, ac purè celebrentur. 159. & 160. uitia ſubditorum coarguere 79. 106. & 108. eosq; tamquam filios, & fratres diligere. 79. & charitate, nō auſteritate corrigere, & meminiſſe ſe paſtores, non percuſſores 79. pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere. 172. monialibus confeſſorem extra ordinarium offerre. 234. præcedentiæ cōtrouerſias cōponere. 235 virginum Deo dicandarum uoluntatem explorare. 237 Decreta huius Cōcilij de Regularibus exequi. 241. curare, vt decretum matrimonij publicetur. 194. ut nuptiæ fiant cum honeſtate, & modeſtia. 198. ad Concilium prouinciale debent accedere. 201. certis maximis diebus in eccleſiis permanere. 173. ordines per ſemet ipſos conferre. 175. ſubditos docere. 161. et bono exemplo paſcere. 172.

Epiſcopi gratiam per ſubreptionem obtentam poſſunt reſpuere. 82. in caſibus quibuſdam reſeruatis abſoluere. 95. & 104. abuſus in Miſſa exortos tollere. 158. et 159 Confirmationis Sacramentū conferre. 169. miniſtros Eccleſiæ ordinare. 169. et 178. atque alia peragere, quæ inferiores non poſſunt. 169. & 171. noua miracula approbare. 227. ordinatos ab ordinum exercitio ſuſpendere, & quando. 108. clericos exemptos, & regulares corrigere, & quomodo, & quando. 42. 108. 109. 112. 148. 150. & 236. eos degradare poteſt, & quando. 81. punire locum de

ſerentes. 180. & concubinarios, ac concubinas. 197. & non accedentes ad Synodum 202. beneficijs priuare turpiter uiuentes. 148. & non reſidentes contumaces. 184. hoſpitalium cura priuare hoſpitalitatem non exercentes 151. & iure patronatus patronum illud contra canonicas ſanctiones transferentẽ 253. Abbatũ negligentiam ſupplere. 16. et Capituli Metropolitanę eccleſię. 215. et vices Metropolitani, ſi eſt Suffraganeus antiquior. 173 & 201. illumq́; denunciare Romano Pontifici. 41. in beneficijs iuris patronatus inſtituere. 113. præſentat oſq́; nõ idoneos repellere. 252 diſtributiones quotidianas diuidere. 146. nouas parochias conſtituere. 147. & 213. easq́ue diſtinguere. 213. ordines canonicatuum deſignare. 210. in ijs, quæ ad diuina officia ſpectant, prouidere. 211. uniones certis de cauſis facere. 147. 184. 185. 212. & 214. ac iam factas examinare, aut reuocare. 52. & 253. monitiones ad finem reuelationis decernere. 245. beneficia trãsferre. 148. uiſitare beneficia curata. 52. et eccleſias exẽptas. 53. cõmendata omnia beneficia, & monaſteria etiam exempta. 149. hoſpitalia, confraternitates, eleemoſynas Montis Pietatis, & pia loca omnia. 164. & propriã diœceſim. 202. & quomodo. 203. & eccleſias ſeculares nullius diœceſis. 207. abſentię cauſas probare. 174. contumaces nõ reſidentes varijs remedijs cõpellere. 174. de diſpenſationibus cognoſcere. 163. per ſaltum promotos diſpenſarę 180. licentiam matrimonij contrahendi uagantibus concedere. 197. in ſuſpenſionibus, & irregularitatib. diſpenſare. 206. in caſib. occultis etiam Apoſtolicæ Sedi reſeruatis abſoluere. 206. publicam pœnitentiam in aliã commutare. 207. cauſas omnes in prima inſtantia cognoſcere. 220. & 221. monaſteria Regularium aliquãdo gubernare. 233. 234. & 235. abeuntibus ex eis ante pro-

profeſſionem bona reſtituere, 237. confeſſiones audientes approbare. 180. ultimas uoluntates exequi. 164. ab adminiſtratoribus piorum locorum rõnes exigere. 165. ac et ab Oeconomis conſtitutis Sede uacante. 215. & a Viſitatoribus. 203. notarijs imperitis, vel delinquentibus officij exercendi uſum prohibere. 165. familiarem ſuum nõ ſubditum ordinare, & quando 177. ſanctorum Ordinum functiones reſtituere. 181. ea, quæ ad Seminarium pertinent, conſtituere. 182. & 183. & eius reddituum rationes accipere. 182. magnãque habet poteſtatem in his, quæ ad uiſitationem, & correctionem ſpectant. 208. & in Protonotarios, ac alios exemptis. 209.

Epiſcopi quibus in cauſis procedant, ut Apoſtolicæ Sedis delegati. 16. 19. 42. 43. 82. 109. 146. 148. 149. 150. 160. 162. 163. 165. 207. 209. 214. 230. 231. 233. 254. 253. & 257.

Epiſcopi quando citandi, ut perſonaliter compareant. 82. *contra eos quales teſtes admittendi.* 82. & 83. *eorum cauſæ Romano Pon. terminãdæ.* 83. & 205. *uel à Concilio prouinciali.* 205. & 206 & *negligentia ſuppletur à Metropolitano.* 185. & *ali quando a Concilio prouinciali.* 241. & *quando ei Coadiutor dandus ſit.* 249.

Epiſcopi puniuntur, ſi non conſecrantur infra tres menſes. 175. *ſi ſubditos negligenter corrigunt.* 40. & 161. *ſi non reſident.* 40. 41. 42. & 174. *ſi negligũt ea, quę ad Seminariũ ſpectãt.* 185. *ſi ad Conciliũ prouinciale non accedũt.* 202. & 244. *ſi aliquid uiſitãdo accipiunt.* 204. *ſi concubinas tenent.* 257. & 258.

Epiſcopis non licet pontificalia in alterius diœceſi exercere. 43. & 107. *nec alterius ſubditum ordinare* 108 & 17. *aut corrigere* 112. *nec quædam facere ſine conſilio, & conſenſu Capituli, ut ſupra in uer. Capitulum, aut canonicorum, ut ſupra in uer. Canonici.*

Epiſcoporum Titularium licentia correcta 107. & 108.

Euangelium per Prophetas promiſſum, & à quo primum promulgatum.7.fons ueritatis.7.& 37.

Eucharistia ſymbolum unitatis. 70. & 72. pignus futuræ gloriæ.72.ſpiritualis animarum cibus.71.antidotum liberans à culpis,& peccatis. 72.ſymbolum rei ſacræ, inuiſibilis gratiæ forma uiſibilis. 72.animæ uita. 76. perpetua ſanitas mentis.76. panis Angelorum.76. magnum myſterium. 111.

Eucharistia cur in proceſſionibus circunferatur.73.74. & 75.intra ſepta, aut chorum monialium non ſeruanda. 234. quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur.74. 75.& 78.

Eucharistiæ ſanctiſſimi Sacramenti iuſtitutio.71.excellentia.72.cultus,& ueneratio. 73.75.76.& 77. effectus. 72.& 77.adoratores. 78. decreta.70.cũ ſeq.Canones. 76.cum ſeq. eius cuſtodiendæ, & ad infirmos deferendæ conſuetudo.74.& 78.in ea Chriſtus cõtinetur.70.& quomodo.70.71.72.& 76.

Examen ordinandorum. 53. 54.175.177.179.180.& 219. & eligendorum ab beneficia.217.

Examinatores futurorum parochorum quot,& ubi, & qui conſtituendi.218.& eorum officium.216.

Excommunicatiò gladius eccleſiaſticæ diſcipinæ. 244.

Excommunicationes quando ferendæ.174.244.& 245.

Excommunicatus ad ſacramenta, & fidelium familiaritatem non recipiendus. 246. & non reſipiſcens de hæreſi eſt ſuſpectus. 246.

Executio quibus modis facienda.245.

Executores ultimarum uoluntatum ſunt Epiſcopi. 164.

Exemplum ſacerdotum quanti momenti.160.180.242.& 256.

Exemplum malum ad malos mores prouocat.207.

Exemptionum reſtrictio. 208. & 209.

Exemptorum cauſæ. 54.109. 110.247.

Exorciſtæ quando, & cur inſtituti. 168.

Expectatiuæ tolluntur. 220.

Ex-

Extrema unctio. quære Vnctio.

Fabricæ eccleſiæ adminiſtratores tenentur reddere rationẽ ordinario. 164. *&* 165. *illiq́; applicantur fructus beneficiorũ concubinarij.* 257. *& Epiſcoporum abſentium.* 174.

Facultates de promouendo à quocumque, & de non promouendo quando ſuffragentur. 53. *&* 54.

Familiares Epi quales. 3. *quando ab illis ordinari poſſint.* 177. *redditibus Eccleſiarũ non augendi.* 242. *&* 243.

Familiaritas Cardinalium quos non eximat ab Ordinarij iuriſdictione. 209. *& qui familiarium priuilegio gaudeant.* 110.

Feſti dies Sanctorum quomodo celebrandi. 227. *&* 264. *à Regularibus ſeruandi, quos Epiſcopus præcepit.* 235.

Feſtis dieb. ad ſuas parochias frequenter populus accedere debet. 159. *& Paſtores reſidere.* 173.

Feſtum corporis Chriſti. 73. 74. 77. *&* 173.

Feudalia directis Dominis quãdo acquirantur. 260.

Feudorum Eccleſiæ occupatores. 165. *&* 166.

Fidei profeſſionem qui facere teneantur. 200. *&* 210.

Fidei uis, & uirtus. 5. *&* 25. *effectus.* 24. *comites.* 28.

Fidei rudimenta in ſingulis parochijs pueri doceri debent. 205.

Fides ſalutis initium, & radix iuſtificationis. 26. *ſola quid.* 25. 28. 29. *&* 45. *ſine pœnitentia remiſſionem non præſtat.* 95. *cur ſine operibus mortua.* 25. 28. *&* 29. *cætera de fide uide in Decreto & can. de iuſtificatione.*

Fiducia hæreticorum inanis. 27. *&* 36.

Figuræ hiſtoriarum, & Sanctorum. 226. 227.

Filij Clericorum illegitimi in eccleſia, in qua pater habet, uel habuit beneficium, idem uel aliud beneficium habere non poteſt. 258.

Fori priuilegio qui gaudeant. 176.

Forma requiſita in celebratione matrimonij. 192. *&* 193. *& in promotione Epiſcopoporum.*

porum.199.& 200.& in probando legitimas abſentię cauſas.172.& 173.
Fornicatio affinitatem contrahit,& inter quos. 195.
Fratres ſancti Ioannis Hieroſolymitani.184.
Fratres. uide Regulares,& Sacerdotes.
Fructuum ſequeſtratio.149. et 174. & à quibus tuta conſcientia percipi non poſſunt. 173.& 251.
Frugalitas Epiſcoporum, & Cardinalium.242.& 245.
Fuga ubi timetur, quid agendum.248.
Funeralium quarta perſoluenda.256.

Gehennæ metus.35.
Generales Ordinũ quomodo eligendi.231.& 242.
Germaniæ Proteſtantibus datus ſaluus cõductus.83. 85. 115.116.& 133.
Germania olim plena religione,& obedientia.68.et 65.
[illegible]manorum Epiſcoporum diſceſſus è Concilio. 122.
Gradus affinitatis, & conſanguinitatis.190.194.et 195.
Grammaticæ magiſter in quibus eccleſijs eligendus. 16.
Gratia Dei prǽueniens.23.34. & 36.non ex operibus.26. an peccatis amittatur.32. per ſacramenta confertur. 45.& 46. eam conſecutum ſe eſſe an quis ſcire ualeat. 27.
Gratiæ ad uacatura tolluntur. 220.
Gratiæ quando ſuum ſortiantur effectum. 53. 82. 107. 163. 177. 249. 259. & 260.
Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non debeant.221.
Gymnaſia publica ſacræ ſcripturę lectorem habeant.16. & 17.

Habitus clericalis à quibus deferendus. 176. & 181.
Habitus non facit monachum. 110.
Habitus Clericorum qualis. 110.& 111.
Habitus religionis occultè non ferẽdus.239.poſt quinquennium non deponendus.238.
Hæreditariæ ſucceſſiones beneficiorum probibitæ. 249.

Hæreſis

Hæreſis ſuſpectus qui. 246.
Hæreſis crimen quis abſoluit. 206.
Hereſis non diſſoluit matrimonij uinculum. 190.
Hereſes circa Sacramẽta. 44. 140. & 189.
Hæreſes anathematizantur. 243. 266. & 269.
Hæreſum nocumenta. 44. 243.
Heretici ad Concilium inuitantur. 132. & 266. *nouatores appellantur.* 97. *ſub prætextu Euangelij libertatem carnis introducunt.* 189. *omnes anathematizantur.* 269.
Hereticorum perfidia. 71. 96. & 165. *inanis fiducia.* 27.
Hereticorum baptiſmus. 47.
Hierarchia eccleſiaſtica ex quibus conſtet. 169. & 171.
Hiſtorię myſteriorum noſtrę redemptionis. 226.
Homicidij pœna, & diſpenſatio. 111.
Homiliæ Sanctorum legendę. 183.
Hoſpitalia uiſitanda. 164. *diligenter gubernanda.* 55. *ea obtinentes hoſpitalitatem exercere debent.* 250.
Hoſpitalia quę dantur in titulum. 182. 183. & 250.
Hoſpitalium priuilegijs quæ gaudeant. 110.
Hoſpitalium adminiſtratio uni ultra triennium non concedenda. 251.
Hoſtię poſt communionem reſeruatę. 78.

Ieiunia cõmendantur. 264.
Ieiunij uirtus. 69.
Ieſuitę. 236.
Ieſus uide Chriſtus.
Illiteratis Rectoribus Coadiutores dantur. 148.
Imagines Chriſti, Deiparę, & Sanctorum in templis habendę, & earum cultus qualis. 225. *cum ſeq.*
Immunitas eccleſiaſtica reſtituenda, & conſeruanda. 261. & 262.
Impedimenta matrimonij. 290. 194. & 195.
Imperator bona eccleſiaſtica conſeruare debet. 266. & 262. & *ea occupans excommunicatur.* 165. & 166. *et ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedit.* 261.
Imperij iura multi habent. 252.
Imperitię Parochorum ſuccurritur. 148.

Impij

Impij iuſtificatio.22.23.26. 35.et 36.
Impoſsibilia non ſunt præcepta Dei.28.et 37.
Impreſſorum cautela.10.
Index ſacrorum librorum. 8.
Index librorum prohibitorum. 265.
Indulgentiæ maximè ſalutares.263. cæleſtes Eccleſiæ theſauri. 150. ad quæſtum non exercendæ.150.earum conferendi poteſtas à Chriſto conceſſa. 273. quomodo publicandæ. 150.aut concedendæ. 263. abuſus in eis exorti tolluntur. 263.
Indulta quando ſuffragentur. 217.219.& 220.
Indulta de non reſidendo tolluntur. 2.
Infames qui.260.
Infidelitate amittitur fides,& gratia.32.
Infirmorum remedium optimū. 99.et 100.
Inhibitio quando fieri non debeat.220.
Inhibitiones quando contemnendæ. 80. 164. 175. et 208.
Iniurias naſci, à quibus iura expectantur, nefarium eſt. 198.
Inſtantiæ primæ ubi cognoſcendæ, et quanto tempore terminandæ.220. 221.
Inſtitutio ſanctiſsimi Sacramēti Eucharistiæ.71.et Matrimonij.188.et 189.Ordinationis. 171. Confeſsionis 91.92.et 103. et Pœnitentiæ. 87. et 101. Vnctionis extremę. 99.et Confirmationis.49.
Inſtitutio in beneficijs iurispatronatus. 113.
Interdicta Ordinariorum à Regularibus ſeruanda. 235.
Interpretatio Scripturarū contra ſenſum approbatum, prohibetur. 9. et 10.
Ioannis Baptiſmus. 47.
Irregulares quomodo, et quando ab Epiſcopo diſpenſari poſsint.206.
Irreuerentia ab impietate uix ſeiuncta.158.
Iudę proditio. 35.
Iudęi per legem Moyſi an liberarentur.21.
Iudices Eccleſiaſtici cognoſcunt de matrimonijs. 191. à cenſuris eccleſiaſticis abſtinere dēnt.245. breui cauſas finire. 254. et 255. et

quomodo exequantur ſuas ſententias.245.
Iudicare Dei eſt, non hominum. 34.
Iudices laici eccleſiaſticos impedire non poſſunt. 246.
Iudices delegati qui, & quomodo eligendi. 254.
Iudicis impedientis acta appellanti pœna. 222.
Iuriſdictio Ordinariorum nullis priuilegiis, aut exemptionibus impedienda. 221. & 222.
Iuriſdictiones eccleſiaſticas locare non licet. 555.
Iuriſdictio Capituli ſalua relinquitur. 248.
Iuriſd. competentia à quibus iudicanda. 110.
Ius patronatus quibus habere liceat. 113. & 252. ex fundatione, aut dotatione eſſe debet. 251. quomodo probetur. 251. & 252. in alios non transferendum. 252. & 253. quorum ſit electio uel inſtitutio. 219. & 252. & quod abrogatum cenſeatur. 252. 253. 254.
Iuſti adhuc iuſtificari poſſunt. 27. 28. & in uenalia peccata aliquãdo cadũt. 28. et 38
Iuſtificationis cauſæ. 25. effectus. 42. & 25. fructus. 32. & 33. incrementum. 27. & 28. præparatio. 23. 24. 25. 36. & 45. Canones. 34. ad eam naturæ, & legis imbecillitas. 21.
Iuſtificatio adultorum. 23.
Iuſtificationis impij deſcriptio. 22. 24. & quare dicatur per fidem, & gratis fieri. 26.
Iuſtificati per Chriſtum. 22.
Iuſtificatus peccare poteſt. 38.
Iuſtitia acceptata augetur. 38.
Iuſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum. 195.
Iuſtitiæ Dei infuſio. 33. 36.

Lapſorum poſt Baptiſmũ reparatio. 31. & 39.
Latinam linguam ſcire debent, qui minoribus Ordinibus initiantur. 178.
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia. 73 & 77.
Laici effici non poſſunt ritè ordinati. 169. 171.
Laici à ſacerdotibus communionem accipiant. 75. nõ adſtringuntur ad communionẽ ſub utraque ſpecie. 141.

Lectio

*Lectio ſacræ Scripturæ ubi inſtituenda.*15.& 16.*menſis Epiſcoporum admiſcenda.* 3.
*Lectoris Ordo quando, & cur inſtitutus.*168.
*Lectorum ſtipendium.*15.*priuilegium.*17.*promiſsio.*244
*Legata ad pios uſus quomodo exequenda.*246.
*Legati de latere quæ impedire non poſsint.*221.*& quomodo procedere debeant in appellationibus & inhibitionibus.*164.
Legiſlator Chriſtus. 37.
Libertas eccleſiaſtica non uiolanda. 261. & 262.
Libertas uirginum Deo dicandarum conſeruanda. 237.
*Liberum arbitrium.*34.35.
*Libri de rebus ſacris quomodo edendi.*10.
Libri de matrimonijs. 193. *de baptizatis.*195.
Librorum probibitorum index 265.
Librorum indici corrigendo præfecti Patres. 131.
*Librorum ſacrorum index.*8.
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur. 9.
*Licentia prędicãdi gratis concedenda.*19.*& ſimiliter licentia diſcedendi à beneficijs.*174.
Licentię non reſidendi à quibus probandę, uel iudicandę. 173.
*Licentiati cathedralibus pręficiendi.*161.*& Vicarij Epiſcopi conſtituendi.*215.*& Examinatores.*218.*& Archidiaconi.*209.*& Pœnitẽtiarij.* 207. *illisq́; ſcolaſteriæ conferendę.*186.*& dignitates.*310.
Litigatorum paupertati ſuccurritur. 221. *& occuritur artibus.*254. & 255.
*Literę Conſeruatorię.*109.& 110. *commendatitię.* 107. 177.& 181.*teſtimoniales.* 144.176.& 179. *dimiſſorię.*53.& 58.*gratis concedendæ.* 144. *& à quibus.* 53.& 178.
*Locationes in pręiudicium ſucceſſorum prohibitæ.*255.*& ad longum tempus.* 255.
Lucra Turnorum prohibentur. 214.
Lucrum turpe prohibendum. 150.159.227.& 263.
*Luſus, & luxus Clericis prohibetur.*191.& 211.

quomodo exequantur ſuas ſententias.245.
Iudicare Dei eſt, non hominum. 34.
Iudices laici eccleſiaſticos impedire non poſſunt. 246.
Iudices delegati qui, & quomodo eligendi.254.
Iudicis impedientis acta appellanti pœna. 222.
Iuriſdictio Ordinariorum nullis priuilegijs, aut exemptionibus impedienda. 221. & 222.
Iuriſdictiones eccleſiaſticas locare non licet. 555.
Iuriſdictio Capituli ſalua relinquitur.248.
Iuriſd. competentia à quibus iudicanda.110.
Ius patronatus quibus habere liceat. 113. & 252. ex fundatione, aut dotatione eſſe debet.251. quomodo probetur. 251. & 252. in alios non transferendum. 252. & 253. quorum ſit electio uel inſtitutio.219. & 252. & quod abrogatum cenſeatur. 252. 253. 254.
Iuſti adhuc iuſtificari poſſunt. 27.28. & in uenalia peccata aliquãdo cadũt.28. et 38
Iuſtificationis cauſæ.25. effectus.42. & 25. fructus.32. & 33. incrementum.27. & 28. præparatio.23.24. 25. 36. & 45. Canones. 34. ad eam naturæ, & legis imbecillitas.21.
Iuſtificatio adultorum. 23.
Iuſtificationis impij deſcriptio. 22. 24. & quare dicatur per fidem, & gratis fieri.26.
Iuſtificati per Chriſtum.22.
Iuſtificatus peccare poteſt. 38.
Iuſtitia acceptata augetur. 38.
Iuſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum.195.
Iuſtitiæ Dei infuſio.33.36.

Lapſorum poſt Baptiſmũ reparatio.31. & 39.
Latinam linguam ſcire debent, qui minoribus Ordinibus initiantur. 178.
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Eucharistia. 73 & 77.
Laici effici non poſſunt ritè ordinati.169. 171.
Laici à ſacerdotibus communionem accipiant.75. nõ adſtringuntur ad communionẽ ſub utraque ſpecie. 141.

Lectio

Lectio ſacrę Scripturę ubi inſtituenda.15.& 16.menſis Epiſcoporum admiſcenda. 3.
Lectoris Ordo quando, & cur inſtitutus.168.
Lectorum ſtipendium.15. priuilegium.17.promiſsio.244
Legata ad pios uſus quomodo exequenda.246.
Legati de latere quę impedire non poſsint.221.& quomodo procedere debeant in appellationibus & inhibitionibus.164.
Legiſlator Chriſtus.37.
Libertas eccleſiaſtica non uiolanda.261.& 262.
Libertas uirginum Deo dicandarum conſeruanda.237.
Liberum arbitrium.34.35.
Libri de rebus ſacris quomodo edendi.10.
Libri de matrimonijs.193. de baptizatis.195.
Librorum probibitorum index 265.
Librorum indici corrigendo præfecti Patres.131.
Librorum ſacrorum index.8.
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur. 9.
Licentia prędicãdi gratis concedenda.19.& ſimiliter licentia diſcedendi à beneficijs.174.
Licentię non reſidendi à quibus probandę, uel iudicandę.173.
Licentiati cathedralibus pręficiendi.161.& Vicarij Epiſcopi conſtituendi.215.& Examinatores.218.& Archidiaconi.209.& Pœnitẽtiarij.207. illiſq́; ſcolaſteriæ conferendę.186.& dignitates.310.
Litigatorum paupertati ſuccurritur.221.& occuritur artibus.254.& 255.
Literę Conſeruatorię.109.& 110. commendatitię.107. 177.& 181.teſtimoniales. 144.176.& 179. dimiſſorię.53.& 58.gratis concedendæ.144. & à quibus. 53.& 178.
Locationes in pręiudicium ſucceſſorum probibitæ.255.& ad longum tempus.255.
Lucra Turnorum probibentur. 214.
Lucrum turpe probibendum. 150.159.227.& 263.
Luſus, & luxus Clericis probibetur.191.& 211.

Magiſtri Grammaticæ ubi eligendi. 16.
Magiſtri legentes quid agant, aut ſpondeant. 244.
Magiſtri in Theologia ad cathedrales aſſumendi. 161. ad dignitates, quæ ſcholaſteriæ dicuntur. 186. ad Archidiaconatus. 209. ad dignitates. 219. eligi debent Pœnitentiarij. 107. & Examinatores. 218.
Magiſtrorum priuilegium. 17.
Maiores Ordines uide Ordines.
Mandata Euãgelij, & Decalogi. 37. obſeruanda. 28. et 37. nõ sũt impoſſibilia. 28. et 37.
Mandata de prouidendo tolluntur. 220.
Mare magnum Regularium nõ obſtat decretis huius concilij de Regularibus. 241. neq; Quartæ funeralium. 256.
Maria virgo fuit ſine peccato ueniali. 38. eius cõceptio. 14
Martyrum reliquiæ. 225.
Matrimonium Sacramentum magnum ueteribus connubijs gratia præſtat. 188. & 189. à Chriſto inſtitutum, & gratiam confert. 188. et 189. ſancta res eſt, & ſanctè tractanda. 189.
Matrimonium fieri debet libero conſenſu. 191. & 192. cum parentum uoluntate, licèt non ſit neceſſaria. 192. cum denunciationibus præcedentibus in eccleſijs. 192. in facie Eccleſiæ celebrandum interrogante Parocho, & quibus uerbis. 192. præſentibus duobus, aut tribus teſtibus. 193. cũ benedictione à proprio Parocho ſuſcipiẽda. 103. cum peccatorũ confeſſione, & Euchariſtiæ perceptione. 194. ſeruatis laudabilibus conſuetudinibus, & cerimonijs prouinciæ. 194
Matrimoniũ quæ uincula impediant. 190. 194. & 195. quãdo nõ ualeat. 191. 193. 195. & 196. quomodo dirimatur. 190. ex multis cauſis ſeparatur quoad thorum. 160. cum uagantibus non facilè contrahendum. 196. 197.
Matrimonia clandeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt. 192.
Matrimonij libertas non impedienda. 198. cærimoniæ non damnandæ. 191. ſolemnitas

nitas prohibita certis anni temporibus.191.& 198.
Matrimonij cauſa ſpectat ad eccleſiaſticos.191.
Mendacij peccatum.82.
Mendicare Clericos non decet. 145.
Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, & frugalitas.242.ſacræ Scripturæ lectio admiſcenda. 3.
Menſa apud Apoſtolum altare ſignificat.253.
Mēſi otioſæ ſermones interponi ſolent.3.
Mercedum cauſæ fauor.54.& 110.
Merces bonorum operum expectanda.29.32.33.& 39.
Mercenarij à cura animarum arcendi.40.& 172.
Merita paſſionis Chriſti. 22. 25.& 33.
Merita hominum, dona Dei.33. & 34.
Meritum bonorum operum. 52.
Metropolitani officium in lectore eligendo. 15. in denunciando Romano Pontifici epiſcopos abſentes. 41. in probando, & iudicando legitimas Epiſcoporum abſentias.173.in corrigendo Epiſcopos negligentes.185.in ſupplendo negligentiam Regularium.18.& 231.233. & Capituli.215.in uiſitādo diœceſim propriam. 202.et prouinciam.202.& in cogendo Synodū prouincialē. 201.in erigendo Collegia ob eccleſiarum paupertatem. 186.in iudicando aliqua cū Concilio prouinciali. 173. 187.& 228.& lege Concilium prouinciale. & in erigendo aliquando congregationes monaſteriorum.233.
Metropolitanus obligatur ad perſonalem reſidentiā.172. & nō reſidens denunciatur ab Epiſcopo antiquiori.41. & ab eodem eius abſentia probatur.173. negligens in Seminarij erectione corripitur à Synodo prouinciali. 185.& punitur, ſi ſtatutis temporibus Synodum prouincialem non cogit.202.
Metus Gehennæ.35.
Militum Sancti Ioannis Hieroſolymitani īmunitas.184 & aliqua correcta.209.& 240.
Miniſtri Sacramentorum.46. 49.99.100.& 104.

Miniſtri Epiſcoporũ quales eſ-ſe debeant. 3.
Miracula noua quomodo admittantur. 225.
Miſſa uulgari ſermone non celebranda. 156.
Miſſæ uerum ſacrificium. 152. 156. *uere propitiatorium.* 153. & 157. *magnum myſterium.* 158. *piè, & purè peragendum.* 158. *quantum. & quibus proſit.* 153. 154. 157. 158. & 225. *in eius celebratione quæ vitanda ſint.* 3. & 59.
Miſſa magnam continet eruditionem. 155.
Miſſa de Spiritu ſancto quando potiſſimum celebranda. 3
Miſſæ in memoriam Sanctorum 154. & 157. *horis debitis celebrandæ.* 159. *non in domibus priuatis.* 159.
Miſſæ, in quibus Sacerdos ſolus ſacramentaliter communicat approbantur. 159.
Miſſæ defunctorum quomodo diſponendæ. 245. *proſunt illis, quãdo in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati.* 154. 157. & 225.
Miſſæ nouæ. 158.
Miſſale. 265.
Miſſarum celebratio frequentanda. 180. *quibus præſentibus, & ubi, & à quo non facienda.* 159. & 181.
Miſſarum ratione eleemoſynæ importunè non exigendæ. 158. & 159.
Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur. 235.
Monaſteria uiſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, & quomodo. 233. *item commendata.* 149. *etiam Ordinum Capita, & quomodo.* 239. *illiſq; quomodo de Abbatib. prouideri debeatur.* 240.
Monaſteria curam animarum habẽtia, quib. ſubſint. 234. & 235. & *quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis.* 233. *Lectorẽ ſacræ Scripturæ habere debent.* 16. *quæ bona poſſidere poſſint.* 229. *nõ erigenda ſine licentia Epiſcopi.* 230. *non augenda inſolito numero.* 230. *in ijs erigi debent congregationes.* 233
Monaſteria Sanctimonialium ingredi quando liceat. 231 *extra urbem poſita intra urbem reducenda.* 231. *etiam Epiſcopis, & Superioribus eius clauſtra ingredi non licet*

cet

tet. 232. quæ regantur ab Epiſcopis. 234. & 238. & in illa ingredi neminem cogendam, aut impediendam. 237. & 238.
Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda. 239. & 240.
Moniales ſæpe confiteri, & Eucharistiam ſumere debent. 234. metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ. 237. & 138. bona mobilia, & immobilia, ut propria, habere non poſſunt. 229. nec monaſterium exire. 23. infra quã tum tempus profeſſionem facere debeant. 236. & quomodo, & qua ætate fiant. 237.
Monitiones ad finem reuelationis quando concedendæ. 245.
Monitiones binæ quando præcedere debeãt. 245. et 257 excommunicatis faciendæ. 246.
Monomachia prohibita. 260.
Montes Pietatis viſitãdi. 164.
Mortuorum commemoratio. 246.
Mulierum concubinarum pœna 197.
Mulctæ pecuniariæ locis pijs aſſignandæ. 245. vel fabricæ eccleſiæ. 257. & 174.
Munus non accipiendum à Viſitatoribus. 203.
Muſicæ quæ in eccleſiis prohibeantur. 159.
Myſteriorum noſtræ redemptionis hiſtoriæ. 226.

NAturæ impotentia ad iuſtificationem. 21.
Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat. 172.
Negotia ſecularia fugere debent Clerici. 161.
Niniuitarum pœnitentia. 91.
Nominati ad beneficia, non admittuntur ſine examine. 54.
Notarij quantum, & quando pro literis dimiſſorijs accipiant. 144. & 145.
Notarij non idonei, vel delinquentes in cauſis eccleſiaſticis, quomodo corrigẽdi. 165
Notarij infra quantum tempus actorum copiam exhibere teneantur. 222.
Notariorum imperitia, litium occaſionem producit. 165.
Nouatianorum hæreſi. 88.
Nouatores hæretici vocantur. 79.

Miniſtri Epiſcoporũ quales eſſe debeant. 3.
Miracula noua quomodo admittantur. 225.
Miſſa uulgari ſermone non celebranda. 156.
Miſſæ uerum ſacrificium. 152. 156. *uere propitiatorium.* 153. *&* 157. *magnum myſterium.* 158. *piè, & purè peragendum.* 158. *quantum. & quibus proſit.* 153. 154. 157. 158. *&* 225. *in eius celebratione quæ vitanda ſint.* 3. *&* 59.
Miſſa magnam continet eruditionem. 155.
Miſſa de Spiritu ſancto quando potiſſimum celebranda. 3
Miſſæ in memoriam Sanctorum 154. *&* 157. *horis debitis celebrandæ.* 159. *non in domibus priuatis.* 159.
Miſſæ, in quibus Sacerdos ſolus ſacramentaliter communicat approbantur. 159.
Miſſæ defunctorum quomodo diſponendæ. 245. *proſunt illis, quãdo in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati.* 154. 157. *&* 225.
Miſſæ nouæ. 158.
Miſſale. 265.
Miſſarum celebratio frequentanda. 180. *quibus præſentibus, & ubi, & à quo non facienda.* 159. *&* 181.
Miſſarum ratione eleemoſynæ importunè non exigendæ. 158. *&* 159.
Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur. 235.
Monaſteria uiſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, & quomodo. 233. *item commendata.* 149. *etiam Ordinum Capita, & quomodo.* 239. *illisq́; quomodo de Abbatib. prouideri debeatur.* 240.
Monaſteria curam animarum habẽtia, quib. ſubſint. 234. *&* 235. *& quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis.* 233. *Lectorẽ ſacræ Scripturæ habere debent.* 16. *quæ bona poſſidere poſſint.* 229. *nõ erigenda ſine licentia Epiſcopi.* 230. *non augenda inſolito numero.* 230. *in ijs erigi debent congregationes.* 233
Monaſteria Sanctimonialium ingredi quando liceat. 231 *extra urbem poſita intra urbem reducenda.* 231. *etiam Epiſcopis, & Superioribus eius clauſtra ingredi non licet*

tet. 232. quæ regantur ab Epiſcopis. 234. & 238. & in illa ingredi neminem cogendam, aut impediendam. 237. & 238.

Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda. 239. & 240.

Moniales ſæpe confiteri, & Eucharistiam ſumere debent. 234. metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ. 237. & 138. bona mobilia, & immobilia, ut propria, habere non poſſunt. 229. nec monaſterium exire. 23. infra quãtum tempus profeſſionem facere debeant. 236. & quomodo, & qua ætate fiant. 237.

Monitiones ad finem reuelatio nis quando concedendæ. 245.

Monitiones binę quando præcedere debeãt. 245. et 257 excommunicatis faciendæ. 246.

Monomachia prohibita. 260.

Montes Pietatis viſitãdi. 164.

Mortuorum commemoratio. 246.

Mulierum concubinarum pœna 197.

Mulctę pecuniariæ locis pijs aſſignandæ. 245. vel fabricæ eccleſiæ. 257. & 174.

Munus non accipiendum à Viſitatoribus. 203.

Muſicæ quæ in eccleſiis prohibeantur. 159.

Myſteriorum noſtræ redemptionis hiſtoriæ. 226.

NAturæ impotentia ad iuſtificationem. 21.

Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat. 172.

Negotia ſecularia fugere debent Clerici. 161.

Niniuitarum pœnitentia. 91.

Nominati ad beneficia, non admittuntur ſine examine. 54.

Notarij quantum, & quando pro literis dimiſſorijs accipiant. 144. & 145.

Notarij non idonei, vel delinquentes in cauſis eccleſiaſticis, quomodo corrigẽdi. 165

Notarij infra quantum tempus actorum copiam exhibere teneantur. 222.

Notariorum imperitia, litium occaſionem producit. 165.

Nouatianorum hæreſi. 88.

Nouatores hæretici vocantur. 79.

Nouitij, & nouitiæ ad profeſſionem & quando admittendæ.236.
Nuncij Apoſtolici quæ impedire non poſſint.221.et quomodo præcedant in appellationibus, inhibitionibus.
164.
Nuptiæ prohibitę certis anni temporibus.191.& 198.

Obedientia præſtanda Romanæ Eccleſiæ.210. et 243.et Præpoſitis.107. & 264.
Obedientia præſtat excuſationem abſentię.172.& 173.
Obedientiæ uotum.228.
Oeconomi inſtitutio Sede Epiſcopali vacante, ad quē pertineat. 215.
Opera ſatisfactionis.98.
Opera ante Iuſtificationem.35.
Opera bona augent iuſtitiam. 38.dona Dei, & iuſtificati merita.39.
Operum ſine gratia imbecillitas.34.
Operum bonorum retributio. 29.32.& 38.
Oratoria ab Epiſcopis deſignanda, & uiſitanda. 159.
Orandum pro quibus ſit. 3.
Orationes quomodo faciendæ maximè in Concilio.3.69.
Oratorum locus in Concilio. 265.
Ordinarius, uide Epiſcopus.
Ordinatio ab Epiſcopo faciēda. 169.& à proprio Epiſcopo. 43.53.107.108.175.177. & 178. à Chriſto inſtituta fuit. 171. & quomodo facienda. 177. quando, & ubi. 77. & qua ætate.179.& gratis. 144. & cum examine.175.54.179 & 180.quibus cærimonijs 171.
Oridnandus non eſt homicida. 111.nec qui beneficium non habet, uel aliud vnde viuere poſſit. 145.nec qui Confirmationē non ſuſcepit.175. nec qui fidei rudimenta edoctus non fuit. 175. nec qui linguam Latinam ignorant. 179. nec qui ſcribere neſciunt.175.nec minores ætate requiſita.179.nec bonum teſtimonium non habentes. 176.177. & 179.nec qui in ſuo ordine uerſati non fuerunt.179.nec qui nō ſit utilis, & neceſſarius ſuis eccleſiis.108.

*Ordinationis inhabilium effe-ctus.*108.
*Ordinati ſuis eccleſiis deſerui-re debent.*169. 180. 181. *et* 163.
Ordinatio ſacra eſt unum ex ſe ptem Sacramentis, 169. *gratiam conferet.*169. *&* 171 *& abſoluendi poteſtatem.* 180. *in ea imprimitur charactcter in anima.* 46. 169. *&* 171. *à Chriſto inſtituta.* 171
Ordinatorum à non ſuo Epiſcopo pœnæ. 43. 53. 108. *&* 177. *& eorum, qui ordinantur per licentiam Capituli Sede uacante.* 53. *& à ſeculari poteſtate.* 170.
Ordines maiores, & minores. 168. 170. 178. *&* 179.
Ordinum diuerſorum rationes. 168. *&* 181.
Ordines requiſiti infra annum à quibus ſuſcipiendi. 163.
Ordines minores per temporũ interſtitia conferendi. 178. *& quibus.* 178. *&* 179. *ſunt gradus ad maiores.*170 176. 178. *&* 179.
Oſtiariatus quando, & cur inſtitutus. 168. *&* 181.
Originalis peccati materia. 12. *cum ſeq.*
*Otioſi ſermones fugiendi.*3.

P*Apa, quære Pont. Max.*
Parentum conſenſus in matrimonijs non neceſſarius. 192.
Parochiales Eccleſiæ tenues quomodo augeantur. 212. *quibus non uniantur.* 212. *quæ penſionibus, aut reſeruationibus non grauentur.* 213. *& illis uacantib. quid agendum.* 217.
Parochiæ quare diſtinctæ. 112 *quando ſunt nouæ inſtituendæ.* 147. *uel diſtinguendæ.* 213. *& collapſæ faciendæ,* 148. *uel transferendæ.*149 *in ciuitatibus faciẽdæ.* 213 *in eiſque parochijs proprijs ſinguli tenentur audire uerbum Dei.* 207. *& Sacramẽta ſuſcipere.* 213.
Parochi officium eſt prædicare. 17. 172. *&* 204. *exponere ea, quæ in Miſſa leguntur.* 156. *&* 159. *explicare decretum matrimonij.* 194. *Pueros fidei redimenta, et obedientiam docere.* 205. *uim, et uſum Sacramentorum explicare.* 206. *Sacra eloquia, et ſalutis monita explana-*

explanare. 206. Ieiunia, dies feſtos, & obedientiam commendare. 264. oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificiũ offerre, ſacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere. 142. 143. 160. 172. 180. pauperum aliorumque miſerabilium perſonarum curã paternam gerere. 172 Miſſas frequenter celebrare. 180. in ſuis eccleſiis reſidere. 42. & 174. decreta matrimonij obſeruare. 193. nuptias benedicere. 193. librum matrimonij habere. 193. ac baptizatorum. 195. ad Synodum diœceſanam accedere. 202. & 244. baptizando quædam peragere. 194. 195. carnis affectum erga propinquos deponere. 243. & alia multa obſeruare. 242. & 243. decreta Cõcilij recipere, obedientiam ſpondere, ac hæreſes anathematizare. 243. & 244 & hoſpitalitatem ſeruare. 250

Parochi paupertati ſuccurritur. 147. & 265. imperitiæ et malæ uitæ occurritur 148. cetera lege in uerbo Sacerdos, & in uerbo Clericus.

Parochiani, uide Populus.

Paruuli ad Euchariſtiæ perceptionem nõ obligantur. 142 & 143.

Paruulorum Baptiſmus. 13. & 49.

Paſcha uetus, & nouum. 153.

Paſchatis tempore communicare tenemur. 78.

Paſtoris officium. 79. 80. & 172.

Patriarcha, uide Metropolitanus.

Patrimonium quando alienare non liceat. 145.

Patrini duellorum puniuntur. 261.

Pauli uocatio. 35.

Pauperes gratis docendi. 16. in collegium Clericorum eligendi. 182.

Paupertatis uotum. 228. priuilegia. 54. 110. & 220.

Pauperum cura apud Epiſcopos. 164.

Peccantes publicè, ſunt palam corripiendi. 206.

Peccata omnia mortalia in Confeſſione recenſenda. 61. 92. ac eorum circunſtantiæ. 93.

Peccatorum remiſſio quomodo

do fiat. 26. & 27. & per quē 87. 88. 94. 97. 102. 104. 168. & 170.
Peccatum originale quomodo tollatur. 14. et eius materia 12. cum ſeq.
Peccatum ueniale etiam iuſti committunt. 28. & 38. et an taceri poſſit in Cōfeſſione. 29
Penſiones quando extinguere nō liceat. 145. quomodo mi nuantur. 185. quibus Eccle ſiis imponi non poſſint. 213 & quib. habere non permit tatur. 258.
Peregrino ſacerdoti Miſſam celebrare non licet. 159. & 180.
Perſeuerantiæ munus. 30. & 37.
Picturæ quid erudiant, & quo modo fieri debeant. 226. & 227.
Pij IIII. pia intentio. 227. hoc concilium confirmauit. 272.
Piorum locorum bona uſurpan tes. 165. & 166.
Plebanus, uide Parochus.
Pluralitas beneficiorum, & eccleſiarum. 50. & 51. & 216.
Pœna violantium ſaluos con ductus 120.
Pœnarum genera. 257. 81. & 248.
Pœnitentia quid 89. ante ad uentum Chriſti non erat Sa cramentum. 87. dicitur ſe cunda tabula poſt naufragiū 31. & 101. quid contineat 31. 89. & 104. cur, & quā do, & à quo inſtituta. 87. et 101.
Pœnitentiæ utilitas, & partes 77. 89. & 102. & fructus 96. & 97. quid differat à Baptiſmo. 31. 89. & 104.
Pœnitentia publica quando im ponenda. 297.
Pœnitentiarius in cathedrali. 207.
Pontifex Vicarius Dei in ter ris. 40. & 65. eius eſt ſupre ma authoritas. 41. 42. 59. 60. 95. 123. 141. & 142. in omnibus ſalua intelligi tur. 50. 52. 200. & 262.
Pontificis eſt eccleſias de Pa ſtoribus prouidere. 41. 42. & 209. circa matrimonij impedimenta conſtituere, et diſpenſare. 190. Concilium generale indicere. 64. & 266. eiusq́ decreta confir mare. 267. & 271. eorum

dubia

dubia declarare. 266. formam examinis Epiſcoporũ approbare. 210. Eccleſiæ utilitati cõſulere. 266. eius munus eſt ſolicitudo uniuerſæ Eccleſiæ, et creatio Cardinalium. 201. & Epiſcoporum. 42. & 171.

Pontifex ſummus prouidet reſignantium neceſſitatibus. 217. eccleſiis exiguorũ redituum. 212. & curat quæ ad ſtudiorum reformationem ſpectant. 244. de coadiutorijs diſponendis. 249. de abuſibus circa Indulgentiarum vſum exortis. 264. de indice librorum prohibitorum. 265. de Catechiſmo, Breuiario, & Miſſali. 265. quando aliqui nolunt accedere ad Synodũ prouincialem 244. de Calicis conceſſione. 167. de animaduerſione in Epiſcopos non reſidentes facienda. 41. de cauſis Epiſcoporum grauioribus terminãdis. 33. & 205. & de Epiſcopis concubinarijs. 258. & de legitimis cauſis abſentiæ Epiſcoporum. 173.

Pontifex Max. utitur conſilio Cardinalium in adminiſtratione uniuerſalis Eccleſiæ. 243. grauiorum criminum abſolutionem ſibi reſeruare potuit. 95. & Imperatores, Reges, uel alios bona eccleſiaſtica occupantes abſolue re. 165. & 166. cauſas extra curiam quibus committat. 205. & 254. & quomodo. 221.

Pontifice inconſulto nihil inuſitatum decerni debet. 228.

Pontifici obedientia ab omnibus præſtanda eſt. 243.

Pontificalia in alterius diœceſi exercere non licet. 43.

Populo numeroſo quomodo prouideatur. 164. & 247.

Populus in ſua parochia tenetur audire uerbum Dei. 205 & quando compellatur ſub miniſtrare neceſſaria parochis. 147. & 213.

Portio, quære Præbenda.

Poſſeſſio triennalis quibus non ſuffragetur. 240.

Poſſeſſio Eccleſiæ gratis dãda. 213.

Præbenda Lectorum. 15.

Præbendæ quibus conferendæ. 210. & quõ. 247. & tenues quomodo augendæ. 214.

Præbendas obtinentium reſidentia

dentia.210. & 211.
Præcedentiæ controuerſiæ componendæ.235.
Præcedentia alicuius cauſa nõ innouatur.4. & 225.
Præcepta Dei ſunt poſſibilia, & obſeruanda.28.& 37.
Prædeſtinationis præſumptio cauenda.29.30.& 36.
Prædicationis munus præcipuum Epiſcopi.17.& 204. & quomodo, & quãdo præſtandum.17.18.204.205. & 224.& eius utilitas.17.
Prædicatio non omnibus eſt conceſſa.19.& 205.maximè ſine licentia. 18.19. & 205.
Prædicatores quando, & quomodo corrigendi.59.
Præfecta,lege Abbatiſſa.
Prælatus, uide Epiſcopus.
Præparatio ad iuſtificationem. 23.& 24.
Præſentare non licet,niſi Epiſcopo.113.
Præſidentium integritas ſalus eſt ſubditorum.40.
Præſtimonia. 15. 112. & 184.
Presbyteri qui dicantur. 100. & 106.eorum ætas. 179. quales ordinandi. 179. & 180.quando Miſſæ celebrare teneantur. 180. cætera quære in uer.Clericus, et in uer. Sacerdos.
Præſens quis iudicetur. 162. 173.& 207.
Primas, vide Metropolitanus, & Epiſcopus.
Principes à Deo cõſtituti ſunt fidei, & Eccleſiæ protectores.261. cogentes ſubditos matrimonium cõtrahere excommunicantur.198. locum ad monomachiam concedentes puniuntur.260.Epiſcopos paterno honore proſequi debent.259.& 260.libertatem eccleſiaſticam conſeruare.261. & 262. & decreta huius Concilij obſeruare.266.
Prioratus ab Epiſcopo uiſitandi.149.
Priorum,& Prioriſſarum electio.232.& 239.
Priuilegia ſunt cauſæ multarum turbationum. 208. & 260.
Priuilegia ſcholarium, uide Scholarium.
Priuilegia de non reſidendo tolluntur.42.& alia. 208.
Proceſſiones,in quibus Eucha-

riſtia circumfertur, cur inſtituta. 73. 74. & 77. ad ees accedere debent etiam exempti. 235.
Proceſſus quando ſit nullus. 164.
Procuratio non exigenda à Viſitatoribus. 203.
Profeſsio quomodo emittenda. 237.
Profeſsionem fidei qui facere teneantur. 200. & 210.
Profeſsionem infra quantum tempus Regulares faciant. 236.
Prohibitiones matrimonij quę. 190. 194. 195. 196. & quibus tẽporibus. 191. & 198.
Promiſsiones in prouiſione eccleſię prohibitæ. 213. 214.
Promoti per ſaltum ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt. 180.
Promouendi ad cathedrales, uide Epiſcopi.
Promouendi ad Ordines, uide Ordinandus.
Proteſtantes Germaniæ. 83. & 115. eis datus Saluus cõductus. 85. & 115.
Protonotariatus. 208.
Prouinciale Concilium, uide Concilium.
Prouinciales quomodo eligendi. 232.
Publicatio decretorum reſidentiæ fieri debet. 175.
Puellæ non cogendæ, nec impediendæ monaſterium ingredi. 237. & 238.
Pueri ad religionem informandi. 182. & quomodo. 183.
Purgatorium. 24. 39. 154. de eo doctrina. 224. cum ſeq.

Quadrageſimæ tẽpus acceptabile. 93.
Quæſtiones inutiles ſecludendę à popularibus concionibus. 206. ac etiam difficiles. 224.
Quæſtores eleemoſynarij prędicare prohibentur. 19. eorum nomen penitus tollendum. 150.
Quarta funeralium perſoluenda. 256.

Raptores, & raptæ quando matrimonium contrahere poſsint. 195. & tenentur raptores raptas dotare. 196.
Raptores bonorum eccleſiaſticorum puniuntur. 165. & 166.
Reatus æternę pœnę quomodo

do deleatur. 39.
Rebaptizari non licet. 46. 48. & 88.
Rector, uide Parocbus, & Beneficiatus.
Reformatores Studiorum quid agere debeant. 244.
Regreſſus tolluntur. 249.
Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi. 18. 19. & minus contradicente Epiſcopo. 205. nec cõfeſſiones audire ſine eius examine. 180. nec bona poſſidere poſſunt. 229. nec alicuius obſequio ſine ſuperioris licẽtia ſe ſubijcere. 130. nec ſine illa à conuentibus recedere. 130. nec habitum ſponte dimittere. 238. nec ad laxiorem religionem ſe transferre. 239. nec habitũ occultè ferre. 239.
Regulares quomodo ordinandi. 179. qua ratione uitam inſtituere debeant. 228. cum ſeq. in conuentibus, etiam ſi abſint cauſa ſtudiorum, habitare debent. 130. Epiſcoporum præcepta quoad quædam ſeruare. 235. ad publicas proceſſiones accedere. 235. infra quantum tempus profeſſionem facere debeãt. 236.
Regulares uiuentes extra clauſtra, quando prædicare ualeant. 19. corriguntur ab Ordinario. 42. & 54. & quando. 149. & 150. & aliquando etiam ſi intra clauſtra degunt. 236.
Regularis uita inſtauranda. 228.
Regularium ſuperiores quomodo creandi. 232.
Regularium beneficia quibus conferantur. 112. & 113.
Regularium monaſteriorũ prouiſio. 240.
Religioſus, uide Clerici, Regulares, & Sacerdotes.
Reliquiæ Martyrum, & aliorum Sanctorum. 225.
Remuneratio expectanda. 29. & 32.
Renunciatio bonorum ante profeſsionem nulla. 236.
Reparatio lapſorum. 31.
Reſcripta quando ſortiantur effectum. 53. 82. 107. 163. 177. 249. 259. & 260.
Reſeruationes mentales nemini conceduntur. 220.
Reſeruationes quando non proſint. 215.

Reſer-

Reſeruationes caſuum. 95. & 104.

Reſeruationibus fructuum, quando non grauandæ eccleſiæ.213.

Reſidere tenētur Primates Patriarchæ, Metropolitani, & Epiſcopi.40.171. *Cardinales*. 172. *omnes obtinentes beneficia, quæ requirunt reſidentiam de iure, ſeu conſuetudine*.42. *obtinentes dignitates, perſonatus, & officia*. 146.& 162. & *obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones*. 210. & 211.

Reſidere negligentium peccatum, & pœna.41. 42. 146. 162. 174.& 211.

Reſidentiæ decreta publicanda.175.

Reſignare beneficium quando non liceat.145. *quando non proſit*.184.& 258.& *quādo quis cogatur*.216.

Reſignantium neceſſitati prouidendum.217.

Reſtitutio ad priores Ordines, & gradus an ſuffragetur. 207.

Reus in criminali appellās quid agere debeat.80.& 81.

Rex occupans bona Eccleſiæ excōicatur.165.& 166.

Ritus Eccleſiæ catholicæ ſeruandi.47. 154. & 155.

Sacerdoti uago celebrare non licet.159.& 161.

Sacerdotes ſunt Vicarij Chriſti.91.*præſides, ac iudices*. 91. & 94. *Sacramentorum miniſtri*.46.94.99.160.& 100.& 104.*clauium miniſterium habent*.87.88. 94. 101.104.168.et 170.*uerbi Dei miniſterium exercēt*. 169.*à quibus inſtituti fuerint*. 157. & 168.*ſeipſos communicant*.75.& 78.*ſine confeſſione quando celebrare poſsint*. 75. *laici effici nequeunt*. 169. & 171.

Sacerdotes mali qualem poteſtatem habeant. 94.

Sacerdotium ſanctum eſt.168. & 170.

Sacerdotium, et ſacrificium Dei ordinatione coniuncta ſunt.168.

Sacerdotum dignitas, et poteſtas.91.94. 97. 100. 157. et 168.*exemplum quanti momenti*.160.180. 242.

Sacerdotum officium. 2.

Sacramenta ſeptem.45. à Chriſto inſtituta.45 gratiam continent.45. & 46. aliud alio dignius.45. in ijs conficiẽdis miniſtrorum intentio. 46.
Sacramenta nouæ legis à Sacramẽtis antiquæ legis differunt.45. Sacramenta, in quibus imprimitur character in anima. 46.
Sacramentorum utilitas. 44. neceſſitas.45. eſſentialia. 46. et 47. miniſtri. 46. 94. 101.
Sacramentum quid. 72.
Sacramentum extremæ Vnctionis, vide Vnctio: & ſic de ſingulis quære in locis ſuis.
Sacræ ſcripturæ, uide Scripturæ.
Sacrificium, quod in Miſſa peragitur, quid contineat, aut operetur. 153. & à quo inſtitutum. 168.
Sacrorum librorum index, & editio qualis approbetur. 9. & 10.
Saluus conductus Proteſtantibus datus. 85. 116. 133. ac etiam alijs. 137.
Salui conductus uiolatores. 120. & 137.
Sancta ſanctè adminiſtranda. 154.
Sanctimoniales, uide Moniales.
Sanctorum inuocatio. 154. & 225. cum ſeq.
Sapientia à Deo poſtulanda. 2.
Sapientiæ initium, timor Domini. 161.
Satisfactio eſt pars Pœnitẽtiæ. 89. quomodo fiat. 31. & 104. per Chriſtum fit. 97. qualis imponenda confitenti. 97. eius fructus. 96. opera. 98.
Schiſmaticorum inanis fiducia. 27.
Scholæ dicuntur Confraternitates in quibuſdã locis. 184
Scholares pauperes gratis docendi. 16.
Scholares per ſe, uel per ſubſtitutos Magiſtrum eligunt. 186.
Scholarium priuilegia. 17. 54. 110. 176. 248. 249. & uide Studium.
Scholaſteriæ quibus conferendæ. 286.
Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo. 161.
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam tonſuram. 175.
Scripturæ canonicæ. 8.

Scripturæ ſacræ lectio ubi inſtituenda.15. & 16.menſis Epiſcoporum admiſcenda.3.
Scripturarũ interpretatio quæ prohibita.9. & 10. earum uerba ad profana non conuertenda.11.
Sedis Apoſtolicæ ſuprema authoritas.41.60.123. 141. in omnibus ſalua intelligitur 50.52.200.& 262.
Seminarium Clericorum.176. 182.cum ſeq.
Sñia in ſubditos ferenda. 95.
Sequeſtratio fructuum quando facienda. 149. & 174.
Seruitium in eccleſijs implendũ à quo præſcribatur.162.
Silentio, & modeſtia uti debẽt morantes in Concilio. 4.
Simoniaca labes prohibetur. 145.214.& 218.
Societas Ieſu Clericorum religio.236.
Solutiones quædam in prouiſione eccleſiæ prohibitæ. 213.& 214.
Spiritus ſancti operatio.25.& 34.
Statuta eccleſiarum approbantur.145.162.211.247.& quæ reijciantur. 214.
Stola prima.26.
Strepitus ab eccleſijs arcẽdus. 159.
Studia publica ſacræ ſcripturæ lectorem habere debent.16. & 17.
Studiorum generalium priuilegia.54.248.259.252.
Studiorum reformatores quid agere debeant.244.
Studium eſt commune Eccleſiæ bonum.184.
Studentes, uide Scholares.
Subdiaconos feſtis ſaltem ſolemnibus Cõionem percipere decet.179.eorũ ætas. 179.
Subdiaconatus ad maiores Ordines refertur.168.
Subditi quomodo tractãdi.79.
Subditi correcti Epiſcopum odiſſe ſolent. 82.
Subditorum ſalus eſt integritas præſidentium.40.
Sub prioresà quibus conſtituendi.239.
Subſtituti quando non admittendi.211.
Succeſſor non tenetur ſtare locationi. 255.
Succeſſiones hæreditariæ prohibitæ.249.
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum.225.
Superſtitio quid ſit. 148. tollenda

lenda eſt. 224.
Supellex Epiſcoporum qualis. 242. & Regularium qualis. 229.
Supplicationes faciendæ eccleſia uacante.199.
Suſpenſo ab Ordinibus, & gradibus reſtitutio an ſuffragetur.107.
Suſpitio Ordinarij à quibus iudicanda. 110.
Symbolum fidei 6.
Synodus diœceſana quot annis celebrãda.202.& quid ibi agendum.244.246.& 254.
Synodus prouincialis, uide Cõcilium prouinciale.

Tabernæ, à quibus uitandæ.211.
Tabula ſecunda poſt naufragium Pœnitentia rectè appellata.31. & 101.
Tempora, quibus nuptiæ probibentur.191.& 198.
Tentatio non eſt ſupra id, quod poſſumus.191.
Teſtamentum uetus, & nouum quot libros contineant.8.
Teſtamentorũ executores ſunt Epiſcopi.164.& eorum relicta pia perſoluenda. 225.
Teſtatorum uoluntas conſeruanda.246.&251.& quãdo, aut quomodo commutanda.163.& quomodo implenda.246.
Teſtimoniales literę.144.176. & 200.
Teſtimonia Eccleſiæ Catholicæ.8.& 9.
Teſtium, qui interſunt contractui matrimonij ſine Parocho, pœna.193.
Teſtes contra Epiſcopum quales.82.& 83.
Teſtium numerus in matrimonio.193.
Timor Domini Sapientiæ initium.2.
Titularium Epiſcoporum licentia correcta. 107. 108.
Tonſura prima quibus non conferatur.175.& qui eius priuilegio gaudeant. 176.
Tori ſeparatio ob multas cauſas fit.190.
Traditiones Apoſtolorum. 8. 26.75.99.154.156.168. 189.& 224.
Traditiones quæ, & quam authoritatem habeant. 8.
Tranſlatio ſimplicium beneficiorum. 148.
Tranſubſtantiatio. 73. & 77.

Tribulationum patientia eſt lo co ſatisfactionis 98.104.
Tridentinum Concilium, vide Concilij.
Turnorum lucra prohibentur. 214.

Vagantes non facilè ad matrimoniũ recipiendi.196. & 197.
Vago ſacerdoti Miſſas celebrare non licet.179.180.
Venationes à quibus fugiendæ. 211.
Vendere quando Clericis non liceat.145.
Veneratio Eucharistiæ.73. & 76.
Vicariæ quomodo, & quando tollendæ.259.
Vicarij quando, & qui in beneficijs deputandi.42.51.52. 148.217. & 259.
Vicarius Epiſcopi Doctor uel Licẽtiatus eligi debet. 215. *eius officium in collatione beneficiorum*. 218.
Violatoris Salui conductus pœna.120.
Virginis Mariæ conceptio.14. *priuilegium ſpeciale*. 38.
Virginitas beatior, quàm ſtatus coniugalis.191.
Viſitari debent beneficia curata.52. *eccleſiæ omnes etiam exemptæ*.53. & 207. *eccleſiæ ſeculares nullius diœceſis*.207. *commendata omnia beneficia, & monaſteria etiã exempta*. 149. *monaſteria, quæ ſunt Ordinum Capita*. 139 *hoſpitalia, Cõfraternitates, eleemoſynæ Montis Pietatis, & pia loca omnia*. 164. *propria diœceſis*. 202.
Viſitatio quomodo fieri debeat 203. & *in ea magna Epiſcoporum poteſtas*. 208. & 247. *cum ſequen*. & *quando in eius cauſis appelletur*. 80.
Viſitationum quis finis.52.53. 149. & 203.
Viſitatores Regularium. 233. & 239.
Vita æterna quomodo acquiratur. 26. *à bene operantibus expectanda*. 29.32. 38. & *quibus denegetur*. 32.
Vnctio extrema quid, & cur inſtituta. 98. & *à quo*. 99. *eſt uerũ Sacramentum*. 99. & 105. *materia, & forma*. 99. *effectus*. 99. & 100. *miniſter*. 110. & 106. *Sacramentum exeuntium appel-*

latur

latur.100.quomodo ab hęreticis impugnetur.100.101.105. & 106. quando ſit danda.100.poteſt iterari 100.

Vnctio ſancta in ordinatione. 171.

Vniones ad uitam tolluntur.51 217.

Vniones à quadraginta annis factæ examinandæ. 52. & 253.& quando reuocentur 52.& 253.& quomodo fieri debeant. 52.& quando 147.184.185.212.214.et quorum beneficiorum, vel ecclesiarum.147.212.& 214. vnius diœceſis cum alterius diœceſis beneficio non eſt facienda.212.nec dignitatum & ſimilium. 212. & 213.

Vnitum beneficium uiſitandũ. 52.

Vniuerſitatum priuilegia. 54. 110.248.& 249.

Vniuerſitatum reformatores quid agere debeant. 244.

Vocem in Capitulo qui amittat 229.

Vota regularium.228.

Vota facta poſt Baptiſmum non ſunt irrita.48.

Vſurpatores bonorum eccleſiaſticorum excommunicantur. 165.& 166.

Vxores plures habere non licet 189.

Vxoratorum concubinariorum pœnę.197.

Xiſti IIII. conſtitutio.14.

FINIS.

INDEX DECRETORVM

Concilij Tridentini.

SESSIO prima. 1

Decretum de incboando Concilio. 1

SESSIO ſecunda. 2

Decretum de modo uiuendi, & alijs in Concilio ſeruandis. 2

SESSIO tertia. 5

Decretum de ſymbolo fidei. 5

SESSIO quarta. 7

Decretum de canonicis ſcripturis. 7
Decretum de editione, & uſu ſacrorum librorum. 9

SESSIO quinta. 11

Decretum de peccato originali.
Decretum de reformatiome. 14. 40. 50. 79. 106. 144. 106. 198. & 242.

SESSIO ſexta. 10

Decretum de iuſtificatione. 20
De nature, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate. 21.
De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti. 21
Qui per Chriſtum iuſtificatur. 22

Deſcriptio

Deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratię. 22
De neceſsitate pręparationis ad iuſtificationem in adultis, & unde ſit. 23
Modus pręparationis. 23
Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ. 24
Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis iuſtificari. 26
Contra inanem hæreticorum fiduciam. 26
De accepto iuſtificationis incremento. 27
De obſeruatione mandatorum, deque illius neceſsitate, & poſsibilitate. 28
Prędeſtinationis temerariam pręſumptionem cauendam eſſe. 29
De perſeuerantię munere. 30
De lapſis, & eorum reparatione. 31
Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem. 32
De fructu iuſtificationis, hoc eſt; de merito bonorum operum, deq; ipſius meriti ratione. 32
Canones de iuſtificatione. 34

SESSIO *ſeptima.* 44

Decretum de Sacramentis. 44
Canones de Sacramentis. 45
Canones de Baptiſmo. 47
Canones de Confirmatione. 49
Bulla facultatis transferendi Concilij. 56

SESSIO *octaua.* 58

Decretum de translatione Concilij. 59

SESSIO *nona.* 69

Decretum prorogationis Seſsionis. 60

SESSIO decima.

Decretum prorogationis Seſſionis. 62
Bulla reſumptionis Concilij ſub Iulio III. 64

SESSIO vndecima. 67

Decretum de reſumendo concilio. 67

SESSIO duodecima. 68

Decretum prorogationis Seſſionis. 68

SESSIO decimatertia. 69

Decretum de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. 69
De reali præſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. 70
De ratione inſtitutionis ſanctiſſimi huius Sacramenti. 71
De excellentia ſanctiſſimæ Euchariſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. 72
De tranſubſtantiatione. 73
De cultu, & ueneratione huic ſanctiſſimo Sacramento exhibenda. 73
De aſſeruando ſacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. 74
De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut dignè quis ſacramentum Euchariſtiæ percipiat. 74
De uſu admirabilis huius Sacramenti. 75
Canones de Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramento. 76
Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ &c. 83
Saluus conductus datus Proteſtantibus. 85

SESSIO XIIII. 89

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis. 86
De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. 87
De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. 88
De partibus, & fructu huius Sacramenti. 89
De contritione. 90
De confeſſione. 91
De miniſtro huius Sacramenti, & Abſolutione. 94
De caſuum reſeruatione. 95
De ſatisfactione, neceſsitate, & fructu. 96
De operibus ſatisfactionis. 98
Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis. 98
De inſtitutione Sacramenti extremæ Vnctionis. 99
De effectu huius Sacramenti. 99
De miniſtris huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. 100.
Canones de Sanctiſsimo Pœnitentiæ Sacramento. 101
Canones de Sacramento extremæ Vnctionis. 105

SESSIO XV. 114

Decretum prorogationis Seſsionis. 114
Salus conductus datus Proteſtantibus. 116

SESSIO XVI. 121

Decretum ſuſpenſionis Concilij. 121
Bulla celebrationis concilij Tridentini ſub Pio IIII. Pont. Max.

SESSIO XVII. 129

Decretum de celebrando concilio. 129

SESSIO XVIII. 130

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis. 130

Saluus conductus conceſſus Germanicæ nationi. 133

Extenſio ad alias nationes. 137

SESSIO XIX. 138

Decretum prorogationis Seſſionis. 138

SESSIO XX. 139

Decretum prorogationis Seſſionis. 139

SESSIO XXI. 140

Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie, & paruulorum. 140.

Laicos, & Clericos non conficientes, non aſtringi iure diuino ad communionem ſub vtraque ſpecie. 140

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. 141.

Totum, & integrum Chriſtum, ac uerum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi. 142

Paruulos non obligari ad Communionem Sacramentalem. 142.

Canones de Communione ſub utraque ſpecie, & paruulorum. 143.

SESSIO XXII. 151

Doctrina

Doctrina de ſacrificio Miſſæ. 151
Canones de ſacrificio Miſſæ. 156
Decretum de obſeruandis, & euitandis in celebratione Miſſæ. 158.
Decretum ſuper petitione conceſſionis Calicis. 166

SESSIO XXIII. 167

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis. 167
Canones de Sacramento Ordinis. 170

SESSIO XXIIII. 188

Doctrina de Sacramento Matrimonij. 188
Canones de Sacramento Matrimonij. 189
Decretum de reformatione Matrimonij. 191

SESSIO XXV. 198

Decretum de Purgatorio. 224
De inuocatione, ueneratione, & reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus. 225
De regularibus, & Monialibus. 228
Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem. 262
Continuatio Seſſionis. 263
Decretum de Indulgentijs. 263
De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis. 264
De indice librorum, & Catechiſmo, & Breuiario, & Miſſali.
De loco Oratorum. 165
De recipiendis, & obſeruandis decretis Concilij. 165
De recitandis decretis Concilij ſub Paulo III, & Iulio III.

III.in Seſſione. 266
De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro. 267
ACCLAMATIONES Patrum in fine Concilij. 268
CONFIRMATIO Concilij. 271
BVLLA S. D. N. Pij, Diuina prouidentia Papę IIII, ſuper confirmatione œcumenici generalis concilij Tridentini. 273

FINIS.

INDEX CAPITVLORVM Concilij Tridentini.

AB aduentu. 198.
Abbates.239.
Abbatibus.177.
Abbatiſſa.231.
Ad cathedralium. 50.
Ad conſummationem.44.
Ad maiores.53.
Adminiſtratores. 164.
Ad minores.176.
Admonet.249.
Aduerſus.32.
Anathemati. 237.
Apoſtolus.207.
A ſententia.79.
Attendat.234.

BEneficia.52.
Bonifacij. 230.

CApitula. 43.
Capitulum. 215.
Cauſæ criminales. 205.
Cauſæ Epiſcoporum. 83.
Cauſæ omnes. 220.
Cenſuræ.235.
Cæterùm.88.
Circa.94.
Cogit.243.
Commune.72.
Concedit.229.
Conſuetudo.74.
Contingit. 246.
Contritio.90.
Controuerſias.235.
Cùm adoleſcentiam. 182.
Cùm autem.268.
Cùm beneficia. 146.
Cùm catholica. 224.
Cùm dignitates. 209.
Cùm Eccleſiaſticus .216.
Cùm etiam. 111.
Cùm ex eo.114.
Cùm ex Notariorum.165.
Cùm hoc tempore. 20.
Cùm honeſtius. 107.
Cùm illud.148.
Cùm in beneficijs. 249.
Cùm multa.150.
Cùm non deceat. 145.
Cùm nullus.180.
Cùm pleræque. 239.
Cùm poteſtas. 263.
Cùm præcepta.172.
Cùm propriè. 106.
Cùmque natura.254.
Cùm Scripturæ.268.

Cùm

Cùm uerò.26.
Cùm uerò.81.
Cupiens.222.
Cupiens.260.
Curent.55.

DEcernit.196.
Decernit.220.
Decernit.256.
Declarat.23.
Declarat.114.
Declarat.265.
Demum.96.
Denique.41.
Deteſtabilis. 260.
Diſpenſationes. 163.
Diſponunt.23.
Docet experientia. 194.
Docet præterea. 89.
Docet præterea. 98.

EAdem. 14. 42. 50. 79. 83. 137. 144. 160. & 172.
Eccleſiarum.42.
Eccleſijs.175.
Epiſcopi etiam. 146.
Epiſcopi etiam. 162.
Epiſcopi etiam. 164.
Epiſcopi per ſe.175.
Epiſcopi ut.208.
Epiſcopis.42.
Epiſcopus familiarem.77.
Epiſcopus quoſcunque. 108.
Ergo Saluator.71.
Et cùm ſancta. 154.
Et quamuis. 154.
Et quia.112.
Et quoniam.81.
Et quoniam.107.
Et quoniam.153.
Et ſi Miſſa.155.
Ex inſtitutione.91.
Expedit.217.

FAcultates. 53.
Facultates. 54

GRaue.197.

HAC igitur.32.
Hæc omnia.240.
Hæc Sacroſancta.60.
Hanc.24.

IAm uerò. 100.
Illuſtriſſimi.267.
In commutationibus.163.
In eccleſijs.214.
In electione. 231.
In exemptorum. 54.
Inferiora.50.
In monaſterijs.234.
In nomine. 6.
In pluribus.213.

In quacumque.236.
Inſtituta.99.
Inſuper.9.
Inſuper cùm.189.
Inſuper cùm.166.
Inſuper declarat.142.
Inſuper eadem. 167.
Inſuper eadem. 223.
Inſuper hortatur. 264.
Ita plerumque. 197.
Itaque.140.
Iulius.64.
Iuſtitiæ.195.

LEgati. 164.
Libertati.237.
Liceat Epiſcopis. 206.
Locorum.53.

MAgnam. 255.
Mandat.225.
Matrimonij. 188.
Minores.178.
Monaſteria. 233.
Monaſteria.234.
Monet.155.
Multi.196.

NEmini. 229.
Nemo autem. 8.
Nemo autem.8.
Nemo etiam. 113.
Nemo quacumque. 50.
Nemo quoque. 29.
Nihil eſt.160.
Non liceat.53.
Non liceat præterea. 113.
Non poteſt. 259.
Non ſunt.255.
Nulla quoque. 236.
Nulli.43.
Nullus in poſterum. 178.
Nullus itaque. 73.
Nullus prima.176.

OMnes.108.
Optandum. 242.
Optaret.155.
Ordinarij.51.
Ordinationes. 177.

PAtriarchæ. 102.
Paulus. 56.
Pius.124.
Placet.59.
Placet.137.
Poſtremò.262.
Prædicationis. 204.
Præſentati.54.
Præterea declarat. 141.
Præterea quia. 222.
Præterea Sancta. 195.
Prima.175.

Pri-

Primum.21.
Principio. 70.
Probibet.230.
Prouincialia. 201.

QVæ aliàs. 207.
Quæcunque. 149.
Quàm turpe. 256.
Quamuis autem. 26.
Quamuis excommunicationis. 244.
Quamuis hæc. 62.
Quamuis Presbyreri. 180.
Quanto.158.
Quia illiterati.148.
Quia uerò.17.
Quia uerò. 110.
Quia uerò.113.
Quia uerò. 156.
Quibus uerbis.22.
Quicunque in cathedrali. 162.
Quicunque. 51.
Quicunque poſthac. 161.
Quicunque regularis. 238.
Qui piè. 180.
Qui uerò.31.
Quoad uſum.75.
Quo factum.21.
Quoniam ab eccleſiaſtico. 144.
Quoniam autem. 73.
Quoniam diuerſis. 266.
Quoniam igitur.95.
Quoniam non ignorat. 228.
Quoniam ob malitioſam.254.
Quoniam pleraque. 212.
Quoniam priuilegia. 208.
Quoniam ſub. 152.
Quoniam uerò. 82.
Quoniam uerò. 169.

RAtio.247.
Regularia. 112.
Regulares.236.
Res porrò.99.
Reus.80.

SAcrificium. 169.
Sacroſancta. 2.7.68.69. 85. 86. 116. 121. 130. 133.138.139.140.151. et 264.
Sancta Synodus. 176.
Sic ergo.27.
Sicuti.251.
Sicuti.260.
Si ea.87.
Si in quibuslibet.198.
Similiter.30.
Si non decet. 74.
Si quem Clericorum. 165.
Si quis Sacramenta. 101.
Si quis intra. 195.
Si quis dixerit.34.35.36.37. 38.39.45.46.47.48. 49. 77. 78. 101. 102. 103. 104.

104.105.106.143.156.
157.170.171.189.190.
191.
Si quis negauerit.76.77.78.
143.
Statuit.247.
Statuit.258.
Subdiaconi. 179.

T *Ametſi*. 191.
Tanta. 265.
Teſtes. 82.

V *Erùm*. 22.
Viſum.98.
Vniones.52.
Vt etiam.147.
Vt fidelis.206.
Vt fides.11.
Vt paternæ.258.
Vt ſanctorum.181.

FINIS.

T

CATALOGVS
LEGATORVM, PATRVM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacroſanctam œcumenicam Tridentinam Synodum cõuenerunt à principio vſque ad finem, qui fuit die IIII. Decembris, MDLXIII. ſub Pio IIII. Pont. Max.

Quorum Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates infrà continentur.

Hercules Gonzaga S. R. E. Presb. Card. tituli ſanctæ Mariæ nouæ, Mantuanus, obijt Tridenti die ſecunda Martij, 1563. & ſepultus eſt Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tituli ſanctæ Suſannæ, Neapolitanus, obijt Tridenti die XVIII. Martij, 1563. & ibi ſepultus in Eccleſia S. Marci, ordinis Fratrum Heremitarum S. Auguſtini, quorum olim fuerat Generalis.

Ioannes Moronus S. R. E. Card. Epiſcopus Prænestinus, Mediolanenſis, in demortui Card. de Mantua locum miſſus.

Stanislaus Hoſius S. R. E. Presb. Card. tit. S. Laurentij in Paliſperna, Polonus, Vuarmienſis.

Ludouicus Simoneta S. R. E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Baſilicæ Duodecim Apoſtolorũm de, Altaemps Germanus.

Bernardus Nauagerius S. R. E. Presb. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum miſſus.

Cardinales non Legati.

Carolus à Lotharingia S. R. E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris,

linaris, Princeps, & Archiepiſcopus Rhemenſis, Gallus.
Ludouicus Madrutius S. R. E. Diaconus Card. electus Epiſcopus Tridentinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hîc deſcribuntur iuxta eorum loca, quæ in eadem Sacroſancta Synodo habuerunt.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dextra Legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Morauus, Archiepiſcopus Pragenſis, Orator Cæſareus.
Georgius Draſcouitius, Croatus, Epiſcopus Quinque eccleſienſis, Orator Cæſareus pro Regno Hungariæ.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſcopus Præmiſcienſis, Orator Sereniſſimi Regis Poloniæ.
Marcus Antonius Bobba, Caſalenſis, Epiſcopus Auguſtenſis, in Pedemontio, Excellentiſſimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.
Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſcopus Cortonenſis, Orator Excellentiſſimi Ducis Florentiæ, miſſus in locum Ioannis Strozij.
Frater Martinus Royas Portalrubeo, Hiſpanus, Orator. Religionis Hieroſolymitanæ.

Oratores ſeculares ſedebant à manu ſiniſtra Legatorum.

Sigiſmundus à Tuun, Tridentinus, Orator Cæſareus.
Ludouicus de Lanſac.
Renaldus Ferrerius Præſidens in Parlamento Pariſienſi, & } *Oratores Chriſtianiſſimi Galliarum, Regis.*
Guido Faber, Iudex maior Toloſæ.

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Sereniſſimi Regis Portugall.

Nicolaus de Ponte, Doctor, & eques, & Matthæus Dandalus, eques.	*Oratores Sereniſſimi Dominij Venetorum.*

Melchior Luſſi eques auratus, Orator ſeptem Cantonum Heluetiorum.

Auguſtinus Paungartner I. V. D. de Monachio, Orator Excellentiſſimi Alberti, Ducis Bauariæ.

Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunenſis, Orator Regis Catholici in locum Illuſtriſſimi Ferdinandi de Aualos Marchionis Piſcariæ miſſus. obijt Tridenti, die xx. Decembris 1563. poſt finem Concilij, ibique ſepultus eſt.

Hic ſeparatim ab alijs Oratoribus ſedebat apud Reuerendiſſimum Thileſinum Secretarium ſanctæ Synodi, ob contentionem ſuper præcedentia, ortam inter ipſum, & Oratores Regis Chriſtianiſſimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Iuſtinopolitanus, Hieroſolymitanus.
Daniel Barbarus, Venetus, electus Aquilegienſis.
Ioannes Triuiſanus, Venetus, Venetiarum.

Archiepiſcopi Pauli Tertij.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiſcopi Amalphitan. nunc Epiſcopus Bouinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepiſcopus Cretenſis.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiſcopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus, Leccauella, Grecus, Ord. Præd. olim Archiepiſcopus Naxienſi, nunc Epiſcopus Literanenſis.
Petrus Guerreo, Hiſpanus, Archiepiſcopus Granatenſis.
Antonius Altouitus Florẽtinus Archiepiſcopus Florentinus.
Cæſar Cibò Genuenſis, Archiepiſcopus Taurinenſis. obijt Tridenti die 26. Decemb. 1562.

Archiepiſcopi Iulij Tertij.

Paulus Aemillius Verallus, Romanus, olim Archiepiſcopus Roſſanen. nunc Epiſcopus Caputaquen.
Ioannes Brunus de Orchinio Macedo, Regni Seruiæ primas, Archiepiſcopus Antibaren.
Ioannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen.
Ioannes Baptiſta Vrſinus, Romanus, Archiepiſcopus ſanctæ Seuerinæ.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludouicus Beccatellus, Bononien. Archiepiſcopus, Raguſinus.
Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſcopus Iadrenſis.
Sigiſmundus Saracenus, Neapolitanen. Archiepiſcopus Materanus.
Antonius Perrages de Caſtilegio, Hiſpanus, Archiepiſcopus Calaritanus.
Iulius Paueſius, Brixienſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Surrentinus.
Bartholomæus de Martyribus, Luſitanenſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Bracaren.
Auguſtinus Saluago, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Genuen.

Archiepiſcopi Pij Quarti.

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus natus, Archiepiſcopus Nicoſien.

Guilielmus d'Auaſon, Gallus. Archiepiſcopus Ebreduen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſcopus Corcyrenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiſcopus Tarentinus, nunc Cardinalis, tit. . . .

Haſper de Foſſo, Conſentinus, Ord. ſancti Franciſci de Paula, Calaber, Archiepiſcopus Rhegynus.

Antonius de Muglitio, Morauus, orator Cæſareus, Archiepiſcopus Peragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcopus Amalphitanus.

Gaſpar Ceruantes de Garta, Hiſpanus, Archiepiſcopus Meſſanenſis, nunc Salernitanus.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Lancianens.

Octauianus Preconius, Meſſanenſis, Ord. Min. Conuen. ſancti Frãciſci, Archiepiſcopus Panormitan.

Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiſcopus Senonenſis.

Antonius Iuſtinianus, Chienſis, Ord. Pred. Græcus. Archiepiſcopus Naxien.

Antonius Puteus, Nicien. Archiepiſcopus Barenſis.

Epiſcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicoſantius de Fano, epiſcopus, Arbenſis.

Ioannes Franciſcus de Fliſco, Ianuen. epiſcopus Andrien.

Ioan-

Ioan.Thomas de ſancto Felicio,Neapolitan.Epiſcopus Cauen.ſenior.

Epiſcopi Adriani Sexti.

Quintus de Ruſticis,Romanus,Epiſc.Milleten.

Epiſcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catbaro, Epiſc.Catbaren.
Aloyſius Piſanus,Venetus,Epiſc.Patauinus, nunc Cardinalis.
Alexander Piccolhomineus,Senen.Epiſc.Pientin.
Dioniſius Grecus,Ord.Min.ſancti Franciſci de obſeruantia,Epiſco.Millopotamen.
Gabriel de Veneur,Gallus,Epiſc.Ebroicenſis.
Gulielmus de Montas,Gallus,epiſ.Lectorenſis.

Epiſcopi Pauli Tertij.

Antonius à Camera,Sabaudus,epiſc. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, epiſcopus Catanien.
Berardus Bonioannes, Romanus, epiſc.Camerien.
Fabius Mirtus,Neapolitanus,Epiſc.Caiacen.
Scipio Bongallus,Romanus.epiſc.Ciuitatis Caſtellanæ.
Georgius cornelius,Venetus epiſc.Taruiſinus.
Vincentius Durantius,Brixienſis,epiſ.Thermularum.
Mauritius de Petra,Papien.epiſc.Viglcuen.
Martius de Martijs, Medices, Florentinus, epiſcopus Marſicen.
Ioannes Vincentius Michaelius,Barolitanus, epiſcopus Minerbinen.

Gabriel de Bouueri, Gallus, Epiſcopus Andeganen.
Leonardus Hall, erGermanus, Epiſcopus Philadelphien.
Ludouicus Vanninus de Theodolis, Forliuien. Epiſcopus Britonorien.
obiit Tridenti die 11. menſis Ionuarij. 1565.
Aegidius Falcetta, Cingulanus, Epiſcopus caplulanus.
nunc Britonorienſis.
Iulius Contarenus, Venetus, Epiſcopus Ciuitatis Bellunen.
Thomas Caſellus, Roſſanem Ord. Præd. Epiſcopus Canem. iunior.
Hippolytus Ariuabenus, Mantuanus, Epiſcopus Hieragetrem.
Hieronymus Machabæus, Romanus, Epiſcopus caſtrenſis.
Petrus Auguſtinus, Hiſpannus, Epiſcopus Oſcen. & Iacenſis.
Iacobus Naclantus, Florentinus Ord. Præd. Epiſcopus Clodienſis.
Bartholomæus Sirigo, Creten. Grecus, Epiſcopus Caſtellaneten.
Thomas Stella, Venetus, Ord. Præd. Epiſcopis Iuſtinopolitan.
Petrus du, Val, Gallus, Epiſcopus Sagienſis.
Ioannes Antonius Pantuſa, Conſentinus, obiit Triden. die 27. Octobris 1562. Epiſcopus Litterenſi.
Ioannes Baptiſta de Groſſis, Mantuanus, Epiſcopus Regienſis
Ioannes Guarez, Luſitanus, Ord. ſancti Auguſtini, Epiſcopus Coymbricen.
Philippus Riccabella, Recanaten. Epiſcopus Recanaten.
Ioan. Iacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Epiſcopus Interamnen.
Michael, à Turre, Vtin. Epiſcopus Ceneten.
Pompeius Zambeccarius, Bononien. Epiſcopus Sulmonen.
Ioannes Beroardus, Panormitanus, Epiſcopus ſanctæ Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquenſis, Epiſcopus Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Præd. Epiſcopus Brugnacen.

Cæſar

Caſar Foggia, Roſſanen. Epiſc. Vmbriaticen.
Cæſar Comes à Gambara, Brixien. Epiſcopus. Tortonen.
Io. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Epiſcopus Adiacen.
Martinus Perezius de Ayla; Hiſpanus, Epiſcopus Segobienſis.
Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verduuen.
Alphonſus Roſettus, Ferrarien. Epiſcopus Comaclen. nunc Ferrarien.
Iulius Pariſianus, de Tollentino, Epiſc. Ariminen.
Bartholomæus Sebaſtianus, Hiſpanus, Epiſc. Pacten.
Franciſcus Lambertus, Sabaudus, Epiſc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Epiſcopus Naulen.
Euſtathius du Bellay, Gallus, Epiſcopus Pariſien.
Bartholomæus de Capranica, Romanus, Epiſcopus Carinen.
Ennius Maſſarius de Narnia, Epiſcopus Feretranus.
Achilles Brancia, Neapol. Epiſcopus Bouen.
Io. Franciſcus Verdura, Meſſanen. Epiſcopus Chironen.
Albertus Diuimius de Clericis, Ord. Præd. de Cathāro, Epiſcopus Veglen.
Ioannes Antolizen de Bricianos de la Ribera, Hiſpanus, Epiſcopus Iuuenacen.
Triſtanus de Brizet, Gallus, Epiſc. Xanoten.

Epiſcopi Iulij Tertij.

Aſcanius Gherardinus de Amelia, Epiſcopus Cattacen.
Marcus Gonzagna, Mantuanus Epiſcopus Aſſueren.
Baldouinus de Baldouinis, Piſanus, Epiſcopus Auerſanen.
Petrus Franciſcus Pallauicinus, Genuen. Epiſcopus Alerien.
Aegidius Fuſcararius. Bononien. Ord. Præd. Epiſcopus Mutitinen.
Timotheus Iuſtinianus de chio, Græcus, Ord. Præd. Epiſcopus

ſcopus Calamonenſis.

Didacus de Almanſa, Hiſpanus, Epiſc. Corien.

Lactantius Rouerella, Ferrarien. Epiſcopus Aſculanus.

Ambroſius Monticula, Lunenſi Sarzanen. Epiſcopus Siguinus.

Sebaſtianus Gualterius, Romanus, Epiſc. Viterbien.

Honoratus Faſcitellus monachus Ord. S. Benedicti Neapolitanus, qui obijt Romæ in menſe Martio 1564. Epiſcopus Inſulanus.

Petrus Camaianus, Aretinus, Epiſc. Ferularum.

Horatius Grecus, Croianen. Appulus, Epiſc. Leſinen.

Fabius Cupallata, Placentinus. Epiſc. Lacedonen.

Gaſpar de Caſal, Luſitanus, Ord. S. Auguſtini, Epiſcopus Leirien.

Bernardinus de Cuppis, Romanus, Epiſc. Auximanus.

Ioannes de Moruillier Gallus, Epiſc. Aurelianen.

Iulius Gentilius, Tortonen. Epiſc. Vultarien.

Adrianus Fuſcouius, Romanus, Epiſc. Aquinus.

Antonius de S. Michaele, Hiſpanus, Ord. S. Franciſci de obſeruantia, Epiſc. Montis Marani.

Hieronymus Melchiorius, Recanaten. Epiſcopus Maceraten.

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſc. Lucerinus.

Cæſar Iacomellus, Romanus, Epiſc. Bellocaſtren.

Iulius Grittus, Venetus, Epiſc. Parentinus.

Iacobus Siluerius Piccolhomineus de Cælano, Epiſcopus Aprutinus.

Ludouicus de Breſze, Gallus, Epiſc. Melden.

Iacobus Mignanelius, Senen. Epiſc. Groſſetan.

Io. Andreas Cracius de Tibure, Epiſc. Tyburtinus.

Franciſc. Richardotus, Burgundus, epiſc. Attrebaten.

Carolus Cicada, Genuen. epiſc. Albinganen.

Franc. Maria Piccolhomineus, Senen. epiſ. Ilcinen.

Acie-

Aceiſculus Moya de Contreras,Hiſpanus,epiſc.Vicen.
Galeatius Roſcius de Interamna,qui obijt Tridenti,die 16.Octobris,1563.Epiſc.Aſſiſten.
Iacobus Maria Sala,Bononien.epiſc.Viuarien.
Gabriel de Monte S.Sabini.epiſc.Heſinus.
Marianus Sabellus,Romanus,epiſc.Eugubinus.
Agatibus Bellhomo,Romanus,epiſc.Caſertanus.
Iulius Cananius,Ferrarien.Epiſc.Hadrienſis.
Iulius Galletus.Piſanus,Epiſc.Aleſſanen.
Hieronymus Burgenſis,Gallus,epiſc.Catbalonen.

Epiſcopi Pauli Quarti.

Scipio Aeſteuſis, Ferrarien.Epiſc.Caſalen.
Didacus Sarmiente de Sottomaior,Hiſpanus,Epiſcopus Aſtoricen.
Thomas Coduclus,Anglus,Epiſc.Aſſaphen.
Fauſtus Caffarellus,Romanus,Epiſc.Fundanus.
Belliſarius Baldinus,Neapolitanus,Epiſc. Larinen.
Vrbanus Vigerius de Ruere,Genuen.epiſc. Sanogallien.
Iacobus Suretus,Græcus,epiſc.Milopotamen,iunior.
Io.Baptiſta Oſius,Romanus,epiſc.Reatinus. obijt die 12.Nouemb.1562.
Marchus Laureus, Tropienſis, Ord. Præd. Epiſcopus Campanien
Franciſcus de Beauquere,Gallus,Epiſcopus Metenſis.
Io.Franciſcus Commendanus,Venetus.Epiſcopus Zacinthen.nũc Cardinalis.
Carolos de Graſſis,Bononien.Epiſc. Montis Faliſci.
Arias Gallego,Hiſpanus,Epiſc.Gerunden.
Hieronymus Gallego,Hiſpanus,Epiſc.Oueten.
Hercules Rettiuger, Germanus,Epiſc. Laurentius.
Iulius de Rubeis,Polian.Epiſc.S.Leonis.

Obijt

obijt Romæ in menſe Martio 1564.

Ioannes de Munnationes, Hiſpanus, Ord. ſancti Auguſtini, Epiſcopus Segorbicen.

Franciſcus Blanco, Hiſpanus, Epiſcopus Aurienſis.

Vincentius de Lucbis, Bononien. Epiſcopus Anconitanus.

Pompeius Piccolhomineus de Aragonia, epiſcopus Tropien.

Petrus Barbadicus, Venetus, Epiſcopus Curſolen.

Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſcopus Gebennen.

Carolus de Angennes, Gallus, Epiſcopus Cenomanen.

Hieronymus de Nichiſola, Veronen. Ord. Præd. Epiſcopus Theanen.

Marcus Antonius Gobba, Caſalen. Epiſcopus Auguſten. nunc Cardinalis.

Iacobus Lomellinus Meſſanen. Epiſcopus Mazarien.

Donatus de Laurentijs de Aſculo, Appulus, Epiſcopus Arianen.

Petrus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.

Petrus Daneſius, Gallus, Epiſcopus Vauren.

Hieronymus Sauorgnanus, Foroiulien. Epiſc. Sibinicen.

Philippus du Bec. Gallus, Epiſcopus, Veneten.

Carollus de Boue, Gallus, Epiſc. Sueſſionen.

Georgius Draſcouicius, Croatus, Epiſc. Quinque eccleſien.

Franciſcus de Aguirre, Hiſp. Epiſc. Crotonoten.

Andreas de Cueſta, Hiſpanus, Epiſc. Legionen.

Antonius Gorroinero. Hiſp. Epiſc. Almerin.

Antonius Auguſtinus, Hiſp. Epiſc. Ilerden.

Angelus Maſſarellus, Septempedanus. Epiſc. Theleſinus.

Antonius Ciurelia, Barenſis, Epiſc. Buduenſis.

Dominicus Caſablanca, Meſſanen. Ord. Præd. Epiſcopus Vicenſis.

Petrus Faunus Coſtacciarius, Epiſcopus Aquen.

Io. Carolus Bouius, Bonon. Epiſc. Oſtunen. nunc Archiepiſcopus Brunduſinus.

Hugo

Hugo Boncompagnus, Bononien. Epiſcopus Veſtanus, nunc Card. tit. S. Sixti.
Saluator Pacinus de Colle, Epiſcopus Cluſinus.
Lupus Martinez, Hiſpanus, Epiſcopus Elnen.
Carolus de Eſpinay, Gallus, Epiſcopus Dolen.
Aegidius Spifame, Gallus, Epuſc. Niuernen.
Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traiect. Epiſcopus, Vxentin.
Bernardus del Bene, Florentinus, Epiſcopus Nemauſen.
Dominicus Bollanus, Venetus, Epiſcopus Brixien.
Io. Antonius Vulpius, Comen. Epiſcopus Comen.
Ludouicus de Ginolhac, Gallus, Epiſcopus Tutellen.
Philippus Maria Campegius, Bononien. Epiſcopus Feltren.
Ioannes de Quignones, Hiſpanus, Epiſcopus, Calaguritan.
Didacus Couaruuias de Lena, Hiſpanus, Epiſcopus Ciuitaten.
Philippus Gerius, Piſtorien. Epiſcopus Iſclanen. nunc Aſſiſien.
Io. Antonius Facchinetus, Bononien. Epiſcopus Neocaſtren.

Epiſcopi Pij Quarti.

Ioan. Fabricius Seuerius, Neapolitanus, Epiſcopus Aceren.
Martinus Ritbuius, Flander, Epiſcopus Ipren.
Antonius Hauetius, Ord. Præd. Flander, Epiſcopus Namurcen.
Conſtantinus Bonellus, Feretran. Epiſcopus Ciuitatis Caſtelli.
Iulius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Epiſcopus Accien. Nunc Caprulan.
Matthæus de Concinis, Florentinus Epiſcopus Cortonen.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Epiſcopus Cremonen.
Ventura Buffalinus, Romanus, Epiſcopus Maſſanen.
Ludouicus de Bueil, Gallus, Epiſcopus Vencien.

Hiero-

Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Epiſc. Sutrinus.
Io. Petrus Delphinus, Venetus, ord. Canonicorum Regularium, Epiſc. Zacyntbi, & Cephaloniæ ſecundus.
Io. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſc. Maſſalubren.

. . . .

Federicus Cornelius, Venetus, Epiſc. Bergomen.
Stephanus Boutber, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Io. Paulus Amanius, Cremen. Epiſc. Anglonen.
Alexancer Sfortia de S. Flora, Epiſc. Parmen. Nunc Card. tit. S. Mariæ in uia.
Antonius le Cirier, Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nimoſien.
Benedictus Saluinus, Firmanus, Epiſc. Verulanus.
Gulielmus Caſſador, Hiſpanus, Epiſc. Barcbionen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hiſpanus, Epiſcop. Salamantin.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſpanus, ord. Præd. Epiſc. Dertuſen.
Iulius Magnanus, Placentinus, ord. Min. Conuent. S. Franciſci, Epiſc. Caluen.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſc. Praemiſilien.
Simon Aleotus, Foroiulien. electus Foroiulien. mortuus eſt Tridenti die 20. Auguſti 1562. Epiſc. Foroiulien.
Petrus de Xaque, Hiſpanus, ord. Præd. Epiſc. Niocben.
Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſc. Troianus.
Melcbior Auoſmediano, Hiſpanus, Epiſc. Guadiſcen.
Hippolytus de Rubeis, Parmenſis, Epiſc. Papienſis.
Didacus de Leon, Hiſpanus, ord. Carmelitarum, Epiſc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neapolitan. Epiſc. Licien.
Paulus Iouius, Comenſis, electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triuiſanus, Venetus, ord. Præd. mortuus eſt Tridenti die 9. Septembris 1562. Epiſc. Veronen.

Hiero-

Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Epiſc. Famaguſtan.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Conuerſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lauellen.
Simon de Nigris, Genuen. Epiſc. Sarazanen.
mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Iulius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albert, Gallus, Epiſcopus Conuenarum.
Iacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus del Gado, Hiſpanus, Epiſc. Lucenſis.
Ioannes Clauſſe, Gallus, Epiſcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſc. Alipban.
Ioannes Annius, Neapolitanus, Epiſc. Hippolenſis.
& Coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis, Romanus, Epiſcopus S. Pauli.
Matthæus Priulus, Venetus, Epiſcopus Aemonien.
nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bononien. Epiſcopus Soranus.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Epiſcopus Imolen.
Thomas Oyerllaithe, Hibernus, Epiſcopus Roſſen.
Franciſcus Valete, Gallus, Epiſcopus Vabreu.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien.
mortuus Card. tit. . . . .
Ioannes Coloſaurinus, Hungarus, Ordin. Prædic. obijt Tridenti die 24. Nouembris, anno 1562. Epiſcopus Canadienſis.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Epiſcopus Tiuinien.
nunc Quinque eccleſien.
Spinellus Bencius, Politanus, Epiſcopus Montipolitani.

Fran-

Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Epiſc. Famaguſtan.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Conuerſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lauellen.
Simon de Nigris, Genuen. Epiſc. Sarazanen.
mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Iulius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albert, Gallus, Epiſcopus Conuenarum.
Iacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus del Gado, Hiſpanus, Epiſc. Lucenſis.
Ioannes Clauſſe, Gallus, Epiſcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſc. Alipban.
Ioannes Annius, Neapolitanus, Epiſc. Hippolenſis.
& Coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis, Romanus, Epiſcopus S. Pauli.
Matthæus Priulus, Venetus, Epiſcopus Aemonien.
nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bononien. Epiſcopus Soranus.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Epiſcopus Imolen.
Thomas Oyerllaithe, Hibernus, Epiſcopus Roſſen.
Franciſcus Valete, Gallus, Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien.
mortuus Card. tit. . . . .
Ioannes Coloſaurinus, Hungarus, Ordin. Prædic. obijt Tridenti die 24. Nouembris, anno 1562. Epiſcopus Canadienſis.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Epiſcopus Tininien.
nunc Quinque eccleſien.
Spinellus Bencius, Politanus, Epiſcopus Montipolitani.

Fran-

Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Epiſc. Sutrinus.
Io. Petrus Delphinus, Venetus, ord. Canonicorum Regularium, Epiſc. Zacynthi, & Cephaloniæ ſecundus.
Io. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſc. Maſſalubren.

. . . .

Federicus Cornelius, Venetus, Epiſc. Bergomen.
Stephanus Bouther, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Io. Paulus Amanius, Cremen. Epiſc. Anglonen.
Alexancer Sfortia de S. Flora, Epiſc. Parmen. Nunc Card. tit. S. Mariæ in uia.
Antonius le Cirier, Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nimoſien.
Benedictus Saluinus, Firmanus, Epiſc. Verulanus.
Gulielmus Caſſador, Hiſpanus, Epiſc. Barchionen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hiſpanus, Epiſcop. Salamantin.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſpanus, ord. Præd. Epiſc. Dertuſen.
Iulius Magnanus, Placentinus, ord. Min. Conuent. S. Franciſci, Epiſc. Caluen.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſc. Praemiſilien.
Simon Aleotus, Foroiulien. electus Foroiulien. mortuus eſt Tridenti die 20. Auguſti 1562. Epiſc. Foroiulien.
Petrus de Xaque, Hiſpanus, ord. Præd. Epiſc. Niochen.
Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſc. Troianus.
Melchior Auoſmediano, Hiſpanus, Epiſc. Guadiſcen.
Hippolytus de Rubeis, Parmenſis, Epiſc. Papienſis.
Didacus de Leon, Hiſpanus, ord. Carmelitarum, Epiſc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neapolitan. Epiſc. Licien.
Paulus Iouius, Comenſis, electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triuiſanus, Venetus, ord. Præd. mortuus eſt Tridenti die 9. Septembris 1562. Epiſc. Veronen.

Hiero-

Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Epiſc. Famaguſtan.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Conuerſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lauellen.
Simon de Nigris, Genuen. Epiſc. Sarazanen.
mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Iulius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albert, Gallus, Epiſcopus Conuenarum.
Iacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus del Gado, Hiſpanus, Epiſc. Lucenſis.
Ioannes Clauſſe, Gallus, Epiſcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſc. Alipban.
Ioannes Annius, Neapolitanus, Epiſc. Hippolenſis.
& Coadiutor Bouinus.
Antonius Maria de Saluiatis, Romanus, Epiſcopus S. Pauli.
Matthæus Priulus, Venetus, Epiſcopus Aemonien.
nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bononien. Epiſcopus Soranus.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Epiſcopus Imolen.
Thomas Oyerllaithe, Hibernus, Epiſcopus Roſſen.
Franciſcus Valete, Gallus, Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcopus Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien.
mortuus Card. tit. ....
Ioannes Coloſaurinus, Hungarus, Ordin. Prædic. obijt Tridenti die 24. Nouembris, anno 1562. Epiſcopus Canadienſis.
Andreas Dudituis Sbardellatus, Hungarus, Epiſcopus Tininien.
nunc Quinque eccleſien.
Spinellus Bencius, Politanus, Epiſcopus Montipolitani.

Fran-

Franciſcus Abondius, Caſtillioneus, Epiſcopus, Bobien. nunc Cardinalis tit. ....
Stanislaus Faleſchi, Polonus, Epiſcopus Theodoſien.
Eugenius Obairt, Hibernus, Ord. Præd. Epiſcopus Achaden.
Donaldus Magongial, Hibernus Epiſcopus Rapoten.
Guido Ferrerius Pedemontanus, Epiſcopus Vercellen. nunc Card. tit.
Io. Baptiſta Sighicellius, Bononien. Epiſc. Fauentinus.
Sebaſtianus Vantius, de Arimino, Epiſcopus Vrbeuetanus.
Io. Baptiſta Lomellinus, Meſſanen. Epiſcopus Gardien.
Io. Baptiſta Milaneſius, Florentinus, Epiſcopus Marſican.
Auguſtinus Mollignatus, Vercellenſis, Epiſcopus Triuicanen.
Carolus Grimaldus, Genuen. Epiſcopus Sauonen.
Fabritius Landrianus, Mediolanen. Epiſcopus S. Marci.
Bartholomæus Ferrantius, Amerinus, Epiſcopus Amerinus.
Petrus Fragus, Hiſpan. Epiſcopus Vſellen.
Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſcopus Cortonen.
Franciſcus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.
Ioannes Delphinus Venetus, Epiſcopus Torcellanus.
Alexander Molus, Comen. Epiſc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Epiſcopus Argolicen.
Franciſcus Raguſeus, ord. S. Franciſci de obſeruantia, Epiſcopus Marchanen.

Abbates.

Hieronymus, Gallus, Abb. Clarauallen.
Simplicianus Abb. Sancti Saluatoris Papiæ, de Vultulina, Congregationis Caſſinen.
Stephanus Catanius, Nouarien. Abb. Sanctæ Mariæ Gratiarum Placentin. diœc. Congregationis Caſſinen.

Augu-

Auguſtinus Loſcus, Hiſpanus, Abb. Sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Caſſinen.
Euthicbius Cordes, Antuerpien. Abb. Sancti Fortunati apud Baſſianum, Congregationis Caſsinen.
Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Luneuilan.
Coſmus Damianus Hortolanus, Hiſpanus, Ab. Villebertrandi.

Generales.

Vincentius Iuſtinianus, Genuen. Generalis, Ordin. Prædicatorum.
Franciſcus Zamorra, Hiſpanus. Generalis, ord. Min. de Obſeruantia.
Antonius de Sapientibus, Auguſtanus, Generalis Ord. Min. Conuentualium.
Chriſtophorus Patauinus, Generalis ord. Heremitarum Sancti Auguſtini.
Io. Baptiſta Migliauacca, Aſten. Generalis ord. Sanctæ Mariæ Seruorum.
Stephanus Fazinus, Cremen. Prouincialis Lombardiæ, pro Generale Carmelitarum.
Iacobus Laincz, Hiſpanus, Præpoſitus Generalis Societatis Ieſu.
Thomas . . . . ciuitatis de Caſtello, Generalis Capucinorum.

Doctores Legum pro ſacro Concilio.

Gabriel Paleotus, Bononien. Auditor Rotæ, nunc Cardinalis tit. ſancti Nerei & Archilei.
Scipio Lancillotus, Romanus, Aduocatus Conſiſtorialis.
Io. Baptiſta Caſtellius, Bononien. Promotor.
Michael Thomaſius, Maioricen. Doctor Decretorum.

Z THEO-

CATALOGVS

THEOLOGI A' SVMMO PONTIFICE MISSI.

Frater Petrus de Sotto , Ordinis Prædicatorum , Hiſpanus , obijt Tridenti, menſe Aprilis 1563.

Alphonſus Salmeron, Hiſpanus , ſocietatis Ieſu .

Franciſcus Torenſis , Doctor Theologus , Hiſpanus .

Antonius Soliſius , Doctor Theologus, Hiſpanus.

Frater Camillus Campegius, Papien. Inquiſitor Ferrariæ, Ord. Prædic.

Frater Hieronymus Brauo , Hiſpanus , Ord. Præd.

Frater Andrianus Valentinus, Venetus, Ord. Præd. in demortui F. Petri de Sotto locum,nunc Illuſtriſſimi Dominij Veneti Inquiſitor generalis .

DOCTORES THEOLOGIAE

facultatis Pariſienſis, miſſi à Carolo nono Galliarum Rege Chriſtianiſſimo .

Nicolaus Maillard Decanus facultatis Pariſienſis .

Ioannes Peletier .

Antonius Demochares .

Nicolaus de Bris .

Iacobus Hugonis Franciſcanus , idem etiam procurator Reuerendiſſimi Ioannis Vrſini Epiſcopi Trecorenſis .

Simon Vigor .

Richardus du Pre.

*Natalis Paillet,obijt Tridenti VII. Calen.Decemb.*1562.

Robertus Fournier .

Antonius Coquier .

Lazarus Broychot.

Claudius de Sainces, Canonicus regularis .

THEOLO-

CATALOGVS THEOLOGI MISSI A PHILIPPO, REGE CATHOLICO.

Coſinas Damianus Hortolanus, electus Abb. Villabertrandi.
Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinandus Velloſilus, Doctor Theologus, Canonicus Saguntinus.
Thomas Daſſio I. V. D. Canonicus Valentinus.
Licencit. Antonius Couarruias. Auditor Granaten.
Ferdinandus Mencacenſis, Decretorum Doctor.
Frater Ioannes Ramiroz, Hiſpanus, Miniſter prouin. Diui Iacobi.
Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. in curia Regis Hiſpaniæ.
Frater Michael de Medicina, Hiſpanus, Ordinis Mino. ſacræ Theologiæ Doctor.
Frater Ioannes Lobera, Hiſpanus, ſacræ Theologiæ lector Salamanticæ, miſſus in ſocietatem miniſtri prouincialis Diui Iacobi ſubmemorati.
Coſmus Palma Fonteyus, ſacræ Theologiæ Doctor, Hiſpanus, Hortolani Abb. diſcrip. & comes.
Frater Ioannes Gallo, Hiſpanus, ord. Præd.
Frater Petrus Fernandez, Hiſpanus, ord. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.
Frater Deſiderius de San. Martino, Panormi. Ord. Carmelitani.
Michael Baius ab Atho, ſacræ Theologiæ Doctor.
Ioannes Heſſeles, Lauanio, ſacræ Theologiæ Doctor.
Cornelius Ianſenius, Hulſtenſis, ſacræ Theologiæ Doctor.

THEOLOGI MISSI A REGE PORTVGALIAE.

Frater Franciſcus Foriero, ordinis Prædicatorum.

D. Iacobus à Payua de Andrade, Luſitanus, Doctor Theologus.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

AB EXCELLENTISSIMO DVCE BAVARIAE.

Ioannes Cauillonius, Frander ex ſocietate Ieſuitarum.

PROCVRATORES EPISCOPORVM ABSENTIVM.

Merchantus, Doctor Theologus, pro Illuſtriſs. Cardinale de Mendoza, Epiſcopo Burgen.

Io. Gothardius Cler. ſec. Germanus, pro Reuerendiſs. Epiſcopo Ratisbonen.

Georgius Hochenuarter Cler. ſec. Doctor Theologus. Suffraganeus, pro Reuerendiſs. Epiſcopo Baſilienſi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ord. Præd. pro Illuſtriſsimo domino Salisburgen. Orator.

Petrus Cumel, Doctor Theologus, Canonicus Malacitanus, pro Reuerendiſs. Malacitano.

Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tydenſis, pro domino Ioanne de S. Aemiliano Reuerendiſsimo Epiſcopo Tudenſi.

Gaſpar Cardillus, Villalpandeus, Segobr. Doctor Theologus, pro Reuerendiſs. Epiſc. Abulen.

Frater Ioannes de Ludena, Doctor Theologus. Ord. Præd. pro Reuerendiſs. Epiſcopo Saguntino.

Frater Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord. Minorum pro Reuerendiſs. Epiſcopo Palentino.

Cæſar Ferrantius Sueſſanus, Doctor Theologus, pro Reuerendiſsimo Epiſcopo Sueſſano apud Reuerendiſſimum Ilerdenſem.

PROCVRATORES ORDINVM

Ioannes Coutigon Docto. Gallus, Prior, & Procurator Ord. cluntacenſis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monaſterij de Recluſo, procurator Generalis Ordinis Ciſtercien.

THEOLOGI SECVLARES, ET DOCTORES IVRIS CANONICI:

Georgius Girard, Gallus, Doctor Theologus, cum Reueren. Andegauenſis.

Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illuſtr. & Reueren. Cardinale à Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Canonicus Salmaniticen. cum Reuer. Salmatien.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calaber. presb. ſecularis cum Reueren. Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius cum Illuſtr. Card. de Mantua. Legato S. Cōcilij.

Io. Franciſcus Lombardus, cum Illuſtr. card. Seripando, Legato Sacri Concilij.

Petrus Morcatus, Theologus, cum Reuerendiſs. Vicenſi.

Trigillius, Doctor Theologus, Canonicus Legionem. cum Reuer. Legionen.

Sobannus, Doctor Theologus, cum Reueren. Legionen.

Antonius Leitonus, Doctor Theologus, cum Reueren. coymbricenſi.

Petrus Fontidonius, Doctor Theologus, cum Reueren. Salmantino.

Ioannes Villeta Doctor Theologus, cum Reuerendiſ. Barchinonen.

Ioannes Fonſeca, Doctor Theologus, cum Reuer. Archiepiſcopo Granaten.

Michael Oroncuſpe. Doctor Theologus, cum Reuerendiſſ.

Epiſc. Pampilon.

Alphonſus Fernandez de la Guerra, Hiſp. Doctor Theologus, cum Reuerendiſs. Guadixien.

Michael Ytero D.V.I. cum Reueren. Epiſc. Pampilonen.

Ioſephus Puebla, Doctor Theologus, cum Reueren. Epiſc. Ciuitaten.

Ioannes Chacon, Doctor iuris canonici, cum Reueren. Epiſc. Almerien.

Amonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reueren. Epiſcopo Oueten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Iacobi Doctor Theologus, cum Reueren. Segobien.

Ioannes Barcellona, Theologus, cum Reuerend. Epiſcopo Vſcellen.

DOCTORES GALLI ORDINIS S. BENEDICTI.

Ioannes Carthougne, Doctor Theologus.

Ioannes de Verdun, Doctor Theologus.

THEOLOGI ORDINIS FRATRVM PRAEDICATORVM.

Angelus Cioſus Florentinus, cum Illuſtr. Card. Mantuano Legato.

Seraphinus Caballis de Brixia, Prouincialis terræ ſanctæ, cum Reuer. ſuo Generali.

Heliſeus Capys, Venetus, Theologus cum Reuerendiſs. Archiepiſc. Pragen.

Petrus Aridien. Gallus cum Reuer. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Auinioni Vicarius Cõg. Franciæ, cum Reuer. D. Nemauſenſi.

Ioan. Matthæus Valdina, cum Reueren. D. Larentino.

Petrus Martyr, Coma, Hiſp. cum Reuer. D. Gerundenſi.

Petrus

Petrus zatores, Hiſp. cum Reuer. D. Dertuſenſi.
Antonius de Groſupto, cum Reueren. D. Vigliuanenſi.
Aurelius de Chio, cum Reuerendiſſ. D. Spalatrenſi.
Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reuerendiſſ. Dom. Nicoſienſi.
Marcus Medices, Veroben. cum Reueren. D. Ceneten.
Benedictus Herba, Mantuanus, cum Reuerendiſſ. Dom. Brixienſi.
Michael de Aſt, Genuenſis, Prior ſancti Laurentij.
Conſtantinus Coccianus, Iſorella, cum Reueren. D. Monte Politiano.
Henricus de ſan. Hieronymo, cum Reuerendiſſ. Do. Bracarenſi.
Ludouicus de Sotto, maior, cum Reuerendiſſ. Dom. Georgio de Tayde.
Baptiſta Lugo, cum Reueren. D. Veronenſi.
Hieronymus Barolus, Papien.

NOMINA FRATRVM THEOLOrum beati Franciſci de Obſeruantia, cum ſuo Generali.

Aloyſius de Burgo nouo, Italus ſacræ Theologiæ, Lector, Bononien. Commiſſarius generalis, nunc Ordinis generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Prouin. Bononiæ. Miniſter.
Antonius de Padua, Luſitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Raguſeus, Apoſtolicus Prædicator, Terrę S. Gubernator, nunc Epiſc. de Stagnó in Dalmatia.
Angelus de Petriolo, Italus, lector ſacræ Theologię Peruſiæ.
Angelus Iuſtinianus, Italus lector ſacrę Theologiæ Ianuæ.
Vincentius de Meſſina, Italus, ſacræ Theologiæ Lector Neapoli.
Iulius Paſſiranus, Vrceanus, Italius, ſacræ Theologię Lector Bergom.

Iacobus Alani Gallus Theologus, cum Reuerendiſſ. Epiſc. Veneten.

NOMINA OMNIVM THEOLOGORVM
Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium, exiſtentium in ſacro Concilio, cum Reuerendiſſ. Patre Generali.

Marcus Antonius Gambaronus à Lugho, ſocius Religionis.
Bartholomæus Golphus de Pergula, prædicator Illuſtr.
Ioannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnaſio Papienſi.
Clemens Thomaſinus de Florentia, Regens in conuentu ſanctæ Crucis de Florentia.
Auguſtinus Balbus à Lugho.
Ioannes Baptiſta Ghiſulphus, Ordinis ſcriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Patauio.
Lucius Anguſiola Placentinus, Regens S. Franciſci Bononiæ.
Maximianus Beuianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquiſitor Paduæ.
Octauianus Charus de Neapoli, Regens San. Laurentij de Neapoli.
Antonius Poſius de Monte Ilcino, Regens in conuentu Duodecim Apoſtolorum Romæ.
Bonauentura Meldulen. Regens in conuentu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in conuentu Ferrariæ.
Antonius à Cubalo Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Reueren. D. Cathanzario.
Balthaſſar Chriſpus, Neapolitanus, cum Reuerendiſs. Dom. Tropien.

CATALOGVS THEOLOGI ORDINIS FRATRVM Heremitarum ſancti Auguſtini.

Thadæus Peruſinus, cum Reuerendiſs.D. Saluiato. nunc Generalis.

Ioannes Paulus Recanatenſis, cum Reueren.Do.Quinqueeccleſien.Oratore pro Regno Hungariæ.

Simon Florentinus, cum Illuſtriſſ.Card. Seripando, Legato.

Cherubinus Lauoſius de Caſſia, cum Reuerendiſſ.Dom.Vercellen.

Gabriel Burratellus, Anconitanus.

Ambroſius Veronenſis, Prior conuentus S. Marci in urbe Tridentina.

Ioannes Baptiſta Burgos, Valentinus, Hiſpanus.

Antonius Mondulphēſis, qui eſt cum Reuerendiſ.D.Pragen.Oratore.

Aegidius Volaterranus, cum Reuerendiſs.Epiſc. Thininien.

Eugenius Piſaurenſis in præterita Quadrageſi.Concilij Prædicator celeberrimus.

Adamantius Florentinus, qui eſt cum Illuſtriſſ. Card.Mandrutio.

Aurelius Corinaltenſis, cum D.Oratore Heluetiorum.

Balthaſſar Maſſanus cum Reueren.Epiſc. Catanien.

Sebaſtianus Fanenſis, eiſdem Ordinis ſcriba.

Chriſtophorus de Sanctotis, Burgenſis, Hiſpanus.

Simon de Brazzolatis Patauinus.

Angelus Ferrus Venetus, cum Reueren.D.de Oſma.

Petrus Luſitanus cum Reueren.D.Leiriens.

THEOLOGI ORDINIS FRATRVM CARMELITAN.

Io.Iacobus Cherecatus, Vincentinus, Prouincialis Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordinis.

Theodorus Maſius, Mantuan. cum Reuerendiſſ. Dom. Cremonenſis.
Syluester, Confeſſor Illuſtr. Card. Mantuani.
Lucretius Aſolanus, cum Reuerendiſſ. Dom. Patriarcha Venetiarum.
Nicolaus Gallus, cum Reueren. patre Generali.
Eraldus Gallus, cum Reueren. patre Generali.
Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reueren. Patre Generali
Angelus Ambroſianus, Venetus.

THEOLOGI ORDINIS FRATRVM SERVORVM.

Stephanus Bonuntio, Aretinus.
Amans, pro Congregatione Seruorum, cum Reueren. Do. Sibinicen.

OFFICIALES SACRI CONCILII TRIDENTINI.

Epiſcopus Cauenſis, Commiſſarius.
Epiſcopus Theleſinus Secretarius.
Ludouicus Bondonus, Magiſter Cærimoniarum.
Antonius Manellus, Depoſitarius.

CANTORES SACRI CONCILII.

Simon Bartolinus, Peruſinus.
Ioannes Aloyſius de Epiſcopis, Neapolitanus.
Bartholomæus Conte, Gallus.
Mathias Albo, de Fulgineo.
Franciſcus Buſtamante, Hiſpanus.
Ioannes Antonius Latinus, Beneuentan.

Fran-

Franciſcus Druda, Callienſis.
Lucas Longinquus, Giſonen.
Petrus Scorteccius, Aretinus.

NOTARII.

Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, &
Cynthius Pamphilus, de S. Seuerino.

Hieronymus Gambarus Brixienſis Forenſis.

CVRSORES SANCTISS. D.N. ET SACRI CONCILII.

Nicolaus de Matthæis, & }
Iacobus Carra, } *Allobroges.*

NVMERVS PRAELATORVM

cuiuſcunque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum conuenere.

Prælati	*Itali*	187	*per Procuratores*	2
	Galli	26	*per Procurates*	1
	Germani	2	*per Procuratores*	4
	Hiſpani	31	*per Procuratores*	4
	Luſitani	3		
	Græci	6		
	Poloni	2		
	Hungari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandi	2		
	Croati	1		
	Moraui	1		
	Illirci	3		

INSCRIPTIONES DIVERSORVM OPERVM,

Quæ plerique eruditiſsimi, ijdemque pijſsimi Patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte confecere, vel ex alijs congeſſere, ſeu uertere, vel penè obliterata reſtituere, cum authorum nominibus, eo ordine diſpoſitæ, quo ipſa opera uel primùm emiſſa, vel denuò impreſſa fuerunt.

De ſummi Pontificis authoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Maximi, & Concilij generalis authoritate, ad Baſilienſium Oratorem reſponſio, coram ſanctiſs. D. Eugenio Papa Quarto, ſacro Cardinalium Senatu, cæteriſq; Romanæ curiæ proceribus in Concilio Florentino uiua uoce exhibita per Ioannem à Turre Cremata Presbyterum Cardinalem S. Xiſti, nunc primùm in lucem edita,
opera Camilli Campegij, Theologi Papienſis.

Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum, Doctrina catholica à Clemente Romano Epiſcopo & ciue conſcripta libri octo. Franciſci Turriani prolegomena, & explonationes apologeticæ in eaſdem Conſtitutiones Græcè ſcriptæ.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, Beato Clemente Romano authore, libri octo, nunc primùm à tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprimè utiles.
Ioanne Carolo Bouio, Epiſcopo Oſtunenſium, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete.
Eiuſdem Scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere uidentur.

De Quadripertita Iuſtitia libri tres. De ſacrificio Miſſæ, & ſacroſancta Euchariſtiæ celebratione, per Chriſtum in cœna nouiſſima. De cœna, & Calice Domini, quoad Laicos &

cos,& Clericos non celebrantes libri tres.

Authore Gaſpare Caſalio Luſitano, Leirienſium Epiſcopo.

Iſaiæ Prophetæ uetus, & noua ex Hebraico uerſio, cum Commentario.

F. Franciſco Forerio, Vlyſſiponenſi, S. Theologiæ profeſſore Dominicano, authore.

Chriſtiana Parenenſis, ſiue de recta in Deum fide libri ſeptem, F. Michaele Medina, Hiſpano, Ordinis Minorum de obſeruania, authore.

Eiuſdem Diſputationes de Indulgentijs.

Locorum Catholicorum tum ſacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & uetere fide retinenda libri ſeptem.

F. Franciſco Horantio, Hiſpano, ordinis Minorum regularis Obſeruantiæ authore.

Petri Fontidonij Segobienſis, Doctoris Theologi, pro ſacro œcumenico Concilio Tridentino, aduerſus Ioannem Fabricium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia ferè de religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controuerſiam uocantur, apertè, & dilucidè explicantur, præſertim contra Martini Chemnici petulantem audaciam.

Authore R. D. Dyego Payua Andradio, Luſitano.

Commentarius in ſacrum Domini noſtri Ieſu Chriſti Euangelium ſecundùm Matthæum.

A P. Ioanne Soarez, Epiſcopo Coimbricenſis, & Arganiſi Comite editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in quatuor libros Sententiarum, recognita, & à mendis, quæ paſſim ſcatebant, repurgata.

Supraſcripti libri omnes ex officina Franciſci Ziletti prodiere.

Aſſertio

Aſſertio fidei catholicæ aduerſus articulos utriuſque Confeſſionis fidei Annæ Burgenſis Iuris Doctoris, in Academia Aurelianenſi olim profeſſoris.

Authore Feliciano Ninguarda à Morbinio, Dominicano, Doctore Theologo Reuerendiſſimi & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi, ac Principis Salisburgenſis Conſiliario, & in ſacro Tridentino Concilio Oratore.

Diſputationes aduerſus proteſtationem 35. hæreticorum Auguſtanæ Confeſſionis.

Habitæ à Gaſparo Cardillo Villulpandeo, Hiſpano, Segobienſi Doctore.

Antonij Sebaſtiani Minturni, Epiſcopi Vxentini, de officijs Eccleſiæ præſtandis.

Diui Bonauenturæ in quatuor libros Sententiarum libri quatuor. Item Opuſculorum eiuſdem Tomi duo, ab innumeris ferè mendis purgati, & annotationibus tam rerum memorabilium, quàm locorum Scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuò decorati.

Iuſſu Reuerendiſs. P. Fratris Franciſci Zamorræ, totius Seraphici Ordinis de Obſeruantia Generalis Miniſtri.

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA prouidentia Papæ IIII.

SVPER DECLARATIONE temporis ad obſeruanda decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SICVT ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis & debet, & ſolet accedere: ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit, multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini ad reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales, diœceſanaſque Synodo celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias, aliaq; beneficia eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda & ad complures res huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, iuſque poſitiuum tantùm ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque, vt omnis controuerſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam, etſi ipſius Concilij decreta etiam de uenerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ conſilio, & aſſenſu in conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finem Menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſeruari cœperunt; quia tamen nõ parum temporis in eis Romæ diligenter emendateq; imprimendis neceſſariò cõſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, ut Conſtitutiones nouæ uim non niſi poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, & iuſtum uiſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem

iusq; poſitiuum duntaxat ſpectantia, à Kalen. Maij proximè præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam; quòd ea ignorauerit, admittendam: atque ita Apoſtolica authoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacunque dignitate, authoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliisq; in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Quintodecimo Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

Fed. Card. Cæſius.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO a natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto Indictione ſeptima, die uerò uigeſimo menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto. Retroſcriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in ualuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & ſancti Ioannis Lateran. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici, Magiſter Curſorum.

MOTVS

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII, Papæ Quarti,

PER QVEM DEPVTANTVR octo Reuerendiſs. Cardinales, qui faciant obſeruari reformationes, ab ipſo editas, necnon decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IIII.

MOTV proprio, &c. Alias nos nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & cameræ Apoſtolicæ, ac illius cauſarum Auditoris, necnon palatij Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictoriarum, aliorumque almæ Vrbis noſtræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (ut intelleximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur. Cùm autem enixæ noſtræ uoluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſeruentur; Nos propterea conſiderantes, parum eſſe, iura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officij nobis (meritis licèt imparibus) iniuncti obligamur, ſalubriter, & utiliter prouidere, præfatasque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hic haberi uolumus pro expreſſis, inuiolabiliter obſeruari uolentes: Venerabili fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Io. Michaeli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, ac Io. Baptiſtæ Sancti Clementis Cicadæ, necnon Michaeli Sanctæ Sabinæ Alexandrino, Clementi Sanctæ Mariæ Aracœli, & Ludouico Sancti Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo Sancti Martini in Montibus Borromeo presbyteris, necnon Vitellotio Sanctæ Mariæ in Porticu Vitellio nuncupato, titulorum diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus: quatenus

ipſi,ſeu eorum maior pars,coniunctim,vel diuiſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum,conſtitutionum, & decretorum prædictorum,conſtitutiones,& ordinationes, ac decreta præfata,iuxta tenores eorum, ac literarum deſuper confectarum, per quoſcunque Pœnitentiariæ,Vicariæ,& Cameræ,ac Rotæ curiarum,ac tribunalium prædictorum iudices,& officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum, & alijs eiſdem Cardinalibus benè uiſis,etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pœnis,firmiter obſeruari faciant,& cum effectu niſi, tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm dictarum literarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit: quo caſu ad nos referant,inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, ac eos,qui literis,& decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint,ex tunc, prout ex eadem die,& è contra, illorum officija priuatos,necnon ad illa,& alia Romanæ curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officijs ſic priuatis,illa tanquam per priuationem uacantia à Datario noſtro uendi,& à quibuſuis perſonis idoneis pro precio conuenienti emi, liberè, & licitè poſſe authoritate noſtra curent,nuncient,decernant,ac declarent,prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus. & declaramus,Non obſtantibus quibusvis conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis,ac Pœnitentiariæ,& curiarum,necnon tribunalium prædictorum ſtatutis,&c.etiam iuramento,&c.roboratis,priuilegijs quoque,indultis,& literis Apoſtolicis illis,ac dictis officialibus,& Tribunalibus ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis,ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis,etiam motu ſimili, &c. & aliàs quomodocunq; conceſſis,&c. Quibus omnibus,&c.illorum tenores,&c.hac uice latiſsimè derogamus, eaque uerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari uolumus:cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Placet Motu Proprio. I.

Dat. Romæ, apud Sanctum Marcum, quarto Nonas Auguſti, Anno quinto.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA prouidentia Papæ Quarti.

CONTRA QVOSCVNQVE, eccleſias, & beneficia eccleſiaſtica quæcunq; in confidentiam retinentes, ſiue recipientes.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM Dei, ad perpetuam rei memoritm.

ROMANVM Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, uigiles mentis oculos, nõ ſolùm in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutando, aliquando reflectere, ac eos, præſertim, quos in Apoſtolicę ſolicitudinis partem euocauit Altiſſimus, ne dum ab omni pactionis illicitę contagione, uerum etiam ab eis omnimoda ſuſpicione uacuos, & immunes cõſeruare decet, ut qui cæteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. Sanè licèt dudum, cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam uocant, in Roma. Cur. atque adeò in ſacrum uenerabilium fratrum noſtrorum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus; hanc illicitam beneficientiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ uiam, à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent: Nihilomiuus nuper ad aures noſtras peruenit, eorum aliquos, monitionis noſtræ, immo potius ſuimet oblitos; ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et in ſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos eccleſias, monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata, ceſſa, uel

aliàs dimiſſa, acceptaſſe, aut de illis, per obitum, uel aliàs uacantibus, à nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi prouideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter uacantia, ſibi in titulum, commendam, uel adminiſtrationem, aut aliàs dicta authoritate conceſſa, quandoque in reſignântium, uel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem ceſſiſſe, uel aliàs dimiſiſſe, Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus ecclesiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi in toto, uel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos traſferendi, ac etiam collationem, prouiſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum eccleſiaſticorum, ad eorundem eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum Prȩlatos pro tempore exiſtentes, ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus ad eccleſias etiam cathedrales, monaſteria, ac alia diuerſa beneficia eccleſiaſtica ſibi reſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc uidelicet, ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, uel communis dicti Collegij, & annate, aliorumque iurium dictȩ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis uacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ generaliter reſeruatorum, collationibus, ac interdum, ut beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forſan de iure inhabilium, & incapacium, uel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, ſeu reſignentur, uel ut perſonȩ inhabiles, & incapaces huiuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem, in monitionibus noſtris parendo, incuriam, & tam illorum, quàm cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minimè diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiuſmodi in confidentiam, ut præfertur, rinuerunt, & fructus ex eis indebitè, uel percipiendo, uel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerunt Cardinalium metam; potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facilè reputamus; iccirco omnes, & ſingulas eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria

naſteria, etiam conciſtoralia, prioratus, prępoſituras, præpoſitatus, dignitates,etiam maiores,& principales,etiam conuentuales, perſonatus,adminiſtrationes,& officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium,etiam ex fundatione,& dotatione exiſtentia, per eiuſdem Romanæ Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcunque alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos,ac etiam eiuſdem Cameræ clericos,in titulum,commendam,uel adminiſtrationem,aut aliàs in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam, cuiuſuis perſonæ,ut præfertur,contemplatione,uel intuitu,quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicę, harum ſeire reſeruantes ipſo iure à die receptionis eorumdem uacauiſſe,& uacare; Ac fructuum,& penſionum reſeruationes,ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, & eis, ut præmittitur,factas, ac regreſſus,ſiue acceſſus,& ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe,& ceſſare,ac extinctos eſſe; Et eoſdem Cardinales,ſeu quoſuis alios,à prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi citra fructus,& redditus, & prouentus earundem eccleſiarum,monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas,indebitè percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe; ſed illos omnes,& ſingulos ad Cameram eandem deuolutos fuiſſe,& eſſe,illique deberi;ac ipſos cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt,& eorum hæredes,ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri; & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium,decernimus,& declaramus. Et inſuper uniuerſis, & ſingulis tam eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus,etiam Epiſcopis, quàm Prælatis,& Clericis,& alijs prædictis,præſentibus,& futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas eccleſias,monaſteria, dignitates,uel alia beneficia,etiam de dicto iure patronatus, uti præfertur, exiſtentia,aut fructus, uel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi,ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant: Cardinalibus uerò, & alijs prælatis huiuſmodi in uirtute ſanctæ obedientiæ,& ſub interdicti ingreſſus eccleſiæ, reliquis uerò ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda,à qua,niſi à nobis, aut Roma. Pontifice,pro tempore exiſtente,præterquam in mortis articulo conſtituti,abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcunque collationes, prouiſiones,præfectionis, commendas, reſeruationes, facultates,etiam transferendi

ac regrediendi, ſiue accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de eccleſiis, monaſterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu proprio, ſeu Conciſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundem præſentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiuſmodi, expreſſè, ſiue occultè, ac de iure præſumptè, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusque roboris, uel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari. Sed eccleſias, monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure uacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructusque, & penſiones cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri: Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcunque iudices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanę Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, etiam per præſumptiones, & coniecturas legitima, & eorum arbitrio (cum alias confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, iudicari, & definiri debere: Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis authoritate, ſcienter, uel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus. Non obſtantibus fœl. rec. Bonifacij Papæ VIII, prædeceſſoris noſtri, de una, & Concilij generalis de duabus dietis, ac alijs conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon collegij præfati iuramento, confirmatione Apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus contrarijs quibuſcunque: Aut ſi aliquibus communiter, uel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, uel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne quiſpiam ullo unquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, uolumus, & eadem authoritate decernimus, quòd ipſæ præſentes literę ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe ualuas, & per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſtolica de more publicentur; Ac in eiuſdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium, illas in iudicio producere uolentium, commoditatem, deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſeruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & uoluntatis, infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe noueritin curſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ

Milleſimo

Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Decimoſeptimo Kal. Nouemb. Pontificatus noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Ca. Glorierius.

H. Cumyn.

ANNO à Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto; Indictione ſeptima, die uerò quarta menſis Decembr. Pontificatus Sanctiſſimi in chriſto Patris, & D N. Domini Pij, diuina prouidentia Papæ Qnarti, anno quinto ſupraſcriptæ literę Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in Acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum literarum copijs affixis, ut moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. PII, diuina prouidentia Papæ IIII. Super Forma iuramenti profeſſionis fidei.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INIVNCTVM nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium requirit, ut ea, quæ Dominus Omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus, in nomine ſuo congregatis, diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. cùm itaque iuxta concilij Tridentini diſpoſitionem omnes, quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus eccleſiis perfici, uel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuſcunque beneficis eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei profeſſionem facere, ſeque in Romanæ Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur: Nos uolentes, etiam per quoſcunq;, quibus de monaſterijs, conuentibus, domibus, & alijs quibuſcunque locis, Regularium quorumcunque Ordinum, etiam Militiarum, quocunque nomine, uel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc, ut unius eiuſdē fidei profeſſio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaquè & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſolicitudinis partes, in hoc alicui minimè deſiderari, formam ipſam præſentibus annotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam profeſſionem prędictam ſolemniter fieri authoritate Apoſtolica tenore præſantium diſtrictè percipiendo mandamus, huiuſmodi ſub tenore. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia; & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, uidelicet, Credo in unum Deum patrem Omnipotentem, factorem cœli, & terræ, uiſibilium omnium, & inuiſibilium; & in unum Dominum Ieſum Chriſtum, Filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia ſecula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum uerum de Deo uero; genitum, non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt, qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Mariæ

Virgine

Virgin e, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato,paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas;& aſcendit in cœlum,ſedet à dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria iudicare uiuos.& mortuos; cuius regni non erit finis;& in Spiritum ſanctum Dominum,& uiuificantem,qui ex Patre, Filioque procedit;qui cum Patre,& filio ſimul adoratur,& conglorificatur;qui locutus eſt per Prophetas: & unam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum,& expecto reſurrectionem mortuorum,& uitā uen turi ſæculi. Amen. Apoſtolicas,& eccleſiaſticas traditiones,reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes,& conſtitutiones firmiſſimè admitto,& amplector. Itē ſacram Scripturā iuſta eū ſenſum, quē tenuit, & tenet S. mater Eccleſia cuius eſt iudicare de uero ſenſu,& interpretatione ſacrarum Scripturarum,admitto, nec eam unquam,niſi iuxta unanimen conſenſum patrum,accipiam,& interpræ tabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe uerè, & propriè Sacramenta nouæ legis, à Ieſu chriſto, Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licèt non omnia ſingulis neceſſaria,ſcilicet Baptiſmum, confirmationem,Euchariſtiam, Pœnitentiam,Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem,& Ordinem,ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque,& approbatos Eccleſiæ catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto:omnia & ſingula,quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita,& declarata fuerunt, amplector, & recipio: Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo uerum, proprium, & propiciatorium ſacrificium, pro uiuis,& defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe,uerè,realiter,& ſubſtantialiter corpus,& ſanguinèm,una cum anima,& diuinitate Domini noſtri Ieſu chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ uini in ſanguinem; quam conuerſionem catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat: Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie,totum,atque integrum Chriſtum, uerumque Sacramentum ſumi:Conſtanter teneo Purgatorium eſſe,Animasque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari: Similiter & Sanctos, unà cum chriſto regnantes,uenerandos,atque inuocandos eſſe;eosq; orationes Deo pro nobis offerre,atque eorum reliquias eſſe ueneran das:Firmiſſime aſſero imagines Chriſti,ac Deiparę ſemper uirginis, necnon aliorum Sanctorum habendas,& retinendas eſſe,atque eis de bitum honorem,ac uenerationem impertiendam: Indulgentiarum etiam poteſtatem, à Chriſto in eccleſia relictam fuiſſe; illarumque

uſum

uſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe, affirmo: Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanoque Pontifici, beati Petri, Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, ueram obedientiam ſpondeo, ac iuro: cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter, damno, reijcio, & anathematizo: Hanc ueram catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & ueraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, uſque ad extremum uitæ ſpiritum, conſtantiſſimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, uel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit curaturum. Ego idem N. ſpondeo, uoueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia. Volumus autem, quòd præſentes literæ, in cancellaria noſtra Apoſtolica, de more, legantur: Et ut omnibus facilius pateant, in eius Quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur; Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ uoluntatis, & mandati infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Idibus Nouembr. Pontificatus noſtri anno Quinto.

Ferd. Card. Cæſius.

Cæſ. Glorierius.

LECTAE, & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literę Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicę Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Die uerò Sabbati, nona Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, Domini Pij, Papæ Quarti, Anno Quarto.

Lomellinus Cuſt.

DECLA-

Declaratio, quòd gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructus ratione Studij, non valeant ſine conſenſu Ordinarij.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & Dominus noſter, Dominus Pius, diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit, nonnullos curata, uel alios ſacros Ordines, aut perſonalẽ reſidentiã requirentia beneficia obtinentes, ſub prætextu, ꝙ literis operã date cupiebant, poſt confirmationẽ Concilij Tridentini, per ſanctitatem ſuã factã, & publicatam ſecũ, ut literarum Studio in loco, ubi illud uigeat generale, actu inſiſtendo ratione beneficiorũ, per eos obtentorum huiuſmodi vſq; ad quinquennium, uel aliud tempus, tunc expreſſum dummodo infra primũ illius annũ Subdiaconi fierent, ad reliquos Ordines promoueri minimè teneantur, & tã ijdem interim, quàm alij, etiam ad eoſdem ordines, uel eorũ aliquem, ſeu aliquos promoti, quòd ſimiliter ſtudentes beneficijs per eos obtentis, per Vicarios idoneos per locorũ Ordinarios, etiã congrua fructuum beneficiorum huiuſmodi portione illis aſſignata, uel aliàs deputandos in diuinis deſeruiendo, animarum curam illis imminentẽ exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, vſque ad ſimile tempus perſonaliter in eiſdem beneficijs reſidere non tenerentur; nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere poſſent, per ordinariam Sanctitatis ſuæ Signaturam, ſeu Pœnitentiariæ ſuæ officium diſpenſari, ſibiq; pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his uel fraudi, uel circumuentioni locum, præſertim quo ad abſentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione prouideri poteſt, relinquere uolens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tã ipſius Pœnitentiariæ, quã Apoſtolicas, & aliàs deſuper confectas & conficiendas literas, proceſſusq; habitos, & habendos per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia huiuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica authoritate declarauit: decernens irritũ, &c.

Placet. publicetur, & deſcribatur. I.

LECTA, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, die uerò Veneris vigeſimaquarta menſis Nouembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ anno Quinto.

A. Lomellinus Cuſtos.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII, diuina Prouidentia Papæ IIII.

SVPER RESIDENTIA PRAELATORUM, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licèt inſufficientibus, diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolùm vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed ēt ſingulorum paſtorũ ſuorũ actus intenſa noſtræ mētis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamq; ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere: vt quemadmodũ operoſum ſacri Concilij Tridentini progreſſum, fœlicemq; exitũ, Domino cooperante, præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem uocati ſunt, Paſtorũ officium concernentia, non tepidè, neque diſſimulanter exequamur. Sanè licèt in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quòd omnes, & ſinguli uenerabiles fratres noſtri, Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij beneficiati, apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur; nonnulli tamen, quod non ſine animi noſtri mœrore referimus, adeò ſui, gregiumq;, quos olim deperditos, Saluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij inter eos, ſuasq; eccleſias ſolemniter cõtracti; iura cõfundentes; ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, ac prædictas eccleſias quomodocunque ſibi conceſſas inuiſere, & apud illas, ut probos & prouidos patresfamiliàs decēt, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicuius, etiam temporalis pœnæ metu frangendam, ſeu conuincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine omnibus, & ſingulis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac alijs qui-

buſcunque

buſcunquê etiam quauis authoritate,dignitate,gradu,uel præeminen
tia præfulgentibus,prædictas eccleſias in commendam, uel admini-
ſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuſ-
cunque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti,
ſuper reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſona-
lem in ſuis eccleſijs reſidentiã facere tenentur;in uirtute ſanctæ obe-
dientiæ,& ultra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam
ſub priuationis eorum à regimine, & adminiſtratione eccleſiarum
ſuarum,ac alijs noſtro,& pro tempore exiſtentis,Romani Pontificis
ſucceſſoris noſtri,arbitrio imponendis pœnis, diſtrictè præcipiendo
per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, omni mora ceſſante,in
eiſdem ſuis eccleſiis,iuxta formam,& tenorem dicti Concilii, perſo-
naliter reſideant. Et nihilominus,ſi quos mandato noſtro huiuſmodi
(quod abſit)non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris
in hac parte conditionis, quàm cæteri,ſuis eccleſiijs reſidentes exi-
ſtant,hac noſtra perpetuò valitura ſanctione per pręſentes ſtatuimus,
& ordinamus,ꝙ deinceps omnia,& ſingula mobilia,immobilia,etiã
in Vrbe,uel eius diſtrictu exiſtentia,& ſe mouentia,res,& bona,iura,
& actiones cuiuſcunque qualitatis,quantitatis, & ualoris ac ubicun-
que locorum conſiſtant,ad Patriarchas,Primates, Archiepiſcopos,
Epiſcopos, & alios quoſcunque,etiam quauis authoritate,dignitate,
gradu,& præeminentia præfulgentes, eccleſias prædictas in titulum,
vel Commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine
obtinentes, & alios quoſcunque beneficiatos curam animarum ha-
bentes,qui extra prædictas Eccleſias,& diœceſes, etiam in Romana
Curia,aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilii hu
iuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum
eccleſiarũ,ac quarumcunq; monaſteriorum,prioratuum,prępoſitura-
rum,& aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum,cũ cura, & ſine cura,
ſecularium,& regularium,quæ illi quomolibet obtinuerint, ac fru-
ctuum, redditumm,& prouentuum eccleſiáſticorum: necnon penſio-
num annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus,redditibus, & prouen-
tibus reſeruatarum,& aſſignatarum occaſione quæſita,etiam ſi facul-
tatem ſpecialem de illis,aut eorum parte teſtandi,& aliàs liberè diſpo
nendi à nobis,& quibuſuis aliis Romanis Pontificibus prædeceſſo-
ribus,& ſucceſſoribus noſtris,etiam cum clauſulis,ꝙ facultates huiuſ-
modi reuocari nequeant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint,
& in uim illarum literarum deſuper confectarum de rebus, & bonis
huiuſmodi iam diſpoſuerint,tanquam ſpolia,ad Cameram Apoſto-
licam legitimè pertineant;liceatq; dilectis filiis moderno,& pro tem
pore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæque Ca-

meræ

meræ deputatis,in euentum deceſſus huiuſmodi,ſolitum inuentarium ſuper rebus,& bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet,ad dilecti filii noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarii manus redigere,dictæq; Cameræ applicare,cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita. Ac facultates,& deſuper confectas litteras prædictas,etiam motu, & ſcientia ſimilibus,etiam in recompenſam laborum,& obſequiorum, etiam nobis,& Eccleſiæ Romanæ, dictæq; Sedi impenſorum, quomodolibet conceſſas,& etiam iteratis uicibus approbatas, illarum omnium tenore, præſentibus pro ſufficienter expreſſis,& ad uerbum inſertis; habentes in euentum obitus huiuſmodi,etiam ſi in Vrbe, aut eius diſtrictu,uel alibi extra ſuas eccleſias,ut præfertur,contigerit,ex nũc, prout ex tunc,& econtra,in dictæ contumaciæ pœnam eiſdem poteſtatis plenitudine,& tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus. Ac tam eas, quàm earum prætextu quomodolibet pro tempore condita,factaq; teſtamenta,codicillos,legata,donationes, & alias diſpoſitiones quaslibet,etiam ad pias cauſas, uel in remunerationem ſeruitiorum,nulla,& inualida,nulliusque roboris,uel momenti fore, neq; quicquam contra præſentium tenorem ſuffragari. Et ſic per quoſcunque Iudices,& Commiſſarios quauis authoritate fungentes S. R. E. Cardinales, in quauis inſtantia,ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate,iudicari,& definiri debere. Ac quicquid ſecus à quoquam quauis authoritate ſcienter,uel ignoranter attentari contigerit,irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum, prædeceſſorum noſtrorum,ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quo ad prælatorum,& aliorum beneficiatorum,etiam in ſuis eccleſiis, aut diœc.reſidentium,& ibi decedentium,quæ etiam ampliamus,& extendimus ad habentes eccleſias in Vrbis diſtrictu,ibiq; reſidentes, & decedentes ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata,hactenus emanatis, nullatenus præiudicare,neq; quicquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore,ut antea,manere uolumus,præterquã,quo ad eos,qui in ſuis eccleſiis iuxta formam prædicti Concilii reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hanc enim tantùm ſaluam eis eſſe uolumus. Ita ut generalis licentia teſtandii eis,quanquam reſidentibus, minime ſuffragetur,ſed ſola ſpeciali,ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint. Cæterum,ut præceptum,mandatum,ſtatutum,ordinatio, reuocatio,caſſatio,decretum,& alia præmiſſa, præſenteſq; literæ ad eorum, quorum intereſt,notitiam deducantur, nullusq; poſsit aliquam illorum ignorantiam prætendere, uel excuſationem allegare; ſed illa perpetuo firma,& illibata permaneant,uolumus,& mandamus,quod

eædem

eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorũ,de Vrbe,& Cancellariæ noſtræ ualuis,ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ,copia illarũ ibi dimiſſa ,ab ea die omnes perinde arctent , ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent . Non obſtantibus præmiſſis,ac in fauorem curialium per fœ.rec.Sixtum IIII. Leonem X.Iulium III. & quoſcunq; alios Ro. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis,& approbatis: Necnon alijs literis, conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis , cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti,mandati,ſtatuti,ordinationis,reuocationis,caſſationis,annullationis,decreti,ampliationis,extenſionis,intentionis, & uoluntatis infringere , uel ei auſu temerario contraire . Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei , ac beatorum, Petri,& Pauli,Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrum,anno incarnationis Dominicę,Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto,Septimo Kal.Decemb.Pontificatus noſtri anno quinto .

Cæſ. Glorierius .

Viſa de curia M. de Enciſo .

H. Cumyn.

ANNO a natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto Indictione ſeptima,die uerò quarta menſis Decẽbris , Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij,diuina prouidentia Papæ Quarti,anno quinto,retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ,& affixæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicæ,& in Acie Campi Floræ , dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copijs affixis , ut eſt moris , per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andriucium , prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici , Magiſter Curſorum .

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII, Papæ Quarti,

Super executione Concilij, & literarũ eiuſdem Sanctiſs. contra Archiepiſpos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas nõ reſidentes in eorũ eccleſijs.

PIVS PAPA IIII.

MOTV proprio,&c. Cùm tam per ſacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quàm etiam per noſtras literas ſiue bullas etiam deſuper emanatas,& inter alias ſub dat. Romæ, apud Sanctum Petrũ, anno incarnationis Dominicæ M D LXIIII. Septimo Kal. Decembris Pontificatus noſtri anno quinto, Mandatũ ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis,& alijs, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre, verbique diuini prædicatione, ſacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere; pauperum aliorumq; miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia,& eis diligenter incumbere,& aſſiſtere, aliaq; facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris literis, ſiue bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri poſſunt, cum gregibus ſuis non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oues ſuas deſerunt,& propterea debuiſſent,& deberent omnes,& ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alij in dignitatibus eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, iuxta diuina præcepta,& prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum noſtrarum literarum, ſeu bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum reſpectiuè Eccleſias; diœc. ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur, ad effectũ in eis perſonalem reſidentiam facien. ſeſe contuliſſe, ac omnia,& ſingula in eiſdem præceptis, Concilio, & literis ſiue bullis reſpectiuè contenta adimpleuiſſe,& obſeruaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi,& multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque, quarũ propriæq; ſalutis immemores in dictis dignitatibus eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus,& Archiepiſcopalibus reſpectiuè conſtituti præmiſſa facere, & adimplere hactenus minimè curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in graue animarum

ſuarum

ſuarum, gregiumque ſibi commiſſorum periculum, & ouium ſuarum pernicioſum exemplum, & ſcandalũ ſententias, cenſuras, & pœnas propterea ſibi inflictas temerè, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cùm non ſint conniuentibus oculis, aut impunè prætermittenda; ſed grauiter, vt cæteris tranſeant in exemplum, cum iam per tot menſes inobedientes fuerint, cenſuras præfatas ſuſtinen. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtræ plenitudine, Dilecto filio noſtro, Alexandro Riario Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, cuius aliàs etiam, ſeu prædeceſſori ſuo uiuæ uocis oraculo cõmiſimus, ut dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alias perſonas Eccleſiaſticas animarum curam haben. non reſidentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & literis, ſiue bullis noſtris contentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaq; grauiora procederet, uiuæ uocis oraculo commiſimus: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcopos, & alias perſonas præfatas in vim commiſsionis noſtræ huiuſmodi ſibi factæ tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in poſterum de illius iuriſdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori noſtro nunc officium Auditoratus exercen. authoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alios quoſcunque Prælatos, tam in Vrbe, quàm alibi, & ubique locorum exiſten. & in proprijs diœc. non reſiden. conſtito ſibi, quantum ſufficere uidebitur, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſola ueritate inſpecta, & manu regia de inobedientia propria uſque ad ſententiam excluſiuè procedat, & deinde nobis referat, ut nos in conſiſtorio noſtro ſecreto de fratrum noſtrorum conſilio, ut moris eſt, ad ſententiam priuationis, & depoſitionis Prælatorum inobedientium huiuſmodi procedere ualeamus, prout procedere intendimus: quò verò ad alios curam animarum haben. vſque ad ſententiam incluſiuè procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & literarum noſtrarum prædictarum, cũ eiſdem facultatibus, ut ſuprà, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis ſiue bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhiben. excommunicandi, ſuſpendendi à dininis, declarandi, interdicendi, aggrauandi, re aggrauandi, carcerandi, & brachium ſeculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque facien. neceſſaria quomodolibet, & opportuna. Contrarijs quibuſcunque non obſtan. & quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, ac ubiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & alijs quibuſcunq;, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio. I.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

BVLLA S. D. N. D. PII, PAPAE IIII. reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſsionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunq; ſimilium gratiarum, quibuſcunq; locis, & perſonis conceſſarum, in his, in quibus ſtatutis, & decretis ſacri Concilij Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licèt imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque uniuerſali Eccleſiæ, curæ & ſolicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, decentius præſtare poſſumus, quàm quòd prouidentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſsimum auſpicijs, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per DEI miſericordiam fœlicìter abſolutum fuit: ita, per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuslibet obſtaculis, ab omnibus æqualiter obſeruetur. Cùm itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad uniuerſalem morum reformationem ualde vtilia, decreta, atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſeruatoriæ, indulta, &, vt vocant, confeſsiónalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ uarijs, tam cathedralibus, etiam Metropolitan. quàm collegiatis eccleſijs, monaſterijs, conuentibus, & alijs religioſis, etiam Fratrum Mendicantiū domibus, & ordinibus, Necnon ſancti Spiritus in Saxia, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac incurabilium de Vrbe, ſancti Antonij Viennen. & ſancti Bernardi, Iuren. alijsque Hoſpitalibus, Militijs, eorumque Capitulis, & Conuentibus, ac Vniuerſitatibus, etiam Studiorum generalium collegijs, tam ſecularibus, quàm eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Vrbe, quàm alijs Fabricis, ſan-

ctæ

fæ Cruciatæ, alijſque piis locis,& operibus,necnon Patriarchis,Archiepiſcopis,Epiſcopis,prælatis,Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis,& alijs eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quàm diuerſorum ordinum, & militiarium,regularibus,ac etiam laicis cuiuſcunque dignitatis,& ſtatus,ac gradus,& excellentiæ,ac etiam Ducali Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus,utriuſque ſexus perſonis; Necnon aliquibus Notariis,& etiam de latere Legatis,atque Nuncijs,tam perpetuò, quàm ad tempus per plures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,ac Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum,Regum,Ducum, & aliorum Principum contemplatione,& intuitu,etiam de Fratrum conſilio, diuerſimodè,uarijſque temporibus in genere,uel ſpecie, ex quauis etiã honeſta cauſa conceſſa,& etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in plerijſque contrariantur. Nos, quibus in primis cordis eſt, tam ſancta,& Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta,ut par eſt,effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari,priuilegiorum, exemptionum,immunitatum facultatum,Conſeruatoriarum, Indultorum,Confeſſionalium, Maris magni,& aliarum gratiarum prædictarum,ac quarumcunque Apoſtolicarum,& aliarum literarum deſuper confectarum proceſſuumque, decretorum,& aliorum inde ſecutorum tenores,ac ſi de uerbo ad uerbum inſererentur:præſentibus pro ſufficienter expreſſis,& plenè inſertis habentes: Motu proprio & ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,quòd eadem omnia,& ſingula priuilegia,exemptiones,immunitates,facultates,diſpenſationes,conſeruatoriæ,Indulta,confeſſionalia, Mare magnum,& aliæ gratiæ in his omnibus,& ſingulis,in quibus illa ſtatutis,& decretis concilij huiuſmodi contrariantur ipſo iure reuocata, caſſata,& annullata, ac ad ipſius Concilij terminos,atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur,nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus, ubique, & apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi,& reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, authoritate Apoſtolica,tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus,& ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & ſingula, quæ uigore priuilegiorum,exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum facultatum, Conſeruatoriarum Indultorum, Confeſſionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus,quo Concilium obligare cœpit,facta,& geſta quomodolibet fuerunt,& in poſterum fient, in his, in quibus dicti concilij decretis aduerſantur, nulla,inualida,& irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini,etiam quantumlibet,ut præfertur, qualificato,tam in foro (quod aiunt) fo-

 ri,

ri,quàm conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcunque locorum Ordinarios,aliosque Iudices,& Commiſſarios quauis authoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales,ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in utroque foro iudicari,& definiri debere,ac quicquid ſecus, à quoquā quauis authoritate ſcienter,uel ignoranter, attentari contigerit, irritum.& inane decernimus.Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus,& ordinatonibus Apoſtolicis,cœterisque contrarijs quibuſcunque.Nulli ergo hominum liceet hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti,ordinationis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentate præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum,Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit.incurſurum. Dat.Romæ,apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquinto, Tertiodecimo Kal. Martij.

Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

P. Epiſcopus Narnien.

H.Cumyn.

Anno à Natiuitate D.Milleſimo quingenteſimo Sexageſimoquinto,Indictione Sexta,Die uerò Vigeſimaquarta menſis Februarij,Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D.Noſtri,Domini Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno eius ſexto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ,& ualuis cancellariæ Apoſtolicæ.per nos Nicolaum de Matthæis,& Camillum Cherubinum,S. D.N.Papæ Curſores.

Philibertus Phapuis, Magiſter Curſorum.

ORA-

ORATIO, HABITA IN Seſsione nona, & vltima ſacri Concilij Tridentini.

Celebreta duobus continuis diebus, tertia, & quarta Decembr. MDLXIII. ſub Pio IIII. Pont. Max.

A' R. P. D. HIERONYMO RAGAZONO, Veneto, Epiſcopo Nazianzeno, & coadiutore Famaguſtano.

Hic ſummatim recenſetur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ & ad piè credendum, & ad bene viuendum pertinent.

AVDITE hæc, omnes Gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis Orbem: Tridentinum concilium iamdiu cœptum, aliquando intermiſſum, diſtractum uariè, atque diuulſum, nunc demum, ſingulari Dei omnipotentis beneficio, ſumma, atque incredibili omnium ordinum, ac nationum uoluntate, connectitur, atque perficitur. Dies hęc quidem fœliciſſima Chriſtiano populo illuxit, in qua templum Domini diſturbatum frequenter, ac diſsipatum reficitur, & abſoluitur; & nauis hęc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur: quam utinam conſcendere nobiſcum ij uoluiſſent, quorum in primis gratia hęc ipſa nauigatio inſtituta fuit, atque ędificij huius conſtruendi partecipes extitiſſent, qui hoc nobis negocium exhibuerunt. maioris nunc profectò lętitię cauſam haberemus. Sed noſtra id certè culpa non accidit.

Nos urbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt, in domus illorum ferè limine poſitam elegimus: nos cuſtodiam nullam nobis, ne ſuſpicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis conceſſimus, quam ſibi ipſi compoſuerunt: nos

hic illos perdiu expectauimus; neque hortari, ac rogare unquam deſtitimus, ut ad ueritatis lucem cognoſcendam accederét. Verùm illis etiam abſentibus, ſatis, ut puto, a nobis conſultum eſt. Etenim cum duo eſſent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum Fidei catholicæ, ac ueræ Euangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipſis uocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata, & confirmata, diſiectis omnibus, ac diſſipatis errorum tenebris, doctrina: alterum diſciplinæ eccleſiaſticæ, cuius potiſſimum deprauatione illi ſe à nobis defeciſſe affirmant, reſtitutio: utrũque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulatè præſtitimus.

Principiò enim ſancta hæc Synodus (facta ex laudabili maiorum noſtrorum conſuetudine ſuæ fidei profeſsione) ut quoddam quaſi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus teſtimonijs, atque præſidiis, in dogmatibus ſanciendis nitendum eſſet, oſtendere, ueteris, ac noui Teſtamenti libros, qui eſſent ſine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum conciliorum probatiſſimorum exemplo, piè, & prudenter enumerauit: ac, ne de uerbis quidem ulla ex uariis inuerſionibus oriri poſſet difficultas, certam, ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approbauit. Hinc omnium hæreſum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea ſtatuit, quæ ueritas ipſa, ſi loqui poſſet, exprimeret. De iuſtificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum a noſtri temporis hereticis mirum in modum oppugnata) ea definiuit, quibus & pernicioſiſſimis eo in genere opinionibus occurreretur; & rectè ſentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili ſapientia (ut in illis DEI Spiritum facilè agnoſcas) demonſtraretur. Preſtantiſsimo hoc poſt hominum memoriam decreto hæreſes ferè uniuerſæ iugulantur, & quaſi caligo Sole, diſcutiuntur, ac diſpelluntur: eaque claritas, iſque ſplendor ueritatis apparet, ut tantum lumen quin uideat, diſsimulare iam nemo poſsit. Subſecuta eſt ſalutaris ſeptem diuinorum Eccleſię Sacramentorum tractatio: primum ſimul de omnibus, poſt de unoquoque ſeparatim. Hic uero quis non uidet, quàm diſtinctè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput eſt) uerè tota cæleſtium horum myſteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut ſequendum, aut fugiendum ſit, poteſt ullo modo deſiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occaſionem inueniet? Quis denique de Sacramentorum horum ui, atque uirtute dubitare in poſterum poterit; cum gratiam illam, quę illis ipſis, quibuſdam quaſi ſtillicidijs in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affluſſe tam copioſè perſpiciantur? Acceſſerunt ad hæc de ſacroſancto

croſanɫo Miſſæ ſacrificio, & de Communione ſub utraque ſpecie, & paruulorũ decreta:quib. quidẽ nihil ſanctius,nihil utilius,ut de cœlo lapſa,non hominibus compoſita uideantur. Adiungitur his hodie certa de indulgentijs,de Purgatorio,de Sanctorum ueneratione, inuocatione, imaginibus, & reliquis doctrina, qua non ſolùm hæreticorum fraudibus,&calumnijs obſiſtetur,ſed piorum etiam catholicorum conſcientijs planè ſatisfiet.

Hæc de rebus ad ſalutem noſtram pertinenibus,quæ Dogmata appellantur,fauſtè, ac fœliciter erunt peracta: neque aliud quicquam præterea eo in genere à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdam adminiſtrandis cum nonnulla eſſent, quæ non rite omnino,ac rectè ſeruarentur, accuratiſſimè, patres ampliſſimi,curaſtis,ut pure illa,& caſtè,atque ex more, inſtitutoque maiorum tractarentur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtum, omnem (ut dicunt) irreuerentiam à diuina Miſſarum celebratione abſtuliſtis: uagis, ignotis, & criminoſis ſacerdotibus ſanctum hoc offerre ſacrificium interdixiſtis. rei huius ſacratiſſimæ uſum à priuatis domibus, & profanis in ſacra,& religioſa loca reuocaſtis:molliores cantus, & ſymphonias,de ambulationes, colloquia, negociationes à templo DOMINI ſummouiſtis. Ita eccleſiaſtico unicuique gradui leges illæ à uobis præſcriptæ ſunt, ut tradito illis diuinitus ordine abutendi nullius utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonij impedimenta, quæ anſam quaſi quandam aduiolanda Eccleſię pręcepta dare uidebantur, remotis: facilem uenię conſequendæ uiam minus legitime cõnnubij fœdus ineuntibus intercluſiſtis. Quid de fortuitis, tenebricoſisque matrimonijs commemorem? Et quidem ita ſentio,ſi alio nulla cauſa conuocandi concilium fuiſſet,(quæ multę,& maximę fuerunt)propter unam hanc id omnino fuiſſe faciendam. Nam,cum res hęc ad omnes ſpectet, neque ullus in orbe terrarum uniuerſo angluſ reperiatur,quem labes hęc non inuaſerit;curandum meritò fuiſſet,ut communi huic malo communi etiam conſilio prouideretur. Innumerabilium, Patres ſanctiſsimi,& grauiſſimorum delictorum,ac ſcelerum occaſio prudentiſsima iſta ueſtra,ac prope diuina ſanctione penitus ablata eſt, & chriſtianæ reipu. gubernationi ſapientiſsimè conſultum. Accedet ad hęc utilis in primis,ac neceſſaria multorum in Purgatorij, Sanctorum Venerationis, inuocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abuſuum interdictio, qui rerum ipſarum pulcherrimam faciem inquinare,atque turpare mirum in modum uidebantur.

Altera uerò pars,in qua de labenti,ac prope cadenti eccleſiaſtica

diſciplina fulcienda erat agendum, diligentiſſime etiam abſoluta fuit atque perfecta. Eligentur in poſterum ad eccleſiaſtica munera obeun da, qui uirtute, non ambitione præſtent; quique populi commodis, nō ſuis inſeruiant; & pro ſint potius, quā m præſint. Enunciabitur atque explanabitur frequentius, & ſtudioſius uerbum Domini, ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt ſuis gregibus, & inuigilabunt Epiſcopi, cæterique, quibus animarum cura commiſſa eſt; neque extra creditam ſibi cuſtodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderu nt aut ad impure, & flagitioſe uiuendum, aut ad malè, & perniciosè docendum priuilegia; nullum ſine pœna crimen, nulla ſine pręmio uirtus relinquetur. Pauperum & mendicantium ſacerdotium multitudini optimè prouiſum eſt: certæ uniſquiſque eccleſię, ſtatutoque operi, unde ali poſſit, aſcribetur.

Auaritia, quo nullum uitium eſt tetrius, præſertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur, gratis Sacramenta omnia, ut par eſt, con ferentur. Ex una eccleſia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio poſtulabit, conſtituetur. Eleemoſynarum Quæſtores, (ut appellant) qui ſua, non quæ Ieſu Chriſti quærentes, magnum noſtrę religioni damnum, magnam infamiam afferebant: ex omni hominum memoria (quod ſummæ fœlicitatis loco ponendum eſt) penitus euelletur. Hinc noſtra præſens calamitas ſumpſit exordium: hinc ſerpere infinitum malum, manareque in dies latius non de ſiſtebat; neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus, ac prouiſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſſimè factum dixerit, ut membrum hoc, in quo ſanando diu, ac multum fruſtra laboratum eſt, ne reliquo corpori noceret, excideretur.

Porrò Deo cultus tribuetur purius, & accuratius; atque ita, qui fuerunt uaſa Domini, mundabuntur, ut ad ſui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud fuit excogitatum; ut, qui ſacris eſſent initiandi, ijs moribus, atque literis in unaquaque eccleſia a prima ætate inſtituerentur, ut quoddam quaſi uirtutum omnium Seminarium illud exiſteret. Iam uerò prouincialibus Synodis reſtitutis, Viſitationibus ad populorum utilitatem, non ad querelam, & ſumptum renouatis: Tradita Paſtoribus regendi ſuos, atque paſcendi commodius facultate: Pænitentia publicum in uſum reuocata: Hoſpitalitate tum eccleſiaſticis hominibus, tum pijs locis in dicta: In curatis ſacerdotiis conferendis memorabili, ac penè cęleſti ratione conſtituta: Beneficio orum (ut aiunt) pluralitate ſublata: Hæreditaria ſanctuarij Dei poſſeſſione prohibita: Modo excommunicationibus impoſito ac terminato:

nato. Primus iudicijs ijs in locis, ubi lites oriuntur aſſignatis: Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum, ac ſacrorum in primis luxuriæ, copiditati, atque licentię fræno quaſi quodam, quod excuti non facilè poſsit, iniecto: Regibus, ac Principibus ſui muneris diligenter admonitis: alijsque rebus huiuſmodi prudentiſsimè ſancitis: quis non uidet veſtras uos, P. optimi, hac etiam in re partes comulatiſsime executos? Actum ſæpe in ſuperioribus Conciliis de fide noſtra explicanda, moribus corrigendis: ſed neſcio, an unquam diligentius, atque diſtinctius. Hic, præſertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus catholicæ religionis ueritas agnoſcitur, non ſolùm Patres, ſed Oratores habuimus. At quos uiros? Si doctrinam ſpectemus, eruditiſſimos; ſi uſum, peritiſſimos; ſi ingenia, perſpicaciſſimos; ſi pietatem, religioſiſſimos; ſi uitam, innocentiſsimos. Numerus is quoque fuit, vt, ſi præſentes Chriſtiani Orbis conſiderentur anguſtiæ, frequentiſſima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic ſingula omnium vulnera detecta, mores expoſiti fuere; nihil diſsimulatum eſt: noſtrorum aduerſariorum argumenta, & rationes ita tractaræ, ut eorum, tum cauſa, non noſtra agi uideretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum diſcuſſa: ſumma ſæpe contentione certatum: eo ſcilicet conſilio, ut, quemadmodum igne aurum, ita quibuſdam quaſi luctationibus veritatis uires, ac nerui probarentur. Quæ enim inter idem ſentientes, idemque ſpectantes diſcordia potuit exiſtere?

Quæ cum ita ſint, licet optandum (ut initio dicebam) ſummopere fuiſſet, ut unà cum illis hæc agerentur, quorum potiſsimum cauſa tractata ſunt: abſentium tamen etiam incolumitati, atque ſaluti ita prouiſum eſt, ut alia ratione prouideri, ſi affuiſſent, non potuiſſe uideatur. Legant illi, quæ de fide noſtra ſtatuimus, ut chriſtianum hom. minem decet: humiliter: &, ſi lumen eis aliquod fulſerit, ne faciem auertant: &, ſi uocem DOMINI audierint, cordia ſua non obdurrent. Ac, ſi ad communem matris Eccleſiæ complexum, unde ſe illi diſtraxerunt, redire uoluerint; clemenmentiam ſibi omnem, ac miſericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio eſt, P. A. diſſentientes à nobis animos concludendi conſentientes in fide atque officio retinendi; ſi, quæ hoc in loco uerbis ſanciuimus, re ipſa in noſtris eccleſiis præſtemus. Leges; & ſi optimæ ſunt, muta tamen res eſt. Quod Hebræo populo DEI ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi legas Lacedæmoiis, Solonis, Athenſibus ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, utilitatis attulere;

Sed

Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene, beatéque uiuendum inſtituta atque præcepta ex unius CHRISTI Domini noſtri uita, atque doctrina deſiderare aut poſſumus, aut debemus? Quid item fuit à maioribus noſtris omiſſum, quod cum ad rectè ſentiendum, tum ad præclarè agendum pertineret? Medicamentum quidem ſalutare compoſitum, ac paratum iamdiu habemus. verum ſi morbum debet expellere, ſumendum eſt, ac per uenas in omne corpum diffundendum. Poculo hoc ſalutis nos primùm inebriemur, chariſſimi, & uiuæ, atque loquentes leges ſimus; & norma quaſi quædam, ac regula, ad quam aliorum actiones, & ſtudia dirigantur: atque ita ſibi uniſquiſque perſuadeat nihil è chriſtianę rep. commodo, ac dignitate ſucceſſurum, niſi quantum in ſe ſit, ſtudioſe præſtiterit. Id curandum nobis cùm antea fuit, tum multò erit in poſterum accuratius. Etenim, ſi magiſtri noſtris, ac Saluatoris exemplo facere prius debebamus, quàm docere, poſtquam docuimus, quin faciamus, quæ eſſe poterit excuſatio? Quis ferre nos, ac pati poterit; ſi cum non furandum eſſe demonſtrauerimus, ipſi furemur? ſi, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos à ſancto Concilio: innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiæ: firmos in fide, atque conſtantes a fidei noſtræ firmata doctrina diſcedere minime conuenit. Ac tales quidam expectant nos populi noſtri, qui noſtrum iamdiu reditum ſuſtinentes, ea ſe ipſi ratione conſolabantur, fore, ut hanc temporis uſuram maiori præſentes ſtudio ſarciremus. Sed fiet id à nobis, ut ſpero, patres ſanctiſſimi, diligenter: & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis DEO, atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis eſt) Deo primùm ipſi maximo, atque immortali, maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus; qui non ſecundùm peccata, quæ fecimus nos, neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuit nobis: ſed diem hunc lætiſſimum, quem uidere multi conceperunt, nobis non ſolum uidendum, ſed etiam celebrandum, incredibili cum totius Chriſtiani populi aſſenſu, atque approbatione, ſua magna benignitate conceſſit: PIO deinde IIII. ſummo noſtro, atque optimo Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac ſingulares habendæ ſunt: qui, cum primum Beati Petri ſedem aſcendit, tanto Synodum hanc inſtaurandi deſiderio exarſit, ut in eo ſuas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios ſtatim uiros probatiſsimos ad indicendum illis nationibus, atque Prouinciis Concilium miſit, pro quorum in primis ſalute conuocabatur. Hi Aquilonis partes propè omnes peregrarunt, rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt: tuta omnia atque amica promiſerunt

runt

runt: atque id etiam egerunt, ut in Angliam traiicerent. Legatos poſtmodum pietate, ac doctrina præſtantiſsimos, cùm intereſſe ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non poſſet, huc miſit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione eſt) ſtatuta die, tametſi nulli ferè Epiſcopi conueniſſent, hic eſſe uoluit. Hi, atque additus eis paulò poſt tertius nouem menſes, atque eo amplius iuſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectauerunt: cùm interea nihil aliud Pontifex ipſe aut ageret, aut meditaretur, quàm ut patres quamplurimi, quàm optimi, & quamprimùm huc accederent; & Chriſtiani nominis Reges omnes, ac Principes ſuos huc Oratores mitterent: ut communi omnium uoto, atque conſilio communis hæc cauſa grauiſsima omnium, atque maxima tractaretur. Quid verò poſtea omni cura, ſollicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilij huius amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo uideretur? O ſingularem paſtoris, ac patris noſtri pietatem, atque prudentiam: o ſummam etiam eiuſdem fœlicitatem, cuius authoritate, atque auſpiciis iactatum hoc diu, & agitatum Concilium conſtitit, & conquieſcit. Te Paulum Tertium, te Iulium, mortuos appello, quàm diu, quantoque ſtudio uidere, quod nos uidemus, exoptaſtis? quot in ea rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem vere tibi, atque ex animo, PIE ſanctiſs. ac beatiſs. gratulamur, quòd tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum diuinæ in te beneuolentiæ argumentum eſt) Dominus reſeruauit: quem nos precibus omnibus, ac uotis ſupplices oramus, ut te nobis incolumen, pro eccleſiæ ſuæ ſanctæ commodo, atque ornamento, & quam citiſſime reddat, & quamdiutiſsimè conſeruet. Sereniſsimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus, Ille potentiſsimorum Cæſarum, qui propagandæ Chriſtianæ religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc omni periculo liberam conſeruauit, & nos ut tutam, tranquillamque pacem traheremus, ſua vigilantia perfecit: magnamque noſtris animis ſecuritatem aſsidua trium ſuorum Legatorum, ſummorum uirorum, præſentia, ac prope pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſolicitus mirificè fuit. Ille à ſe, atque a nobis diſſentientes homines ex obſcuriſsimis, in quibus verſantur tenebris, eruere, atque ad ſanctæ huius Synodi clariſsimam lucem aſpiciendam adducere maximopere laborauit. Regum præterea Chriſtianorum, ac Principum in Concilio hoc ampliſſimis ſuis legationibus ornando, & ſuos ueſtræ authoritati faſces ſubmittendo, pia maxime uolútas gratia nobis memoria proſequenda eſt.

da eſt. Iam uerò quis eſt Illuſtriſs. Legati & Cardinales, qui ſe uobis debere plurimum non fateatur? Vos noſtrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitiſtis. Vos, ne noſtra aut in dicendo, aut in decernendo libertas uiolari aliqua ex parte uideretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exitum, quod alij multi ueſtri ſimiles fruſtra tentauerunt, quamprimùm perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiā habere tu MORONE Illuſtriſs. atque ornatiſsime debes: qui, cum uigeſimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem poſueris, extremam nunc manum poſt alios multos huic operi architectos adhibitos, fœliciter, pro ſumma tua, ac prope diuina ſapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac ſingulare omnium ſermone perpetuo celabrabitur, neque vlla vnquam ætas de tuis his laudibus conticeſcet. Quid de uobis dicam, Patres ſanctiſs. quàm bene de Chriſtiana rep. ueſtris his præſtantiſsimis actionibus meruiſtis? quanta ueſtrum uniuſcuiuſque nomini commendatio; quanta gloria à Chriſtiano populo uniuerſo tribuetur? Vos uerè patres, verè paſtores & agnoſcēt omnes, & prædicabunt; uobis ſuam unuſquiſq; uitam, atque ſalutem acceptam libentiſsimè refert. O diem illam populis noſtris iucundiſsimam, atque lætiſsimam, in qua primum illos, nos atq; amplecti à templi Domini ędificatione redeuntes contigerit.

Sed fac tu, Domine Deus noſter, vt tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis reſpondeamus; & ſemen hoc, quod in agro tuo ſeminauimus, uberem fructum afferat; fluatque, ut res, eloquium tuum, atq; quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus noſtris, ut unum ſit omnium ouile, & unus Paſtor, atq; is potiſsimum PIVS IIII. in tui nominis gloriam ſempiternam. Amen.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPAE QVINTI.

DE VERITATE EXPRIMENda, &c. in diſpenſationibus matrimonialibus, & alijs gratijs ſub pœna falſi.

PIVS PAPA V.

M OTV proprio, &c. Cùm ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriç ſalutis immemores, ut faciliùs à nobis, & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſsiones obtineant, gradus conſanguinitatis, uel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter quàm eis à principio ab ipſis partibus ſignificatum, uel narratum fuerit, exponunt; & ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta nō fuerint, pro contractis narrant, ac aliàs diuerſimodè ueram facti ſpeciem tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quàm pro alijs quibuſcunque gratijs, & conceſsionibus obtinendis, immutent; ac propterea cùm non ſolùm in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verùm etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur: Nos igitur huiuſmodi abuſibus, & erroribus obuiare cupientes, Motu proprio, &c. omnes, & ſingulos procuratores tam officij ſacræ, Pœnitentiariæ, ſeu contradictoriarum, quàm alios quoſcunque ſolicitatores, & ſcriptores, quos Copiſtas uocant, qui ueritatem facti à narratione, quàm ab ipſis partibus habuerunt, quò ad ſubſtantialia, & qualitates neceſſariò exprimendas, diuerſam faciunt, ſeu quoquomodo inuenerunt, aut immutāt, deprauant, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent; pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino deberç decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicç Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſsis reos, & culpabiles repertos pœna falſi, vt præmittitur, puniant; cum poteſtate citandi

tandi etiam per edictum,conſtito ſummariè de non tuto acceſſu, aliaque dicendi,& faciendi in præmiſſis neceſſaria,ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,cæterisque contrarijs nequaquam obſtantibus: irritum quoque,& inane,&c dicique,&c.iudicari,&,diffiniri debere, ſublata,&c. decernentes. Et quòd præſentis Motus proprij, & abſq; data,& regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio,& extra,regula contraria non obſtante: eiusque tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ;quòdque Cameræ,& Cancellariæ Apoſtolicæ, ac Audientiæ,cauſarum Palatij Apoſtolici ualuis,& in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copijs affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu Proprio. M.

Die quinta Decembris Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoſexto, Supraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis: dimiſſis in eiſdem locis copijs affixis,per me Nicolaum de Matthæis Curſ.

Io. Guerardi, Mag. Curſ.

BVLLA S. D. N. D. PII, diuina Prouidentia Papæ V.

SVPER DECLARATIONE DECRETI Concilij Tridentini de Congregatione ſpirituali in maritum, vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatiquc patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quàm baptizantis, & baptizati.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVM illius uicem, licèt minimè ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem; officij noſtri debitam proſequimur actionem, ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus, vt pijs Chriſti fideliũ mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sanè licèt ex eo quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantùm contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illiùs patrem, & matrem, necnon baptizantem & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, in reliquis perſonis, quæ per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibeantur, omne impedimentum ſublatum eſſe uideatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum, uel vxorẽ ſuſcipientis, & baptizatum; necnon inter maritum, uel vxorem ſuſcipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat; propterea quòd prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum eſſe uideatur. Nos piarum mentium quieti, & Matrimonium fauori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere uolentes, à præciſis verbis Concilij minimè diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quod minus interdictos maritum, uel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quàm baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, Matrimonium liberè, & licitè contrahi poſſit: & ita ab omnibus iudicari

debere mandamus,atque ſtatuimus; decernentes irritum,& inane, ſi quid ſecus à quoquam quacunque dignitate,authoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,alijsquè contrarijs quibuſcunque. Volumus autem,quòd præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuò ualituras deſcribantur. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri,quòd earum tranſumptis,etiam impreſſis,manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis,eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis,decreti,mandati, ſtatuti,& uoluntatis infringere,uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ. M D LXVI. Quarto Kalen. Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

Caeſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia Io. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO à natiuitate Domini MDLXVI. Indictione nona,die uerò decimanona menſis Decembr. Pontifi.Sanctiſs.D.N.D. Pij,diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Primo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie Campi Floræ,ut moris eſt, per nos Antonium Clerici, & Ioan.Andream Rogerium, præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea, Maſt. Curſ.

BVLLA

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPAE QVINTI,

SVPER DECLARATIONE *Concilij Tridentini de impedimento affinitatis, ex fornicatione prouenientis.*

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem ſpectat Canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligēter perſpecta, ita declarare, & aliàs prouidere, ut omnis dubietas de pijs Chriſti fidelium mentibus euellatur. Sanè poſtquam ex eo, quòd Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione prouenienspet quod non ſolùm Matrimoniū contrahi prohibetur, ſed & poſtea factū dirimitur, ad eos tantùm reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu cōiunguntur; in vlterioribus uerò gradibus ſtatuit, Matrimoniū poſtea factū non dirimi; à pluribus Chriſti fidelibus, vt accepimus, eſt dubitatum, an licèt in ulterioribus gradibus hmôi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnē ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac Matrimonij libertati quantum cum Deo poſſumus conſulere uolentes; declaramus, & Apoſtolica authoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quo minus in ulterioribus gradibus huiuſmodi liberè, & licitè Matrimonium contrahi poſsit; & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacunque dignitate, authoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, quòd præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuò ualituras deſcribantur. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quòd earum tranſumptis, etiam

impreſsis manu alicuius Notarij ſubſcriptis,ac ſigillo alicuius Præla ti munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ,uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis,decreti, mandati, ſtatuti, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei,ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. M D LXVI. Quarto Kalen.Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

Caſ. Glorierius.

Viſa de curia Io. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO à Natiuitate Domini M D LXVI. Indictione nona,die uerò decimanona menſis Decembr.Pontifi.Sanctiſs. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius primo,retroſcriptæ literæ Apoſtolicę affixæ,& publicatæ fuerunt Romæ in ualuis Cancellarię Apoſtolicæ,& in acie Campi Floræ,ut moris eſt, per nos Ioan. Andream Rogerium,& Camillum Cherub.Curſores.

Stephanus de Olea, Mag. Curſorum.

DECLA-

DECLARATIO CONCILII TRIDENTINI, DE COMPATERNITATE, ET AFFINITATE

EX FORNICATIONE, AC *Matrimonijs deſuper contractis, & contrahendis.*

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & Dominus noſter, Dominus Pius, diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitam peruenit, quòd cum in decretis Sacri Concilii Tridentini certæ tantùm perſonæ enumerētur, inter quas duntaxat cognatio deinceps contrahatur; ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui ultra perſonas, in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione ſpirituali, ante confirmationem dicti Concilii coniuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poſſint, cum ante prædictam confirmationem, id facere de iure minimè liceret. Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere qui primo, uel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilii, tertio, uel ulteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant: Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem contraxerunt, dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium uoluit deinceps contrahi, hanc cognationem ſpiritualem matrimonii uinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua liberè, & licitè copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas iam contracta ualere, plenamque roboris firmitatem obtinere: Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtolica ſecuta, & quę de cętero ſequentur, inter perſonas, quę ante dictam confirmationem af-

finitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed ualida, & efficacia exiſtere declarauit: Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere: ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quouis authoritate ſcienter, uel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

LECTA, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicę Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoſexto, Die uerò Martis vigeſima menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſs. D.N.D. Pij Papæ Quinti, anno primo.

A. Lomellinus Cuſt.

DECLARATIO

Regulæ Pij Quinti.

SVPER EXPRESSIONE GRADVS propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SANCTISSIMVS in Chriſto pater, & Dominus noſter, Dom. Pius, diuina prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutionem dudum per fœl. rec. Pium Papam IIII. ſanctitatis ſuę prædeceſſorem editam, qua cauetur, ꝙ in diſpenſationib. Matrimonialibus, pro diuerſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis, non remotioris ſolùm, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectę literę nullius ſint roboris, uel momenti, prout in dicta Conſtitutione pleniùs continetur, à diſpoſitione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Roma. Cur. ſtylo, nimium recedi; ac fauorem matrimonij debitum reſtringi: Volensque propterea iuri, & ſtylo prędictis, necnon pię memorię Gregorij 11. & Clementis 6. Romanorum Pontific. etiam Sanctitatis ſuę prędeceſſorum ueſtigijs inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo poteſt fauere: Statuit, & ordinauit, quòd de cętero in quibuſcunque diſpenſationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter uiros, & mulieres, inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtēte Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, uel aliàs concedi contigerit, ac literis, commiſſionibusque deſuper etiam locorum Ordinarijs faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis, iuxta Gregor. & Clement. præd. huiuſmodi conſtitutiones, quas quò

idhoc innouauit,& inuiolabiliter obſeruari mandauit,diſpenſationeſque,ſeu diſpenſandi commiſſiones,ac deſuper confectas literas,& proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis , ſeu his, cum quibus diſpenſari mandatur,propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſſionem de ſurreptionis, uel obreptionis uitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe,ſed in omnibus,& per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore,ſeu utroque gradu, ſpecialis,& expreſſa mentio facta fuiſſet.Sicque per quoſcunque Iudices,& Commiſſarios,etiam.S.R.E. Cardinales,ſublata eis quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,iudicari,& definiri debere,ac quicquid ſecus ſuper his à quocunque quauis authoritate, ſcienter uel ignoranter attentari contigerit,irritum,& inané decreuit,conſtitutione Pij prædeceſſoris huiuſmodi, cæteriſq; contrarijs non obſtantibus quibuſcunque.

Placet,publicetur,& deſcribatur.M.

Lecta,& publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica,Anno Incarnationis Dominicæ. 1566. Die uerò Martis, vigeſima menſis Auguſti,Pontificatus præfati S.D.N.D.Pij,Pape V, anno primo.

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPAE QVINTI;

PER QVAM DECLARATVR *Decretum Sacri Concilij Tridentini, ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.*

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere, ut ſacrorum conciliorum decreta ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quòd nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sanè ad aures noſtras peruenit, multos eſſe, qui dubitent, an decretum œcumenici Concilij Tridentini Seſſione vigeſimaquarta de reformatione Matrimonij tertio, quo cauetur impedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſponſalia valida non fuerint, prorſus tolli: ubi uerò valida fuerint, non excedere primum gradum: cùm in ulterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari, de ſponſalibus per uerba (ut aiunt) de futuro tantùm conceptis intelligatur, uel etiam Matrimonia per uerba de præſenti contracta, non tamen conſummata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaque, ut omnis difficultas, dubitatio tollatur, attendentes, quòd Sponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium utitur, non niſi impropriè Matrimonium uerbis de præſenti conceptis contractum continetur; quodque agitur de correctione Iuris ueteris, quo caſu ſecundùm proprietatem uerborum duntaxat procedendum eſt, præſertim cùm longè maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per uerba de præſenti contracto, quàm in Sponſalibus de futuro uigere à nemine dubitetur: Idcirco Motu proprio authoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, & definimus, decretum concilii huiuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in Sponſalibus de futuro duntaxat, non autem in Matrimonio ſic (ut præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure ueteri ante prædictum decretum Concilii introductum

erat,

erat,& ita ab omnibus iudicari debere,mandamus,atque ſtatuimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem,quòd præſentes literæ in Cancellaria noſtra,&in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuò ualituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, uolumus & etiam declaramus,quòd earum tranſumptis,etiam impreſſis manu alicuius notarij ſubſcriptis,ac ſigillo alicuius prælati munitis eadē prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę uel oſtenſæ.Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam noſtrę declarationis,deffinitionis, mandati,ſtatuti, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare,pręſumpſerit,indignationem Omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud S Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo Quingenteſimo Sexageſimooctauo.Kal.Iulij.Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H.Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO à Natiuitate Domini, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimooctauo. Indictione undecima, die uerò uigeſimaprima menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patri, & D.N.Dom. Pij, diuina prouidentia Papæ Quinti,anno tertio. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ,& affixæ,& publicatæ fuerūt ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicę,& in Acie Campi Florę,ut moris eſt, dimiſſis ibidem pręſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis; & deinde amotis per nos Iulium Parinum Clericum Terdonen.&Ioannem Bornorum,pręlibati Sanctiſs.D.N.Papę Curſores.

Camillus Cherubinus, Magiſter Curſorum

S.D.N.

S. D. N. DOM. PII,

PAPAE QVINTI CONSTITVTIO

DE TRIVM VOTORVM PROFESſione, ab ijs emittenda, qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à ſecularibus presbyteris eſt diſtinctus.

PIVS EPICOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

LVBRICVM Vitæ genus eorum ueriti, qui regularium formam pręſeferentes, nec proprijs renunciant, nec ullam profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alij odio incenſi, alij dum, quod ambiunt, minus conſequuntur; alij uel dilapidatis, uel interuerſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant; quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri pręſentientes, quaſi impunitatem adeptu ri, è ſodalitio ſuo, ut lubet, exiliunt, eiectiſque illius inſignibus, ueſtem recipiunt ſecularem. Hinc graues, & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum quos diſciplinæ regulari perpetuò mancipatos credunt; rurſus eos, etiam ubi conſenuerint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſępè modis, eius, cui ſeſe dederant, uitę inſtituto, liberos uident, & ſolutos in ſœculum euagari. Cum igitur conueniat, ut cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, ut uel permanendi, uel abſcedendi facultatem ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps, & immobilis diſciplinę regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuò obſeruari. Itaque de nobis attributę poteſtatis plenitudine ſtatuimus, ut omnes, & ſinguli Priores, Prępoſiti, & alij Pręſidentes, Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnon Canonici, & Fratres Sancti Georgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum ſancti Hieronymi, aliàs Beati Petri Piſarum, & omnium, ac quarumcunque aliarum Congregationum, necnon eccleſiarum, domorum, & conuentuum in communi, & ſub obedientia uoluntaria, & extra uotum ſolenne religionis uiuentes, quorum habitus à ſecularibus pręſbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſſionem regu

larem

larem ſolemnem emittere uoluerint, id in ſuis quiſque Conuentibus, &domib. intra 24. horarũ ſpatium, poſtquam Delegatus noſter prę ſentes literas eis ſignificauerit, palã, & ſponte deliberẽt, & declarent; inde conuocato quàm primum per ſingulas huiuſmodi congregationes generali uel alio ſupremo, iuxta morem cuiuſque congregationis, Capitulo, ibique electa una, ſub qua degant, ex regulis approbatis, inquam maior pars vocum ipſius capituli conſenſerit trium uotorum ſubſtantialium profeſſionem regularem, intra menſem ſolemniter emittant, & in ea tam ipſi, quàm illam deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri, perpetuum ferant Altiſſimo famulatum: ſicque profeſſi vel in ſuis quiſque prioratibus, præpoſituris, præſidentijs, adminiſtrationibus, & officijs confirmentur, uel ad alia transferantur, prout cuique congregationi, & ſuperioribus ſuis uidebitur utilius expedire. Qui uerò, excurſo iam anni ſpatio, in ipſa congregatione morati refugerint intra tempus prædictum profiteri; detracto religionis habitu, ac redditis etiam in uinculis, ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus, eijciantur, nec deinceps patiantur in illis eiuſdem congregationis domibus, ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mandamus, uniuerſis, & ſingulis Prioribus, Præpoſitis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac alijs cuiuſcunque dignitatis, & nominis Miniſtris, necnon Conuentibus, Canonicis, Fratribus, & perſonibus Congregationum huiuſmodi, ut ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſè obſeruare procurent. Quòd ſi fortè aliqui in eo, quo nunc ſunt ſtatu (quem omnino tollimus, & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetua indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo. Non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Congregationum, Domorum, & Conuentuum prædictorum, iuramento, Confirmatione Apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illis, eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam alijs reformationibus, quotieſcunque, ac quocunque tempore factis, & promulgatis, & quibuſlibet aliis indulgentiis, & literis Apoſtolicis, ſpecialibus, & generalibus, quorumcunque tenorum exiſtant,

ſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, uel totaliter non inſerta, effe-ctus earum impediri valeat quomodolibet, uel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cæterùm mandamus, præſentes ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam uolumus, quòd ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, & prælati Eccleſiaſtici, uel eius curiæ ſigillo, & Notarij publici manu obſignata, eandem illam fidem ubique locorum, in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, priuationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimooctauo, quintodecimo Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

ANNO à Natiuitate Domini milleſimo Quingenteſimo Sexageſimooctauo, Indictione vndecima, die verò quarta menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & domini noſtri, domini Pij, diuina prouidentia Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earũdem retroſcriptarum literarum copijs affixis, ut eſt moris, per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum, prælibati ſanctiſſimi Domini noſtri Papę Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſ.

S. D. N.

SANCTISS. D. N. D. PII, PAPAE QVINTI EXTENSIO.

DECRETI CONCILII TRIDENTINI Seſſio.xxj. Cap. II. Quod incipit, Cùm non deceat. *loquentis de clericis ſecularibus, ad Clericos, regulares non profeſſos: quod non promoueantur ad ſacros Ordines, niſi ſeruata forma dicti Decreti.*

PIVS EPISCOPVS, SERVVS ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVS Pontifex ſacrorum Conciliorũ author, & interpres, illa, quæ in huiuſmodi Cõcilijs à prudentibus Patribus, in Spiritu ſancto legitimè cõgregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officii debito, dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit. Sanè cùm non deceat diuino miniſterio aſcriptos cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, à ſacro Tridentino Concilio inter alia decretũ fuit, ne quis deinceps clericus ſecularis, quamuis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros Ordines promoueretur, niſi prius legitimè conſtaret, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad uictum honeſtè ſufficeret, pacificè poſsidere, uel alias ordinari nõ poſſet, niſi iuxta Decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenorem. Cùm autem nulla in huiuſmodi Decreto religioſorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (uti moleſtè accepimus) certorum Ordinum religioſi, ſeu canonici, uel clerici intra clauſtra monaſteriorum, ſeu domorum more regularium in communi uiuentes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſsionẽ emittunt, & ex clauſtro exire, uel dimitti, & ad ſeculum redire liberè, & licitè poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficii, nec iuxta dicti Decreti tenorem, ad ſacros Ordines ſe promoueri prætendunt, & à nonnullis Epiſcopis paſsim promoueantur; atque inde plerunque illud inconueniens eueniat, ut ſic promoti, & è clauſtro exeuntes, & per ſeculum uacantes, uel mendicare, uel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac Ordinis uilipendio,

dio,& quàm plurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur qui ſingulorum Dei Miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac perpetuò ualitura ſanctione decretum prædictum de clericis ſecularibus loquens,ad omnes,& ſingulos etiam cuiuſcunque Ordinis clericos religioſos, ſiue ſeculares more religioſorum uiuentes in communi non profeſſos,harum ſerie extendimus,& ampliamus. Ac religioſis,& alijs prædictis non profeſſis, ut ad ſacros Ordines promoueri,necnon omnibus,& ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis,Archiepiſcopis,& Epiſcopis gratiam,& communionem Sedis Apoſtolicæ habẽtibus,ut Ordines ipſos huiuſmodi religioſis perſonis impendere,niſi obſeruata forma dicti decreti, non ualeant, in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus,& prohibemus;ac contrafacientes per annum à præſtatione talium Ordinum ipſo iure ſuſpendimus. Statuentes, & decernentes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædictarum ad Ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concilij Tridentini formam,etiam cuiuſuis licentiæ ab Apoſtolica ſede, uel illarum ſuperioribus cuiuſcunq; dignitatis,ſtatus,gradus,& præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate fungatur,uel Cardinalatus honore præfulgeant conceſſæ,prætextu factas,executione prædictorũ Ordinum omnino carere,nullasque prorſus,& irritas exiſtere, ſicq; promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimò miniſtrantes priuilegijs,exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis clericis conceſſis omnino priuari,& irregularitatis, aliasque in dicto Decreto contentas,pœnas eo ipſo incurrere, à quibus niſi à Romano Pontifice,uel in mortis articulo minimè abſolui poſſint. Non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,ac quorumuis Monaſteriorum,& Ordinum,etiam iuramento, & cõfirmatione Apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis,& conſuetudinibus,& priuilegijs quoque,indultis,& literis Apoſtolicis,illis,illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatorijs,alijsque efficacioribus,efficaciſſimis, reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis,irritantibuſque,& aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis uicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus,etiam ſi aliàs pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia

exquiſita

exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de uerbo ad uerbum infererêtur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Et ut præſentes literæ ad omnium notitiam perueniant, neve quis illarum ignorantia excuſari poſſit, uolumus, & Apoſtolica authoritate decernimus, p̄ſentes literas ad ualuas principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſsis manu alicuius Notarij publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, uel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimooctauo. Pridie Idus Octobris. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO à natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo octauo, Indictione vndecima, die uerò 12. menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pij, diuina prouidentia Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in ualuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis in ſuperius expreſsis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, ut moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſsimi Dom. noſtri Papæ V. ac ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſ.

INDEX LIBRORVM PROHIBITORVM,

CVM REGVLIS CONFECTIS

Per patres, à Tridentina Synodo delectos:

Sanctiſſimi Domini Pij IIII. Pontificis Maximi, authoritate comprobatus.

VENETIIS,

Apud Franciſcum Zilettum. 1579.

PIVS PAPA IIII.

ad perpetuam rei memoriam.

DOMINICI gregis cuſtodiæ, Domino diſponente, præpoſiti, vigilijs, more paſtoris, non deſiſtimus ipſi gregi ab imminentibus periculis, quàm maxima poſſumus cura, & diligentia præcauere: ne propter negligentiam noſtram pereant oues, quæ precioſiſſimo D. N. Ieſu Chriſti ſanguine ſunt redemptæ. Etſi autem quæ ad Fidei ueritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreſes confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, ſancti Spiritus aſsiſtente gratia, nuper adeò enucleata, ac definita fuerunt, vt facile iam ſit vnicuique ſanam, Catholicamque doctrinam à falſa, adulterinaque internoſcere; tamen cùm librorum ab hæreticis editorum lectio non modò ſimpliciores homines corrumpere ſoleat, verùm ſæpè etiam doctos, eruditoſque in uarios errores, & à ueritate fidei Catholicæ alienas opiniones inducere; huic quoque rei eſſe duximus prouidendum. Cùm autem aptiſsimum ei malo remedium eſſe ſciremus, ſi componeretur, atque ederetur Index, ſiue Catalogus librorum, qui vel hæretici ſint, vel de hæretica prauitate ſuſpecti, vel certè moribus, & pietati noceant: id negocium ad ſacram Tridentinam Synodum reieceramus. Ea uerò ex tanta Epiſcoporum, & aliorum doctiſsimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cùm doctrina, tum iudicio inſignes Prælatos ex omnibus ferè nationibus. Qui quidem non ſine maximo labore, plurimiſque vigilijs eum Indicem tandem, Deo iuuante, perfecerunt, adhibitis etiam in conſilium lectiſsimis quibuſdam Theologis. Peracto autem Concilio, cùm ex ipſius Synodi decreto is Index nobis oblatus fuiſſet, vt ne antè ederetur, quàm à nobis approbatus fuiſſet: Nos doctiſsimis quibuſdam, probatiſsimiſque Prelatis eum accuratiſsimè legendum, examinandumque tradidimus; & ipſi etiam legimus. Cùm igitur eum magno ſtudio, acri iudicio, diuturna cura confectum, & præterea commodiſsimè digeſtum eſſe cognouerimus: Nos ſaluti animarum cōſulere, eamque ob cauſam prouidere cupientes, ne libri, & ſcripta cuiuſcunque generis, quæ in eo improbantur, ſiue vt hæretica, ſiue vt de hæretica prauitate ſuſpecta, ſiue vt pietati, ac morum honeſtati inutilia, aut aliqua correctione ſaltem indigentia, poſthac à Chriſti fidelibus legantur; ipſum Indicem, vnà cum regulis ei præpoſitis, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, impri-

mique ac diuulgari, & ab omnibus Vniuerſitatibus, Catholicis, a quibuſcunque alijs vbique ſuſcipi, eaſque regulas obſeruari mandamus, atque decernimus: inhibentes omnibus, & ſingulis, tam Eccleſiaſticis perſonis, ſecularibus, & regularibus, cuiuſcunque gradus, ordinis, & dignitatis ſint; quam laicis, quocunque honore, ac dignitate præditis; ne quis contra earum regularium præſcriptum, aut ipſius prohibitionem Indicis, libros vllos legere, habereve audeat. Si quis autem aduerſus eas regulas, prohibitionemque fecerit; is quidem, qui hæreticorum libros, uel cuiusve authoris ſcripta propter hæreſim, uel falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita legerit, habueritvè; ipſo iure in excommunicationis pœnam incidat, eamque ob cauſam in eum tanquam de hæreſi ſuſpectum inquiri, & procedi liceat; præter alias pœnas, ſuper hoc ab Apoſtolica Sede, ſacriſque Canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſeuerè ſe nouerit puniendum: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcunque, aut ſi quibus communiter, uel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, ne excommunicari poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neve quis excuſatione ignorationis uti poſſit, uolumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cùm in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm, & clara voce recitentur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad ualuas earum eccleſiarũ, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cùm autem inde amouebuntur; earum exempla in ijſdem locis affixa remaneant. Nos enim, per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos, qui his literis cõprehenduntur, poſt tres menſes, a die publicationis, & affixionis earum, numerandos, uolumus perinde aſtrictos & obligatos, eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ editæ, lectæque fuiſſent. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint; fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus, atq; decernimus.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris. Die XXIIII. Martij. M D LXIIII. Pontificatus noſtri anno V.

Ant. Florebellus, Lauellinus.

PRAE-

PRAEFATIO

IN INDICEM

LIBRORVM PROHIB.

Confectum à Deputatione Tridentinæ Synodi, Reuerendi Patris Fratris Franciſci Forerij, Ordinis Fratrum Prædicatorum, S. Theologię profeſſoris, & eiuſdem Deputationis Secretarij.

CVM *ſancta œcumenica Tridentina Synodus, ijs rationibus adducta, quæ in ſecunda Seſsionis Decreto ſub Beatiſsimo Pio IIII, Pont. Max. explicata ſunt, cenſuiſſet, ut Patres aliquot, ex omnibus ferè nationibus delecti, de librorum cenſuris quid ſtatuendum eſſet, diligenter cogitarent; in eam tandem ſententiam poſt diuturnam deliberationem venerunt, ut iudicarint nihil utilius fieri poſſe, quàm ſi Romanus ille prohibitorum librorum Index, ab Inquiſitoribus Romæ poſtremò confectus, paucis tantùm demptis, atque etiam additis, retineretur; quippe qui cum magna maturitate à multis uiris doctis compoſitus, plurimos comprehendat Authores, atque in ordinem ſatis commodum digeſtus eſſe uideatur. Quoniam uerò ijdem Patres intelligebant, propterea in aliquibus prouincijs, ac locis hactenus Indicem receptum non eſſe, quod in eo quidem libri prohiberentur, quorum lectione uiri docti priuati, magno incommodo afficerentur: atque animaduertentes etiam in eo eſſe nonnulla parum explicate poſita, quæ interpretatione indigerent; re multùm diuq; deliberationibus agitata, ac uiris etiam ex omni natione, Theologicæ facultatis ſcientiſsimis in conſilium adhibitis, ſubiectas Regulas componendas iudicarunt; ut, quoad eius fieri poſſet, doctorum hominum commodis, & ſtudijs, ſalua ueritate, ac religione, proſpiceretur. Illud igitur in primis obſeruare oportet, unamquanque per alphabeti litteram tres habere Claſſes. In prima non tam libri, quàm librorum ſcriptores continentur, qui aut hæretici, aut notæ hæreſis ſuſpecti fuerunt. horum enim catalogum fieri oportuit, ut omnes intelligant, eorum ſcripta, non edita ſolùm, ſed edenda etiam, prohibita eſſe. Sed illud etiam animaduertendum eſt, quòd licet multi præterea ſint, qui iuſtiſsimis de cauſis in hanc Claſſem referri poterant; Patribus tamen non is fuit*

animus,aut ad eorum pertinebat inſtitutum, ut eos ad unum perquirerent: ſed ijs penè contenti fuere, qui in Romano *catalogo deſcripti ſunt: de alijs uerò eiuſdem generis Authoribus idem ab Ordinarijs, & Inquiſitoribus ſtatuendum eſſe exiſtimarunt. In ſecundam Claßem non Authores, ſed libri ſunt relati, qui propter doctrinan, quàm continent, non ſanam, aut ſuſpectam, aut quæ offenſionem etiam in moribus tantùm fidelibus afferre poteſt, reijciuntur, etiam ſi Authores, à quibus prodiere, ab Eccleſia nunquam deſciuerint. Tertia verò, & ultima Claſsis eos libros complectitur, qui ſine ſcriptoris nomine exierunt in uulgus & eam doctrinam continent, quam Romana Eccleſia, tanquam Catholciæ fidei, aut morum integritati contrariam, refutandam, ac repellendam eſſe decernit. Non enim omnes libros, qui nomen Authoris non præferunt, damnandos putarunt: quandoquidem ſæpe uiros doctos, ac ſanctos nouimus, ut Chriſtiana quidẽ Reſp. ex eorũ uigilijs fructum caperet, ipſi uerò inanem gloriam euitarent, libros optimos ſine nomine dediſſe; ſed eos tantùm, qui aut liquidò prauam, aut dubiam fidei doctrinam, ſiue moribus perniciosam continent. At uerò qui ſint huiuſmodi, aut tales cenſeri debeant, præter eos, qui in hoc catalogo deſcripti ſunt; Epiſcopi, & Inquiſitores una cum Theologorum Catholicorum conſilio diudicabunt. Sed propter noſtrorum temporum malitiam, ne in poſterum libri ſine nomine Authoris edantur, decreto quartæ Seſſionis Tridentini Concilij, ſub fœl. rec. Paulo III, quod incipit, Sed et impreſſoribus, &c. prouiſum eſt.*

REGV-

REGVLA

PRIMA.

LIBRI omnes,quos ante annũ 1515.aut ſummi Pontifices, aut concilia œcumenica damnarunt, & in hoc Indice non ſunt; eodem modo damnati eſſe cenſeantur,ſicut olim damnati fuerunt.

REGVLA SECVNDA.

HAereſiarcarum libri tam eorum, qui poſt prædictum annum hæreſes inuenerunt, uel ſuſcitarunt, quàm qui hæreticorum capita,aut duces ſunt,uel fuerunt,quales ſunt, Lutherus, Zuinglius,caluinus,Balthaſar Pacimontanus,Suuenchfeldius,& his ſimiles cuiuſque nominis,tituli,aut argumenti exiſtant,omnino prohibentur. Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex profeſsò tractant,omnino damnantur.Qui uero de religione non tractãt, à Theologis catholicis iuſſu Epiſcoporum,& Inquiſitorum examinati,& approbati permittuntur. Libri etiam Catholicè conſcripti tam ab illis,qui poſtea in hæreſim lapſi ſunt,quàm ab illis, qui poſt lapſum ad Eccleſiæ gremium rediere,approbati à facultate Theologica alicuius Vniuerſitatis catholicæ,uel ab Inquiſitione generali, permitti poterunt.

REGVLA TERTIA.

VErſiones Scriptorum etiam Eccleſiaſticorum , quæ hactenus editæ ſunt a damnatis authoribus,modò nihil contra ſanam doctrinam contineant,permittuntur. Librorum autem ueteris Teſtamenti uerſiones uiris tantùm docti s, & pijs iudicio Epiſcopi concedi poterunt ; modò huiuſmodi uerſionibus,tanquam elucidationibus uulgatæ editionis ad intelligendam ſacram Scripturam, non autam,tanquam ſacro textu utantur. Verſiones uero noui Teſtamenti,ab authoribus primæ Claſſis huius Indicis factæ, nemini concedantur: quia utilitatis parum, periculi uero plurimum lectoribus ex earum lectione manare ſolet. Si quæ uerò annotationes cum huiuſmodi,quæ permittuntur,uerſionibus, uel cum uulgata editione circumferuntur expunctis locis ſuſpectis à facultate Theologica alicuius Vniuerſitatis Catholicæ, aut Inquiſitione generali, permitti eiſdem

poterunt,quibus & uerſiones. Quibus conditionibus totum uolumen Bibliorum,quod uulgo Biblia Vatabli dicitur, aut partes eius concedi uiris pijs,& doctis poterunt. Ex Biblijs uerò Iſidori Clarij Brixiani prologus, & prolegomena præcidantur: eius uerò textum nemo textum vulgatæ editiones eſſe exiſtimet.

REGVLA QVARTA.

CVM experimento manifeſtum ſit, ſi ſacra Biblia uulgari lingua paſſim ſine diſcrimine permittatur, plus inde, ob hominum temeritatem detrimenti, quàm utilitatis oriri:hac in parte iudicio Epiſcopi, aut Inquiſitores ſtetur;ut cum conſilio Parochi, uel Confeſſoris,Bibliorum à Catholicis authoribus uerſorum,lectionibus in uulgari lingua eis concedere poſſint, quos intellexerint ex huiuſmodi lectione non damnum, ſed fidei atque pietatis augumentũ capere poſſe:quam facultatem in ſcriptis habeant.Qui autem abſque tali facultate ea legere,ſeu habere præſumpſerit:niſi prius Biblijs Ordinario redditis,peccatorum abſolutionem percipere non poſſit.Bibliopolæ uerò, qui prædictam facultatem non habenti, Biblia idiomate vulgari conſcripta uendiderint, uel alio quouis modo conceſſerint,librorum pretium,in uſus pios ab Epiſcopo conuertendum, amittant;alijsque pœnis pro delicti qualitate eiuſdem Epiſcopi arbitrio ſubiaceant.Regulares uerò non niſi facultate à Prælatis ſuis habita, ea legere,aut emere poſſint.

REGVLA QVINTA.

LIbri illi, qui hæreticorum authorum opera interdum prodeũt, in quibus nulla,aut pauca de ſuo apponunt, ſed aliorum dicta colligunt,cuiuſmodi ſunt Lexica,concordantiæ, apophtegmata,Similitudines,Indices,& huiuſmodi,ſi quæ habent admixta, quæ expurgatione indigeant,illis Epiſcopi,& Inquiſitoris unà cum Theologorum catholicorum conſilio ſublatis,aut emendatis,permittantur.

REGVLA SEXTA.

LIbri uulgari idiomate de controuerſiis inter catholicos, & hæreticos noſtri temporis differentes, non paſſim permittantur; ſed idem de ijs ſeruetur, quod de Biblijs uulgari lingua ſcriptis ſtatutum. Qui uerò de ratione bene uiuendi, contemplandi confitendi, ac ſimilibus argumentis uulgari ſermone conſcripti

ſunt,ſi ſanam doctrinam contineant, non eſt cur prohibeantur, ſicut nec ſermones populares uulgari lingua habiti. Quòd ſi hactenus in aliquo regno,uel Prouincia aliqui ſunt prohibiti,quòd nonnulla continerent,quæ ſine delectu ab omnibus legi non expediat,ſi eorum authores catholici ſunt,poſtquam emendati fuerint, permitti ab Epiſcopo,& inquiſitore poterunt.

REGVLA SEPTIMA.

Libri, qui res laſciuas, ſeu obſcœnas ex profeſſo tractant, narrant, aut docent,cum non ſolùm fidei,ſed & morum,qui huiuſmodi librorum lectione facilè corrumpi ſolent,ratio habenda ſit,omnino prohibentur; & qui eos habuerint,ſeuerè ab Epiſcopis puniantur. Antiqui uerò,ab Ethnicis conſcripti, propter ſermonis elegantiam,& proprietatem, permittuntur:nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

REGVLA OCTAVA.

Libri quorum principale argumentum bonum eſt, in quibus tamē obiter aliqua inſerta ſunt,quę ad hæreſim,ſeu impietatem, diuinationem,ſeu ſuperſtitionem ſpectant,à catholicis Theologis,Inquiſitionis generalis authoritate,expurgati, concedi poſſunt. Idem iudicium ſit de Prologis, Summarijs, ſeu Annotationibus, quæ à damnatis authoribus libris non damnatis appoſitę ſunt; ſed poſthac, non niſi emendati excudantur.

REGVLA NONA.

Libri omnes,& ſcripta Geomantiæ,Hydromantiæ,Aëromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chyromantiæ, Necromantiæ,ſiue in quibus continentur ſortilegia, ueneficia, auguria,auſpicia, Incantationes,artes Magicæ, prorſus reijciuntur. Epiſcopi uerò diligenter prouideant,ne Aſtrologiæ iudiciariæ libri,tractatus,indices legantur,uel habeātur,qui de futuris contingentibus,ſucceſſibus,fortuitis caſibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana uoluntate pendent, certò aliquid euenturum affirmare. Permittuntur autem iudicia, & naturales obſeruationes,quæ nauigationibus, agriculturæ, ſiue Medicæ artis iuuandæ gratia conſcripta ſunt.

REGVLA DECIMA.

IN librorum,aliarumve ſcripturarum impreſsione ſeruetur, quod in concilio Lateranenſi, ſub Leone Decimo, Seſsione decima, ſtatutum

ſtatutum eſt. Quare, ſi in alma Vrbe Roma liber aliquis ſit imprimendus, per Vicarium ſummi Pontificis, & ſacri Palatij Magiſtrum, uel per perſonas, à Sanctiſſimo Domino noſtro deputandas, prius examinetur. In alijs uerò locis ad Epiſcopum, vel alium habentem ſcientiam libri, uel ſcripturæ imprimendæ, ab eodem Epiſcopo deputandum, ac Inquiſitorem hæreticæ prauitatis eius ciuitatis, uel diœceſis, in qua impreſſio fiet, eius approbatio, & examen pertineat, & per eorum manum propria ſubſcriptione, gratis, & ſine dilatione imponendam, ſub pœnis, & cenſuris in eodem Decreto contentis, approbetur; hac lege, & conditione addita, ut exemplum libri imprimendi authenticum, & manu Authoris ſubſcriptum, apud examinatorem remaneat. Eos uerò, qui libellos manu ſcriptos uulgant, niſi ante examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubijci debere iudicarunt Petres deputati, quibus Impreſſores, & qui eos habuerint, & legerint, niſi authores prodiderint, pro authoribus habeantur. Ipſa uerò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, & in fronte libri, vel ſcripti, uel impreſſi authenticè appareat: probatioque, & examen, ac cætera gratis fiant. Præterea in ſingulis ciuitatibus, ac diœceſibus, domus, vel loci, vbi ars impreſſoria exercetur, & bibliothecæ librorum uenalium ſæpius uiſitentur à perſonis, ad id deputandis ab Epiſcopo, ſiue eius Vicario, atque etiam ab Inquiſitore hæreticæ prauitatis, ut nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut uendatur, aut habeatur. Omnes uerò librarij, & quicunque librorum uenditores habeant in ſuis bibliothecis Indicem librorum venalium, quos habent, cum ſubſcriptione dictarum perſonarum; nec alios libros habeant, aut uendant, aut quacunque ratione tradant ſine licentia eorundem deputandorum, ſub pœna amiſſionis librorum, & alijs arbitrio Epiſcoporum, uel Inquiſitorum imponendis. Emptores uerò, lectores, uel impreſſores eorundem arbitrio puniantur. Quòd ſi aliqui libros quoſcunque in aliquam ciuitatem introducant, teneantur eiſdem perſonis deputandis renunciare: uel, ſi locus publicus mercibus eiuſmodi conſtitutus ſit; miniſtri publici eius loci prædictis, ut ſupra deputatis perſonis ſignificent libros eſſe adductos. Nemo uerò audeat librum, quem ipſe, uel alius in ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, uel aliqua ratione alienare, aut commodare; niſi oſtenſo prius libro, & habita licentia à perſonis deputandis; aut niſi notoriè conſtet, librum iam eſſe omnibus permiſſum. Idem quoque ſeruetur ab hæredibus, & executoribus ultimarum voluntatum, ut libros à defuncto relictos, ſiue eorum Indicem, illis perſonis deputandis afferant, & ab eis licentiam obtineant, priuſquam utantur, aut in alias perſonas quacunque ratione eos transferant. In his autem omnibus, & ſingulis pœna ſtatuatur uel amiſſionis librorum, uel alia, arbitrio

eorundem

eorundem Epiſcoporum,uel Inquiſitorum,pro qualitate contumaciæ, vel delicti.

Circa uerò libros,quos Patres deputati aut examinarunt, aut expurgarunt,aut expurgandos tradiderunt,aut certis conditionibus, vt rurſus excuderentur,conceſſerunt,quicquid illos ſtatuiſſe conſtiterit,tã bibliobolæ,quàm cæteri obſeruent:liberum tamen ſit Epiſcopis,aut Inquiſitoribus generalibus,ſecundùm facultatem,quam habent, eos etiã libros,qui his Regulis permitti uidentur, prohibere,ſi hoc in ſuis Regnis,aut Prouincijs,uel diœceſibus expedire iudicauerint. Cæterùm nomima cum librorum,qui à Patrib. deputatis purgati ſunt,tum eorũ, quibus illi hanc prouinciam dederunt,eorundem Deputatorum Secretarius Notario ſacræ uniuerſalis Inquiſitiones Romanæ deſcripta Sanctiſs.D.N.iuſſu tradidit.

Ad extremum uerò omnibus fidelibus præciditur,ne quis audeat cõtra harum Regularum præſcriptum , aut huius Indicis prohibitionem libros aliquos legere,aut habere.Quòd ſi quis libros hæreticorũ,uel cuiuſuis Authoris ſcripta,ob hæreſim , uel ob falſi dogmatis ſuſpicionem damnata,atque prohibita,legerit,ſiue habuerit; ſtatim in exõicationis ſententiam incurrat.Qui uerò libros alio nomine interdictos legerit,aut habuerit;præter peccati mortalis reatum, quo afficitur,iudicio Epiſcoporum Seuerè puniatur.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Abidenus Corallus, aliàs Huldricus Hutenus.
Achilles Priminius Gaſſarius.
Adolphus Clarembach.
Albertus Brandeburgenſis.
Albertus Draco.
Alexander Alexius Scotus.
Alexius Brenicerus.
Alphonſus Aemilius.Chemnicenſis.
Ambroſius Interbocenſis.
Ambroſius Molbanus Vratislauienſis.
Andreas Altameri.
Andreas Bondeſtien. coroloſtadius.
Andreas Cratander.
Andreas Dietherus.
Andreas Fabricius chemnicenſis.
Andreas Fritius Modreuius.
Andreas Hyperius.
Andreas Knopen.
Andreas Muſchulus.
Andreas Oſiander.
Andreas Poach.
Angelus Odonus.
Antonius Anglus,author libri de origine Miſſæ.
Antonius Bruciolus.
Antonius Coruinus.
Antonius Otho.
Antonius Alieus.
Aretius Filinus, qui & Martinus Bucerus.

Arnol-

Arnoldus Montanij.
Arſatius Schoffer.
Arrurus Britannus.
Anguſtinus Maynardus Pedemõtanus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

In actis Aeneæ Siluij prohibentur, ea quæ in ipſa Bulla retractationis damnauit.
Alcuini, ſeu potius Caluini Cõmẽtarij in libros de Trinitate.
Antonj Franciſci Doni literę.
Antonij de Roſellis Aretini tractatus de poteſtate Imperatoris, & papæ, & de Concilijs, quouſque expurgatus fuerit.
Auguſtini de Roma, Nazareni Archiepiſcopi, tractatus de Sacramento diuinitatis Ieſu Chriſti, & Eccleſiæ: item tractatus de Chriſto capite, & eius inclyto principatu: item tractatus de charitate chriſti circa electos, & de eius infinito amore, quouſque expurgatus fuerit.

Libri prohibiti, ab incerti nominis Authorib. compoſiti.

Acta Huremergæ videlicet Oſiandriſmus.
Acta Synodi Bernenſis.
Actiones duæ Secretarij pontificij.
Admonitio miniſtrorum verbi Argentinentium.
Aequitatis diſcuſſio ſuper conſilio delectorũ cardinalium, &c.
Alchimia Purgatorij.
Alchoranus franciſcanorum.
Alchoranus Maomethis, Baſileæ impreſſus, & ſimiles cum ſcholijs, & impijs annotationibus, & præfationibus: Item in uulgari lingua nõ niſi ex cõceſſione Inquiſitorum haberi poſſit.
Alphabetum Chriſtianum.
Amica, & humilis, & deuota admonitio.
Anatomia excuſa Marcpurgij per Euchacium ceruicornum.
Anatomia della Meſſa.
Annotationes in acta cõcilij Tridentini.
Annotationes in Chronica Abbatibus Vrſpergenſis.
Annonomi cuiuſdam liber de repugnantia doctrinę Chriſtianę.
Apologia confeſſionis Auguſtanæ.
Apologia de doctrina Valdenſiũ.
Apologia contra Henricum Ducem.
Apologia Græcorum de igne purgatorij: &c.
Argyrophylacis, ſeu Theſaurarij epiſtola.
Articuli Anabaptiſtarum Morauię.
Articuli Anabaptiſtarum Saxonię.
Articuli à facultate Theologica Pariſiẽſi determinati ſuper materijs fidei noſtræ, hodie controuerſis cum antidoto, autore (ut creditur) Caluino.
Articuli nouorum Vuormantiæ Euangeliſtarum.
Articuli 47. plebis Francfordienſis.
Auguſtanæ Confeſſionis Eccleſiarum cauſæ, quare & amplexæ ſint, & retinendam ducãt ſuam doctrinam.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Balthefar Hiebmaier.
Balthefar Pacimontanus.
Baptiſta Laſdeſinius.
Bartholomæus Conformi.
Bartholomæus Bernardi.
Bartholomæus Roſinus.
Bartholomæus Oueſthemerus.
Baſilius Gromigéſis, aliàs Vueſſelus.
Baſilius Ioannes Herolel Acropolita.
Benedictus Scurmegiſtus.
Bertoldus Hallerus.
Bernardinus Ocinus Senenſis.
Bernardus Rotmanus.
Benedictus Morgenſtern.
Bernardus Zieglerus.
Berengarius Diaconus Andeganenſis.
Bilibaldus Pircaimerus.
Bilicanus Theobaldus.
Blauterus Ambroſius.
Bucerus Martinus.
Burgenhagius Pomeranus, ſeu Ioannes Burgenhagius Pomeranus.
Bulingerus Henricus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Baptiſtæ Cremenſis omnia opera, quamdiu non prodierint emendata.
Bartholomæi Ianoes lib. de aduentu Antichriſti.
Benonis lib. de uita Hildebrandi.
Beati Rhenani ſcholia in Tertullianum.
Bertrami liber, qui inſcribitur, de corpore, & ſanguine Chriſti.
Boccacij Decades, ſeu nouellæ centum, quandiu expurgatæ ab iis, quibus rem Patres commiſerunt, non prodierint.
Brunonis Heidelii Querfurdenſis poematum libri ſeptem.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Belial, ſiue de conſolatione peccatorum.
Beneficium Chriſti.
Bernenſis Diſputatio.
Bernenſis Reformatio contra Miſſam.
Breuis & compendioſa inſtructio de religione Chriſtiana.
Breuis tractatus ad omnes in Chriſtianam libertatem maleuolos.
Breuis Paſtorum Iſagoge.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Cælius Horatius Curio.
Cælius Secundus Curio.
Capito Vuolphangus Fabricius.
Caroloſtadius.
Carolus Molineus.
Gaſpar Cruciger.
Caſpar Paucerus Budiſſinus.
Caſpar Tauberus.
Caſſander Burgenſis.
Charieus Cogelius.
Chriſtianus Beyer.
Chriſtianus Lotichius Heſſus.
Chriſtophorus Clarius.
Chriſtophorus Corneus ex Fagis.

Chri-

Chriſtophorus Froſcouerus.
Chriſtophorus Hegendorphius.
Chriſtophorus Hoffman.
Chriſtophorus Melhoferus.
Chriſtophorus Traſibulus.
Chriſtophorus Reiter.
Claudius Taurinenſis, qui ſcripſit de imaginibus.
Claudius Senarclæuus.
Clemens Maroth.
Conradus Clauſerus.
Conradus Cordatus.
Conradus Daſypodius.
Conradus Perca.
Conradus Geſnerus.
Conradus Gibellus Tigurinus.
Conradus Lagus.
Conradus Lycoſthenes.
Conradus Pellicanus.
Conradus Screchx.
Conradus Somius.
Conradus Treuue de Fridesleuen.
Cornelius Agrippa.
Crato Milius.
Cyprianus Leouitius.

Certorum Authorum libri probibiti.

Capricci del Bottaio di Giambattiſta Gelli, quandiu emendatus non prodierit.
Chumani Elinſpachij de tabernis montanis chronologia ex ſacris literis.
Cyri Theodori Prodomi Epigrammata.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Capita fidei Chriſtianæ contra Papam, & portas inferorum.
Capo finto.
Carontis, & Mercurij Dialogi.
Catalogus Papæ, & Moſys.
Catalogus teſtium veritatis ex ſanctis Patribus.
Catechiſmus Eccleſiæ Argentoratenſis.
Catechiſmus Tubicenſis.
Catechiſmus pro eccleſia Vuirtembergen.
Catechiſmus, cui titulus, Qual maniera.
Catechiſmus, cui titulus eſt, Catechiſmus maior, & minor.
Catechiſmo, cioè formulario per inſtituire, & ammaeſtrare i fanciulli nella religione Chriſtiana, fatto à modo di Dialogo.
Catechiſmus paruus pro pueris in ſcholis, nuper auctus.
Catechiſmus ſuper Euangelium Marci.
Catechiſmus, ſiue Symboli expoſitio.
Catechiſmus ſiue explicatio ſymboli Apoſtolici.
Catecheſis puerorum in fide, literis, & moribus.
Cauſæ, quare Synodum indictam à Rom. Pont. Paulo III. recuſarint Princeps, Status, & ciuitates Imperij, profitentes puram, & catholicam doctrinam.
Centum, & quatuordecim ſententiæ Patrum de officio verorum Rectorum Eccleſiæ.
Centum grauamina, &c.
Chriſtiana inſtitutio.
Chriſtianæ ſcholæ Epigrammatum

tum libri duo ex varijs poetis excerpti.
Chriſtianæ iuuentutis crepundia.
Chriſtiana reſponſio miniſtrorum Euangelij Baſileæ, cur Miſſam, &c.
Ciuitatis Magdeburgenſis publicatio literarum ad omnia Chriſti fideles anno M D L.
Clauicula Salomonis.
Collatio diuinorum & Papalium Canonum.
Collectanea demõſtrationum ex Prophetis, Apoſtolis, & Doctoribus Eccleſiæ, quòd Spiritus ſanctus à ſolo Patre procedit.
Colloquium Cochlæi, & Lutheri.
Colloquium Marcpurgenſe.
Colloquium Vuormatiæ inſtitutum anno M D X L.
Commentaria Germ. in Cornelium Tacitum.
Commentarius de Angelo, Melanchtonis.
Commentarius in priorem Timothei epiſtolam, a viro ſummæ pietatis conſcriptus.
Commœdiæ, & Tragœdiæ aliquot ex ueteri teſtamento, collectore Ioanne Oporino.
Commœdiæ ſuper quæſtionem, Quæ eſt maior conſolatio morientis, &c.
Conciliabulum Theologicorum aduerſus bonarum literarum ſtudioſos, &c.
Concilium Piſanum, quod veriùs conciliabulum dicendum eſt.
Conciones de decem Præceptis Dominicis.
Concordantiæ Principum nationis Germanicę de aſtutijs Chriſtianorum.
Confeſſio fidei Auguſtanæ.
Confeſſio fidei Baronum, & Nobilium Bohemiæ.
Confeſſio Saxonica.
Confeſſio Eccleſiæ Tigurinæ.
Confeſſio Vuirtembergenſis.
Confutatio determinationis doctorum Pariſienſium contra Martinum Lutherum.
Confutatio unius, & viginti propoſitionum de differentia Legis, & Euangelij.
Congregatio, ſiue collectio inſignium concordantiarum Bibliæ.
Coptis Chriſtianus.
Conſiglio d'alcuni Veſcoui congregati in Bologna.
Contra regulam Minoritarum, & vniuerſas perditionis ſectas.
Contra ſanctos Zeylleyſten.
Conuentus Auguſtenſis.
Copia d'una lettera ſcritta alli IIII. di Gennaro M D L.
Cordigeræ nauis conflagratio, Dialogus.
Cymbalum mundi.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Dauid Georgius ex Delphis.
Dauid Peiferus Lypſius, uel Pfesfinger.
Dauid Schefer.
Didimus Fauentinus, qui eſt Melanchton.

Diethelmus

Dietheimus Cellarius.
Dionyſius Melander.
Dominicus Caramanſus.
Dominicus Melguitius.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Dantis Monarchia.
Dauidis Chytrei liber de authoritate, & certitudine Chriſtianæ doctrinæ, ac ratione diſcendi Theologiam.
Deſiderij Eraſmi Roterodami Colloquiorum liber, Moria, Lingua, Chriſtiani matrimonii inſtitutio, De interdicto eſu carnium: eiuſdem Paraphraſis in Matthæum, quæ à Bernardino Tomitano in Italicam linguam conuerſa eſt: cætera verò opera ipſius, in quibus de religione tractat, tandiu prohibita ſint, quamdiu à facultate Theologica Pariſienſi, vel Louanienſi expurgata non fuerint.
Adagia uerò ex editione, quam molitur Paulus Manutius, permittentur. Interim verò, quæ iam edita ſunt, expunctis locis ſuſpectis iudicio alicuius facultatis Theologicæ, Vniuerſitatis Catholicæ, uel Inquiſitionis alicuius generalis, permittantur.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria del Giubileo.
Decretum Nurembergenſe, editum anno MDXXIII.
Defenſio pro Zuinglio.
Defenſio aduerſus axioma Catholicum, ideſt, criminationem Roberti Epiſcopi Abrincenſis.
Dialogi di Mercurio & Caronte.
Dialogi aduerſus Ioannem Eckium.
Dialogus de Doctrina Chriſtiana.
Dialogus de morte Iulij II. PP. ſiue IVLIVS.
Dialogus Karſtãs, & Regellians.
Dialogus Murnarus Leuiathan.
Dialogus obſcurorum uirorum, in quo tres colloquuntur Theologi.
Dialogus Paradoxos, quo Romani Pontificis orator unà cum eo, qui eſt, &c.
Dialogus oratoris Pontificis Romani, & illius qui eſt Pontifici à confeſſionibus.
Diſcorſi ſopra i fioretti di San Franceſco.
Diſordine della Chieſa.
Diſputatio Badenſis.
Diſputatio Bernenſis.
Diſputatio Gronicenſis cum duabus epiſtolis.
Diſputatio inter Clericum, & militem ſuper poteſtate Prælatis Eccleſiæ, atq; Principibus Terrarum commiſſa, aliàs Somniũ Viridarij.
Diſputatio Lypſica inter Martinum, & Hieronymũ Emſerum.
Diurnale Romanum impreſſum Lugduni, in ædibus Philiberti Rolletti, & Bartholomæi Freni.
Doctrina uetus, & noua.

Doctrina veriſſima ſumpta à cap. IIII. Epiſtolæ ad Romanos: vt conſolentur afflictæ cōſcientiæ.
Dragale locorum communium.
Due lettere d'un Cortigiano, nel lequali ſi dimoſtra, che la fede,&c.
Due diſputationi Herffordianę, Langi,& Naucleri j.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Eobanus Heſſus.
Eraſmus Roterodamus. vide ſupra in littera D.
Eraſmus Benedictus Sileſius.
Eraſmus Ebnerus.
Eraſmus Fabieus.
Eraſmus Oſualdus SereKtenfuchſius.
Eraſmus Rotembucher.
Eraſmus Sarcerius.
Eraſmus Sneppius.
Euritius Cordus.
Eutychius Myō, qui & Muſculus.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Elementa Chriſtiana ad inſtituendos pueros.
Enarrationes Epiſtolarum, & Euangeliorum.
Enchiridion Chriſtianiſmi.
Enchiridion piarū precationum.
Epigrammatum libri duo Chriſtianæ ſectæ, ex uarijs Chriſtianis poetis decerpti.
Epiſtola apologica ad ſinceriores Chriſtianiſmi ſectatores per Phryſiam Orientalem,&c.
Epiſtola Chriſtiana de Cœna Domini.
Epiſtola de non Apoſtolicis quorundam moribus, qui in Apoſtolorum ſe,&c.
Epiſtolæ piæ,& Chriſtianæ.
Epiſtola Sancto Vlrico adſcripta.
Epiſtola de Magiſtris Louaniēſis.
Epiſtola miniſtri cuiuſdam uerbi Dei, de Eccleſia, Clauibus, Sacramentis, veraq; miniſtrorum ſpiritus electione.
Epiſtola directa ad pauperem,& mendicā Eccleſiā Lutheranam.
Epiſtola,& prę fatio in Decalogū.
In Epiſtolam ad Timotheum comment.
Epitome eccleſiæ renouatæ.p
Epitome belli Papiſtarum contra Germaniā, atq; patriam ipſam, Cæſare Carolo V. Duce.
Epitome decem præceptorum, prout quemque Chriſtianum cognoſcere decet.
Epitome reſponſionis ad Martinum Lutherum.
Eſdræ lamentationes Petri.
Eſpoſitione dell'oratione del Signore in uolgare, compoſta per un Padre non nominato.
Euangelicæ Conciones.
Euangelium æternnm.
Euangelium Pſalli.
Exameron, Dei opus.
Expoſitio Symboli Apoſtolorum, orationis Dominicæ,& præceptorum,&c.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Fabritius Capito Vuolphangus.

Dietheimus Cellarius.
Dionyſius Melander.
Dominicus Caramanius.
Dominicus Melguitius.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Dantis Monarchia.
Dauidis Chytrei liber de authoritate, & certitudine Chriſtianæ doctrinæ, ac ratione diſcendi Theologiam.
Deſiderij Eraſmi Roterodami Colloquiorum liber, Moria, Lingua, Chriſtiani matrimonii inſtitutio, De interdicto eſu carnium: eiuſdem Paraphraſis in Matthæum, quæ à Bernardino Tomitano in Italicam linguam conuerſa eſt: cætera verò opera ipſius, in quibus de religione tractat, tandiu prohibita ſint, quamdiu à facultate Theologica Pariſienſi, vel Louanienſi expurgata non fuerint.
Adagia uerò ex editione, quam molitur Paulus Manutius, permittentur. Interim verò, quæ iam edita ſunt, expunctis locis ſuſpectis iudicio alicuius facultatis Theologicæ, Vniuerſitatis Catholicæ, uel Inquiſitionis alicuius generalis, permittantur.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria del Giubileo.
Decretum Nurembergenſe, editum anno MDXXIII.
Defenſio pro Zuinglio.
Defenſio aduerſus axioma Catholicum, id eſt, criminationem Roberti Epiſcopi Abrincenſis.
Dialogi di Mercurio & Caronte.
Dialogi aduerſus Ioannem Eckium.
Dialogus de Doctrina Chriſtiana.
Dialogus de morte Iulij II. PP. ſiue IVLIVS.
Dialogus Karſtâs, & Regellians.
Dialogus Murnarus Leuiathan.
Dialogus obſcurorum uirorum, in quo tres colloquuntur Theologi.
Dialogus Paradoxos, quo Romani Pontificis orator unà cum eo, qui eſt, &c.
Dialogus oratoris Pontificis Romani, & illius qui eſt Pontifici à confeſſionibus.
Diſcorſi ſopra i fioretti di San Franceſco.
Diſordine della Chieſa.
Diſputatio Badenſis.
Diſputatio Bernenſis.
Diſputatio Gronicenſis cum duabus epiſtolis.
Diſputatio inter Clericum, & militem ſuper poteſtate Prælatis Eccleſiæ, atq; Principibus Terrarum commiſſa, aliàs Somniũ Viridarij.
Diſputatio Lypſica inter Martinum, & Hieronymũ Emſerum.
Diurnale Romanum impreſſum Lugduni, in ædibus Philiberti Rolletti, & Bartholomæi Freni.
Doctrina uetus, & noua.

Doctrina veriſſima ſumpta à cap. IIII. Epiſtolæ ad Romanos: vt conſolentur afflictæ cōſcientiæ.

Dragale locorum communium.

Due lettere d'un Cortigiano, nel lequali ſi dimoſtra, che la fede,&c.

Due diſputationi Herffordianę, Langi,& Nauclerij.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Eobanus Heſſus.

Eraſmus Roterodamus. vide ſupra in littera D.

Eraſmus Benedictus Sileſius.

Eraſmus Ebnerus.

Eraſmus Fabieus.

Eraſmus Oſualdus SereKtenfuchſius.

Eraſmus Rotembucher.

Eraſmus Sarcerius.

Eraſmus Sneppius.

Euritius Cordus.

Eutychius Myō,qui & Muſculus.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Elementa Chriſtiana ad inſtituendos pueros.

Enarrationes Epiſtolarum, & Euangeliorum.

Enchiridion Chriſtianiſmi.

Enchiridion piarū precationum.

Epigrammatum libri duo Chriſtianæ ſectæ, ex uarijs Chriſtianis poetis decerpti.

Epiſtola apologica ad ſinceriores Chriſtianiſmi ſectatores per Phryſiam Orientalem,&c.

Epiſtola Chriſtiana de Cœna Domini.

Epiſtola de non Apoſtolicis quorundam moribus, qui in Apoſtolorum ſe,&c.

Epiſtolæ piæ,& Chriſtianæ.

Epiſtola Sancto Vlrico adſcripta.

Epiſtola de Magiſtris Louanieſis.

Epiſtola miniſtri cuiuſdam uerbi Dei,de Eccleſia,Clauibus, Sacramentis,veraq; miniſtrorum ſpiritus electione.

Epiſtola directa ad pauperem,& mendicā Eccleſiā Lutheranam.

Epiſtola,& prę fatio in Decalogū.

In Epiſtolam ad Timotheum comment.

Epitome eccleſiæ renouatæ .p

Epitome belli Papiſtarum contra Germaniā,atq; patriam ipſam, Cæſare Carolo V. Duce.

Epitome decem præceptorum, prout quemque Chriſtianum cognoſcere decet.

Epitome reſponſionis ad martinum Lutherum.

Eſdræ lamentationes Petri.

Eſpoſitione dell'oratione del Signore in uolgare, compoſta per un Padre non nominato.

Euangelicæ Conciones.

Euangelium æternnm.

Euangelium Pſalli.

Exameron,Dei opus.

Expoſitio Symboli Apoſtolorum, orationis Dominicæ,& præceptorum,&c.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Fabritius Capito Vuolphangus.

Fabritius Montanus.
Firmianus Chlorus,& qui,& Vi retus.
Fœlicianus de Ciuitella.
Fœlix Malleolus Tigurinus.
Fœlix Manſius.
Franciſcus Bettus.
Franciſcus Burgardi.
Franciſcus Cotta Lemburgius.
Franciſcus Encinas.
Franciſcus Kolbius.
Franciſcus Lambertus.
Franciſcus Lamperti.
Franciſcus Liſmaninus.
Franciſcus Niger Baſſanenſis.
Franciſcns Portus Græcus.
Franciſcus Stancarus.
Fridericus à Dinhein.
Fridericus Iacob.
Fridericus Myconius.
Fridericus à Than.
Fridolinus Brombach.
Fridolinus Lindouerus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Fabulæ Laurentij Abſtemij, & Gilberti Cognati.
Franciſci Balduini I.C.Conſtantinus Magnus, ſiue de Cõſtãtini Imperatoris legib. Eccleſiaſticis,atque ciuilibus comment.
Franciſci Franchini liber poematum.
Franciſci Trachælei Statij Propedeumata oratoria.
Frãciſci Zabarelle liber de ſchiſmate, atq; eiuſdem libri præfationes Argẽtinę impreſſæ,quã diu non prodierit expurgatus.
Friderici Fregoſij tractatus de oratione, de iuſtificatione, de fide, & operibus, & præfatio in Epiſtolam D. Pauli ad Romanos, qui tamen falsò illi creditur adſcriptus.
Friderici Furij Curiolani Valentini Bononia, ſiue de libris ſacris in vernaculã cõuertendis.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Farrago concordantiarum inſignium totius Bibliæ.
Faſciculus rerum expetendarum, & fugiendarum.
Forma delle orationi eccleſiaſtichæ, & il modo di amminiſtrare i Sacramenti, & di celebrare il ſanto Matrimonio: author creditur eſſe Caluinus.
Franciſci nocturna apparitio.
Fundamentum malorum, & bonorum operum.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Galeſius, Zuinglij defenſor.
Gaſpar Bruſchius Egranus.
Gaſpar Churerus.
Gaſpar Cruciger.
Gaſpar Gretterus.
Gaſpar Hedio.
Gaſpar Heldelinus.
Gaſpar Hubertinus.
Gaſpar Megander Tigurinus.
Gaſpar Rodulphius.
Gaſpar Scuuenkfeldius.
Georgius Aemilius Mansfelden.
Georgius Batthenheimer.
Georgius Cæleſtinus.
Georgius Fabricius Chemnicen.

Geor-

Georgius Maior.
Georgius Neccarus.
Georgius Perſterer.
Georgins Ioachimus Rheticus.
Georgius Rorarius.
Georgius Reich.
Georgius Sabinus.
Georgius Spalatinus.
Georgius Volger.
Gerardus Geldemhaurius Nouiomagus.
Gerardus Liſtrius.
Gerardus Lorichius Adamarius.
Gerardus Segarelli Pergamen.
Gilbertus Cognatns Nozerenus.
Gorcinianus.
Cregorius Bruchx.
Gregorius Caſelius.
Gregorius Giraldus.
Gryneus Simon.
Gualterus Tigurinus.
Gulielmus Aurifex.
Gulielmus Farellus.
Gulielmus Guaphæus, Hagien.
Gulielmus Poſtellus, Barentonius.
Gulielmus Sartoris.
Gulielmus Tayolus, Anglus.
Gulielmus Tindalus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Gaufridi de Monte electo tractatus ſuper materia Concilij Baſilienſis.
Georgij Caſſandri Hymni Eccleſiaſtici.
Gratia dei de Monte ſancto epiſtolæ & Chriſtianæ.
Griphijs precationes Dominicæ.
Gulielmi Ocani opus nonaginta dierum, Item Dialogi, & ſcripta omnia cõtra Ioannẽ XXII.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Geographia Vniuerſalis.
Germanicæ nationis lamentationes.
Giudicio ſopra le lettere di tredici huomini, ſtampate l'anno MDLV. qual ſi conoſce eſſere del Vergerio.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Hadrianus Iunius.
Hartmannus Beyer.
Hartmannus Palatinus, I. C.
Heberus.
Hedio Gaſpar.
Heliodorus Alexiacus.
Helias Pandochæus, qui & Poſtellus.
Helius Eboanus Heſſus.
Henricus VIII. Anglus.
Henricus Bomius.
Henricus Bullingerus.
Henricus Cornellius Aggrippa.
Henricus ab Eniſidel.
Henricus ab Ephendorff.
Henricus Lupulus.
Henricus Pantaleon.
Henricus Scotus.
Henricus Stollius.
Henricus Sudphanus.
Henricus Vtingerus.
Henricus Vuelpius Lingen.
Hermannus Bodius.
Hermannus Bonnus.
Hermannus Buſchius Paſiphilus.

Hermannus Heſſus.
Hermannus Kiſuuiex.
Hermannus Italus.
Hermannus Luſcus.
Herzcrus.
Hieronymus Baſſanus.
Hieronymus Galathæus.
Hieronymus Caro Piſauren.
Hieronymus Marius.
Hieronymus de Praga.
Hieronymus Kauſcher.
Hieronymus Sabir de ſanto Gallo.
Hieronymus Sauonen.
Hieronymus Schiurpff.
Hieronymus Vicellerius Friburgen.
Hieronymus Vuolſius.
Hiob Gaſt.
Hippinus.
Hortenſius Tranquillus.aliàs Ieremias,aliàs Landus.
Hugo Latimerus.
Huldrycus Enchauſtius.
Huldrycus Huttenus,ſiue deVttē.
Huldrycus Mut.us Huguualdus.
Huldrycus Zuinglius, Toggius.

Certorum Authorum libri probibiti.

Henrici Bebellij Iuſtingenſis facetiæ, Inſtitutio puerorū, Triumphus Veneris.
Hieronymi Gebuiſeri liber de ſacrilegio: item exhortatio ad ſacram Communionem.
Hieronymi Meſſij diſcurſus, Prouerbia, & Prognoſtica.
Hieronymi Sauonarolæ Ferrarienſis, Sermones illi qui olim in Romano indice prohibiti fuerunt, non legantur donec iuxta cēſus Patrum Deputatorum emendati prodeant.
Hirenei Tripolitani Aphoriſmi ex Ambroſio, Auguſtino, Lactantio.
Hippohpyli Melāgię Theologiæ compendium. Item expoſitio in Euangelium D. Matthæi.
Hugonis Hugaldi Epiſtolæ.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Henrici Quarti Cæſaris uita.
Hiſtoria de morte Ioannis Diazij Hiſpani, quem frater eius germanus interfecit.
Hiſtoria de Germanorū origine.
Hiſtoria de ijs, quæ Ioanni Huſſ Conſtantienſi Concilio euenerunt.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Iacobus Bredotus Pludentinus.
Iacobus à Burgundia, qui ſcripſit Apologiam ad Carolum Cæſarem.
Iacobus Allis.
Iacobus Imelius.
Iacobus Kautius.
Iacobus Kungius.
Iacobus Mycillus.
Iacob. miſnēſis, aliàs Iacobellus.
Iacobus Mylichius.
Iacobus Otherus.
Iacobus Præpoſitus, qui ſcripſit Hiſtoriam utriuſq; captiuitatis

propter uerbum Dei.
Iacobus SchegKius.
Iacobus SenenecK.
Iacobus Strauſz.
Iacobus Zuglerus.
Ianus Cornarius.
Iaſparus Bigel.
Ioachimus Camerarius
Ioachimus Lesberus.
Ioachimus Madeburgius.
Ioachimus Morlinus.
Ioachimus Vadianus.
Ioachimus Veſtphalus.
Ioannes Aepinus.
Ioannes Agricola Iſſebius.
Ioannes Alarco.
Ioannes Aloyſius Paſchalis.
Ioannes Appellus Norimbergen.
Ioannes Aſtoc Anglus.
Ioannes Aſunarbij.
Ioannes Athanaſius Veluanus.
Ioannes Auene rubeaquen.
Ioannes Auentinus.
Ioannes Baliſtarius,
Ioannes Pi-catorius.
Ioannes Baptiſta Vergerius.
Ioannes Blaſius.
Ioannes Brentius.
Ioannes Briſmannus.
Ioannes Burgenhagius Pomeranus.
Ioannes Caluinus.
Ionnnes Campanus, qui ſcripſit contra Trinitatem.
Ioannes Cannerius.
Ioannes Carion.
Ioannes caſtellanus.
Ioannes Comander.
Ioannes coſmius.
Ioannes czapKo.
Ioannes Decanus patauien.
Ioannes Denchius,
Ioannes Diacius, ille, cuius, mortis hiſtoriam ſcripſit cernarcleui.
Ioannes Doelſchius, VelKirchenſis.
Ioannes Draco, ſiue Dinconites.
Ioannes Entomius.
Ioannes Fabricius.
Ioannes Foxus.
Ioannes Franc. cotta, Lembusgius.
Ioannes Friſius Tigurinus.
Ioannes Frederus.
Ioannes Frith Lundin.
Ioannes Fridericus cæleſtinus.
Ioannes Functius Norimbergen.
Ioanues Furſteras.
ioannes Gaſtius Briſacen.
Ioannes Gigas Nortuſianus.
Ioannes Gerardus.
Ioannes Gochius.
Ioannes Grellus.
Ioannes Halerus Tigurinus,
Ioannes Hanerus.
Ioannes Herolp. Acropolita.
Ioannes Heſſus.
Ioannes Heruagius.
Ioannes Homburgius.
Ioannes Hoperus Anglus.
Ioannes Holt.
Ioannes Euſchinus.
Ioannes Hoſpinianus Sticinanus.
Ioannes Huſſu.
Ioannes Huſſerus.
Ioannes Huttichius.
Ioannes de Indagine, non ille Carthuaſianus.
Ioannes Knoblouchus.
Ioannes La Ko Polonus.
Ioannes Kleinauu.
Ioannes Lathman.
Ioannes Leonardus Sertorius.

Ioannes à Leydis.
Iannes Licaula.
Ioannes Loniceru s.
Ioannes de LuKauuex.
Ioannes mantelius.
Ioannes mardeley.
Ioannes marcellus de Regio mō-
tan.
Ioannes marpachius.
Ioannes matter.
Ioannes mayre.
Ioannes meyer.
Ioannes muchKius.
Ioannes muſſerius.
Ioannes Oecolampadius.
Ioannes Oldencaſtel, Anglus.
Ioannes Oldendorpius.
Ioannes Oporinus.
Ioannes pfeffinger.
Ioannes philonius rugo.
Ioannes philologus.
Ioannes piſtorius à Vnordam
Ioannes policarius cygnæus.
Ioannes polius Vueſtphalus.
Ioannes pomeranus.
Ioannes poſtelus.
Ioannes pupperus Gochianus.
Ioannes purpurei.
Ioannes puruei Anglus.
Ioannes przibram.
Ioannes Rhellicanus, Tigurinus.
Ioannes Rhodophanta.
Ioannes R ibitius.
Ioannes rhielius.
Ioannes Riuius, Atthendorien.
Ioannes Ruthenus.
Ioannes de Rochefort.
Ioannes de Rochefana.
Ioannes Rogores Anglus.
Ioannes Sagittarius, Burdegalen.
Ioannes Sapidus.
Ioannis Sartoris.
Ioannes Sneppius.
Ioannes Scheltling.
Ioannes Schonerus, Caroloſtad.
Ioannes Scopher.
Ioannes Secerius.
Ioannes Sleidanus.
Ioannes Spamgembergius.
Ioannes Spinus.
Ioannes Splendianus.
Ioannes Stappitius.
Ioannes Stigetius, uel Stiphelius.
Ioannes Stolſius.
Ioannes Stuch.
Ioannes Sturnius.
Ioannes Stumpf.
Ioannes Strapko.
Ioannes Vingandus.
Ioannes Valdeſius.
Ioannes Vannius.
Ioannes VeltKirchius, ſiue Velu-
rio.
Ioannes VijcK.
Ioannes de Vueſſalia.
Ioannes Vuiclephus.
Ioannes Vithlingius, qui & Bren-
tius.
Ioannes Vuilebrochius Dantiſca-
nus.
Ioannes Vuolpius Tigurinus.
Ioannes de Vuorden.
Ioannes ZuicKius.
Iob Gab.
Iodochus coch, ſiue cocus, qui
& iuſtus Ionas.
Iodochus Vuillichius.
Ionas, qui eſt Iodocus cocus.
Ionas philologus.
Ioſephus GrumpecK.
Ionas Klup.
Ioſias Simelerus.
Iſſebius.
Iulius cæſar p. caluini interpres

Iuſius Mediolanenſis apoſtata.
Iulius Dominicus Caramanius.
Iuſtus Menius Iſenaten.
Iuſtus Ionas, ſeu Iodocus Coch, uel Cocus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Iacobi Bophari de ſtudio literarum,& iuuentute erudienda libellus.
Iacobi Bruſuuicenſi catecheſis puerilis.
Iacobi Fabri commentaria in Euãgalia:itẽ in Epiſtolas Diui Pauli:item in epiſtolas canonicas: item de tribus Magdalenis:itẽm in pſalmos tãdiu prohibita ſint quamdiu ab alicuius Vniuerſitatis catholicę facultate Theologica,uel iuſsu Inquiſitionis generalis emendata in lucem prodierint.
Iacobi Ottheri Sermones: item Speculum fatuorum.
Iacobi Schępperi Tremonianimomachia Dauidis,& Goliath.
Ioannis Cuſpiniani liber inſcriptus,Imp.& cæſarum uitæ, cum imaginibus ad uiuam effigiem expreſſis,quamdiu expurgatus non fuerit.
Ioannis Fabricij Montani poematum liber.
Ioannis Gertophij, recriminatio aduerſus Eduardũ Lxũ,Anglũ.
Ioannis Lubicenſis,de Antichriſti aduentu,& de Meſſia Iudeorũ.
Ioannis Pici carthuſienſis, paraphraſes,&annotationes in Pſalmos.
Ioannis Reuelini ſpeculum oculare. De Verbo morifico, Ars Cabaliſtica.
Ioannis Soteris liber,ſiue Epigrãmata ex uarijs authoribus collecta.
Ioannis Sutel de terribili excidio Ieroſolymitarum.
Ionnis Vuunſcherburgenſis, de ſignis,& miraculis falſis, & de ſuperſtitionibus.
Iuliani Colen.tractatus de certitudine gratiæ Dei,& ſalutis noſtre.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Imperatorum, & cæſarum uitæ.
Inſtructio Viſitationis Saxonicæ.
Interp̃tatio nominũ Chaldęorũ.
Introductio puerorum.
Iulius Dialogus,aliàs Aula.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Kautius.
Knipſtro Pomeranus.
Knopper Dellingius.
Kolbeius.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Lactantius Ragnonus.
Lambertus de Nigro monte.
Laurentius Humphedrus.Anglus
Laurentius Czoch.
Laurentius Tubius Pomeranus.
Leonardus Culman. Leo Iudas.

Leonardus Fuſchſius.
Leonardus Iacobus, Northuſianus.
Leonardus Strubin.
Leopoldus DicKius.
Loſtardus.
Lucas Loſſins.
Lucas SchroteKſen, Robeaquenſis.
Lucius Hectcrus.
Lucius Piſæus.
Ludouicus ab Eberſthain.
Ludouicus Hetzer.
Lutherus.
Lyſmaninus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Laurentij Valle de falſa donatione conſtantini. Item de libero arbitrio. Item de uoluptate.
Lucæ Bettini lib. inſcrip. Oraculo della renouatiõe della Chieſa.
Lælij capilupi cento ex Virgilio, nõ niſi expurgatus legatur.
Luciani Mantuani annotationes in cõmentũ D. Ioan. Chryſoſtomi in epiſtolam ad Roma.
Luciani Samolatenſis Dialogi, uidelicet, Mors Peregrini & Philopatris.
Ludouici Pulcij poemata, nempe Ode, Sonetti, Canzoni.
Lúdouici Calcondylæ Athenien. De origine, & rebus geſtis Turcarum libri decem, conrado Clauſerio interprete, cum annotationibus.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Lamentationes Petri, authore Eſdra.
Lamentatio, & querimonia Miſſæ.
Litaniæ Germanorum.
Loci communes de bonis operibus, & de poteſtate Eccl.
Loca inſignia.
Loci inſigniores.
Loci omnium ferè capitum Euangeliorum.
Loci utriuſque Teſtamenti.
Lucta chriſtiana.
Ludus pyramidum.
Libellus aureus, quòd idola &cæt.
Liber inſcriptus, An ſtatui, & dignitati Eccleſiaſticorum magis conducat admittere Synodum nationalèm, piam, & liberam, quam decernere bello, &cæt.
Liber inſcriptus, Auguſtini, & Hieronymi Theologia.
Liber inſcriptus, Alcuni importanti luoghi tradotti fuor delle Epiſtole Latine di M. Franceſco Petrarca, &c. con tre ſonetti, ſuoi, & 18. Stanze del Bernia auanti il 20. canto. &c.
Liber, inſcriptus, Baſilienſis eccleſiæ cur Miſſam, &c.
Liber inſcriptus, Bulla Diaboli, &c.
Liber inſcriptus, capo finto.
Liber inſcriptus, conſilium de emendanda Eccleſia.
Liber inſcriptus, conſilium Pauli Tertij datũ Imperatori in Belgis, cum Euſebij Pamphili pia explicatione.
Liber inſcriptus, Cur eccleſia quatuor

tuor Euangelia acceptauit.

Liber inſcriptus, De authoritate, officio, & poteſtate Paſtorũ Eccleſiaſticoram,

Liber inſcriptus, & de cœna Dominica.

Liber inſcriptus, De diſciplina puerorum, recteq; formandis eorum ſtudijs & moribus.

Liber inſcriptus, Dottrina uerisſima tolta dal capitolo quarto à Romani per cõſolare le afflitte conſcientie.

Liber inſcriptus, De emendatione, & correctione ſtatus Chriſtiani.

Liber inſcriptus, Ex uetuſtiſſimis orthodoxorum Patrum libris, &c. De genuino Euchariſtiæ negocij intellectu, & uſu &c.

Liber inſcriptus, De falſa religione.

Liber inſcriptus, De fatis monarchiæ Romanæ. Somnium Vaticinium Eſdræ &c.

Liber inſcriptus, De Gratia, & libero eius velocique curſu.

Liber inſcriptis, Delle ſtatue, & imagini, &c.

Liber inſcriptus, La forma delle preghiere eccleſiaſtice con la maniera d'amminiſtrare i ſacramenti, & celebrare il matrimonio.

Liber inſcriptus. Delle cõmiſſioni, e facoltà, che Papa Iulio III ha dato à M. Paulo Odeſcalco.

Libri Hermelis magi ad Ariſtotelem.

Liber inſcriptus, illuſtriſſimi & potentiſſimi Senatus, populiq; Angliæ ſententia de eo concilio, quod Paulus Epiſcopus Roma. &c.

Liber inſcriptus, Opus Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi, ſeu ſpectabilis uiri caroli magni, &c. contra Synodum, quæ in partibus Græciæ pro adorandis imaginibus ſtolidè, ſiue arroganter geſta eſt.

Liber inſcriptus, In orationẽ Dominicam, &c.

Liberi inſcriptus, In orationes Dominicas ſalubertimæ & ſanctiſsimę meditationes ex libro Catholicorum Patrum.

Liber inſcriptus, Militantis, &c.

Liber inſcriptus, De prouidentia Dei.

Liber inſcriptus, de ſacerdotio, legibus, & ſacrificijs Papæ, &c.

Liber inſcriptus, De uera differẽtia Regiæ poteſtatis, & Eccleſiaſticæ.

Liber inſcriptus, De uita iuuentutis inſtituenda moribus, & ſtudijs corrigendis.

Liber inſcriptus, De unitate Eccleſiaſtica.

Liber inſcriptus, Nicodemus de paſſione chriſti.

Liber inſcriptus, Lettera de N ad uno Ambaſciatore di Papa Iulio. III.

Liber inſcriptus, Pontificij oratoris legatio in conuentu Norembergenſi.

Liber inſcriptis, Pauli IIII, Papæ Romani, epiſtola conſolatoria, & hortatoria ad ſuos dilectos filios.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Marcellus Palingenius, Stellatus.
Marcus Antonius Calumnius.
Marcus Antonius Coruinus.
Marcus Cordelius, Torgenſis.
Marcus Epheſinus.
Marcus Tilemanus, Heſuſius.
Marſilius de Padua
MartiniKo.
Martinus Borrahus, Stugardian.
Martinus Bucerus.
Martinus Frectus.
Martinus Lutherus.
Martinus Meglin.
Martinus Oſtermincherus.
Martinus Vuolphius.
Matthæus Alberus.
Matthæus Iudex.
Matthæus, qui & Aſſarcius, Scoffer.
Matthęus Philargyrus.
Matthęus Zellius, Kiſerſpergen.
Matthæus Zifer.
Matthias Flaccus, Illyricas, uel Flauius.
Maturinus Corderius.
Maximillanus Maurus.
Melancthon Ambachius.
Melchior Clinch.
Melchior Hofmanus.
Semnon Symon.
Menardus Moltherus.
Michael Cellarius.
Michel de Ceſenna.
Michael Rothingius.
Michael Seruetus.
Michael Sellarius.
Michael Schulteis.
Michael Toxita.
Myconius Oſualdus.
Milo Conuerdale, Eboracen.
Morlinus.
Muncerus.
Munſterus.
Murnetus.
Muſculus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Marci Pagani carminum liber, cuius titulus eſt, Triumpho angelico. & alter, qui dicitur, Sonetti diuerſi di Marco Pagano.
Maſſucij Salernitani Nouelle.
Merlini Angli liber obſcurarum prædictionum.

Authorum incerti nominis libri probibiti.

Maniera di tener ad inſegnare i figliuoli Chriſtiani.
Margarita Theologica.
Matrimonio delli Preti, & delle Monache.
Medicina animæ.
Medicina animæ pro ſanis ſimul & ægrotis, inſtante morte.
Meditationes in orationem Dominicam.
Meditationes, & precationes piæ, admodum utiles, & neceſſariæ pro formandis tum conſcientijs, tum moribus electorum.
Metaphraſes epiſtolarum D. Pauli ad communem eccleſiarũ concordiam.
Methodus in pręcipuos Scripturę diuinæ locos.
Methodi ſacræ Scripturæ tomi duo.
Microſynodus Norimbergenſis.
Miniſtrorum uerbi Argentinentium admonito ad miniſtros

Helueticos.

Modo di tener nell' inſegnare & nel predicare al principio della religione chriſtiana.

Modo, e uia breue di conſolare quelli che ſtanno in pericolo di morte.

Modus ſolemnis, & authenticus ad inquirendum.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Nicolaus Amosdorfius.
Nicolaus Balingius.
Nicolaus Borbonius, Vandoperanus.
Nicolaus Bryling.
Nicolaus de Calabria.
Nicolaus Galecus.
Nicolaus Gallaſius.
Nicolaus Gallus.
Nicolaus Gerbellius.
Nicolaus Herforde, Anglus.
Nicolaus Krompach.
Nicolaus Macchiauellus.
Nicolaus de Pelzhrzimouu.
Nicolaus Quodus.
Nicolaus Radiuil Palatinus, Vuilnen.
Nicolaus Ridlæus.
Nicolaus Scæubelius.
Nicolaus Seluecerus.
Nicolaus StorcKius.
Nicolaus Vdall. Anglus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Nicolai Franci carmina contra Petrum Aretinum.

Nicolai Clemangis opera: illa tantummodo permitti poterũt, quæ iuxta cenſuras Patrum deputatorum emendata excudentur.

Nicolai Rodigini exhortatio ad Germaniam: Item prædicationes carmine conſcriptæ.

Nicolai Vuimmãni Colymbeſes, ſiue De arte natandi dialogus.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Notariæ artis opera.
Nomenclator inſignium ſcriptorum.
Notæ ueræ Eccleſiæ.

AVTHORES PRIMAE claſsis.

Oecolompadius Ioannes.
Ortholphus Marolt, Francus.
Oſiandes Andreas.
Oſualdus Myconius.
Otho Brunsfelſius.
Otho Cerberus, Papergen.
Otho Hemrricus.
Otho Vinerius.
Otho Vuerdmillerus.
Othonellus Vida.

Certorum Authorum libri probibiti.

Ogerij Dani Fabulæ.
In Ouidij Metamorph. lib. commentaria, ſiue enarrationes allegoricæ, uel Tropologicæ.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Oeconomica Chriſtiana.

Onus

Onus eccleſiæ.
Opera diuina della Chriſtiana uita, &c.
Optima ratio componendæ religionis, quæ ſit.
Orandi modus.
Oratio pro Iulio Secundo Ligure, à quodam Benedicto, & Chriſtiano perſcripta.
Orationes Domenicales Griphij.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Pacimontanus, Balthesar.
Paulus Commodus, Britannus.
Paulus Conſtantinus, Phrygio.
Paulus Daſypodius.
Paulus Eberus.
Paulus ab Eitzen.
Paulus Fagius.
Paulus ScachKius.
Paulus Ritius Iſraelita.
Pellicanus Conradus.
Petrus Aabailardus.
Petrus Artopæus.
Petrus Brubachius.
Petrus Coſinus.
Petrus Deſdrenſis.
Petrus Ferrarienſis.
Petrus Ioãnes de Villa Sereiatũ.
Petrus Martyr Vermilius.
Petrus Marthyr, Verunghus.
Petrus Miſnen.
Petrus Molinæus.
Petrus Vlerius.
Petrus Paulus Vergerius.
Petrus Payne, Anglus.
Petrus Sebiuila.
Petrus Similerus.
Petrus Trimorsheim.
Petrus Viretus.
Petrus Vualdus.
Philippus Melanchthon.
Philolethes.
Philotheus Irenęus, Eupolitanus.
Pomeranus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Pauli Dolſeij Pſalterium Græco carmine uerſum, cum præfatione Philippi Melanchthonis.
Petri Aretini opera omnia.
Petri lignæi Parabolæ.
Petri Moſelani Protegenſis Pædologia In puerorum uſum cõſcripta.
Petri de Virea Peregrinatio Ieruſalem.
Philippi Catti aduerſus Henricum Brumſuuicenſem.
Pogij Florentini facetiæ.
Polydori Virgilij de Inuetoribus rerum liber, qui ab hæreticis auctus, & deprauatus eſt.
Pompeij Barbæ liber de ſecretis naturæ,

Incertorum Authorum libri prohibiti.

Paralipomena rerũ memorabiliũ
Paſquilli, & Marphorij hymnus in Paulum III.
Paſquillus Fagius.
Paſquillus Germanicus.
Paſquillus proſcriptus à Tridentino Concilio.
Paſquillus ſemipoeta.
Paſquillorum tomi duo.
Paſquilli omnes uerbis ſacræ Scripturæ confecti.
Paſquilli omnes, omneſque conſcriptiones, in quibus Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis, aut Catholicæ Eccleſiæ, & eius cultui, aut Apoſtolicæ Sedi quomo-

quomodocunque detrahatur.

Paſſio Martini Luberi, ſecūdùm Marcellum.

Phalariſmus.

Phraſes ſacræ ſcripturæ, quamdiu nō fuerint expurgatæ, atq; ab Inquiſitoribus generalibus recognitæ.

Piæ, & Chriſtianę epiſtolæ cuiuſdam ſerui Ieſu Chriſti de fide, operibus, & charitate.

Precationum aliquod, & piarum meditationum enchiridion.

Precationes Biblicæ.

Precationes Chriſtianæ ad imitationem Pſalmorum.

Precationes, Dominicæ, Gryphij.

Precationes Pſalmorū per Ioannem Homburgium, Latinitate donatæ.

Præcedentiæ all'apologia della confeſſione Vutembergenſe.

Proceſſus conſiſtorialis martirij Io. Huſſus.

Pſalterium tranſlationis veteris cum noua præfatione Martini Lutheri.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Rebeleſius.

Raydenus.

Raymundus Neophytus.

Raphael Muſæus.

Reinbardus Lorichuis, Hadamarius.

Rapſodus.

Rhegius Vrbanus.

Rellicanus Tigurinus.

Ricardus Moriſon, Anglus.

Ricardus Sanſon.

Ricardus Tauerner.

Ricardus Thracius de Todyngtō.

Ricardus Vuic.

Robertus Anglus.

Robertus Bannes.

Robertus à Mosham.

Robertus Stephanus.

Robertus Baus.

Rod Haial.

Rodulphus Gualterius, Tigurinus.

Authorum certorum libri probibiti.

Raymundi de Sabunde, prologus in Theologiam naturalem.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Ratio breuis Sacrarum tractandarum concionum.

Ratio, cur, qui confeſſionem Auguſtanam profitentur, &c.

Ratio, & methodus conſolandi periculosè decumbentes, &c.

Receptatio omnium figurarum ſacræ ſcripturæ.

Reformatio Eccleſiæ Colonienſis.

Regis, & Senatus Anglici ſententia de Concilio, quod Paulus Epiſcopus Romanus, Mantuæ futurum ſimulauit.

Reſtitutionum doctrinæ, & vitæ Chriſtianæ liber per Monaſterienſes Anabaptiſtas editus.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Sapidus Poeta.
Scaplerus.
Schneppius.
Sebaldus Hauuenreutius.
Sebaldus Heyden.
Sebaſtianus Caſteleon.
Sebaſtianus Erancus.
Sebaſtianus Froſchelius.
Sebaſtianus Lepuſculus.
Sebaſtianus Meyer.
Sebaſtianus Munſterus.
Seuerus Hiſpanus.
Simon Grinæus.
Simon Heſſus.
Simon Muſæus.
Simon Saltzerus.
Stephanus Doletus.
Suuenckfeldius.

Certorum Authorum libri probibiti.

Seraphini Firmani Apologia pro Baptiſta de Crema.
Segiberti liber contra Papam Gregoriũ, & contra epiſtolam Paſchalis Papæ,
Steph. Vuuinctonienſes Epiſcop. de uera obedientia.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Scripta quædam Papæ, & Monarcarũ, de Concilio Tridentino.
Scholia in Epiſtolam Pauli III. Pont. Max.
Sententia puerilis.
Sermones conuiuales.
Sermones de prouidentia Dei.
Similitudinum, & diſſimilitudinũ liber.
Simpliciſſima, & breuiſſima Catechiſmi expoſitio.
Simplex, & ſuccinctus orandi modus.
Simulachri, hiſtorie, & figure della morte.
Somnium, & vaticinium Eſdræ, de factis Monarchiæ Romanæ.
Speculum cęcorum ad cognitionẽ Euangelicæ ueritatis.
Suuermenica doctrina.
Summa totius Scripturæ.
Summa in Smaragdũ ſuper Euangelica, & Epiſtolas totius anni, tam ſeparatim, quàm unà cum ipſo authore impreſſa.
Summarium Scripturæ.
Supplicatio quorundã apud Heluetios. Euangeliſtarum ad Epiſcopum Conſtantienſem.
Supputatio annorum mundi.
Supplice eshortatione di nuouo mandata all'inuittiſſimo Ceſare, Carlo Quinto.
Syncrama clariſſimorum uirorũ, qui Halæ conuenerunt ſuper uerbis in Cœna Domini.
Synodus Marcpurgenſis.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Theobaldus Gerthachius Billieanus.
Theodorus Bibliander.
Thomas Blaurerus.
Thomas Cranmerus.
Thomas ab Hofen.
Thomas Muncerus.
Thomas Neogeorgus.
Thomas Plat̃erus.

Thomas

Thomas venatorius.
Thomas Vuolphius.
Tilemanus Heshuſius.
Timotheus Neocorus.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Thalmud Hebræorum, eiusque gloſſæ, annotationes, interpretationes, expoſitiones omnes: ſi tamen prodierint ſine nomine Thalmud, & ſine iniurijs, & calumnijs in religionem Chriſtianam tolerabuntur.
Themata. 114. Baſileæ diſputata.
Treni Ieremiæ Myſticati.
Tractatus ad omnes ad Chriſtianam libertatem maleuolos.
Tractatus de redditibus, & decimis.
Tragœdia de libero arbitrio.
Trigamus.
Trilogium pro Catechiſtis.
Tropoium Theologicorum, &c.
Turricella.
Tractatus de uera & pura Eccleſia D. Athanaſio falſiſſimè aſcriptus.
Tractati del beneficio di Chriſto.

AVTHORES PRIMAE CLASSIS.

Vadianus Ioachimus.
Valerius Anſelmus Rid.
Valerius Philarchus.
Varemundus Luitholdus.
Velcurio.
Vergerius.
Victor de Bordeus.
Victorinus Strigelius.
Vincentius Obſopæus.
Vitlingius, ſiue Breutius.
Viretrus Petrus.
Vitus Theodorus.
Vitus Vuiſemius.
Vtricus Studerius.
Vlricus Velenus Minthonienſis.
Vlricus de Vitem.
Vrbauus Rhegius.
Vuendelinus ab Helbach.
Vuentzelatus Linck.
Vueſelus, ſiue Baſilius Gronigenſis.
Vuilhielmus Radenſis.
Vuilhielmus Heſenus.
Vuigandos Grosher.
Vuolphangus Fabricius Capito.
Vuolphangus Meuſuel.
Vuolphangus muſculu.
Vuolphangus Ruesz.
Vuolphangus Rupertus.
Vuolphangus Mater.
Vuolphangus Vualdernus.
Vuolphangus Vuiſſemburgius.
Vueſphalus Ioachimus.

Certorum Authorum libri probibiti.

Viti Amerbachij antiparadoxa. Item cõmentaria in Pythagoræ, & Phocylidis poemata. Itẽ hiſtoria de ſacerdotio Chriſti.

Incertorum Authorum libri probibiti.

Vualdenſium confeſſio, & apologia fidei ad Vladiſlaum Regem Hungariæ.
Varia doctorum, piorumq; uirorum de corrupto Eccleſiæ ſtatu poemat

poemata.
Viridarij ſomnium de Poteſtate Papæ;& Principum ſeculariū.
Viſitatio Saxonica.
Vitę patrum cum prȩfatione Martini Lutheri.
Vitæ & Geſta Ildobrandi.
Vitæ pont. Romanorum, Vuitembergæ impreſſæ.
Vn brieue modo, qual dee tenere ciaſcun padre.
Vnio diſſidentium tripartita.
Vniuerſitatis Vuimtembergenſis ſeria actio apud Principem Fridericum.

X

Xyſtus Betuleius, Auguſtanus.

Z

Zellius Keyſerſpergenſis.
Zuinglius.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

A inquor unum, sic duo prabent signa
 Sationes,
At tria bellandos, dogmate quinq dabunt.
Sex reportant, inde ocreas septem
 ordine monstrant
Hec proprios numos singula signa notant.

Cav. G. DI GIACOMO
Restauro del Libro Antico
PESCARA
71